

การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

สุทธิชัยพงษ์ วลัยชูอารยะ

คุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมคุษฎีนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าคุษฎีนิพนธ์ ได้พิจารณา
คุษฎีนิพนธ์ของ สุทธิชัยพงษ์ วลัยชูอารยะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมคุษฎีนิพนธ์

V.M.V.

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

สุจินดา เข็มศรีพงษ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินดา เข็มศรีพงษ์)

V.M.V.

..... กรรมการ ✓
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช)

ดร.กฤษณา โพธิสารัตนะ

..... กรรมการ
(ดร.กฤษณา โพธิสารัตนะ)

ดร.มาลัย กรแก้วสมนึก

..... กรรมการ
(ดร.มาลัย กรแก้วสมนึก)

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์อนุมัติให้รับคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

V.M.V.

..... คณบดีวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช)

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558

52870328: สาขาวิชา: การพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์, ปร.ด.

(การพัฒนาองค์การและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์)

คำสำคัญ: ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน/ ชุมชนคนไทยในฮ่องกง

สุทธิชัยพงษ์ วลัยชูอารยะ: การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐ

ประชาชนจีน (ESTABLISHMENT OF THAI TOWN COMMUNITY IN HONG KONG SPECIAL ADMINISTRATIVE REGION OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA) คณะกรรมการควบคุม
คดียุติพันธ์: บรรพต วิรุณราช, Ph.D. 275 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ
ฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน
ไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาลักษณะ
ประชากรศาสตร์ที่มีแนวทางจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน
แตกต่างกัน และ 4) เพื่อสร้างแนวทางในการจัดตั้งชุมชนไทยในต่างแดน โดยใช้การวิจัยแบบผสานวิธี
คือ การออกแบบการวิจัยที่มีการดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบไปพร้อม ๆ กัน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นชาวไทยที่ดำรงอยู่ในพื้นที่ เกาลูน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
จำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 50 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นชาวไทยที่
อาศัยอยู่ใน พื้นที่ เกาลูน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 341 คน

ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพพบว่า มีปัจจัย 10 ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนชาว
ไทย ได้แก่ ปัจจัยด้านอาชีพมีการพัฒนาในด้านรายได้ของสมาชิกเกิดจากฮ่องกงมีสถานะเศรษฐกิจที่
เอื้ออำนวย ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมฮ่องกงมีการพัฒนาในด้านสาธารณูปโภคอย่างรวดเร็วเนื่องจาก
ฮ่องกงเป็นเมืองที่มียุทธศาสตร์ทางการค้า ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนมีการพัฒนาการทางด้านรายได้
ของสมาชิกจึงความพยายามรวมตัวกันเพื่ออาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากร
ฮ่องกงมีการจัดการผังเมืองใหม่จึงเกิดเป็นแหล่งชุมชนคนไทยในย่านเกาลูน ปัจจัยความต่างแบบหรือ
ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรมีการสร้างบรรยากาศเป็นเอกลักษณ์ไทยจนหลากหลายผู้คนได้
รับรู้ ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมคนไทยมีจุดมุ่งหมายมาเพื่อยกระดับ
รายได้ทั้งนี้เดินทางระหว่างไทยกับฮ่องกงมีความสะดวก ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันมี
การรวมกลุ่มของสมาคมรวมไทยในการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้สมาชิกในชุมชนเริ่มเห็น
ประโยชน์จากความร่วมมือนำไปสู่ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกจึงได้รับการสนับสนุน
จากภาครัฐฮ่องกงเพื่อช่วยเหลือคนไทย และปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐคนไทยคำนึงถึงประโยชน์
จากการได้รับสิทธิต่าง ๆ มีความพยายามต้องวิชาถาวรเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของตน

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า ระดับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน มีปัจจัย 9 ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านอาชีพ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านขนาดของชุมชน ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากร ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกัน ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน และปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ลักษณะประชากรศาสตร์มีปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า อายุและอาชีพมีปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน ส่วนเพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง มีปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนำไปกำหนดแนวทางและพัฒนาส่งเสริมให้ชุมชนคนไทยให้มีความแข็งแกร่งและเติบโตขึ้นโดยผ่านการประสานความร่วมมือทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสมาชิกในชุมชน ภาครัฐฮ่องกง และภาครัฐไทยในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ชุมชนคนไทยในต่างแดนต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยและสร้างการยอมรับให้เกิดขึ้น เพื่อศักยภาพในการจัดตั้งชุมชนคนไทยในต่างแดนทำให้การเจรจาของสถานกงสุลประเทศไทยที่ประจำอยู่ในเมืองมีความราบรื่น ทั้งแง่ของวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งชุมชนขึ้นมา งานวิจัยฉบับนี้สามารถนำไปต่อยอดและพัฒนาให้สมบูรณ์ทุกรายละเอียดให้ดียิ่งขึ้นต่อไป เพื่ออนาคตของการจัดตั้งชุมชนคนไทยในต่างแดนต่อไป

52870328: MAJOR: ORGANIZATION DEVELOPMENT AND HUMAN CAPABILITY MANAGEMENT; Ph.D. (ORGANIZATION DEVELOPMENT AND HUMAN CAPABILITY MANAGEMENT)

KEYWORDS: COMMUNITY/ THAI TOWN COMMUNITY IN HONG KONG

SUTICHAIPONG VALUN-ARAYA: ESTABLISHMENT OF THAI TOWN COMMUNITY IN HONG KONG SPECIAL ADMINISTRATIVE REGION OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA. ADVISORY COMMITTEE: BANPOT WIROONRATCH, Ph.D. 275 P. 2015.

The research has the following objectives: 1) To study from past to present establishment of Thai Town Community in Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China. 2) To study the level factors different of Thai Town Community in Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China. 3) To study demographic difference with guidelines established of Thai Town Community in Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China difference. 4) To establish guidelines for the establishment of a Thai community abroad. The research mix methods design that has carried out research both quantitative and qualitative to simultaneously. The samples used qualitative research Thai people existed area of Kowloon over 10 years. The sample not less than 50 people for the sample quantitative research studies Thai people was living in Kowloon total 341 peoples.

The qualitative analysis found that the 10 factors that are important to forming a Thailand community. Factors include professional development income the members of Hong Kong economic conditions are favorable. The environmental factor has rapidly developed in the utilities because Hong Kong is a trade strategic. Factor of the community size development of the income of the member had gathered to efforts to live in the community. Factor of population density of Hong Kong the new town planning management became a Thailand community in Kowloon. Factor various or the same as the population has created a unique environment of Thailand until people get to know. Factor differences and social stratification with law enforcement seriously reduce social inequality. The factors social mobility of Thai people is intended to elevating their income the travel between Thailand and Hong Kong is convenient. Factor system of interaction with the integration Thailand Association to coordinate activities community members began to realize the benefits of collaboration leads to public awareness of factors have supported from Hong Kong government to support Thai people. The factor welfare of the public sector Thai people regard of obtaining the

rights and efforts to visa permanently to their quality of life.

The quantitative analysis found the factors established of Thai Town Community in Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China has 9 factors that are critical high level to establishment is Career factor/ The environmental factor/ Size of the community factor/ Population density factor/ Various or the same factor/ Social differences and social Stratification factor/ Social mobility factor/ Systems of interaction factor/ Public awareness factors in the establishment of Thai community in Hong Kong a high level. In addition demographic factors found that age and occupation Thai communities established different. As a result established of Thai Town Community in Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China factor no difference.

Based on findings leading to guidelines promote and development Thai community is a strong and growing cooperation 3 sides. 1) Members of the community 2) Hong Kong government 3) Thailand government to determine guidelines for development community to improve the economy and international relations both directly and indirectly. The Thai abroad community considers the stakeholders and create considered to occur for potential established Thai abroad community making the deal of the consulate of Thailand in the city are seamless. Both the objective and benefit from the established community. This research can be further developed and perfected detail even further of established Thai abroad communities.

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ เป็นอย่างดีจากหลายท่าน โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิจารณ์ราช คณบดีวิทยาลัย พณิชยศาสตร์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข และให้แนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัยอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ อาจารย์เป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ ขั้นตอนในการทำงานวิจัยและให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัย ในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว ผู้ซึ่งให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัย ขอขอบคุณ ดร.อักรกิตต์ พัฒนสัมพันธ์ ดร.สมศักดิ์ สวัสดิ์ ดร.สรศักดิ์ ชาวเหลือง และนางสาวรชตพร วันทิพพา ที่ช่วยกันผลักดัน สนับสนุน ให้คำปรึกษา จนคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มขึ้นมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัย ไม่สามารถ กล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของ ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สุทธิชัยพงษ์ วัลัญชอารยะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	๗
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม	6
กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ	10
ทฤษฎีการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ	14
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ	16
ทฤษฎีการวิจัยแบบผสมผสาน	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ	77
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ	78
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	79
การวิจัยเชิงปริมาณ	79
การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ	80
การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ	80
วิธีการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ	81
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์หัตถ์สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสรุปปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน ไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	84
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง	125
ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน	131
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของระดับความสำคัญของปัจจัย ในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง.....	135
ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของลักษณะประชากรศาสตร์กับ ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน	143
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	164
สรุปผลการวิจัย	164
อภิปรายผลการวิจัย	194
ข้อเสนอแนะ	207
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	224
บรรณานุกรม	225
ภาคผนวก	240
ประวัติย่อของผู้วิจัย	250

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	ตารางสังเคราะห์ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน 34
2-2	ความหมายของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน 35
2-3	ตัวอย่างปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน ให้นำทวนนี้..... 47
2-4	เปรียบเทียบการวิจัยเชิงคุณภาพกับเชิงปริมาณ (บางประการ)..... 53
4-1	การวิเคราะห์ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 85
4-2	การสรุปปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐ ประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน..... 124
4-3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ 125
4-4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ..... 125
4-5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ (ใหม่) 126
4-6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา..... 126
4-7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (ใหม่)..... 127
4-8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ 127
4-9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ (ใหม่) 128
4-10	ค่าเฉลี่ยรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง..... 128
4-11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงรายได้ต่อเดือน 129
4-12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงรายได้ต่อเดือน (ใหม่) 130
4-13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง..... 130
4-14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง (ใหม่)..... 131
4-15	รายละเอียดระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 132
4-16	ผลการทดสอบระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง..... 136
4-17	ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง 137
4-18	ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขต บริหารพิเศษฮ่องกง..... 137

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-19 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยใน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง	138
4-20 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาว ไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	139
4-21 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของ ประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	139
4-22 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม ในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	140
4-23 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทย ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	141
4-24 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชน ชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	141
4-25 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชน ชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	142
4-26 การสรุปผลการทดสอบสมมติฐานจากการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับปัจจัยในการจัดตั้ง ชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	143
4-27 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้ง ชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ต่างกัน	144
4-28 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามช่วงอายุมีปัจจัย การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ต่างกัน	146
4-29 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามช่วงอายุ ปัจจัยด้านอาชีพการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	148
4-30 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตาม ช่วงอายุปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของสังคมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน มีความแตกต่างกัน	148

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-31 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์ จำแนกตามช่วงอายุปัจจัยภาพรวมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	148
4-32 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนแตกต่างกัน	150
4-33 แสดงผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพ มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนแตกต่างกัน	152
4-34 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพ ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	154
4-35 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพ ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	155
4-36 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพ ปัจจัยด้านภาพรวมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	156
4-37 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน	157
4-38 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ ปัจจัยด้านอาชีพการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	159
4-39 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	160

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-40 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตาม รายได้ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน	161
4-41 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน	162
5-1 สรุปผลการสังเคราะห์รูปแบบแนวทางปัจจัยทั้ง 10 ของการจัดตั้งชุมชนชาวไทย ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน	187
5-2 คู่มือสำหรับการสำรวจปัจจัยเพื่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในต่างแดน.....	221

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1	กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม 6
1-2	กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ 7
2-1	แผนภูมิขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 70
5-1	รูปแบบการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน 192
5-2	แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 208
5-3	แนวทางในการใช้ประโยชน์จากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทย ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน 209
5-4	แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 210
5-5	แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของ ประชากรที่นำไปสู่การเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 212
5-6	แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความแตกต่างการแบ่งชั้นทางสังคมและปัจจัยด้าน สวัสดิการทางสังคมของภาครัฐในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 214
5-7	แนวทางในการพัฒนาปัจจัยแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านระบบของการกระทำ ระหว่างกันและสนับสนุนให้สมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะในการจัดตั้งชุมชน ชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 215
5-8	ภาพรวมของการพัฒนารูปแบบการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 217
5-9	กระบวนการในจัดตั้งหรือขยายพื้นที่ของชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน..... 219

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การย้ายถิ่นฐาน และการตั้งถิ่นฐาน เป็นการเคลื่อนย้ายของประชากรจากท้องถิ่นหนึ่งไปยังอีกท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อโครงสร้างและจำนวนประชากรในท้องถิ่น กล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดควบคู่กันมาตั้งแต่อดีตซึ่งไม่สามารถบอกได้ว่าเกิดขึ้นมาตั้งแต่ยุคสมัยใด (Clarke, 2002) Dillon (2013) ยังได้อธิบายถึงการอพยพของมนุษย์ไว้ว่า “ตามสัญชาตญาณของมนุษย์ก็ชอบที่จะเร่ร่อนไปตามที่ต่าง ๆ แสดงว่าการอพยพเคลื่อนย้ายเป็นรูปแบบพฤติกรรมปกติของมนุษย์” ซึ่งโลกปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากรมากขึ้น นอกจากนี้องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ได้กล่าวถึงประเด็นของการย้ายถิ่นฐานของมนุษย์ว่า ประชากรนั้นมีแนวโน้มเคลื่อนย้ายจากพื้นที่ชนบท เข้าสู่พื้นที่เมืองมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Dillon, 2013)

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว เหตุผลของการย้ายถิ่นฐานเกิดจากเหตุการณ์ทางสังคม วัฒนธรรม และการปกครอง (Dewalt, Webb, & Soli, 2002) เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของประชากร อาจเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตหรือเกิดความยากแค้น ดังนั้นจึงเป็นแรงผลักดันให้ประชากรต้องอพยพย้ายถิ่นฐานเพื่อไปหาถิ่นฐานที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ ซึ่งเห็นได้จากการที่แรงงานจากชนบทย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมืองใหญ่ (Lopez-Feldman, Mora, & Taylor, 2007; Zezza, Carletto, & Davis, 2005) โดยการย้ายถิ่นฐานถือเป็นการรวมกลุ่มของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เพื่อพึ่งพาอาศัยกัน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน (โครงการสำราญกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, 2551) ส่วนบริเวณที่ตั้งถิ่นฐานนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป เช่น ทำเลที่ตั้งความปลอดภัยจากการรุกราน และแหล่งกำบังจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น (Robinson, 2002)

นอกจากนี้การกระจายตัวของประชากร และการตั้งถิ่นฐานเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม คือ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เหมาะสมและมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ การขยายตัวของเศรษฐกิจที่ดี และมีอาชีพที่หลากหลาย เพื่อประกอบอาชีพ การเพิ่มรายได้ รวมถึงการยกระดับฐานะทางสังคมให้ดีขึ้น 3) ปัจจัยด้านความปลอดภัย คือ สถานที่ที่ประชากรย้ายถิ่นฐานเข้าไปอาศัยอยู่ต้องมีความปลอดภัย (Trewartha, 2001; Clarke, 2002)

อย่างไรก็ตามการย้ายถิ่นฐาน และการตั้งถิ่นฐานของประชากรที่มีอยู่ทั่วโลก จะเห็นได้ว่า ประชากรชาวจีน เป็นประเทศหนึ่งที่มีการตั้งถิ่นฐานมากที่สุด ซึ่งได้จัดตั้งเป็นชุมชนชาวจีนในต่างประเทศมีทั้งหมด 30 ชุมชน โดยแบ่งออกเป็นทวีปเอเชีย จำนวน 14 ชุมชน ทวีปยุโรป จำนวน 11

ชุมชน และทวีปอเมริกา จำนวน 5 ชุมชน (Chinatowns of the world, 2007) สาเหตุที่ชาวจีนมีการอพยพเป็นจำนวนมาก เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก

ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในนั้นที่มีชาวจีนย้ายถิ่นฐานเข้ามาอาศัยอยู่กันเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีจำนวนประชากรประมาณ 8,500,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12 ของประชากรไทยทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) และในปี พ.ศ. 2470 ได้จัดตั้งชุมชนชาวจีนขึ้นมา ที่เรียกกันว่า เขาวราช หรือ ไซนาทาวน์ นับเป็นย่านชุมชนชาวจีนที่ใหญ่ที่สุดในเมืองไทย ทั้งยังเป็นย่านธุรกิจการค้าที่สำคัญแห่งแรก และเป็นพื้นที่แรกของกรุงเทพฯ ที่ได้รับการอนุญาตให้สร้างตึกสูง นอกจากนี้ประเทศไทยและประเทศจีนสร้างความสัมพันธ์ไมตรี โดยการติดต่อค้าขายระหว่างกันมาโดยตลอดนับตั้งแต่โบราณกาล

เช่นกันนี้ ในปี พ.ศ. 2523-2533 ชาวไทยเริ่มย้ายถิ่นฐานไปอาศัยอยู่ฮ่องกงแถวย่านเซ็นทรัล สาเหตุที่คนไทยย้ายไปอาศัยที่ฮ่องกงนั้น เนื่องจากขณะนั้นเศรษฐกิจในประเทศไทยไม่ค่อยดี ค่าแรงต่ำ สวัสดิการไม่ดี ดังนั้นคนไทยจึงต้องการทำงานประกอบอาชีพที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มรายได้ รวมถึงยกระดับฐานะทางสังคมให้ดีขึ้นด้วย และในขณะนั้นมีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 30,000 คน ต่อมาหลังจากมีการปรับปรุงผังเมืองคนไทยได้ย้ายไปอยู่แถวย่านเกาลูน โดยมีพื้นที่ประมาณ 1,000 เฮกตาร์ สาเหตุที่ย้ายไปเนื่องจากราคาค่าเช่าถูกกว่าและตั้งอยู่ใจกลางเมืองถนน South Wall ซึ่งเป็นศูนย์รวมสินค้าจากเมืองไทยที่ใหญ่ที่สุดในเกาะฮ่องกง และในเขตพื้นที่ตรงนั้นมีร้านอาหารไทย ร้านขายผลไม้ และร้านขายผลิตภัณฑ์จากเมืองไทยมากมาย เจ้าของร้านและพนักงานส่วนใหญ่ก็เป็นคนไทย ทั้งนี้แรงงานไทยในฮ่องกงจะเลือกซื้อสินค้าที่นี่ เพราะเป็นสินค้าที่มีหลากหลายภาษาไทย เนื่องจากอ่านภาษาอังกฤษและภาษาจีนไม่ออก และอีกเหตุผลหนึ่ง คือ พวกเขาารู้สึกว่าสินค้าจากเมืองไทยมีคุณภาพดีกว่าและราคาย่อมเยากว่า (Chan & Chi-Shing, 2005)

ปัจจุบันคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีประชากรประมาณ 20,000 คน ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นพนักงานรับจ้าง เช่น พนักงานร้านเสริมสวย พนักงานร้านค้า พนักงานร้านขายผลไม้ และแม่บ้าน เป็นต้น สาเหตุที่จำนวนคนไทยอาศัยอยู่ในฮ่องกงลดลงนั้น เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ค่าแรงเพิ่มขึ้น สวัสดิการดีขึ้น คนไทยจึงย้ายกลับถิ่นฐานของตน อย่างไรก็ตามสำหรับแรงงานที่เดินทางไปทำงานในฮ่องกง ส่วนใหญ่ไปด้วยตนเอง รองลงมาได้รับการแนะนำจากญาติ พี่ น้อง เพื่อน หรือบริษัทจัดหาแรงงานข้ามชาติ

อย่างไรก็ตาม การที่แรงงานไทยไปทำงานในฮ่องกงนั้นนับว่าเป็นเรื่องที่ดีสำหรับประเทศไทย เนื่องจากฮ่องกงเป็นประเทศที่มียุทธศาสตร์ทางด้านธุรกิจ และมีบทบาทสำคัญในการเป็นประตูการค้าสู่ตลาดจีน และยังเป็นศูนย์กลางทางการเงินและโลจิสติกส์ของภูมิภาคเอเชีย ในปี พ.ศ. 2556 ฮ่องกงเป็นคู่ค้าอันดับที่ 9 ของไทย โดยไทยได้ดุลการค้ากับฮ่องกง 11,365.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกจากไทยไปฮ่องกง ปี พ.ศ. 2556 มีมูลค่า 13,097.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินค้าส่งออกหลัก

ของไทย ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ และข้าว เป็นต้น (กรมการค้าระหว่างประเทศ, 2554) สำหรับการนำเข้าจะเป็นกลุ่มสินค้าที่คล้ายคลึงกับการส่งออก เนื่องจากการค้าระหว่างไทยกับฮ่องกงกว่าร้อยละ 80 เป็นการนำเข้าเพื่อส่งออกไปประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะประเทศจีนสำหรับสินค้า อิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์และเหล็กต่าง ๆ การบริโภคภายในฮ่องกงเอง ได้แก่ สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ ข้าว ผลไม้ต่าง ๆ) ทั้งนี้ในระดับประเทศยังได้มีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกัน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และการพัฒนาเศรษฐกิจของฮ่องกง ในข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างไทย-เขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Naughton, 2007) โดยข้อตกลงฉบับนี้มีสาระสำคัญครอบคลุมสาขาความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ อาทิ การอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โลจิสติกส์และการขนส่ง การท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ R&D นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายจะตั้งกลไกการหารือภายใต้คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือ (Joint Cooperation Committee: JCC) ระหว่างไทย-เขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Chan, Chan, & Ho, 2003) อีกทั้งยังทำข้อตกลงความร่วมมือเพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างฮ่องกง-ไทย ในปี พ.ศ. 2552 ฮ่องกงและไทยเห็นพ้องร่วมกันในเบื้องต้นว่า ควรมีการจัดทำความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างกันเพื่อประโยชน์ต่อภาคธุรกิจของทั้งสองประเทศ ในด้านสาระสำคัญของความร่วมมือ ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนความเห็นเบื้องต้นเรื่องสาขาความร่วมมือที่อยู่ในความสนใจของแต่ละฝ่าย และต้องการให้รวมอยู่ในความตกลงความร่วมมือฉบับนี้ สาขาความร่วมมือที่ฝ่ายไทยสนใจ ได้แก่ สินค้าเกษตรและอาหารเพราะสินค้าอาหารไทยมีหลากหลายและมีคุณภาพสูง (Morita, 2003) จึงต้องการส่งเสริมให้ชาวฮ่องกงบริโภค โดยเฉพาะผลไม้สดที่ยังมีโอกาสนำส่งออกอีกมาก รวมถึงการเชิญชวนให้สภาธุรกิจฮ่องกงมาลงทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ส่วนฝ่ายฮ่องกงแจ้งว่ามีความต้องการนำเข้าข้าวจากไทยต่อไป (ศักดิ์ศิริ เขตตราลี, 2550) ส่วนสาขาความร่วมมือที่ฝ่ายฮ่องกงสนใจ ได้แก่ โลจิสติกส์และการคมนาคมขนส่ง คือฝ่ายฮ่องกงมีความเชี่ยวชาญในด้านนี้สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และเทคโนโลยีแก่ไทยได้ หรือทางด้าน SMEs ทั้ง สองฝ่ายควรสนับสนุนความร่วมมือ และจับคู่ธุรกิจของ ของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ SMEs ฮ่องกงสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ SMEs ไทยเรื่องการทำธุรกิจกับจีนด้วย (กฤษณา บัวเข็มทอง, 2547)

ดังนั้น จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณูปนิพนธ์ เรื่อง “การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (Establishment of Thai town community in Hong Kong special administrative region of the people's republic of China)” เพื่อเป็นข้อมูลให้กับรัฐบาลและภาคเอกชนในการจัดตั้งชุมชนไทยอันจะก่อให้เกิดความร่วมมือ ส่งเสริม

สนับสนุน การค้าระหว่างประเทศของชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สร้างการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ แพร่ขยายวัฒนธรรม ส่งเสริมความมั่นคง ระหว่างประเทศ สร้างชุมชนชาวไทยในต่างแดนที่เข้มแข็ง อันนำมาซึ่งประโยชน์ให้กับประเทศชาติและชุมชนไทยในต่างแดน

คำถามในการวิจัย

ปัจจัยใดที่มีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงสภาพปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

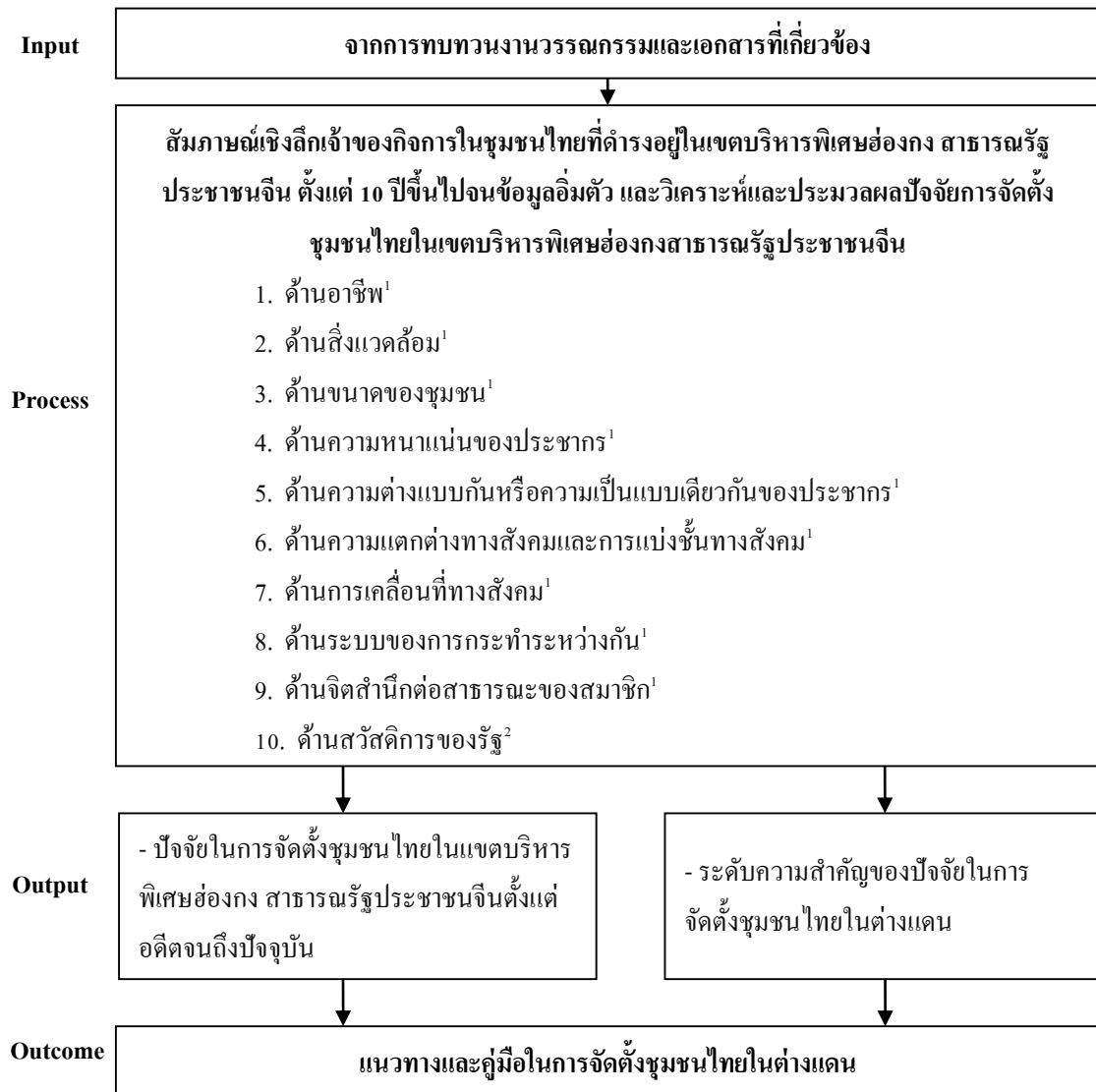
1. เพื่อศึกษาแนวทางจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีแนวทางจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
4. เพื่อสร้างแนวทางในการจัดตั้งชุมชนไทยในต่างแดน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
 - 1.1 ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
 - 1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
 - 1.3 ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
 - 1.4 ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
 - 1.5 ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก

- 1.6 ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
- 1.7 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
 - 1.8 ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
 - 1.9 ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก
2. ลักษณะประชากรศาสตร์มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
 - 2.1 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
 - 2.2 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
 - 2.3 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
 - 2.4 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
 - 2.5 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
 - 2.6 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม

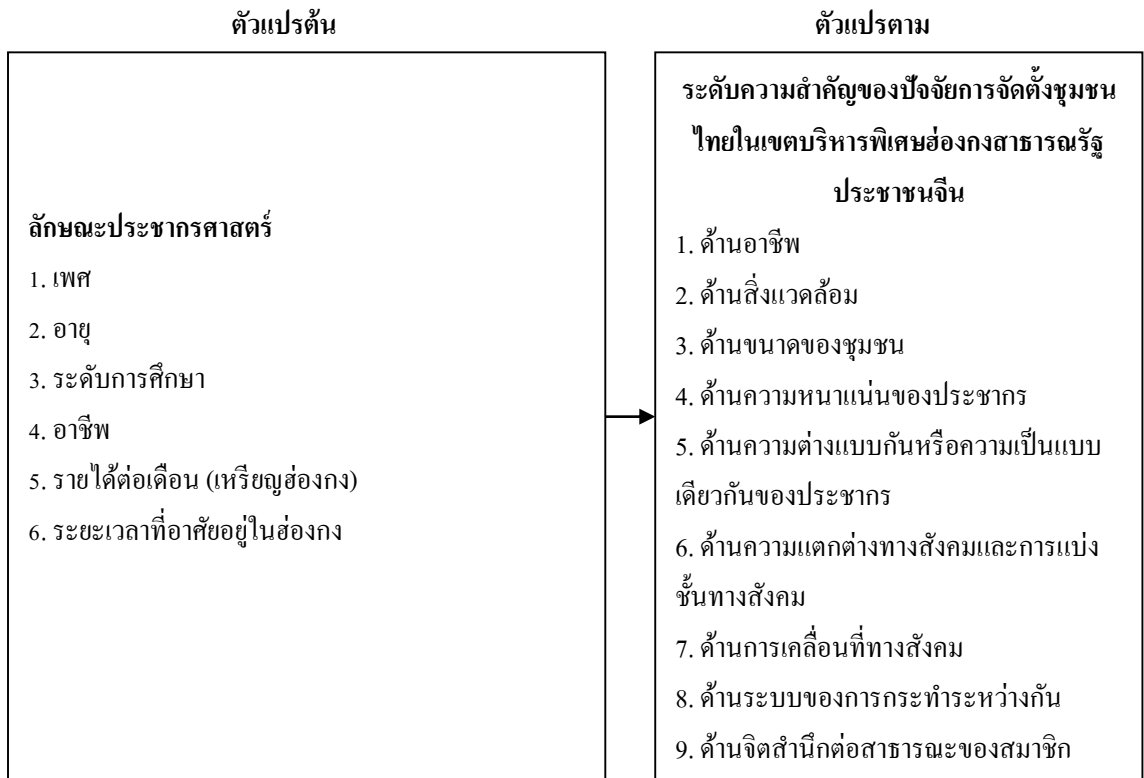
หมายเหตุ ¹ ใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

² เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

(Sen, 2014; Barrera, Castro, Strycker, & Toobert, 2013; Benard, 2013; McLeod, 2013; Mersch, Crespi, & Keller, 2013; Qian, Haifeng, Xiaoyi, & Ye, 2013; Olson et al., 2012; Ansari, Munir, & Gregg, 2012; Shi, 2012; Yun, 2012; Altermatt, Bieger, Carrara, Rinaldo, & Holyoak, 2011; Glossary on Migration, 2011; Hui, Crowcroft, & Yoneki, 2011; Kuhls et al., 2011; Pandey et al., 2011; Werner et al., 2011; Wang Stanton, & Fang, 2010; Butler & Drakeford, 2005; Oxfeld, 2005; Wenger, McDermott, & Snyder, 2002; Dunham, 2001; Harris, 2001; Mary, 2001; Midgley & Tang, 2001; Parker, 1998; Abramovitz, 1996)

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัยภาพรวม

กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ

(Barrera et al., 2013; Benard, 2013; McLeod, 2013; Mersch et al., 2013; Qian et al., 2013; Olson et al., 2012; Shi, 2012; Yun, 2012; Altermatt et al., 2011; Glossary on Migration, 2011; Hui et al., 2011; Kuhls et al., 2011; Pandey et al., 2011; Werner et al., 2011; Wang et al., 2010; Oxfeld, 2005; Wenger et al., 2002; Dunham, 2001; Harris, 2001; Mary, 2001)

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชนไทยช่วยสนับสนุนชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สร้างความร่วมมือให้กลายเป็นชุมชนเข้มแข็ง
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของชุมชนชาวไทยในต่างแดน
3. เพื่อเป็นแนวทางช่วยให้ภาครัฐ สร้างการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความมั่นคง โดยการส่งเสริมจัดตั้งชุมชนชาวไทยในต่างแดน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างและประชากรในการศึกษา เป็นชาวไทยเจ้าของธุรกิจจำหน่ายสินค้าและบริการ ที่อยู่ในพื้นที่เกาลูน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (Thai Regional Alliance in Hong Kong, 2012) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว จำนวนไม่ต่ำกว่า จำนวน 50 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) โดยผู้วิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้ว ในการแนะนำเพื่อน หรือคนรู้จักที่ตรงกับผู้วิจัยต้องการ จนกระทั่งได้กลุ่มตัวอย่าง 50 ท่านครบจำนวนที่ต้องการ

การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างและประชากรในการศึกษา เป็นชาวไทยที่อาศัยอยู่ใน พื้นที่ เกาลูน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 28,336 ท่าน (พ่่านักถาวร 15,736 คน/ พ่่านักชั่วคราว 12,600 คน) (กรมตรวจคนเข้าเมืองฮ่องกง, 2555; ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร, 2555) หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970) ให้จำนวนประชากรอยู่ที่ 30,000 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องใช้ในการวิจัย จำนวน 341 คน โดยใช้การเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยต้องเป็นผู้พ่่านัก/ อาศัยอยู่ในฮ่องกง พิจารณาจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นก่อน เมื่อผู้วิจัยเห็นสมควรหลังจากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มาอยู่ร่วมกันในเขตหรือบริเวณเดียวกันที่แน่นอน มีวิถีการดำเนินชีวิตคล้ายกัน มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอยู่ภายใต้กฎระเบียบ กฎเกณฑ์เดียวกัน

ชุมชนชาวไทยในฮ่องกง หมายถึง กลุ่มคนที่มาอยู่ร่วมกันในเขตหรือบริเวณเดียวกันที่อยู่ในพื้นที่ เกาลูน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

การจัดตั้งชุมชนในต่างประเทศ หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มคนไทยในต่างประเทศที่มีการบริหารและจัดการอย่างมีรูปแบบที่แสดงถึงสัญลักษณ์หรือเอกลักษณ์ในเขตหรือบริเวณเดียวกันเพื่อนำไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านอาชีพ หมายถึง การเลือกประกอบอาชีพการเกษตรหรืออาชีพธุรกิจ/ ค้าขาย ของชุมชนชาวไทยในฮ่องกง

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมหมายถึง ความเป็นอยู่ของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ บรรยากาศ และภูมิประเทศที่อยู่รอบตัวชุมชนชาวไทยในฮ่องกง

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านขนาดของชุมชนหมายถึง ขนาดพื้นที่ของชุมชนและปริมาณของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมทางด้านการประกอบอาชีพของชุมชนชาวไทยในฮ่องกง

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านความหนาแน่นของประชากร หมายถึง ปริมาณความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ในชุมชนชาวไทยในฮ่องกง

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร หมายถึง ความเป็นแบบเดียวกันในลักษณะของเชื้อชาติและความรู้สึกทางสังคมของชุมชนชาวไทยในฮ่องกง

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ ที่นำไปสู่การย้ายถิ่นจะเป็นในลักษณะจากชนบทไปสู่เมือง

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันของชุมชนชาวไทยในฮ่องกงที่แสดงถึงการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก หมายถึง กิจกรรมที่กระทำบนพื้นฐานของกระบวนการกลุ่มและพื้นฐานของการเรียนรู้ร่วมกัน อันได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างกว้างขวาง การมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน ของชุมชนชาวไทยในฮ่องกง

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนด้านสวัสดิการของรัฐ หมายถึง ความต้องการได้รับผลประโยชน์ในการดูแลจากภาครัฐของประชาชนหรือการดำรงชีวิตของชุมชนชาวไทยในฮ่องกงอย่างมีคุณภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานคุณนิพนธ์ เรื่อง“การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน” (Establishment of Thai town community in Hong Kong special administrative region of the people's republic of China) ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย รายงาน บทความ และข้อเขียนทางวิชาการตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ
2. ทฤษฎีการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ
4. ทฤษฎีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ

การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ (International migration) หมายถึง การเคลื่อนย้ายของประชากรจำนวนมากข้ามพรมแดนจากประเทศที่ตนเป็นพลเมืองหรือพำนักอยู่ไปยังประเทศอื่นเพื่อดำรงชีวิตเป็นเวลายาวนาน เพื่อกระทำกิจกรรมที่ได้รับค่าตอบแทน โดยปกติหลักสากลจะกำหนดว่าการดำรงชีวิตในอีกที่หนึ่งเป็นเวลานาน 1 ปี นับเป็นการย้ายถิ่น (International migration regulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2542, หน้า 6-15) อย่างไรก็ตามผู้ย้ายถิ่นจำนวนหนึ่งสามารถกลายเป็นผู้ตั้งถิ่นฐานได้เมื่อเขาตัดสินใจปักหลักใช้ชีวิตในประเทศที่เข้าไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตที่นั่นเป็นส่วนใหญ่

การย้ายถิ่นอาจจำแนกออกได้ตามสาเหตุเป็น 2 ชนิด ได้แก่ การย้ายถิ่นที่มีสาเหตุจากภัยธรรมชาติ (Natural disaster) และการย้ายถิ่นที่มีสาเหตุจากภัยที่เกิดจากการกระทำหรือจากน้ำมือของมนุษย์ และการย้ายถิ่นอีกแบบหนึ่ง คือ การย้ายถิ่นแบบผู้ที่ย้ายถิ่นสมัครใจย้ายถิ่นเอง (Voluntary migration) กับ การย้ายถิ่นแบบที่ถูกบังคับให้ย้ายถิ่น (Forced Migration) ซึ่งได้แก่ การลี้ภัย (Refugee)

กลุ่มเศรษฐศาสตร์ นีโอคลาสสิก อธิบายว่า มนุษย์ตัดสินใจย้ายถิ่นด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ผู้ย้ายถิ่นจึงเป็นผู้ย้ายถิ่นทางเศรษฐกิจ ปัจจัยดึงดูดที่สำคัญทำให้มนุษย์ย้ายถิ่น ได้แก่ ค่าจ้างที่สูงขึ้นและโอกาสการได้งานทำ นอกจากนี้อัตราค่าจ้างแล้วยังได้เสนอว่าการเลือกเดินทางไปประเทศใดขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ของประเทศต้นทาง และ GNP ของประเทศผู้รับแรงงานอีกด้วย ตัวแปรที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นเพื่อทำงานยังรวมถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางและประเภทของงานที่จะทำ

นักเศรษฐศาสตร์ซึ่งสังเกตเห็นอิทธิพลของโครงสร้างเศรษฐศาสตร์ที่มีผลต่อการย้ายถิ่นได้เสนอสาเหตุระดับโครงสร้างว่าสาเหตุนี้คือ ปัจจัยดึงดูดจากสภาพเศรษฐกิจในประเทศผู้รับของผู้ย้ายถิ่น สภาพเศรษฐกิจในประเทศผู้รับที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง จะพัฒนาเป็นเศรษฐกิจที่มีโครงสร้างตลาดแรงงานระดับปฐม ซึ่งเป็นระดับที่มีความก้าวหน้ามาก และยังเป็นลักษณะงานวิชาชีพที่ต้องการทักษะสูง มีค่าตอบแทนสูง และเป็นงานที่ไม่ต้องใช้แรงกาย ในขณะที่เดียวกันก็มีโครงสร้างตลาดแรงงานระดับทุติยะ ซึ่งเป็นตลาดแรงงานระดับรอง เป็นงานที่ไม่ใช่งานวิชาชีพ เน้นการใช้ทักษะทางร่างกายและการใช้แรงงาน มีค่าแรงต่ำกว่า เป็นงานที่เรียกว่า งาน 3Ds คือ งานสกปรก (Dirty) งานเสี่ยง (Dangerous) และงานยากลำบาก (Difficult) ในสังคมดังกล่าว ประชากรของประเทศจะพยายามพัฒนาตนเองเข้าไปมีตำแหน่งงานในตลาดแรงงานระดับปฐม ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานที่จะเข้าทำงานในตลาดแรงงานระดับทุติยะ ระบบทุนนิยมได้ทำให้ตลาดแรงงานในสังคมทุนนิยมพัฒนาขึ้นมาเป็นตลาดที่มีโครงสร้างสองระดับเช่นนี้ เมื่อประเทศทุนนิยมเติบโตจนมีสภาพเศรษฐกิจดังกล่าว จะเกิดภาวะที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานจากประเทศที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจช้ากว่าย้ายเข้ามาเพื่อแสวงหาตำแหน่งงานที่มีความขาดแคลนแรงงานในระดับทุติยะ แรงงานต่างชาติจึงมักเข้าไปทำงานที่พลเมืองของประเทศนั้น ไม่ต้องการทำซึ่งได้แก่ งาน 3Ds นั่นเอง และจากสภาพโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งเชื่อมโยงเศรษฐกิจของยุโรป อเมริกา ตะวันออกกลาง และเอเชียแปซิฟิกเข้าด้วยกัน ทำให้ทิศทางกำหนดการเคลื่อนย้ายของแรงงานย้ายถิ่นจะย้ายถิ่นจากประเทศต้นทางไปยังประเทศผู้รับแรงงาน (Host Country) ที่เป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจและข้อมูลข่าวสารของโลก และการเกิดขึ้นของระบบโลก (World systems) ทำให้เมืองและประเทศบางแห่งเติบโตขึ้นเป็นศูนย์กลาง (Core) ของทุนนิยมโลกที่เรียกว่า “Global City” สภาพเศรษฐกิจของเมืองและประเทศเหล่านี้จะพัฒนาเป็นเศรษฐกิจสองระบบที่มีความต้องการแรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานในระบบตลาดแรงงานในระดับทุติยะ เพราะพลเมืองของตนต้องการทำงานอยู่ในตลาดแรงงานระดับปฐมหมดแล้ว แรงงานต่างชาติจากประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจช้ากว่าเป็นประเทศชายขอบ (Periplural) ที่จะเคลื่อนย้ายเข้าสู่ตำแหน่งงานในประเทศศูนย์กลางทุนนิยม อย่างไรก็ตามการเคลื่อนย้ายที่ทำได้ ก็โดยการมีเส้นทางคมนาคมขนส่ง และจากการที่ Global city ดึงดูดแรงงานต่างชาติเข้าไปจนเกิดปัญหาการลักลอบเข้าเมืองอย่างหนัก รัฐบาลของเมืองใหญ่เหล่านี้จึงได้พยายามผลักดันนโยบายการลงทุนด้านการผลิตในประเทศชายขอบทุนนิยมแทน

นักสังคมวิทยาพยายามพิจารณาปรากฏการณ์การย้ายถิ่นข้ามประเทศในแง่มุมที่ต่างไปจากนักเศรษฐศาสตร์ นักสังคมวิทยาพิจารณาว่าตัวแปรทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นของระบบการย้ายถิ่นฐาน (Migration system) โดยเห็นว่าการย้ายถิ่นเป็นระบบที่ครอบคลุมปัจจัยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย และการเมืองระหว่างประเทศ นอกจากนี้ระบบการย้ายถิ่นยังหมายถึงกระบวนการเริ่มตั้งแต่การตัดสินใจเดินทางออกนอกประเทศต้นทางไปยังประเทศ

ผู้รับ โดยผ่านเครือข่ายของผู้ย้ายถิ่นในประเทศต้นทาง เครือข่ายของการอำนวยความสะดวกระหว่างการย้ายถิ่น และเครือข่ายของผู้ย้ายถิ่น และผู้ว่าจ้างผู้ย้ายถิ่นในประเทศผู้รับ กระบวนการย้ายถิ่นแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ กล่าวคือ

ขั้นตอนที่หนึ่ง ได้แก่ การตัดสินใจย้ายถิ่น ตัวแปรในขั้นนี้จะเป็นตัวแปรเกี่ยวกับสาเหตุของการย้ายถิ่น สาเหตุสำคัญในขั้นนี้ ได้แก่ ตัวแปรในระบบย่อยด้านเศรษฐกิจ อันได้แก่ ความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจของผู้ย้ายถิ่น กล่าวคือ การไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินหรือปัจจัยการผลิตอื่น ๆ และการว่างงานในประเทศต้นทาง การได้ค่าแรงที่สูงกว่าและการได้ทำงานในประเทศปลายทาง ตัวแปรทางด้านการเมือง ได้แก่ ความสัมพันธ์ดั้งเดิมหรือความสัมพันธ์ที่ประเทศต้นทางกับประเทศผู้รับมีต่อกัน เช่น การเป็นอาณานิคม การรับผู้ย้ายถิ่นเข้าไปพำนักในอดีต อาชีพที่มีความขาดแคลนแรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงาน 3Ds ในตลาดแรงงานระดับทุติยะ ส่วนตัวแปรในระบบย่อยด้านสังคม ได้แก่ การถูกชักนำโดยคนรู้จักให้ย้ายถิ่น การร่วมกันตัดสินใจย้ายถิ่นของคนในระดับครอบครัวเครือญาติและท้องถิ่นเดียวกัน และการหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการย้ายถิ่นจากตัวแปรด้านวัฒนธรรม คือค่านิยมที่ต้องการเดินทาง โดยเฉพาะวัยหนุ่มสาวซึ่งอยู่ในวัยแรงงานที่จะย้ายถิ่นไปทำงานในต่างประเทศที่เรียกกันว่าไป “ขุดทอง” จนทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ที่เรียกว่า วัฒนธรรมแห่งการย้ายถิ่น (Culture of migration) ขณะเดียวกันระบบย่อยสุดท้ายคือ ระบบกฎหมาย ตัวแปรสำคัญในเรื่องนี้คือกฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศต้นทางที่ส่งเสริมให้พลเมืองย้ายถิ่นไปทำงานในต่างประเทศโดยไม่กีดกันหรือมีนโยบายกีดกันการส่งออกแรงงาน

ขั้นตอนที่สอง ระหว่างการย้ายถิ่น คือ กระบวนการย้ายถิ่นสำหรับการเดินทางอันประกอบด้วยค่าเดินทาง ค่านายหน้าและเงินค่าหัวที่ผู้ย้ายถิ่นจะต้องจ่ายให้แก่ผู้จัดการและผู้อำนวยความสะดวก ตัวแปรในระบบการเมือง ได้แก่ นโยบายของรัฐที่จะควบคุมการส่งออกแรงงานย้ายถิ่นหรือจะเปิดเสรีให้เป็นธุรกิจที่เอกชนสามารถแข่งขันกันได้ ในกระบวนการนี้ตัวแปรทางการเมือง หมายถึงการรวมกลุ่มระหว่างประเทศด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจการค้าหรือเหตุผลอื่น ๆ ซึ่งจะมีผลให้การเคลื่อนย้ายของประชากรในกลุ่มประเทศดังกล่าวเป็นไปได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น ตัวแปรในระบบสังคม ได้แก่ ระบบการจัดหางานที่มีอยู่ทั้งโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ระบบวัฒนธรรม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ย้ายถิ่นกับนายหน้า ค่านิยม ความเชื่อถือส่วนบุคคล (คนรู้จักกัน) มากกว่าเครือข่ายทางการ (บริการของรัฐ) ในการจัดการเดินทาง

ขั้นตอนที่สาม ขึ้นเดินทางถึงประเทศปลายทางแล้ว และได้พำนักอยู่ในประเทศนั้น ตัวแปรในขั้นนี้จะเป็นตัวแปรเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นเข้าไป เมื่อผู้ย้ายถิ่นเดินทางถึงประเทศปลายทางและดำรงชีวิตโดยการทำงานในประเทศดังกล่าว ผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นในด้านเศรษฐกิจ คือ การได้งานและได้ค่าจ้างที่สูงขึ้นของผู้ย้ายถิ่น การทำสัญญาจ้างงานซึ่งกำหนดระยะเวลาที่จะทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศผู้รับได้ การส่งเงินออมกลับประเทศต้นทางให้แก่ครอบครัวหรือญาติ

พี่น้องของแรงงานย้ายถิ่น ตลอดจนกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แรงงานย้ายถิ่นกระทำ ซึ่งมีการย้ายถิ่นต่อเนื่องกันเป็นเครือข่ายทางเศรษฐกิจที่รองรับซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้แนวคิดการย้ายถิ่นระหว่างประเทศของ Massey (1999 อ้างถึงใน กุศล สุนทรธาดา, 2543) มี 4 ทฤษฎี ดังนี้

1. แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ใหม่ของการย้ายถิ่น (The new economics of migration)

เนื่องจากการศึกษาการย้ายถิ่นไปต่างประเทศของแรงงานไทยในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งเศรษฐกิจของประเทศในเอเชียต่างได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์มากขึ้นแตกต่างกันไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและแนวโน้มของการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ ทั้งประเทศผู้ส่งและผู้รับแนวคิดนี้ Stark (1991 cited in Massey et al., 1993) มองการตัดสินใจย้ายถิ่นของแต่ละคนและครัวเรือนในลักษณะของภาพรวมว่าเป็นการตัดสินใจโดยคาดว่าจะได้รับรายได้มากที่สุดและเป็นการลดความเสี่ยงให้น้อยที่สุด โดยเฉพาะความเสี่ยงที่เกิดจากความล้มเหลวของตลาดแรงงานในประเทศ ซึ่งส่งผลให้เกิดการว่างงานจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อการลดลงของรายได้ จึงผลักดันให้ครัวเรือนจัดการความเสี่ยงดังกล่าว โดยการส่งแรงงานที่ล้นเกินในครัวเรือนออกไปหางานยังต่างประเทศแทนการย้ายถิ่นไปหางานในประเทศ แม้ว่าจะเข้าใจดีว่า 1) รายได้ที่ได้รับอาจจะไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะต้นทุนในการเดินทางไปทำงานสูงแต่การมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะมีรายได้คุ้มกับการลงทุน 2) การไปทำงานใน ต่างประเทศถือเป็นการลงทุนเพื่อกระจายความเสี่ยง เนื่องจากการอยู่กับบ้านก็เสี่ยงกับความยากจนหรือ อดตาย ดังนั้น ครอบครัวโดยทั่วไปจะกระจายความเสี่ยง โดยการให้สมาชิกครอบครัวออกไปหางานทำ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่เนื่องจากตลาดแรงงานในประเทศไม่สามารถรองรับแรงงานดังกล่าวได้ จึงต้องเสี่ยงหาตลาดแรงงานในต่างประเทศ 3) รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ มักเข้าไปแทรกแซงการย้ายถิ่น โดยการออกนโยบายซึ่งมีผลไม่เฉพาะแต่ตลาดแรงงานแต่ยังมีผลต่อตลาดทุน และตลาดอื่น ๆ ด้วย เช่น การลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ การประกันการว่างงาน เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อแรงจูงใจในการไปทำงานต่างประเทศ 4) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลมักส่งผลกระทบต่อกระจายรายได้ของประชากรและมีผลต่อกระแสการย้ายถิ่นระหว่างประเทศของประชากร

2. แนวคิดตลาดแรงงานแบบทวิลักษณ์ (Dual labor market theory) ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวให้ความ

ความสนใจกับความต้องการแรงงานบางประเภททั้งแรงงานไร้ฝีมือ-กึ่งฝีมือ-และมีฝีมือของประเทศอุตสาหกรรมโดยภาพรวมมากกว่าที่จะให้ความสนใจต่อการย้ายถิ่นของบุคคลหรือครัวเรือน ดังทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ใหม่ ซึ่งทฤษฎีดังกล่าว Piore (1997 cited in Massey et al., 1993) มองว่าการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ มีสาเหตุมาจากปัจจัยดึงดูด (Pull factors) คือ ความต้องการแรงงานบางประเภท โดยเฉพาะ แรงงานระดับล่าง (แรงงานไร้ฝีมือ) ของประเทศปลายทางหรือประเทศพัฒนาที่เป็นแรงจูงใจให้แรงงานไร้ฝีมือในประเทศที่ด้อยพัฒนามากว่าเดินทางเข้ามาทำงาน มากกว่าปัจจัยผลักดันอันเกิดจาก

ค่าจ้างที่ต่ำหรืออัตราการว่างงานสูงในประเทศต้นทาง ซึ่งเป็นผลจากตลาดแรงงานทวิลักษณ์ที่แรงงานท้องถิ่นมองว่า แรงงานระดับล่างนอกจากจะมีรายได้/ ค่าจ้างต่ำแล้ว ก็ยังทำให้ไม่สามารถดำรงสถานภาพทางสังคมในประเทศได้ แต่ลักษณะงานดังกล่าวก็ไม่สามารถขจัดออกไปจากสังคมได้ ซึ่งการแบ่งแยกลักษณะตลาด ดังกล่าวก็มีผลมาจากระบบเศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์ (Economic dualism) และจำนวนแรงงานในประเทศ (Labour supply) ทั้งผู้ส่งและผู้รับด้วย

3. ทฤษฎีเครือข่ายสังคมของผู้ย้ายถิ่น (Migrant network theory) ซึ่งผู้ย้ายถิ่น อาจมีเครือข่ายโยงใยกับผู้ย้ายถิ่นเก่า ผู้ไม่ย้ายถิ่น รวมนายจ้างทั้งในถิ่นต้นทางและปลายทางเครือข่ายดังกล่าวจะก่อให้เกิดการย้ายถิ่นระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น เพราะการมีเครือข่ายจะช่วยให้มีการลดต้นทุนการย้ายถิ่น (ทั้งในรูปตัวเงินและต้นทุนทางใจ) และลดความเสี่ยง ซึ่งส่งผลทำให้การจ้างงานหรือความต้องการแรงงานในถิ่นปลายทาง สามารถไปถึงสมาชิกของชุมชนได้รวดเร็ว ทำให้การเดินทางไปทำงานต่างประเทศง่ายขึ้น และสามารถคาดการณ์รายได้ที่จะได้รับแน่นอนกว่า ซึ่งเครือข่ายดังกล่าวอาจพัฒนาเป็นสถาบัน และทำให้การย้ายถิ่นดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ หากที่รัฐบาลจะเข้าควบคุมกระแสการย้ายถิ่น

4. ทฤษฎีระบบโลก (World system theory) ซึ่งมองว่าการย้ายถิ่นระหว่างประเทศเป็นผลพวงจากระบบต่าง ๆ ของโลก ซึ่งได้แก่ ระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ซึ่งก่อตัวและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้กระแสทุนเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงปริมาณและทิศทางของการลงทุน กระแสของการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเศรษฐกิจโลก ส่งผลให้ความต้องการแรงงานในต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปและส่งผลต่อการย้ายถิ่นทั้งภายในและระหว่างประเทศด้วย

ทฤษฎีการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ ประกอบด้วยปัจจัยผลักดัน (Push factor) จากประเทศที่แรงงานย้ายออก และปัจจัยดึงดูด (Pull factor) จากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายเข้า

1. ปัจจัยผลักดันจากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายออก (Push factor) สาเหตุสำคัญที่ทำให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกจากประเทศบ้านเกิดของตนเองได้แก่

1.1 อัตราการว่างงาน (Unemployment rate) อยู่ในระดับสูงและการทำงานต่ำกว่าระดับ (Underemployment) แรงงานส่วนเกิน (Labour surplus) ที่เกิดจากการว่างงานและการทำงานต่ำกว่าระดับในประเทศเป็นผลจากไม่สามารถหางานทำที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเองได้ขณะที่มีแรงงานบางส่วนมีความพยายามที่จะหางานทำในประเทศในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่ถ้าเขาไม่สามารถหางานที่ตรงกับความต้องการได้แล้ว ทำให้แรงงานส่วนหนึ่งมีแนวโน้มอย่างมากที่จะเคลื่อนย้ายออกไปสู่ต่างประเทศ

1.2 ระดับค่าจ้างที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับต่างประเทศและอาชีพที่มีลักษณะเดียวกัน ถ้าเปรียบเทียบกันในเรื่องค่าจ้างหรือเงินเดือนที่ได้รับขณะทำงานในประเทศ โอกาสการเคลื่อนย้ายแรงงานไปต่างประเทศย่อมมีโอกาสมากกว่าถ้าค่าจ้างและเงินเดือนในต่างประเทศมีอัตราที่สูงกว่า

1.3 การขาดสิ่งจูงใจสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพแรงงานที่มีความรู้ความชำนาญสูงแต่ไม่สามารถมีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ตน ย่อมเกิดความรู้สึกอยากเคลื่อนย้ายไปทำงานในต่างประเทศ นอกจากนี้สิ่งจูงใจซึ่งได้แก่ ความก้าวหน้าในอาชีพก็เป็นอีกประการหนึ่งที่ทำให้แรงงานกลุ่มนี้ต้องเคลื่อนย้ายไปทำงานในต่างประเทศ

1.4 นโยบายการเคลื่อนย้ายกำลังพลที่ไม่เหมาะสม การวางแผนกำลังคนที่ไม่เหมาะสมทำให้เกิดการพัฒนาไปตามระบบของงาน แต่ขณะที่ประเทศด้อยพัฒนาที่ไม่มีกรวางแผนพัฒนา กำลังคน ทำให้ขาดความสมดุลระหว่างงานกับบุคลากร ทำให้กำลังแรงงานบางส่วนอาจเป็นส่วนเกินได้ (Labour surplus)

1.5 ปัจจัยทางสังคม และการเมือง แรงงานบางส่วนอาจต้องการอพยพเคลื่อนย้ายไปต่างประเทศซึ่งเป็นเพราะไม่พอใจในสภาพสังคมและการเมืองที่เป็นอยู่ อันสืบเนื่องมาจากความวุ่นวาย และความแตกแยกของกลุ่มการเมืองในประเทศ

2. ปัจจัยดึงดูดในประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายเข้า (Pull factor) สาเหตุที่ดึงดูดให้แรงงานเคลื่อนย้ายจากประเทศบ้านเกิดเข้าสู่ประเทศใดประเทศหนึ่ง ได้แก่

2.1 ระดับค่าจ้างและเงินเดือน ถ้าแรงงานในอาชีพต่าง ๆ พบว่าแรงงานประเภทเดียวกันกับเขาในต่างประเทศนั้น มีระดับค่าจ้างหรือเงินเดือนสูงกว่ามาก ก็จะเป็นสิ่งดึงดูดให้แรงงานเหล่านี้ต้องการอพยพเคลื่อนย้ายออกไปทำงานที่ใหม่ได้

2.2 การขาดแคลนกำลังคนในบางสาขาถ้าหากมีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงานทำให้แรงงานในต่างประเทศได้ทราบถึงประเภทแรงงานที่ขาดแคลนเหล่านี้เป็นอย่างดี แรงงานในต่างประเทศที่อยู่ในประเภทเดียวกันมีโอกาได้รับทราบก็อาจถูกดึงดูดใจให้เคลื่อนย้ายเข้ามาได้ถ้าระบบค่าจ้างและเงินเดือนดีพอ

2.3 โอกาสสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพ ประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีประกอบกับการวางแผนพัฒนาบุคลากรที่ยุติธรรมย่อมเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของแรงงานโดยทั่วไป และสภาพนี้เองจะเป็นสิ่งดึงดูดให้แรงงานที่มีความรู้ความชำนาญจากประเทศด้อยพัฒนาเคลื่อนย้ายมาทำงานในต่างประเทศเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานของตนเอง

2.4 การให้นักศึกษาต่างประเทศมีโอกาสเข้ามารับการศึกษาอบรมในประเทศที่มีการศึกษาในระดับสูงและเปิดโอกาสให้ชาวต่างประเทศเข้ามารับการศึกษาย่อมทำให้เกิดสิ่งจูงใจดึงดูดให้มีกำลังแรงงานในต่างประเทศเข้ามาตั้งหลักแหล่งทำงาน ซึ่งอาจเป็นเพราะแบบแผนและเนื้อหาของการศึกษา

อบรมเหมาะสมกับสภาพของประเทศที่ให้การศึกษานั้นมากกว่าในสภาพประเทศบ้านเกิดของผู้มารับการศึกษาหรืออาจเป็นเพราะนักศึกษามาจากประเทศที่กำลังพัฒนา (Development country) เมื่อเข้ารับการศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้ว (Developed country) ซึ่งมีมาตรฐานการครองชีพที่สูงกว่า ได้พบกับความสะดวกสบายจากมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นทำให้เกิดความพอใจคุ้นเคยและไม่ปรารถนาจะกลับสู่ประเทศบ้านเกิด ซึ่งสภาพความเป็นอยู่ไม่สะดวกสบาย

2.5 ปัจจัยทางสังคมและการเมือง ได้แก่การไม่มีการกีดกันทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ฯลฯ การยินดีต้อนรับผู้ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานเป็นอย่างดี ความผูกพันทางการเมืองระหว่างประเทศและการมีเสรีภาพในระดับสูง เป็นต้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ

1. ทฤษฎีความคาดหวังในรายได้

แนวความคิดตามทฤษฎีนี้เสนอว่า การตัดสินใจเพื่อย้ายถิ่นนั้นจะถูกกำหนดขึ้นโดยความแตกต่างระหว่างรายได้ในเมืองและในชนบท และมีโอกาสที่จะได้ทำงานในเขตเมือง เพราะในเมืองจะมีโรงงานอุตสาหกรรมมาก ซึ่งต่างจากในเขตชนบทที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้มีการอพยพเพื่อไปทำงานในเมือง โอกาสที่จะได้ทำงานมีมากและมีโอกาสติดต่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างงานเพิ่มขึ้น ในระหว่างรองานก็ได้อาศัยเงินออมที่ติดตัวมาจากชนบทหรือจากเพื่อนที่อยู่ในเมืองก่อนแล้ว หากยังไม่มียานในโรงงานก็อาจไปทำงานในสถานประกอบการเล็กหรืองานบริการ ซึ่งแม้ว่าจะมีรายได้น้อยกว่าโรงงาน แต่ก็ยังมีรายได้ดีกว่าอยู่ในชนบท และคอยโอกาสที่จะเข้าไปทำงานในโรงงานที่มีรายได้สูงกว่า

2. ทฤษฎีการพึ่งพา

แนวความคิดตามทฤษฎีนี้เสนอว่า การที่ชาวชนบทจำเป็นต้องเข้าไปทำงานในเมืองนั้นแสดงให้เห็นถึงสภาวะการดำรงอยู่ของการพัฒนาแบบพึ่งพา ซึ่งมักจะสร้างความด้อยพัฒนาขึ้นในชนบท ในขณะที่เมืองหรือศูนย์กลางจะมีการพัฒนามากขึ้น ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมจะเอารัดเอาเปรียบแรงงานจากชนบท และดูดซับมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจออกไปสู่เมือง ตลาดแรงงานจะมีลักษณะแข่งขันไม่สมบูรณ์ หากแต่จะผูกขาดแรงงานจากชนบทซึ่งจะต้องเข้าไปทำอาชีพขั้นต่ำลงไปจากชาวเมือง ทำให้ต้องอาศัยอยู่สลัมหรือในที่ที่ไม่เหมาะสม ไม่สามารถผสมผสานกับแบบแผนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองได้

3. ทฤษฎีตลาดแรงงาน 2 ระดับ

แนวความคิดตามทฤษฎีนี้เสนอว่า การพิจารณาว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาทางอุตสาหกรรมนั้น เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้มีการอพยพระหว่างประเทศ PIORE วิเคราะห์ว่าตลาดแรงงานในประเทศอุตสาหกรรมมี 2 ระดับ คือ ระดับบน ซึ่งเป็นตลาดที่มีตำแหน่งงานดี ๆ มั่นคง ค่าจ้างสูง

และสภาพการทำงานดี ส่วนตลาดระดับล่างจะให้งานไม่มั่นคง ค่าจ้างต่ำ ผลตอบแทนน้อยสภาพการทำงานอันตราย นายจ้างในประเทศส่วนใหญ่ต้องการแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในตลาดแรงงานระดับล่าง เพราะคนในท้องถิ่นไม่ต้องการทำ ดังนั้นการอพยพแรงงานไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจของผู้อพยพเอง แต่เกิดจากความต้องการของตลาดแรงงานระดับล่างของประเทศที่อพยพเข้าไป ในอีกความหมายหนึ่ง การแบ่งแยกในตลาดแรงงานเป็นปัจจัยที่ดึงให้เกิดการอพยพ นอกจากนี้ก็ยังมีตัวแปรอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย เช่น ปัจจัยเฉพาะตัวของผู้อพยพเอง คือ ภูมิหลังทางการศึกษา ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการทำงาน และเชื้อชาติ ผลจากแนวโน้มนี้ทำให้เกิดแรงงานที่เป็นชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติเดียวกัน หรือที่ทำงานอยู่กับนายจ้างคนเดียวกันและอยู่กันเป็นกลุ่ม

4. ทฤษฎีว่าด้วยความยากจนและชนบท

มิติทางสังคมศาสตร์ ความเป็นชนบทในมิติทางสังคมศาสตร์สามารถกำหนดและอธิบายได้จากหลายปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) ลักษณะทางประชากร (มีการกระจายเบาบางมีการศึกษาดำเนินรายได้น้อยและมีปัญหาสุขภาพมาก) 2) สิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือน (ไม่มีเครื่องใช้ไฟฟ้า ยังใช้วัสดุอุปกรณ์พื้นบ้านเป็นหลัก) 3) โครงสร้างทางอาชีพ (มีสัดส่วนของประชากรประกอบอาชีพการเกษตรสูง) 4) รูปแบบของการเดินทาง (ยังอาศัยการเดินทางหรือการใช้ประโยชน์จากสัตว์ต่างเป็นหลัก)

มิติทางวัฒนธรรม มีวิถีการดำเนินชีวิตหลายลักษณะที่บ่งบอกถึงความเป็นชนบท ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทเป็นไปด้วยความเรียบง่ายไม่มีพิธีรีตอง มีความเป็นกันเองชอบช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากกว่าการแข่งขัน น้ำใจมีคุณค่ามากกว่าเงินตรา มีความผูกพันในเครือญาติสูง มีความผูกพันกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมากและการจัดระเบียบทางสังคมยังคงใช้ค่านิยม บรรทัดฐานและ/หรือจารีตประเพณีได้อย่างดี โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยกฎหมาย

มิติทางภูมิศาสตร์ ลักษณะของความเป็นชนบทในมิติทางภูมิศาสตร์ให้ความสำคัญกับพื้นที่เป็นกรณีพิเศษ กล่าวคือ ความเป็นชนบทตามมิตินี้จะต้องเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ห่างจากความเจริญ (เมือง) มีการตั้งถิ่นฐานของประชากรเบาบาง สัดส่วนสำคัญของพื้นที่ใช้เพื่อกิจกรรมการเกษตรและเป็นพื้นที่ที่ยังขาดแคลนสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภคที่ทันสมัย

ความยากจน (Poverty) คล้ายกับคำว่า “ชนบท” หมายความว่า “ความยากจน” ก็ไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดไว้เป็นมาตรฐานชัดเจน และเป็นคำที่ใช้และพูดถึงในความหมายรวม ๆ ว่าเป็นสภาพของการไม่มีทรัพย์สินของมนุษย์ ดังนั้นใครก็ตามที่ไร้ทรัพย์สินมีความขัดสนเขาผู้นั้น จะถูกกล่าวขานว่าเป็น “คนยากจน” มากขึ้นด้วย การนำเส้นความยากจนเป็นเกณฑ์เพื่อกำหนดว่าใครที่ต้องถูกแบ่งชั้นว่าเป็นคนยากจน ทั้งนี้เส้นความยากจนเป็นเกณฑ์ที่คำนวณจากมาตรฐานความต้องการอาหารและสินค้าจำเป็นขั้นต่ำที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของแต่ละคน มีหน่วยเป็นบาท/คน/เดือน ในปี พ.ศ. 2547 เส้นความยากจนของประเทศไทยคือ 1,242 บาท/คน/เดือน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545) ใครก็ตามที่มีรายได้น้อยกว่าเส้นความยากจนดังกล่าวจะถูกจัดว่าเป็น

“คนยากจน” หรือ “คนจน” เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหาความยากจน รวมถึงการเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาความยากจนดังกล่าว ข้อเขียนนี้ขอให้นิยาม “ความยากจน” ว่าเป็นสภาพการณ์ที่ปรากฏขึ้นกับคนหรือชุมชน ดังนี้

1. สภาพของความยากจนไม่มีทรัพย์สิน
2. ความยากจนขั้นแค้น/ ความอึดขัดสน
3. สภาพของการมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย/ เป็นหนี้สินสาเหตุของความยากจนในชนบท ความยากจนในชนบทเป็นปัญหาเชิงระบบ ซึ่งเกี่ยวพันกับปัจจัยองค์ประกอบหลากหลาย ปัจจัย การแก้ปัญหาความยากจนให้กับคนในชนบทนั้นทำได้ง่ายเพียงเอาเงินไปให้ชาวบ้านเพื่อให้พวกเขา มีทรัพย์สิน หรือเพียงจัดหาหรือสร้างอาชีพให้เพื่อให้พวกเขาได้มีงานทำ การแก้ปัญหาความยากจนในชนบทให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในธรรมชาติของชนบทและความยากจนของคนในชนบท ยิ่งไปกว่านั้นคือ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสาเหตุที่แท้จริงของความยากจน
4. ความมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การจัดการหรือซื้ออาหารและสิ่งที่มีความจำเป็นพื้นฐาน สำหรับการดำรงชีวิต

การรับรองสิทธิของคนสัญชาติไทยที่จะไปทำงานในต่างประเทศ

1. ความมีอยู่ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งรับรองสิทธิของคนสัญชาติไทยที่จะไปทำงานในต่างประเทศ

แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะมีได้รับรองสิทธิของคนสัญชาติไทยที่จะเดินทางออกไปนอกประเทศไทย แต่ก็ไม่มีกฎหมายไทยที่มีลักษณะทั่วไปฉบับใดที่มีบทบัญญัติโดยเฉพาะเจาะจงห้ามคนสัญชาติไทยมิให้เดินทางออกไปทำงานในรัฐต่างประเทศ นอกจากนั้น ในสถานการณ์ทั่วไป การบัญญัติกฎหมายไทยเพื่อห้ามคนสัญชาติไทยเดินทางออกไปจากประเทศไทยก็เป็นสิ่งที่มีอาจทำได้ เพราะประเทศไทยได้ให้สัตยาบันกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 และข้อ 12 (2) แห่งกติกาฯ บัญญัติว่า “บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีที่จะออกจากประเทศใด ๆ รวมทั้งประเทศของตนได้” ข้อยกเว้นของบทบัญญัตินี้ปรากฏในข้อ 12(3) ซึ่งบัญญัติว่า “สิทธิดังกล่าวข้างต้นย่อมไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดใด ๆ เว้นแต่เป็นข้อจำกัดตามกฎหมายและที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และข้อจำกัดนั้นสอดคล้องกับสิทธิอื่น ๆ ที่รับรองไว้ในกติกาฯนี้”

ดังนั้น โดยหลักทั่วไป ประเทศไทยย่อมถูกผูกพัน โดยกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายระหว่างประเทศนี้มิให้ออกกฎหมายหรือมีการกระทำใด ๆ ของรัฐที่มีผลห้ามคนชาติของตนไปทำงานในต่างประเทศ เว้นแต่การห้ามนั้นจะตกอยู่ในข้อยกเว้นที่กติกากฯ ยอมรับ กล่าวคือ การห้ามนั้นจะทำโดย

กฎหมายที่มุ่งรักษาไว้ซึ่ง 1) ความมั่นคงแห่งชาติ หรือ 2) ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือ 3) สุขอนามัยของประชาชน หรือ 4) ศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ 5) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ปัญหาจึงมีต่อไปว่า ประเทศไทยได้ออกกฎหมายใดเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวและอาจมีผลเป็นการห้ามแรงงานไทยออกไปทำงานในต่างประเทศหรือไม่

2. กฎหมายไทยที่มีผลเป็นการจำกัดหรือขจัดสิทธิของแรงงานไทยที่จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศภายในบทกฎหมายไทยในปัจจุบัน การห้ามหรือตั้งเงื่อนไขในเรื่องการเดินทางออกไปทำงานในต่างประเทศของคนสัญชาติไทยอาจเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ดังต่อไปนี้เท่านั้น

2.1 ข้อจำกัดสิทธิภายใต้กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ภายใต้กฎหมายไทยว่าด้วยคนเข้าเมือง บุคคลซึ่งเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ และตามกำหนดเวลาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น สิทธิของแรงงานไทยที่จะเดินทางไปจากประเทศไทยจึงอยู่ภายใต้เงื่อนไข และเงื่อนไขดังกล่าว ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและเคยเกิดขึ้นก็คือ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศปิดช่องทางที่ใช้เดินทางไปประเทศใด การเข้าไปในประเทศนั้นก็จะเป็นไปไม่ได้ อาทิ การปิดด่านตรวจคนเข้าเมืองระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่าก็จะมีผลกระทบมิให้คนไทยเข้าไปทำงานในประเทศพม่าและคนพม่ามีอาจเข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่จะเห็นว่า การปิดด่านตรวจคนเข้าเมืองจนมีผลมิให้มีการข้ามแดนนั้นไม่อาจเกิดขึ้นได้บ่อยนักในยุคปัจจุบันซึ่งประเทศไทยมิได้มีความขัดแย้งอย่างรุนแรงกับประเทศใดเลย การปิดการติดต่อระหว่างชาติเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่ยกเว้นจริง ๆ

2.2 ข้อจำกัดสิทธิภายใต้กฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานกฎหมายกำหนดให้แรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศจะต้องเดินทางออกไปโดยผ่านทางด่านตรวจคนหางานและต้องยื่นรายการต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่อธิบดีกรมการจัดหางานประกาศกำหนด ณ ด่านดังกล่าว ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า บุคคลนั้นไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการไปทำงานหรือฝึกงานในต่างประเทศตามที่กฎหมายกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจระงับการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรของผู้นั้นได้เท่าที่จำเป็นตามพหุติการณแห่งกรณี ดังนั้น จะเห็นว่า ด้วยผลของข้อกำหนดดังกล่าว สิทธิของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศจึงอาจถูกระงับไปจนกว่าจะได้ทำให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

2.3 ข้อจำกัดภายใต้กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจที่จะสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักรในเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคลนั้นจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ผู้ใดฝ่าฝืนดังกล่าวย่อมมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

3. กฎหมายไทยที่มีผลเอื้ออำนวยให้คนไทยไปทำงานในต่างประเทศ เราอาจยืนยันได้ว่า โดยหลักกฎหมายไทยมิได้สร้างอุปสรรคแก่คนสัญชาติไทยที่จะไปทำงานในต่างประเทศ ปัญหาต่อไปที่จะต้องแสวงหาคำตอบก็คือ ประเทศไทยมีกฎหมายที่ “เอื้ออำนวย” ให้แรงงานไทยออกไปทำงานในต่างประเทศหรือไม่ หากมี การเอื้ออำนวยนั้นอยู่ในรูปของ “การช่วยเหลือให้ไปเมื่อบุคคลนั้นต้องการไป” หรือ “การส่งเสริมให้ไป” หรือ “การให้ความคุ้มครองเมื่อไปแล้ว”

ประเทศไทยเพิ่มมีกฎหมายลายลักษณ์อักษรว่าด้วยการจัดหางานก็เพียงในรัชกาลที่ 7 ซึ่งก็คือ พ.ร.บ.ว่าด้วยสำนักงานจัดหางาน พ.ศ. 2475 ซึ่งถูกประกาศใช้ในวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2475 ก่อนหน้าที่จะมีกฎหมายฉบับนี้ ประเทศไทยไม่มีกฎหมายสำหรับควบคุมธุรกิจจัดหางานเลย การจัดหางานไม่ว่าเพื่อการทำงานภายในประเทศหรือในต่างประเทศจึงเป็นธุรกิจที่เอกชนสามารถเข้าประกอบการได้โดยเสรี เหตุผลที่มีการออกกฎหมายฉบับดังกล่าวก็เพื่อ “เพื่อรักษาผลประโยชน์ของพวกรวมการ” มิให้ได้รับผลร้ายจากธุรกิจที่เพิ่งเกิดขึ้นในประเทศไทย กล่าวคือ ธุรกิจจัดหางาน แต่ พ.ร.บ. ว่าด้วยสำนักงานจัดหางาน พ.ศ. 2475 มิได้มีบทบัญญัติในเรื่องของการจัดหางานเพื่อการทำงานในต่างประเทศ ดังนั้นในยุคที่ใช้กฎหมายฉบับนี้ การจัดหางานไม่ว่าจะเพื่อการทำงานภายในหรือในต่างประเทศ ย่อมตกอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมของรัฐในลักษณะเดียวกัน กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้ การประกอบธุรกิจสำนักงานจัดหางานเป็นธุรกิจที่จะต้องได้รับอนุญาตจาก “เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย” กฎหมายฉบับนี้ถูกยกเลิกโดย พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2511 ซึ่งมีผลในวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2511

พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2511 มิได้มีวัตถุประสงค์เพียงแต่จะกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องสำนักงานจัดหางานเท่านั้น แต่มีวัตถุประสงค์ครอบคลุมถึงเรื่องการควบคุมวิธีการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานอีกด้วย แต่กฎหมายนี้ก็ยังไม่มียกเว้นโดยเฉพาะสำหรับการจัดหางานเพื่อการทำงานในต่างประเทศ การประกอบธุรกิจจัดหางานยังเป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตจากกระทรวงมหาดไทยก่อนที่จะประกอบการได้ เพื่อแก้ปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพของการใช้ พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2511 ในการแก้ปัญหาของแรงงานไทยในต่างประเทศ จึงได้มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 เพื่อยกเลิก พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2511 ดังนั้น กฎหมายไทยที่เป็นกฎหมายหลักในเรื่องการไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทย ก็คือ พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ดังนั้น ปัญหาที่จะต้องค้นคว้าต่อไปก็คือ กฎหมายนี้เอื้ออำนวยแรงงานไทยให้ไปทำงานให้ต่างประเทศในลักษณะใด

4. การจำแนกประเภทของแรงงานที่ไปทำงานในต่างประเทศ

ในลักษณะเดียวกับที่ปรากฏในประเทศอื่น ๆ กระบวนการจ้างงานในประเทศไทยอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ กล่าวคือ การทำสัญญาระหว่างนายจ้างและลูกจ้างโดยไม่ผ่านสำนักงาน

จัดหางาน ประการหนึ่ง และการทำสัญญาจ้างแรงงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้างโดยผ่านสำนักงานจัดหางาน อีกประการหนึ่ง

4.1 การไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานไทยอันเกิดจากการจ้างงานโดยไม่ผ่านสำนักงานจัดหางานรัฐแทรกแซงเข้ามากำหนดกฎเกณฑ์สำหรับการไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานไทยโดยไม่ผ่านสำนักงานจัดหางานเพียงใน 2 รูปแบบเท่านั้น กล่าวคือ การไปทำงานในต่างประเทศอันเนื่องมาจากการจ้างงานที่เกิดระหว่างนายจ้างในต่างประเทศและลูกจ้างในประเทศไทยประการหนึ่ง และการไปทำงานในต่างประเทศอันเนื่องมาจากการจ้างงานที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในประเทศไทย อีกประการหนึ่ง จะเห็นว่า รัฐไม่แทรกแซงเข้าไปในกรณีของการจ้างงานซึ่งทำในต่างประเทศระหว่างนายจ้างต่างด้าวกับลูกจ้างไทยซึ่งมีภูมิลำเนาในต่างประเทศ เพราะในกรณีเช่นนี้ไม่น่าที่จะมีความจำเป็นที่รัฐเจ้าของสัญชาติของแรงงานจะต้องแทรกแซงเข้าไปคุ้มครองแรงงาน เพราะมิได้มีการส่งคนงานนั้นออกไปจากประเทศไทย การตัดสินใจของลูกจ้างที่จะทำงานเกิดขึ้นในต่างประเทศ โดยหลัก การคุ้มครองแรงงานนี้จึงควรจะเป็นไปตามกฎหมายของรัฐที่มีการจ้างงานเกิดขึ้น ในกรณีที่ประเทศไทยประสงค์จะคุ้มครองคนชาติของตนเท่านั้นจึงจะมีการแทรกแซงจากประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันไม่น่าจะอยู่ในขอบเขตความมีผลของ พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 แต่ประเทศไทยก็น่าจะคุ้มครองแรงงานประเภทนี้ได้ โดยหลักความคุ้มครองทางทูต ซึ่งมีหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับในทางปฏิบัติของนานารัฐโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

4.1.1 การไปทำงานในต่างประเทศอันเนื่องมาจากการจ้างงานที่เกิดจากนายจ้างในต่างประเทศและลูกจ้างในประเทศไทย การจ้างงานไม่ว่าเพื่อการทำงานภายในประเทศหรือในต่างประเทศอาจเกิดขึ้นได้ระหว่างนายจ้างในต่างประเทศและลูกจ้างในประเทศไทยโดยตรง โดยไม่ผ่านสำนักงานจัดหางาน กฎหมายไทยไม่ได้มีบทบัญญัติใดบังคับให้ต้องใช้ผู้จัดหางานเป็นสื่อกลางในการจ้างงานเสมอไป กฎหมายห้ามเพียงเรื่อง “ทำการรับสมัคร” กล่าวคือ กฎหมายห้ามมิให้นายจ้างในต่างประเทศหรือตัวแทนทำการประกาศรับสมัครเพื่อหาลูกจ้างในประเทศไทยด้วยตนเอง เพื่อไปทำงานในต่างประเทศ กฎหมายบังคับการรับสมัครแรงงานในประเทศไทยของนายจ้างในต่างประเทศจะต้องทำโดยผ่านสำนักงานจัดหางานหรือกรมการจัดหางานเสมอ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ในกรณีที่คนหางานซึ่งไปทำงานในต่างประเทศด้วยตนเองโดยมิได้ผ่านสำนักงานจัดหางาน กฎหมายกำหนดให้แรงงานผู้นั้นแจ้งการไปทำงานนี้ให้อธิบดีกรมการจัดหางานหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายทราบก่อนเดินทาง ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน จึงสรุปได้ว่า แม้กฎหมายจะไม่ได้บังคับให้มีการร้องขออนุญาตไปทำงานในต่างประเทศ แต่กฎหมายก็กำหนดให้คนสัญชาติไทยเหล่านี้จะต้องแจ้งการไปทำงานในต่างประเทศต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้อกำหนดดังกล่าวมีโทษทางอาญาหากฝ่าฝืน แต่ขอให้สังเกตว่า โทษดังกล่าวเป็นเพียงโทษปรับ มิใช่โทษจำคุก และเป็นที่น่าสงสัยว่า ในทางปฏิบัติจะมีการบังคับใช้กฎหมายนี้มากนักหรือไม่เพียงใด

4.1.2 การไปทำงานในต่างประเทศอันเนื่องมาจากการจ้างงานที่เกิดขึ้นระหว่าง นายจ้างและลูกจ้างในประเทศไทย การไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานไทยอาจเกิดจากการจ้างงานระหว่างลูกจ้างและนายจ้างภายในประเทศไทยได้อีกด้วย นายจ้างในประเทศไทยอาจส่งลูกจ้างไปทำงานหรือฝึกงานในต่างประเทศก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายไทยก็ไม่ยินยอมให้การส่งลูกจ้างไทยไปทำงานในต่างประเทศเป็นไปโดยเสรี กฎหมายกำหนดให้นายจ้างซึ่งอยู่ในประเทศไทยพาลูกจ้างไปทำงานในต่างประเทศได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางาน

4.2 การไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานไทยอันเกิดจากการจ้างงานโดยผ่าน สำนักงานจัดหางาน การไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานไทยอาจเป็นไปโดยผ่านสื่อกลางของ สำนักงานจัดหางาน กฎหมายไทยว่าด้วยจัดหางานและคุ้มครองคนหางานมีบทบัญญัติที่เคร่งครัดในการควบคุมการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหางาน เพราะการประกอบกิจการเช่นนี้อาจจะนำไปสู่โอกาสที่จะทำ “การค้าแรงงานมนุษย์” ได้ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง จึงจะต้องมีการศึกษาการยอมรับของกฎหมายไทยในเรื่องกระบวนการจัดหาคนงานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ

กระบวนการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศ

กระบวนการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศอาจจะดำเนินการ โดยองค์กรธุรกิจเอกชนหรืออาจจะเป็นองค์กรของรัฐ ก็ได้

1. กระบวนการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศโดยองค์กรของรัฐกฎหมายไทยในปัจจุบันกำหนดให้จัดตั้ง “สำนักงานจัดหางาน” ขึ้นในกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีหน้าที่จัดหางานให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดค่าบริการ โดยสำนักงานนี้อาจมีสาขาได้ตามที่อธิบดีกรมการจัดหางานเห็นสมควร

2. กระบวนการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศโดยองค์กรธุรกิจเอกชน กฎหมายไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ยอมรับให้เอกชนเข้าประกอบธุรกิจจัดหางานได้ แต่ทั้งนี้ โดยการควบคุมอย่างเคร่งครัดขององค์กรของรัฐ ในปัจจุบัน กฎหมายไทยกำหนดให้เอกชนที่เข้าประกอบธุรกิจ 2 ลักษณะอันเกี่ยวกับการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศจะต้องขอรับใบอนุญาตประกอบการ กล่าวคือ ธุรกิจจัดหางาน ประการหนึ่ง และธุรกิจทดสอบฝีมือแรงงาน อีกประเภทหนึ่ง

2.1 กระบวนการจัดหาคนงานเพื่อส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศโดยองค์กรธุรกิจเอกชน ภายใต้กฎหมายไทยว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานในปัจจุบัน องค์กรธุรกิจเอกชนที่เข้าประกอบธุรกิจจัดหางานถูกควบคุมอย่างมาก และยิ่งมากขึ้นในกรณีของการประกอบธุรกิจจัดหาคนงานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ ผู้ประกอบการจะต้องมีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ผู้ประกอบการจะต้อง 1) เป็นนิติบุคคลในรูปบริษัท 2) จะต้องมีทุนจดทะเบียนและชำระแล้วตามที่กฎหมายกำหนด 3) หุ่นจ้างมากและจำนวนผู้ถือหุ้นจ้างมากในบริษัทผู้ประกอบการจะต้องมีสัญชาติไทย 4) ต้องไม่ใช่ผู้ที่เคยได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจจัดหางาน 5) จะต้องไม่หลักประกัน

ตามที่กฎหมายกำหนด

2.2 กระบวนการทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อส่งไปทำงานในต่างประเทศโดยองค์การธุรกิจ
เอกชน

ธุรกิจรับจ้างทดสอบฝีมือคนหางาน ได้กลายเป็นธุรกิจที่รัฐควบคุม กล่าวคือ ผู้ประกอบการ
จะต้องขอรับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเสียก่อนจึงจะประกอบการได้ และการ
ประกอบการทดสอบฝีมือคนหางานนั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีดังกล่าว
ประกาศกำหนด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการจะเรียกหรือรับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
จากคนหางานไม่ได้ นอกจากค่าทดสอบฝีมือซึ่งเป็นไปตามอัตราที่อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
ประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

การจัดตั้งชุมชนการพัฒนาชุมชนและวัฒนธรรมชุมชน

ความหมายของคำว่า “ชุมชน” มีนักทฤษฎี นักวิชาการ นักวิจัย ได้ให้ความหมายของคำว่า
“ชุมชน” ไว้ในแง่มุมที่แตกต่างกัน มีดังนี้

Stark (2000) ให้ความหมายในชุมชนว่า “ชุมชน” คือ จิตวิญญาณหรือความรู้สึก เกิดขึ้นเมื่อ
คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมกัน เพื่อที่จะบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน โดย Glossary on
Migration (2011) ได้ให้ความหมายของ คำว่า “ชุมชน” หมายถึง ความเป็นชุมชนหรือความเป็นหมู่
คณะมีการเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา การจำกัดคำนิยามของคำว่า “ชุมชน” ไว้ในแนว
ใดแนวหนึ่งย่อมจะขาดความหลากหลายหรือความไม่เข้าใจในความเป็นชุมชนและถ้าพิจารณาโดยรวม
ก็จะเห็นว่า ความเป็นชุมชนนั้น เน้นเรื่องของความสัมพันธ์และการเกาะเกี่ยวกันของเพื่อนมนุษย์ใน
ระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับ Harris (2001) ได้ให้ความหมายของ คำว่า “ชุมชน” หมายถึง หน่วยทาง
สังคมและกายภาพ อันได้แก่ บริเวณบ้าน หมู่บ้าน เมือง มหานคร โดย ชุมชน ประกอบไปด้วย อาณา
บริเวณทางภูมิศาสตร์ (Geographical area-territorial) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction-
sociological) มีความผูกพัน (Common ties-psycho cultural) อีกทั้ง Mills (2003) ได้ให้ความหมายของ
คำว่า “ชุมชน” หมายถึง อาณาบริเวณแห่งหนึ่งที่มีคนจำนวนหนึ่งอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นเวลาอันยาวนาน
มีความผูกพันต่อสถานที่นั้น มีจารีตประเพณี มีความคิดเห็นและความเชื่อไปในทางเดียวกัน ใช้
สาธารณสถานและสถาบันต่าง ๆ ร่วมกัน สามารถจะร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมอันใดอันหนึ่งได้
สำเร็จโดยกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ตั้งภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตทางภูมิศาสตร์ที่ค่อนข้างแน่นอนและติดต่อกัน
มีส่วนสำคัญของชีวิตทั่ว ๆ ไปอย่างเดียวกัน โดยมองเห็นได้จากกิจกรรมารยาท ขนบธรรมเนียม
ประเพณีและการพูดจา สอดรับกับ Oxfield (2005) ได้ให้ความหมายของชุมชนไว้หลายประการ ซึ่ง
สรุปได้ว่า “ชุมชน” คือ การกระทำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ เป็น
สังคมที่คนรู้จักกันอย่างไร้ขีดและสนิทสนม โดยฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2550) ให้ความหมายว่า
“ชุมชน” หมายถึง องค์การทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีอาณาเขตครอบคลุมท้องถิ่นหนึ่งและปวงสมาชิก

สามารถบรรลุถึงความต้องการพื้นฐานส่วนใหญ่ได้และสามารถแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ในชุมชนของตนเองได้สอดคล้องกับ โชคชัย เชนรอด (2550) กล่าวถึง “ชุมชน” หมายถึง การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนจำนวนหนึ่งในพื้นที่แห่งหนึ่ง เพื่ออาศัยทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณนั้นในการดำรงชีวิต โดยเหตุที่มีคนกลุ่มดังกล่าวอาศัยอยู่ร่วมกันใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต จึงมีการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันขึ้น เมืองค์กรหรือสถาบันของชุมชนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สอดรับกับคุษฎี อายุวัฒน์ (2550) กล่าวถึง “ชุมชน” ว่า “ชุมชน” หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในอาณาเขตบริเวณเดียวกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีฐานะและอาชีพที่คล้ายคลึงกัน มีลักษณะของการใช้ชีวิตร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปสู่ระดับเรือญาติ จนถึงระดับหมู่บ้านและระดับเกินหมู่บ้านและผู้ที่อาศัยในชุมชนมีความรู้สึกว่าเป็นคนชุมชนเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการดำรงรักษาคุณค่าและมรดกทางวัฒนธรรมและศาสนาถ่ายทอดไปยังลูกหลานอีกด้วยโดยที่ โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (2551) กล่าวถึงชุมชน หมายถึง สังคมขนาดเล็กในชนบทที่ยังไม่พัฒนาหรือสังคมหมู่บ้านที่สมาชิกของสังคมยังมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และยังสามารถรักษาแบบแผนการดำรงชีวิตบางส่วนได้ และได้ตีความหมายของคำว่า “ชุมชน” ในระดับเดียวกับคำว่า “สังคมหมู่บ้าน” ซึ่งเป็นการช่วยให้เข้าใจความหมายของคำว่า “ชุมชน” ในระดับ “สังคมหมู่บ้าน” ซึ่งเป็นการช่วยให้เข้าใจในความหมายของคำว่า “ชุมชน” ในลักษณะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวเคราะห์ชุมชน ทั้งนี้ เพราะคำว่า “หมู่บ้าน” สื่อความหมายให้เข้าใจถึงการกระจุกตัวของบ้านหลาย ๆ บ้านหรือหลายครัวเรือนในพื้นที่แห่งหนึ่งหรือในระบบนิเวศน์แห่งหนึ่ง และเป็นหน่วยสังคมขนาดเล็กที่สุดที่สมาชิกของสังคมพัฒนาขึ้นตามธรรมชาติและต่อมาภายหลังทางราชการอาจจะกำหนดให้เป็น “หมู่บ้าน” ในความหมายของทางราชการสอดคล้องกับพวงเพชร สุรัตน์ทิวกุล (2552) ได้ให้ความหมายของ “ชุมชน” โดยเน้น “ความเป็นชุมชน” ว่าหมายถึง การที่คนจำนวนหนึ่งเท่าใดก็ได้ มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารหรือรวมกลุ่มกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ มีการจัดการเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับ ศูนย์อบรมด้านสุขภาพในงานสาธารณสุข วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย (2554) ได้ให้ความหมายของ ชุมชน ว่าหมายถึง กลุ่มผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งหนึ่ง มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน มีศรัทธา ความเชื่อ เชื้อชาติ การงาน หรือมีความรู้สึกนึกคิด ความสนใจที่คล้ายคลึงกัน มีการเกื้อกูลการเป็นอยู่ร่วมกัน

ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปคำว่า “ชุมชน” หมายถึง กลุ่มคนที่มาอยู่ร่วมกันในเขตหรือบริเวณเดียวกันที่แน่นอน มีวิถีการดำเนินชีวิตคล้ายกัน มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอยู่ภายใต้กฎระเบียบกฎเกณฑ์เดียวกัน ชุมชนประกอบไปด้วยคน ความสนใจร่วมกัน อาณาบริเวณและการปะทะสังสรรค์ต่อกันเมื่อมีคนมาอยู่ร่วมชุมชนเดียวกันแต่ละคนต้องมีการติดต่อแลกเปลี่ยนและปฏิบัติต่อกันรวมไปถึงมี วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนแบบแผนของการดำเนินชีวิตในชุมชนส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงและเป็นรูปแบบเดียวกัน

ประเภทลักษณะของชุมชนทุกชุมชน จะมีความแตกต่างกันออกไปโดยมีนักทฤษฎี นักวิชาการ นักวิจัย ได้ทำการแบ่งประเภท “ชุมชน” ไว้ในแง่มุมที่แตกต่างกัน มีดังนี้

Glossary on Migration (2011) ในสหรัฐอเมริกาแบ่งชุมชนออกเป็น 2 แบบ คือ ชุมชนชนบท (Rural) และเมือง (Urban) ชนบท หมายถึง ส่วนที่อยู่นอกเขตเมือง มีประชากรที่เลี้ยงชีพด้วยการเกษตรกรรม มีระเบียบสังคมที่สอดคล้องกับลักษณะชุมชนแบบหมู่บ้าน และชุมชนเมือง หมายถึง เขตที่มีจำนวนประชากรตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

เนื่องจากชนบทและเมืองมีความแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร และสิ่งแวดล้อม นักสังคมวิทยาจึงได้อธิบายความแตกต่างระหว่างชุมชนชนบทและเมืองในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ด้านอาชีพ (Occupation) นักวิชาการ Pandey et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบท เป็นชุมชนที่ประกอบด้วยประชากรและครอบครัวที่ประกอบอาชีพการเกษตร ส่วนอาชีพอื่น ๆ มีน้อยกว่าอาชีพเกษตรกรรม ในส่วนของชุมชนเมืองโดยประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกี่ยวกับเครื่องจักรกล อุตสาหกรรม การค้าพาณิชยกรรม นักวิชาการ การปกครอง และอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เกษตรกรรม

ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) นักวิชาการ Werner et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบท เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดตามธรรมชาติและมีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติโดยตรง ซึ่งชุมชนเมือง สิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ประชาชนห่างไกลจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

ด้านขนาดของชุมชน (Size of community) นักวิชาการ Olson et al. (2012) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบท เป็นชุมชนของเกษตรกรขนาดเล็ก ๆ แต่ใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ในการประกอบอาชีพ ชุมชนเมืองเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดของชุมชนจะมีความสัมพันธ์กับความเป็นเมือง

ด้านความหนาแน่นของประชากร (Density of population) นักวิชาการ Altermatt et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบทมีความหนาแน่นของประชากรในชนบทจะต่ำกว่าในเมืองโดยชุมชนเมือง ความหนาแน่นของประชากรสูงกว่าชนบท และมีความสัมพันธ์กับความเป็นเมือง

ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร (Heterogeneity and homogeneity of population) นักวิชาการ Kuhls et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบท ประชากรมีความเป็นแบบเดียวกันในลักษณะของเชื้อชาติและความรู้สึกทางสังคมและชุมชนเมือง ประชากรมีความต่างแบบกันมาก และความเป็นเมืองจะมีความสัมพันธ์กับความต่างแบบของประชากร

ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม (Social differentiation and stratification) นักวิชาการ McLeod (2013) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบท มีความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมน้อยโดยชุมชนเมือง มีความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมมาก

ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม (Social mobility) นักวิชาการ Hui et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบท การเปลี่ยนแปลงในด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ และอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงน้อย ส่วนการย้ายถิ่นจะเป็นในลักษณะจากชนบทไปสู่เมือง และชุมชนเมือง มีการเคลื่อนที่ทางสังคมมากกว่าชนบท การเคลื่อนที่ทางสังคมจะมีความสัมพันธ์กับความเป็นเมือง โดยปกติจะมีการย้ายถิ่นจากชนบทเข้ามาอยู่ในเมือง แต่ถ้าเกิดเหตุการณ์วิกฤต คนในเมืองจะมีการอพยพจากเมืองไปสู่ชนบท

ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน (System of interaction) นักวิชาการ Benard (2013) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนชนบท มีการติดต่อและสื่อสารกันน้อยกว่าคนในเมือง มีการติดต่อและมีความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ (Primary relation) ความสัมพันธ์จะเป็นแบบส่วนตัวง่าย ๆ แต่จริงใจ ซึ่งชุมชนเมือง มีการติดต่อและสื่อสารกันมาก อาณาเขตของการกระทำระหว่างกันกว้างมากกว่าในชนบท มีการติดต่อและมีความสัมพันธ์แบบทุติยภูมิ (Secondary relation) ไม่มีความเป็นกันเอง ความสัมพันธ์คงอยู่เพียงระยะเวลาสั้น ๆ รูปแบบความสัมพันธ์มีความซับซ้อน

Oxford (2005) ได้ทำการแบ่งชุมชนออกเป็น 2 ประเภท คือชุมชนชนบท เป็นเขตพื้นที่ ที่พ้นจากตัวเมืองออกไป หรือ หมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านโดยชุมชนชนในเมืองประชากรมีเป็นจำนวนมากและอยู่กันอย่างหนาแน่น โดยการจัดตั้งชุมชนจะต้องคำนึงถึง ด้านการรวมตัวของกลุ่มคน จนเป็นประชากรหรือพลเมืองของชุมชนที่มีความหลากหลาย (Qian et al., 2013) มีการเปลี่ยนแปลงด้านเชื้อชาติ ศาสนา และความพร้อมหรือลักษณะของกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน ด้านการรวมตัวของกลุ่มที่อาศัยพื้นที่มีอาณาเขตบริเวณหรือที่ตั้งซึ่งอาจเป็นขอบเขตเชิงนิเวศ เป็นพื้นที่ตามธรรมชาติของชุมชนนั้น ๆ หรือเป็นพื้นที่ ๆ มนุษย์สร้างขึ้น (Shi, 2012) ด้านสมาชิกในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เป็นดังญาติ หรือครอบครัวเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นลักษณะโดยตรงหรืออ้อม ด้านความผูกพันมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ทุกคน มีความรักและความห่วงใยในชุมชน เปิดโอกาสมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ แบบประชาธิปไตย ด้านการที่สมาชิกหรือชุมชน โดย มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและแก้ปัญหาท้องถิ่น ด้านการสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ มีการทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน มีการรับรู้ตัดสินใจและการปฏิบัติร่วมกันด้วยจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดระเบียบของชุมชน มีระบบการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ มีแบบแผน ด้านการติดต่อสื่อสารและมีเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (Wang et al., 2010)

ส่วน Wenger et al. (2002) ได้แบ่งลักษณะของชุมชนออกเป็น 3 มิติ คือ “ชุมชน” ในความหมายของ Tonises คือ มิติที่ 1 Geography อธิบาย “ชุมชน” ใน ด้านกายภาพที่เราเห็นด้วยตา ประกอบด้วยขนาดพื้นที่ หรือบริเวณที่คนอยู่ รวมกันขอบเขตที่ชัดเจน จะรวมไปถึงทุก ๆ อย่างที่เห็นอยู่ในบริเวณนั้นด้วย ส่วนในมิติที่ 2 Sociology อธิบาย “ชุมชน” ในด้าน ความสัมพันธ์ของคนที่มีอะไร ๆ ร่วมกันโดยส่วนใหญ่แล้วคือผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual interest) (ทำนองว่า ผลประโยชน์ร่วมกันจึงคุยกันได้) ซึ่งเน้น “ความสัมพันธ์” ไม่ได้เน้นพื้นที่ จึงทำให้ความหมายของ “ชุมชน” กว้าง

ไปกว่าความหมายตามมิติที่ 1 ส่วนในมิติที่ 3 Psychology อธิบาย “ชุมชน” ในด้านความรู้สึกของคนที่มีต่อกันและกัน เช่น ความเอื้ออาทร ความรัก ความผูกพัน ความซื่อสัตย์ และความจงรักภักดี เป็นต้น โปรดสังเกตว่า มิติที่เน้น “ความรู้สึก” ของคน ซึ่งแน่นอนว่า ความรู้สึกเหล่านี้ล้วนเกิดมาจาก “ความสัมพันธ์” และแปรผันตามกันด้วย

โดย Dunham (2001) ทำการแบ่งชุมชนออกเป็น 2 ประเภท คือชุมชนชนบท เป็นเขตพื้นที่ที่พ้นจากตัวเมืองออกไป หรือ หมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านโดยชุมชนชนในเมืองประชากรมีเป็นจำนวนมาก และอยู่กันอย่างหนาแน่น โดยองค์ประกอบของชุมชนประกอบไปด้วย สมาชิกในชุมชนมีอุดมการณ์ วิสัยทัศน์ร่วมกันและมีทิศทางเดียวกัน มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน สมาชิกที่มีความรู้ ทักษะในด้านความคิด ศิลธรรมการประกอบอาชีพ การพูด ประสานงาน และการบริหารจัดการ มี การตัดสินใจร่วมกันการจัด โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ กำหนดกฎ กติการ่วมกัน สถานที่ ทรัพยากร การสื่อสาร การประสานงาน การควบคุม ตรวจสอบและประเมินผล ส่วนสุดท้ายคือ กิจกรรมจิตสาธารณะ มีอย่างต่อเนื่อง มีประโยชน์ต่อองค์กร สมาชิกและชุมชน สอดคล้องกับ Harris (2001) กล่าวว่า ถ้าจะพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชุมชนเมืองและชุมชนชนบท แล้วพบว่าปัญหาของการแบ่งแยกลักษณะของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท หรือชุมชนใดควรเป็น ชุมชนเมืองชุมชนใดควรเป็นชุมชนชนบทยังเป็นปัญหาที่เป็นข้อโต้แย้งกัน Alvin L. Bertrand ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างชุมชนเมืองและชุมชนชนบทโดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมหรือ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 3 ประการ คือ 1) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ (Geographic environment) สภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองเต็มไปด้วยความหนาแน่นของอาคาร ประชากร และ กิจกรรมแตกต่างจากชุมชนชนบทที่มีสภาพเป็นธรรมชาติ ประชากรส่วนมากประกอบอาชีพ เกษตรกรรม มีที่ตั้งห่างไกลจากศูนย์กลาง 2) สภาพแวดล้อมทางด้านวัฒนธรรม (Cultural environment) ชุมชนชนบทมีรูปแบบวัฒนธรรมที่เรียบง่าย เช่น รูปแบบบ้าน การแต่งกาย ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม แตกต่างจากชุมชนเมืองที่มีความซับซ้อนมากกว่า และขาดซึ่งเอกลักษณ์ โดยมากสภาพแวดล้อมทาง วัฒนธรรมของชุมชนเมืองจะเป็นแบบผสมผสานจากการได้รับอิทธิพลจากภายนอก ต่างจากชุมชน ชนบทซึ่งมีการควบคุมทางสังคมในรูปแบบไม่เป็นทางการ 3) สภาพแวดล้อมทางสังคม (Social environment) สภาพแวดล้อมทางสังคมของชุมชนชนบทโดยมากเป็นแบบปฐมภูมิ ไม่มีความแตกต่าง ด้านอาชีพ นับถือศาสนาเดียวกัน มีการดำรงชีพแบบง่าย ๆ ส่วนสภาพแวดล้อมทางสังคมของชุมชน เมืองเป็นระบบที่ต้องการการพึ่งพาอาศัย เนื่องจากแต่ละคนมีความชำนาญเฉพาะอย่างที่แตกต่างกัน และคนในชุมชนเมืองมีวิถีชีวิตที่เป็นปัจเจกบุคคล มีรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเป็นทางการ ส่วนสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2544) กล่าวถึงการรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้ชาว ชนบทอยู่รอดได้ การรวมกลุ่มมีทั้งเป็นแบบทางการ ซึ่งหมายถึง การจดทะเบียนตามกฎหมายหรือ การก่อตั้งตามระเบียบของหน่วยงานราชการต่าง ๆ และเป็นแบบไม่เป็นทางการ โดยชาวชนบทอาจ

รวมตัวทำกิจกรรมเรื่องใด ๆ ตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของตน รวมกลุ่มเพื่อความอยู่รอด การรวมกลุ่มของชาวชนบท จึงกล่าวได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นเครื่องมือในการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด โดยหน่วยงานพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชนตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มของชาวชนบท เพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จะเห็นได้ว่า มีโครงการพัฒนาของรัฐและเอกชน ซึ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรจำนวนมากเข้าสู่ชนบท ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของการพัฒนาชนบท ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ระบุถึงการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรเป็นนโยบายในการพัฒนาชนบท และปรากฏอย่างเด่นชัดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ในแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน กล่าวคือ “เสริมสร้างศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในคนยากจนก่อร่างสร้างตัวและพึ่งตนเองให้มากขึ้น ด้วยการนำหลักการแนวคิดกระบวนการสหกรณ์มาใช้ประโยชน์โดยส่งเสริมให้คนยากจนรวมกลุ่มเป็นองค์กรชุมชนสหกรณ์ เครือข่ายขององค์กรชุมชน และเครือข่ายสหกรณ์ที่เข้มแข็ง”

จากผลทางภาคปฏิบัติและผลการวิจัยได้ยืนยันว่า กลุ่มเกษตรกรมีความสำคัญต่อการพัฒนาชนบทอย่างมีนัยสำคัญ ดังผลการวิจัยกลุ่มเกษตรกรทำนาจังหวัดสุรินทร์พบว่า บทบาทของกลุ่มทำให้ราคาผลผลิตดีขึ้น เพิ่มการออมและการลงทุน ลดการอพยพแรงงานชนบท และเพิ่มความรู้เรื่องการจัดการธุรกิจ สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาซึ่งถึงประโยชน์ของการเป็นสมาชิกว่า ทำให้สมาชิกมีความเข้มแข็งต่อการเผชิญปัญหา พัฒนาความสามารถในการจัดการกับปัญหา และมีเพื่อนช่วยกันแก้ไขปัญหา การรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นองค์กรชุมชน กระทั่งสถานเป็นเครือข่ายขององค์กรชุมชน มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาชนบทที่ประสบความสำเร็จ เป็นการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง เมื่อเกษตรกรอยู่ตามลำพัง เกษตรกรจะไม่มีอำนาจต่อรองเพราะฐานะทางเศรษฐกิจอ่อนแอ เกษตรกรในฐานะปัจเจกจะซื้อปัจจัยการผลิตหรือขายผลผลิตในปริมาณไม่มากนัก เกษตรกรจึงต้องดำเนินการซื้อขายตามตลาด ไม่มีอำนาจต่อรองแต่อย่างใด

สุกัญญา เอมอัมธรรม และฟ้ารุ่ง มีอุดร (2551) กล่าวว่า การแบ่งชุมชนว่า ชุมชนแห่งสำนึก (Conscious community) ที่สมาชิกต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบโดยรวม และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทุกระดับอย่างเหนียวแน่น ด้วยระบบคุณค่าและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ชุมชนประชาสังคมอาจมีขนาดและลักษณะที่แตกต่างกันออกไป แต่มีลักษณะเป็นพลวัตที่บุคคลหรือกลุ่มต่างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกระทำกิจกรรมทางสังคมที่สนใจ นักวิชาการทั้งสองท่านได้ให้ความหมายของลักษณะของประชาสังคม ว่า มีความหลากหลายทั้งในรูปแบบของการรวมตัว พื้นที่ รูปแบบของกิจกรรม ประเด็นของความสนใจปัญหา มีความเป็นชุมชนที่อาจจะมีความใหญ่หรือเล็กก็ได้ ประกอบด้วยจิตสำนึกสาธารณะ (Public consciousness) เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีกิจกรรมบนพื้นฐานของกระบวนการกลุ่มและพื้นฐานของการเรียนรู้ร่วมกัน มีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสารและให้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำความเข้าใจต่อองค์ประกอบที่สำคัญของประชาสังคม อันได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างกว้างขวาง การมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน การมีองค์ความรู้และความสามารถ รวมทั้งวิธีการใหม่ ๆ ในการแสวงหาความรู้ มีการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งประสานกันอย่างเป็นระบบภายใต้การจัดการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับโกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (2551) การจัดตั้งชุมชนนั้น กล่าวถึง ชุมชนในรูปแบบใหม่สำหรับผู้นำชุมชนและนักพัฒนาแล้ว ความเป็นชุมชน หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน และเครือข่ายที่กว้างขวาง กิจกรรมที่สร้างขึ้นเป็นการสร้างความเป็นชุมชนในรูปแบบใหม่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่ยุติธรรมและเครือข่ายที่กว้างขวางมากกว่าในอดีตเพื่อสอดคล้องกับกระแสการพัฒนาในปัจจุบันที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีจิตสำนึกต่อสาธารณะซึ่งสอดคล้องกับ โชคชัย เชนรอด (2550) กล่าวว่า โดยทั่วไปชุมชนจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ชุมชนในฐานะเป็นอาณาบริเวณ การพิจารณาชุมชนในข้อนี้ไม่ใช่เฉพาะเป็นบริเวณที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนเท่านั้น ยังต้องพิจารณาถึงมิติต่าง ๆ เช่น ในฐานะที่อยู่อาศัยของการใช้พื้นที่ และในฐานะที่เป็นบริเวณของชุมชน ชุมชนในฐานะที่เป็นที่รวมประชากร โดยจะเน้นที่ลักษณะของประชากรที่อยู่ในบริเวณชุมชน ในด้านที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงประชากรในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โครงสร้างประชากร เช่น สัดส่วนเพศชาย เพศหญิง อายุประชากร อาชีพ และการศึกษา สุขลักษณะ การติดต่อและสื่อสาร

โดยฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2550) ได้แบ่ง “ชุมชน” ในการวิเคราะห์ชุมชนของนักสังคมวิทยา ในรุ่นต่อมาและนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมองชุมชนในฐานะทั้ง 3 ประการ คือ 1) ชุมชนในฐานะหน่วยทางภูมิศาสตร์ (Community as a territorial unit) 2) ชุมชนในฐานะหน่วยทางสังคม (Community as unit of social organization) 3) ชุมชนในฐานะหน่วยทางจิตวิทยาวัฒนธรรม (Community as a psycho cultural unit)

1. ชุมชนในฐานะหน่วยทางภูมิศาสตร์ (Community as a territorial unit) การพิจารณาชุมชนในมิตินี้มีความสำคัญ คือ ทำให้ชุมชนมีลักษณะเป็นรูปธรรม มีหลักแหล่งที่ตั้งแน่นอนและสมาชิกสามารถระบุที่อยู่ของตนได้ อาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อชุมชน จะเห็นได้ว่าในหลายกรณีสภาพทางภูมิศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดสถานที่ตั้งและศักยภาพในการเจริญเติบโตของชุมชน (Yun, 2012) กล่าวคือ ชุมชนมักจะเกิดขึ้นในบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ หรือที่ซึ่งมีการคมนาคมสะดวกเหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรชุมชนมีอิทธิพลต่ออาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ แม้ว่าตัวแปรเกี่ยวกับอาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ จะมีอิทธิพลต่อสถานที่ตั้งและพบวัดการเจริญเติบโตของชุมชน (Growth and dynamics of community) (Walker et al., 2010) แต่การปรับตัวของคนต่ออาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ของชุมชนก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย ดังนั้น มนุษย์เองมีส่วนในการกระทำต่อภาวะแวดล้อมของตนไม่ว่าจะโดยทางบวกหรือทางลบ เช่นการปรับให้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของมนุษย์ เช่น การทำนาแบบขั้นบันได

การสร้างเมืองฝ่ายชลประทาน ปรับปรุงแก้ไขสร้างที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การศึกษาชุมชนตามแนวคิดทางสังคมวิทยาถือว่า ตัวแปรทางด้านภูมิศาสตร์จะเป็นสิ่งที่ละเอียดเสียมิได้ แนวคิดนี้จัดว่ามีอิทธิพลต่อทฤษฎีนิเวศวิทยาของมนุษย์

2. ชุมชนในฐานะหน่วยทางสังคม (Community as unit of social organization) การวิเคราะห์แบบ Social system approach จะให้ภาพของลำดับขั้น (hierarchy) เริ่มจากระดับล่างที่ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจนถึงระดับชาติหรือระดับโลก ชุมชนเป็นระบบย่อยอันแรกที่มีศักยภาพในการจัดให้มีสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนทั้งกายภาพ จิตใจ และสังคม (Barrera et al., 2013) ซึ่งในระบบครอบครัวกลุ่มเครือญาติมีขนาดเล็กเกินไป ไม่มีสถาบันทางสังคมที่สมบูรณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ส่วนระบบที่ใหญ่กว่านี้ เช่น กลไกของรัฐก็ใหญ่โตและซับซ้อนเกินไป จนเข้าไม่ถึงอารมณ์ความรู้สึกของคนจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ทั้งทางกายและทางใจได้ (Walker et al., 2010) บางทีคนวิเคราะห์ชุมชนที่เป็นระบบทางสังคมว่าเป็น เครือข่ายการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ (Network of interaction) ซึ่งประกอบด้วยสถานภาพ บทบาท กลุ่มคน และสถาบัน ชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กันเหมือนลูกโซ่ ที่ระบบย่อยระบบหนึ่งจะได้รับปัจจัยนำเข้าที่ความต้องการจากระบบย่อยอื่น ๆ ปัจจัยนำเข้าและผลผลิตที่รับและให้แก่กัน ในระหว่างชุมชนหรือระบบย่อยนี้ อาจจะเป็นในรูปของเงิน แรงงาน ความกดดันทางสังคม ทรัพยากรต่าง ๆ (Mersch et al., 2013)

3. ชุมชนในฐานะหน่วยทางจิตวิทยาวัฒนธรรม (Community as a psycho cultural unit) ในมิตินี้เน้นที่ว่าชุมชนจะต้องมีความผูกพันในระหว่างสมาชิกด้วยกัน ความผูกพันนี้จะตีความว่าเป็นทั้งทางด้านจิตวิทยาและวัฒนธรรม ในทางจิตวิทยานั้น คนจะมีความมั่นคง เพราะสามารถระบุได้ว่า ตนเป็นสมาชิกของกลุ่ม หมู่ หรือที่ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีสังกัด อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ในมิตินี้ในแนวคิดทางสังคมวิทยาก็ถือว่าเป็นเพียงมิติหนึ่งของความเป็นจริงที่ซับซ้อนอยู่ในความหมายของชุมชน มิได้ถือว่าการวิเคราะห์ที่ลึกซึ้ง (Yun, 2012)

Salamon (1995) ได้กล่าวไว้ว่า การบริการทางสังคมช่วยส่งเสริมให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนนำไปสู่ความมั่นคงในการดำรงชีวิตอยู่ในรัฐ การดำเนินการบริการของภาครัฐมีวัตถุประสงค์และหลักการดังนี้ ได้แก่ การป้องกันเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ปลอดภัยจากสิ่งต่าง ๆ การแก้ไขปัญหาเพื่อแก้ปัญหาต่างๆอย่างเร่งด่วนในการบรรเทาปัญหาทางสังคม พัฒนาเพื่อการดำรงชีวิตของประชาชนให้มีความก้าวหน้า และส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตให้แก่ประชาชนเพื่อความก้าวหน้าของประเทศ โดยคำนึงถึงศักดิ์และสิทธิในความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคมพุทธศักราช 2546, 2546)

Butler and Drakeford (2005) เป็นสิ่งที่ภาครัฐต้องให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนเพื่อเป็นการพัฒนาทางทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจของประเทศได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมสำหรับสวัสดิการทางสังคมพื้นฐานที่รัฐพึงมีไว้ ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา การให้การรักษาพยาบาล

การให้สิทธิการทำงาน การให้โอกาสสำหรับผู้พิการ และการที่ได้รับเลี้ยงดูเมื่อเข้าสู่วัยชรา เป็นต้น

Sen (2014) ได้กล่าวไว้ว่า ภาครัฐต้องมีรายได้จากการเก็บภาษีเพื่อการบริหารประเทศแล้ว จะต้องมีการคืนกลับสู่ประชาชนโดยการให้รัฐสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ได้แก่ การให้โอกาสเรียนฟรี การลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การยกเว้นภาษีจากการทำงานสำหรับผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (พิการ) และการได้รับการดูแลจากภาครัฐเมื่อผู้ชรา ภาครัฐต้องผลักดันให้ภาคประชาชนให้ได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานของรัฐเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่การดำรงชีวิตของประชาชน

Ansari et al. (2012) การได้รับการบริการทางสังคม สิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนที่ลดภาระทางสังคมและสร้างโอกาสทางการเติบโตของผู้ด้อยโอกาส ภาครัฐต้องมีการกระจายลงไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง ต้องมีการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจและประโยชน์จากการได้สิทธิจากภาครัฐต่าง ๆ สวัสดิการทางสังคมของภาครัฐได้ให้สิทธิและการดูแลเป็นอย่างดีส่งผลให้ยกระดับชีวิตของประชากรนำไปสู่การพัฒนาประเทศนอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องถึง เหลื่อมล้ำในสังคมได้ทำให้การแบ่งชั้นทางสังคมลดลงไปได้

Midgley and Tang (2001) กล่าวไว้ที่ว่า ถ้าภาครัฐไม่สามารถจัดการให้สวัสดิการทางสังคมลงไปยังทั่วถึงก็จะส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ อีกด้านหนึ่งถ้าภาครัฐให้มากจนเกินไปส่งผลให้เกิดหนี้สาธารณะแก่ภาครัฐได้เป็นผลให้เศรษฐกิจถดถอยลงได้ รัฐที่พัฒนาแล้วส่วนมากจะเป็นรัฐที่มีสวัสดิการที่ดี การให้สิทธิของการเป็นพลเมืองการได้รับบริการจากสังคมขึ้นอยู่กับอำนาจอิทธิพลของรัฐนั้น ๆ

Parker (1998) ได้กล่าวไว้ว่า สวัสดิการทางสังคมของภาครัฐมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเพราะทุกคนมีรายได้และจำเป็นต้องเสียภาษีให้แก่ภาครัฐจึงมีความจำเป็นที่ต้องการได้สิทธิจากการบริการของภาครัฐ ถ้าสวัสดิการในประเทศที่เป็นถิ่นกำเนิดไม่ดีพออาจส่งผลให้เกิดการเคลื่อนที่ของสังคมได้ สังคมต้องมีความจำเป็นเคลื่อนย้ายไปยังถิ่นอื่น ๆ ที่มีความมั่นคงในชีวิตที่ดีกว่า

Abramovitz (1996) ได้กล่าวไว้ว่า การเป็นพลเมืองของคนต่างด้าวในดินแดนต่างประเทศช่วยให้ได้สวัสดิการที่มีสิทธิเดียวกับคนภายในประเทศนั้นเป็นการเปิดโอกาสได้เข้าสู่สังคมท้องถิ่นของประเทศนั้น ได้ดีกว่าการได้เป็นพลเมืองแบบชั่วคราว

โดยสรุปรัฐสวัสดิการสังคมคือ การบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อมุ่งป้องกัน แก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มี คุณภาพที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมและเป็นธรรม ซึ่งการจัดสวัสดิการสังคมนี้ถือว่าการบริการพื้นฐานที่มีความสำคัญ โดยมีจุดศูนย์กลางของงานสวัสดิการสังคม คือ ประชาชน โดยมีจุดประสงค์เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีหลักประกัน ไม่เพียงแต่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหา แก่บุคคลที่ประสบความเดือดร้อนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริม

สวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย

ในทัศนะของผู้วิจัยได้ทำการแบ่งปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในประเทศฮ่องกงแบ่งออกเป็น 10 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านอาชีพ 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านขนาดของชุมชน 4) ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากร 5) ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร 6) ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม 7) ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม 8) ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน 9) ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ 10) ด้านสวัสดิการของภาครัฐ โดยสามารถนำเอาทฤษฎีเหล่านี้มาตั้งเป็นคำถามในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในประเทศฮ่องกง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านอาชีพ Pandey et al. (2011) อธิบายไว้ว่า ในอดีตประชากรและครอบครัวที่ประกอบอาชีพการเกษตร เห็นว่าเกษตรกรเป็นอาชีพที่ลำบาก รายได้ไม่คงที่ ประสบปัญหาต่าง ๆ เป็นประจำ ปัจจุบันกลุ่มคนเหล่านี้จึงย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในเขตเมือง ซึ่งสะดวกสบายและมี รายได้มั่นคงกว่าและมีอาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรมการค้าและบริการยอมทำให้ประชากรพากันเข้าไปประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เป็นการเพิ่มรายได้ ยกฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของตนเองและครอบครัวให้สูงขึ้น เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. ด้านสิ่งแวดล้อม Werner et al. (2011) และ Shi (2012) อธิบายไว้ว่า ความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ ถ้าท้องถิ่นใดมีภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เหมาะสมและมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ย่อมดึงดูดใจให้ผู้คนย้ายถิ่นเข้าไปอยู่มากกว่าท้องถิ่นที่มีสภาพแวดล้อมแห้งแล้ง และขาดแคลนทรัพยากร เช่น ผู้คนอพยพไปยังต่างประเทศ เพื่อหางานทำ

3. ด้านขนาดของชุมชน Olson et al. (2012); Dunham (2001) และ Yun (2012) อธิบายไว้ว่า ชุมชนของเกษตรกรขนาดเล็ก ๆ แต่ใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ในการประกอบอาชีพ มีอาณาบริเวณ (Area) สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย หรือเป็นที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกและกลุ่มสังคม ไม่ว่าจะ เป็นสำหรับด้านธุรกิจค้าขาย ส่วนขนาดของชุมชนอาจมีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยขึ้นอยู่กับจำนวนของสมาชิกในกลุ่มสังคมและขนาดของอาณาบริเวณเป็นสำคัญ

4. ด้านความหนาแน่นของประชากร Altermatt et al. (2011) และ Wang et al. (2010) อธิบายว่า ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรในชนบทจะต่ำกว่าในเมืองความหนาแน่นแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) ความหนาแน่นหยาบ (Crude density) หมายถึงจำนวนประชากรต่อหน่วยพื้นที่ทั้งหมด (Total space) 2) ความหนาแน่นทางนิเวศ (Ecological density) หมายถึงจำนวนประชากรต่อหน่วยพื้นที่ที่ประชากร นั้นอาศัยอยู่จริงตามสภาพธรรมชาติ

5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร Kuhls et al. (2011) และ Barrera et al. (2013) อธิบายไว้ว่า ชุมชนชนบท ประชากรมีความเป็นแบบเดียวกันในลักษณะของเชื้อชาติและความรู้สึกทางสังคมถ้าท้องถิ่นใดมีภัยอันตรายต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น การจราจล สงคราม

โรคระบาด โจรผู้ร้าย หรือภัยธรรมชาติ ย่อมทำให้ประชากรอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปหาแหล่งที่อยู่ใหม่ที่ให้ความปลอดภัยมากกว่า

6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม McLeod (2013) และ Mersch et al. (2013) อธิบายไว้ว่า ชุมชนชนบท มีความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมน้อย ตรงกันข้ามชุมชนเมือง มีความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมมาก ซึ่งการแบ่งการแบ่งชนชั้นจะมีการปฏิบัติต่อกันในสมาชิกชั้นเดียวกัน มีพฤติกรรมเหมือนกัน มีค่านิยม ความเชื่อ และแบบของการบริโภคที่คล้ายกัน โดยการแบ่งชนชั้นทางสังคมได้รับอิทธิพลมาจาก อาชีพ รายได้ การศึกษา และที่อยู่อาศัย เป็นต้น

7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม Hui et al. (2011) และ Mary (2001) อธิบายไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงในด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ มีการเปลี่ยนแปลงน้อย ส่วนการย้ายถิ่นจะเป็นในลักษณะจากชนบทไปสู่เมือง การกระทำกร่วมหมู่ที่มีจุดมุ่งหมาย หรือมีผลเปลี่ยนแปลงสังคมในทางสร้างสรรค์ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม

8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน Benard (2013) และ Glossary on Migration (2011) อธิบายไว้ว่า ชุมชนชนบท มีการติดต่อและสื่อสารกันน้อยกว่าคนในเมือง มีการติดต่อและมีความสัมพันธ์แบบส่วนตัวง่าย ๆ แต่จริงจัง กิจกรรมที่ร่วมกันเช่นวันสำคัญต่าง ๆ

9. ด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ Harris (2001); Oxfeld (2005); Qian et al. (2013) และ Wenger et al. (2002) อธิบายไว้ว่า ชุมชนที่มีกิจกรรมบนพื้นฐานของกระบวนการกลุ่มและพื้นฐานของการเรียนรู้ร่วมกัน มีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำความเข้าใจต่อองค์ประกอบที่สำคัญของประชาสังคม อันได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างกว้างขวาง การมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน

10. ด้านสวัสดิการของภาครัฐ Sen (2014); Ansari et al. (2012); Butler and Drakeford (2005); Midgley and Tang (2001); Parker (1998); Salamon (1995) และ Abramovitz (1996) อธิบายไว้ว่า ความต้องการได้รับผลประโยชน์ในการดูแลจากภาครัฐของประชาชนสร้างการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ การบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อมุ่งป้องกัน แก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ดังตารางสังเคราะห์ที่ 2-1

1
0

ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

/ / / / / / / 7

จากตารางที่ 2-1 ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนมีทั้งหมด 9 ปัจจัย ได้แก่ ด้านอาชีพ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านขนาดของชุมชน, ด้านความหนาแน่นของประชากร, ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน ด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะและด้านสวัสดิการของภาครัฐ ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรทั้งหมดมาใช้ในการวิจัยซึ่งรายละเอียดแต่ละปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนได้อธิบายไว้ในตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 ความหมายของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชน	ความหมาย
1. ด้านอาชีพ	ประชากรและครอบครัวที่ประกอบอาชีพการเกษตร ความ
1.1 การเพิ่มรายได้	ต้องการเปลี่ยนอาชีพ ชาวชนบทส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรม
1.2 การยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม	ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าอาชีพทำนาเป็นอาชีพที่ลำบาก รายได้ต่างไม่คงที่ ประสบปัญหาต่าง ๆ เป็นประจำจึงย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในเขตเมือง ซึ่งสะดวกสบายและมีรายได้มั่นคงกว่า
1.3 เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี	และมีอาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรมการค้าและบริการยอมทำให้ประชากรพากันเข้าไปประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เป็นการเพิ่มรายได้ ยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองและครอบครัวให้สูงขึ้น เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (Pandey et al., 2011; Oxfeld, 2005)
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	ความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติปัจจัย
2.1 ความเหมาะสมทางด้านภูมิอากาศ	ด้านสภาพแวดล้อม ถ้าท้องถิ่นใดมีภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เหมาะสมและมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ย่อมดึงดูดใจให้ผู้คนย้ายถิ่นเข้าไปอยู่มากกว่าท้องถิ่นที่มีสภาพแวดล้อมแห้งแล้ง และขาดแคลนทรัพยากร เช่น ภูมิประเทศได้ผล ผู้คนจึงอพยพไปยังภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อหางานทำ (Werner et al., 2011; Shi, 2012)
2.2 ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ	

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชน	ความหมาย
3. ด้านขนาดของชุมชน 3.1 จำนวนสมาชิกในชุมชน 3.2 ไร่สำหรับประกอบธุรกิจ 3.3 ไร่สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย 3.4 ไร่ประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ของชุมชน	ชุมชนของเกษตรกรขนาดเล็ก ๆ แต่ใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ในการประกอบอาชีพ มีอาณาบริเวณ (Area) สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย หรือเป็นที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกและกลุ่มสังคม ไม่ว่าจะเหมาะสำหรับด้านธุรกิจค้าขาย ส่วนขนาดของชุมชนอาจมีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยขึ้นอยู่กับจำนวนของสมาชิกในกลุ่มสังคมและขนาดของอาณาบริเวณเป็นสำคัญ เช่น เผ่าชน ครอบครัวยุคใหม่ (Neighborhood) หมู่บ้าน ตำบล (Olson et al., 2012; Dunham, 2001; Yun, 2012)
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร 4.1 ความหนาแน่นแบบหยาบ 4.2 ความหนาแน่นทางนิเวศ	ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรในชนบทจะต่ำกว่าในเมืองความหนาแน่นแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) ความหนาแน่นหยาบ (Crude density) หมายถึงจำนวนประชากรต่อหน่วยพื้นที่ทั้งหมด (Total space) 2) ความหนาแน่นทางนิเวศ (Ecological density) หมายถึงจำนวนประชากรต่อหน่วยพื้นที่ที่ประชากร นั้นอาศัยอยู่จริงตามสภาพธรรมชาติ (Habitat space) (Altermatt et al., 2011; Wang et al., 2010)
5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร 5.1 ลักษณะของเชื้อชาติ 5.2 ลักษณะความรู้สึกลทางสังคม	ชุมชนชนบท ประชากรมีความเป็นแบบเดียวกันในลักษณะของเชื้อชาติและความรู้สึกทางสังคมถ้าท้องถิ่นใดมีภัยอันตรายต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น การจลาจล สงคราม โรคระบาด โจรผู้ร้าย หรือภัยธรรมชาติ ย่อมทำให้ประชากรอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปหาแหล่งที่อยู่ใหม่ที่ให้ความปลอดภัยมากกว่า (Kuhls et al., 2011; Barrera et al., 2013)

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชน	ความหมาย
6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม 6.1 มีความแตกต่างมาก 6.2 มีความแตกต่างน้อย	มีความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมน้อย โดยชุมชนเมือง มีความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมมาก ซึ่งการแบ่งการแบ่งชนชั้นจะมีการปฏิบัติต่อกันในสมาชิกชั้นเดียวกัน มีพฤติกรรมเหมือนกัน มีค่านิยม ความเชื่อ และแบบของการบริโภคที่คล้ายกัน การแบ่งชนชั้นทางสังคมได้รับอิทธิพลมาจากอาชีพ รายได้ การศึกษา และที่อยู่อาศัย เป็นต้น (McLeod, 2013; Mersch et al., 2013)
7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม 7.1 เปลี่ยนแปลงอาชีพ 7.2 การกระทำร่วมกัน 7.3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	การเปลี่ยนแปลงในด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ มีการเปลี่ยนแปลงน้อย ส่วนการย้ายถิ่นจะเป็นในลักษณะจากชนบทไปสู่เมือง การกระทำกร่วมหมู่ที่มีจุดมุ่งหมายหรือมีผลเปลี่ยนแปลงสังคมในทางสร้างสรรค์ (Hui et al., 2011; Mary, 2001)
8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน 8.1 ด้วยความส่วนตัว 8.2 ด้วยกิจกรรมที่ทำร่วมกัน	ชุมชนชนบท มีการติดต่อและสื่อสารกันน้อยกว่าคนในเมือง มีการติดต่อและมีความสัมพันธ์แบบส่วนตัวง่าย ๆ แต่จริงจัง กิจกรรมที่ร่วมกันเช่นวันสำคัญต่าง ๆ (Benard, 2013; Glossary on Migration, 2011)
9. ด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ 9.1 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 9.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิก	ชุมชนที่มีกิจกรรมบนพื้นฐานของกระบวนการกลุ่มและพื้นฐานของการเรียนรู้ร่วมกัน มีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำความเข้าใจต่อองค์ประกอบที่สำคัญของประชาสังคม อันได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างกว้างขวาง การมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน (Harris, 2001; Oxfeld, 2005; Qian et al., 2013; Wenger et al., 2002)

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชน	ความหมาย
10. ด้านสวัสดิการของภาครัฐ	ความต้องการได้รับผลประโยชน์ในการดูแลจากภาครัฐของประชาชนสร้างการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ การบริการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อมุ่งป้องกัน แก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มี (Sen, 2014; Ansari et al., 2012; Butler & Drakeford, 2005; Midgley & Tang, 2001; Parker, 1998; Salamon, 1995; Abramovitz, 1996)

จากตารางที่ 2-2 ความหมายของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนทั้ง 10 ด้านประกอบด้วย ด้านที่

- 1) ด้านอาชีพ เกี่ยวกับการเพิ่มรายได้ การยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี
- 2) ด้านสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับ ความเหมาะสมทางด้านภูมิอากาศ และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ
- 3) ด้านขนาดของชุมชน เกี่ยวกับ จำนวนสมาชิกในชุมชน ไว้สำหรับประกอบธุรกิจ ไว้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย และไว้ประกอบกิจกรรมอื่นๆ ของชุมชน
- 4) ด้านความหนาแน่นของประชากร เกี่ยวกับ ความหนาแน่นแบบหยาบ และความหนาแน่นทางนิเวศ
- 5) ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร เกี่ยวกับ ลักษณะของเชื้อชาติ และลักษณะความรู้สึกทางสังคม
- 6) ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม เกี่ยวกับ มีความแตกต่างมาก และมีความแตกต่างน้อย
- 7) ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม เกี่ยวกับ เปลี่ยนแปลงอาชีพ การกระทำร่วมกัน และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
- 8) ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน เกี่ยวกับ ด้วยความส่วนตัว และด้วยกิจกรรมที่ทำร่วมกัน
- 9.) ด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณเกี่ยวกับ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการมีส่วนร่วมของสมาชิก และ
- 10) ด้านสวัสดิการของภาครัฐ การพัฒนาของเหล่าปัจจัยทั้ง 10 นี้ส่งผลให้ชุมชนมีการเติบโตและแข็งแกร่งขึ้นอย่างเด่นชัด ได้แก่ การพัฒนาการทางด้านอาชีพของสมาชิก จำนวนสมาชิกที่พำนักอยู่ในแหล่งชุมชน และความมั่นคงของประชาชน เพื่อสร้างการพัฒนาการของชุมชนยังเป็นส่วนที่ส่งเสริมเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมให้แก่ประเทศ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

การพัฒนาชุมชน

มีนักทฤษฎี นักวิชาการ นักวิจัย ได้ให้ความหมายของคำว่า “ชุมชน” ไว้ในแงุ่มที่แตกต่าง กัน มีดังนี้

Dunham (2001) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน คือ การรวมกำลังดำเนินการปรับปรุงสภาพ ความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่นและดำเนินงานไปในแนวทางที่ตนเองต้องการ โดยอาศัย ความรวมกำลังของประชาชนในชุมชนนั้นในการช่วยเหลือตนเองและร่วมมือกันดำเนินงาน และต้อง ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากหน่วยงานภายนอกสอดคล้องกับ จักรทฤษฎี นาสสุภา (2550) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน คือ กระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ดีขึ้น ทั้งนี้ โดยประชาชนเข้าร่วมมือและริเริ่มดำเนินงานเอง และสรุปความหมายของการ “พัฒนา ชุมชน” ไว้ดังนี้ คือการปรับปรุงส่งเสริมให้ชุมชนหนึ่งดีขึ้นหรือมีวิวัฒนาการดีขึ้น การส่งเสริมให้ ชุมชนนั้น ๆ มีวิวัฒนาการดีขึ้น คือ เจริญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการพัฒนาชุมชน นั้น จะต้องพัฒนาทางด้านวัตถุและพัฒนาด้านจิตใจ

การพัฒนาด้านวัตถุ คือ การสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดมีหรือ เปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เห็นโดยแจ้งชัด เช่น การส่งเสริมด้านการผลิตผล การส่งเสริมระบบขนส่ง การคมนาคม การชลประทาน และด้านอื่น ๆ

การพัฒนาด้านจิตใจ คือ การสร้างความเจริญ โดยมุ่งจะให้การศึกษาอบรมประชาชน ซึ่ง รวมทั้งการให้การศึกษาตามโรงเรียน มหาวิทยาลัย ตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการและ การศึกษานอกระบบโรงเรียน

โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (2543) ให้คำจำกัดความว่า การพัฒนา ชุมชน เป็นขบวนการซึ่งประชาชนทั้งหลายได้พยายามรวบรวมกันทำเองและมาร่วมกับเจ้าหน้าที่ของ รัฐบาล เพื่อที่จะทำให้สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ เจริญดีขึ้นและผสมผสาน ชุมชนเหล่านั้นเข้าเป็นชีวิตของชาติและเพื่อที่จะทำให้ประชาชนอุทิศกาย ใจ ความคิด ความรู้ และ ทรัพย์ เพื่อความเจริญเติบโตของชาติอย่างเต็มที่สอดคล้องกับกฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ (2551) ให้คำจำกัดความว่า การพัฒนาชุมชน เป็นขบวนการแห่งการกระทำทางสังคม ซึ่งประชาชนใน ชุมชนนั้นร่วมกันจัดการวางแผนและลงมือกระทำเอง พิจารณาให้รู้ชัดว่า กลุ่มหรือเอกชนมีความ ต้องการหรือขาดแคลนอะไร มีปัญหาอะไรซึ่งเป็นปัญหาาร่วมกัน แล้วจึงจัดทำแผนเพื่อจัดความขาด แคลนหรือบำบัดความต้องการ หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ อีกทั้ง สำเรัง จันทรสุวรรณ (2551) ให้คำจำกัด ความว่า การพัฒนาชุมชน เป็นการพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ๆ ให้มากที่สุดและถ้า จำเป็น อาจจะขอความช่วยเหลือจากภายนอก คือ รัฐหรือองค์กรอื่น เพียงเท่าที่จำเป็นในปัจจุบันงาน ด้านการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาก เพราะสภาพปัญหาของการพัฒนาชุมชน นั้นเป็นวงจรที่ส่งผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่ จากความไม่รู้ สู่วิชาจนและการเจ็บป่วย ซึ่งเป็น อุปสรรคในการพัฒนา เป็นวัฏจักรแห่งความชั่วร้าย ดังนั้น ทุกหน่วยงานทุกองค์กร ต้องช่วยกันขจัด

ปัญหาเหล่านี้ให้หมดไปสอดคล้องกับพงศาวดาร สุริยตบถ (2552) ให้คำจำกัดความว่า การพัฒนาชุมชน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed change) ซึ่งทิศทางที่กำหนดขึ้น ย่อมต้องเป็นผลดีสำหรับกลุ่มชนหรือชุมชน การพัฒนาจึงอาจเรียกได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนา (Desired change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ถูกพอกพูนด้วยค่านิยม (Value loaded change) ตามระบบค่านิยมของชุมชนซึ่งเป็นเครื่องกำหนดความมีคุณค่าหรือไร้คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ

โดยที่จักรทิพย์ นาถสุภา (2550) ให้ทัศนะว่า การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่จะทำให้ชีวิตทุกด้านของชาวชนบทมีการเจริญก้าวหน้าขึ้นพร้อม ๆ กันอีกทั้งสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2550) ให้ความหมายว่า การพัฒนาชุมชน เป็นวิธีการสร้างชุมชนให้เจริญโดยอาศัยกำลังความสามารถของประชาชนและความช่วยเหลือของรัฐบาลร่วมกันสอดคล้องกับ ดุษฎีอายุวัฒน์ (2550) ให้ทัศนะว่า การพัฒนาชุมชน เป็นขบวนการอย่างหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือน ชักจูง และส่งเสริมประชาชนในชนบท ให้เกิดความคิดริเริ่มขึ้นและเสริมสร้างท้องถิ่นให้ก้าวหน้า ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการดูแลตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปการพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชน และควรเป็นความคิดริเริ่มของประชาชนเองด้วย แต่ถ้าประชาชนไม่รู้จักริเริ่ม ก็ให้ใช้เทคนิคกระตุ้นเตือนให้เกิดความคิดริเริ่ม ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการนี้ได้รับการตอบสนองจากประชาชนด้วยการกระตือรือร้นอย่างจริงจัง

วัฒนธรรมชุมชน

มีนักทฤษฎี นักวิชาการ นักวิจัย ได้ให้ความหมายของคำว่า “ชุมชน” ไว้ในแง่มุมที่แตกต่างกัน มีดังนี้

กำไร แก้วเสียง, (2543, หน้า 28) แนวคิดวัฒนธรรมชุมชนให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาชาวบ้าน อันหมายถึงระบบคิดของชาวบ้านที่สืบทอดหรือผลิตซ้ำมาจากบรรพบุรุษ กล่าวได้ว่าเป็นองค์ความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านนอกจากนั้น วัฒนธรรมชุมชนยังก่อตัวขึ้นจากการต่อสู้เพื่อให้ทุกคนมีอยู่มีกินและการมีความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันของชุมชนในลักษณะของการต่อสู้เพื่อการมีอยู่มีกิน โดยการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนจึงเป็นกระบวนการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าการดำรงอยู่ของชุมชน โดยมุ่งเน้นการค้นหาวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชนจากจากประวัติศาสตร์และมีการดำเนินการที่พัฒนาสอดคล้องกับชุมชน ภายใต้ความร่วมมือของชาวบ้านมีการให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมในฐานะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญภายในชุมชน สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน โดยอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองของชุมชน การศึกษาเพื่อการพัฒนาในแนววัฒนธรรมชุมชนเน้นถึงการนำเอาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ในชุมชนและเกิดการสืบทอดต่อกันมาภายในชุมชนเป็นวิธีการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ในวัฒนธรรมของชุมชน ปรากฏชัดสอดคล้องดังพรรณนาของนิธิ เอียวศรีวงศ์ (2551, หน้า 43-45) ที่ได้แสดงให้เห็นว่าความรู้

ทั้งหลายจะตั้งอยู่ลอย ๆ ไม่ได้ จำเป็นต้องมีวัฒนธรรมเกื้อหนุนให้ดำรงอยู่และสามารถนำไปเผยแพร่ให้คนในชุมชนได้ อีกทั้ง เสกสรร สรรสรพิสุทธ์ (2546, หน้า 21) ได้เสนอระบบหรือโครงสร้างทางวัฒนธรรมของชุมชนไว้ 3 ประการ คือ 1) ระบบการผลิต หรือระบบการทำมาหากิน 2) ระบบการอยู่ร่วมสัมพันธ์กัน ประกอบด้วยครอบครัวเครือญาติ และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน 3) ระบบทางความเชื่อ ประกอบด้วย ศาสนา คุณค่า และพิธีกรรม

ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนได้ว่าวัฒนธรรมชุมชนคือ วัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีอยู่ในชุมชน วัฒนธรรมเก่าแก่ที่แข็งแกร่ง การต่อสู้เพื่อการมีอยู่มีกิน ซึ่งก่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการผลิต มีการช่วยเหลือกันและกันในชุมชนและมีการผลิตซ้ำขึ้นทางวัฒนธรรม โดยชุมชนแต่ละชุมชนล้วนมีพลังอยู่ที่ทั้งสิ้น ถ้าชาวบ้านสามารถรักษาวัฒนธรรมชุมชนไว้ให้เข้มแข็งแล้ว ก็ จะนำชุมชนให้เข้มแข็งตามไปด้วย

ธุรกิจชุมชนในต่างประเทศ

มีนักทฤษฎี นักวิชาการ นักวิจัย ได้ให้ความหมายของคำว่า “ชุมชน” ไว้ในแง่มุมที่แตกต่างกัน มีดังนี้

Casanova (2011) ธุรกิจชุมชนเป็นแนวคิดที่ก่อเกิดขึ้นมาภายในประเทศเริ่มขึ้นเมื่อไร แนวคิดและรูปแบบชุมชนสังคมนิยมของพวก Socialist associations (นักสังคมนิยมแนวสมาคมหรือนักสังคมนิยมแนวสหกรณ์) แบบโอเวน คลี่คลายมาสู่ชุมชนสังคมนิยมที่กรรมสิทธิ์เป็นของปัจเจกบุคคล และอาศัยกลไกตลาดแบบฟูรีเออร์ มาสู่โรงงานชุมชน โรงงานภายใต้ระบบทุนนิยมแบบ หลุยส์ บลังก์ จนกระทั่งพัฒนามาสู่ขบวนการสหกรณ์สมัยใหม่ในที่สุด ซึ่งจะได้กล่าวถึงในแต่ละรูปแบบพอเป็นสังเขปต่อไป นี้ ชุมชนสหกรณ์สังคมนิยมของโรเบิร์ต โอเวนเป็นนักมนุษยนิยมและสังคมนิยม เขาไม่ต้องการกรรมกร แรงงานเด็ก และแรงงานหญิงถูกเอาเปรียบ ไม่ต้องการเห็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม ถูกกดขี่ เขาจึงพยายามมองหาช่องทางที่จะสร้างระบบการผลิตที่ปราศจากการเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน สหกรณ์ชุมชน โรงงานของโอเวนมีหลักปรัชญาในการดำเนินงาน คือ สภาพการทำงานของผู้จ้างจะต้องดีเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้จ้าง จะต้องไม่มีการขูดรีดแรงงาน ในแนวคิดและปรัชญาของ อาคัม สมิธ เขาเห็นว่า มูลค่าของผลผลิตคิดได้จากปริมาณแรงงานที่ใช้ไปในการผลิตนั้น ๆ ปริมาณแรงงานวันได้จากจำนวนเวลาทำงาน สอดรับกับ Wenger et al. (2002) เป็นนักวิจารณ์สังคมนิยมและเป็นนักสังคมนิยมอุดมคติ (Utopian socialist) เขาได้เสนอแนวคิดที่จะทำให้มนุษยชาติหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก และการเหยียดหยามทางชนชั้น ฟูรีเออร์เห็นว่า การที่จะทำให้มนุษย์ได้รับความสุขต้องทำให้มนุษย์มีโอกาสปลดปล่อยความรู้สึก และได้สนองตอบต่อความรู้สึกและความต้องการของตนเอง และเพื่อให้เกิดผลที่เป็นจริง เขาจึงได้เสนอรูปแบบชุมชนแห่งความสุข และความสมานฉันท์ของมนุษย์ เรียกว่า “ฟาลังสเตอร์ (Phalansteris)” ฟูรีเออร์เห็นว่า การนำเอาคนทุกคนขึ้นมาอยู่รวมกันในฟาลังสเตอร์ เป็นเงื่อนไขให้คนแต่ละประเภทมีความเข้าใจกัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเห็นอกเห็นใจกัน ก่อให้เกิด

ความสุขและสันติของมนุษย์ จึงเห็นได้ชัดเจนว่าหลักการทางเศรษฐกิจของฟาลังสเตร์ คือ การผลิตพอเพียงเลี้ยงตนเอง การค้าขายแลกเปลี่ยนเน้นการค้าระหว่างฟาลังสเตร์ด้วยกัน ฟาลังสเตร์จึงมีลักษณะเป็น Self sufficient community ฟังดูแล้วอาจคล้าย ๆ กับชุมชนในอุดมคติที่นักชุมชนนิยมในบ้านเราปรารถนา ความคิดของฟูรีเอนั้นมาที่ชุมชนเกษตรกรรม ลักษณะชุมชนตามแนวคิดของฟูรีเอนี้ไม่ใช่ชุมชนสังคมนิยมที่เลิกกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล แต่เป็นชุมชนที่ทุกคนยังมีกรรมสิทธิ์ของปัจเจกบุคคล ยังมีการค้าขายแลกเปลี่ยนภายใต้กลไกตลาด แต่เน้นการค้าขายระหว่างกันของฟาลังสเตร์คล้าย ๆ กับที่ขบวนการธุรกิจชุมชนในไทยที่พยายามเน้นการค้าขายระหว่างกันของธุรกิจชุมชนต่าง ๆ ฟาลังสเตร์จึงเป็นรูปแบบธุรกิจที่ผสมผสานแนวคิดสังคมนิยมกับเศรษฐกิจตลาดมากขึ้น ระบบการจัดสรรค่าตอบแทนก็เป็นที่ไปตามกลไกทุนนิยม คือ ผู้ลงทุนมาก (มีหุ้นมาก) ก็ได้รับค่าตอบแทนมาก ไม่ได้จัดสรรตามหลักสังคมนิยม ที่ว่า ขึ้นต้นจะต้องจัดสรรให้แต่ละคนตามความจำเป็น (To each according to one's needs)

โดยที่ Taylor (2012) นักคิดนักเขียนที่ได้ดัดแปลงเอาความคิดของโอเวนและฟูรีเอนี้ไปใช้และเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักด้วยวิธีการนำเสนอที่ง่าย ๆ เป็นที่เข้าใจของคนทั่วไป หลุยส์ บลังก์ เห็นว่าการแข่งขันในระบบทุนนิยมเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้กรรมกรทุกข์ยาก เพราะการแข่งขันนำไปสู่ความพยายามลดต้นทุน การลดต้นทุนนำไปสู่การกดขี่แรงงาน ทำให้เกิดความทุกข์ยากและปัญหาสังคมอื่น ๆ ธุรกิจโรงงานชุมชนของหลุยส์ บลังก์ ดำเนินภายใต้กลไกตลาด มีขาดทุน มีกำไร เขาจึงเสนอว่าเมื่อมีกำไรให้มีการแบ่งกำไรเป็น 3 ส่วน ส่วนหนึ่งให้จัดเป็นโบนัสของแรงงาน ส่วนที่สองให้จัดไว้เป็นสวัสดิการแรงงานและสำรองฉุกเฉิน เพื่อช่วยเหลือแรงงาน และส่วนที่สามนำไปใช้ในการลงทุนเพิ่ม อาจกล่าวได้ว่า แนวคิดของหลุยส์ บลังก์ ได้พัฒนาแนวคิดของกลุ่มสมาคมสังคมนิยมมาสู่โรงงานชุมชนหรือธุรกิจชุมชน ภายใต้ระบบเศรษฐกิจตลาดที่มีขาดทุนมีกำไร คล้าย ๆ กับธุรกิจชุมชนในยุคปัจจุบัน

จุดกำเนิดของแนวคิด “ธุรกิจชุมชน” ในต่างประเทศ ซึ่งต่อ ๆ มาได้พัฒนามาเป็นขบวนการสหกรณ์สมัยใหม่ในระบบเศรษฐกิจตลาด การแก้ไขเปลี่ยนแปลงจากระบบสหกรณ์สังคมนิยมมาเป็นสหกรณ์ในระบบทุนนิยม คือ มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล ดำเนินงานภายใต้กลไกตลาด หลักการและรูปแบบของสหกรณ์ทุนนิยมแนว Rochdale ได้แพร่หลายกระจายไปทั่วโลกในเวลาต่อมาจนถึงปัจจุบัน สหกรณ์ต่าง ๆ ก็ยังคงยึดถือหลักการส่วนใหญ่ Rochdale นั่นคือ การร่วมมือกัน การพึ่งตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การอำนวยความสะดวก และการให้บริการแก่สมาชิก การไม่เน้นแสวงหากำไร (แต่มีกำไร) การไม่กีดกันบุคคลภายนอก (ไม่กีดกันการเป็นสมาชิก) การดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย การส่งเสริมการศึกษา

อาจกล่าวได้ว่า ในอดีตที่ผ่านมา “สหกรณ์” เป็นรูปแบบของธุรกิจชุมชนที่แพร่หลายที่สุด และดูเหมือนว่าสหกรณ์ที่มีจำนวนมากที่สุดในโลกนี้ คงจะเป็นสหกรณ์ร้านค้า หรือร้านสหกรณ์ตามรูปแบบของ Rochdale society of equitable pioneers เหตุที่มีมากคงเป็นเพราะใช้เงินลงทุนน้อย เงิน

หมุนเวียนได้เร็ว ทุนจม (Sunk cost) ค่า การบริหารและจัดการ ไม่ซับซ้อน ง่าย ไรก็ดี สหกรณ์ที่เข้มแข็งและเติบโตใหญ่ก็มักจะเป็นสหกรณ์ที่ครอบคลุมการผลิตด้วย เช่น สหกรณ์ชาวไร่ฮ้อยในออสเตรเลีย สหกรณ์การผลิตนมในเคนมารัก เป็นต้น กิจกรรมการออมทรัพย์ เพื่อจะได้นำเงินออมไปใช้ทำการผลิตหรือการค้า กิจกรรมการผลิตเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าของผลผลิตและขยายการจ้างแรงงาน และกิจกรรมทางการค้า เพื่อจำหน่ายผลผลิตที่ผลิตได้ออกสู่ตลาด และนำผลิตภัณฑ์อื่น ๆ มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคายุติธรรม และเป็นที่น่าสังเกตว่าในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยมีใครคิดว่าขบวนการสหกรณ์นั้น เป็นขบวนการสังคมนิยม และเห็นว่ามันเป็นเพียงองค์กรเศรษฐกิจที่มีกรรมสิทธิ์ร่วม และมีความเสมอภาคในการออกเสียง ภายใต้กลไกทุนนิยม ขบวนการสหกรณ์ที่มีกิจกรรมครบวงจรและมีลักษณะเป็นธุรกิจชุมชนมากที่สุดในต่างประเทศ คือ ขบวนการสหกรณ์มอมดรากอน (Mondragon) ในประเทศสเปน

ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปแนวคิดเรื่องธุรกิจชุมชนในต่างประเทศ ว่าธุรกิจชุมชนที่ดูเหมือนว่าสหกรณ์อาจจะเป็นเป็นสหกรณ์ร้านค้า หรือร้านสหกรณ์ที่ใช้เงินลงทุนน้อย เงินหมุนเวียนได้เร็ว ทุนต่ำ การบริหารและจัดการไม่ซับซ้อน

การจัดตั้ง ไซนาทาวน์

ชาวจีนนั้นไปอยู่ที่ไหน สิ่งหนึ่งที่ไม่เคยทิ้งไป นั่นก็คือวิถีชีวิตแบบจีน ที่แสดงออกทางด้าน การแต่งกาย อาหารการกิน และประเพณีต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีความรักพวกพ้อง จนย่านที่ชาวจีนอาศัยอยู่ร่วมกันนั้น ได้รับการขนานนามว่า ไซนาทาวน์ หรือที่ภาษาจีนเรียกว่า “ถังเหรินเจีย” (Connelly, Roberts, & Zheng, 2011) การอพยพออกนอกประเทศจีนของชาวแผ่นดินใหญ่ เริ่มต้นตั้งแต่ยุคจีนซื่อองค์แล้ว โดยเป็นการหนีความแร้นแค้นและความโหดเหี้ยมของปฐมกษัตริย์พระองค์นี้เรื่อยมาจนถึงปี ค.ศ. 1855 เกิดคลื่นการอพยพครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของจีน เมื่อจีนต้องทำสนธิสัญญาหนันจิงกับอังกฤษ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการแพ้สงครามฝิ่น ทำให้จีนต้องสูญเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขต เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอย นำพาให้เหล่าลูกหลานมังกรจำยอมหนีออกจากแผ่นดินใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยการรอนแรมบนเรือสำเภาทะเล ไปขึ้นฝั่งตามส่วนต่าง ๆ ของโลกและเกิดเป็นย่านชุมชนของชาวจีนขึ้น (Chinatowns of the world, 2007) เหตุใดชุมชนชาวจีนจึงได้ชื่อว่า ถังเหรินเจีย ที่แปลตรงตัวว่า ถนนของคนถัง นั่นก็เพราะในสมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618-907) ได้ส่งเสริมให้พ่อค้าจากประเทศต่าง ๆ เข้ามาค้าขายในแผ่นดินจีน โดยห้ามเก็บภาษีเพิ่ม พ่อค้าต่างชาติจำนวนมากมายังหล่งไหหลเข้าสู่เมืองฉางอัน ลั่วหยัง หยังโจว กว่างโจว และเมืองอื่น ๆ ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ (โชคชัย เจริญรอด, 2550) นอกจากนั้น ราชสำนักจีนยังอนุญาตให้พ่อค้าเหล่านี้พำนักอยู่ในเมืองจีนได้ถาวร และแต่งงานกับชาวจีนได้ แม้กระทั่งรับราชการ ทำให้ราชวงศ์ถังมีชื่อเสียงเลื่องลือไกลไปทั่วโลก (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2554)

ชุมชนชาวจีนในต่างประเทศที่มีอยู่ในทั่วโลกกว่า หรือไชน่าทาวน์ส่วนใหญ่ ในยามกลางวัน จะเหมือนตลาดทั่วไปที่มีสินค้าเกี่ยวกับจีน เช่น เสื้อผ้า ซีดีเพลง-หนังสือ แต่ในยามราตรี ถนนแห่งนี้จะประดับด้วยไฟหลากสี อีกทั้งมีแหล่งกิจกรรม มากมาย เช่น สถานบันเทิง ร้านอาหาร การแสดง ต่าง ๆ แบบจีน ๆ ซึ่งดึงดูดให้บรรดาผู้คนได้หลังไหลกันเข้ามาร่วมกิจกรรมอย่างไม่ขาดสาย ด้วยเหตุนี้ ไชน่าทาวน์จึงกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในเมืองใหญ่ๆของโลก (สุกัญญา เอมอัมธรรม และฟ้ารุ่ง มีอุตร, 2551) ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

ไชน่าทาวน์ ที่ NYC (นิวยอร์ก ซิตี้) เป็นย่านชุมชนชาวจีนที่ใหญ่ที่สุดในซีกโลกตะวันตก (Li, 2012) โดยตั้งอยู่บนถนน Mott, Mulberry, Canal, Bowery, Lafayette นับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว มีทั้งร้านอาหารกว่าร้อยแห่งเช่น A & B Lobster King House, ร้าน Wo Hop ทั้งยังมีผักผลไม้สด และขนมจากเมืองจีนสารพัดชนิด หรือจะเป็นเครื่องดื่มน้ำที่มีชื่อเสียงของจีน เช่น ชา ที่มีจำหน่ายอยู่ทั่วไป อย่างร้าน Green tea cafe, Mei lai wah coffee tea house ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีวัดจีนที่เลื่องชื่อตั้งอยู่บนถนนมอทท์ Mott street ซึ่งเป็นที่กล่าวขวัญของเหล่านักท่องเที่ยวจำนวนมาก (Christiansen, 2013)

ไชน่าทาวน์ ที่ซานฟรานซิสโก ตั้งอยู่บนถนน Grant, Washington, Jackson, Pine, Sacramento, Clay stockton, Commercial เป็นศูนย์รวมชาวจีนที่มีสีสันและมีชีวิตชีวามากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก รายล้อมด้วยมนต์เสน่ห์แห่งศิลปวัฒนธรรมแบบจีน (Arai & Pedlar, 2003) ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จีน ร้านสมุนไพรจีน วัดจีน และร้านอาหารเลื่องชื่อหลายแห่ง เช่น R&G restaurant, Lichee garden, Hunan home's นอกจากนี้ยังมี Bank of canton สถานที่ให้บริการโทรศัพท์ของคนจีนในสมัยก่อน แต่ภายหลังได้ถูกธนาคารแคนตันซื้อไป หรือ ดี้ก Sing chong ดี้กจีน แห่งแรกที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่หลังจากเกิดแผ่นดินไหวที่ซานฟรานซิสโก เมื่อปี ค.ศ. 1906 (Nee, 2003)

ไชน่าทาวน์แห่งลอนดอน หรือ “โซโฮ” ย่านที่เต็มไปด้วยสีสันในยามค่ำคืน โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์อย่างคืนวันศุกร์และเสาร์ ผู้คนที่เหนื่อยล้าจากการทำงานก็จะมานั่งพักผ่อนกันที่นี่ ซึ่งมีทั้งบาร์ ร้านกาแฟ และร้านอาหารมากมายที่พร้อมให้บริการอย่างถูกใจ โดยเฉพาะอาหารจีนอร่อย ๆ ที่ Leicester square นอกจากนี้ยังมีสินค้าราคาถูก ที่นักท่องเที่ยวสามารถจับจ่ายใช้สอยด้วยความเพลิดเพลิน (โชคชัย เศรษฐอด, 2550)

ไชน่าทาวน์ ที่ซิดนีย์ ไชน่าทาวน์ที่ซิดนีย์ แคนซิงโจ้ แยกเป็นถนนเล็ก ๆ หลายสาย แต่ละถนนเต็มไปด้วยร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก ที่แข่งขันระดับราคาและตกแต่งร้านอย่างสวยงาม โดยเฉพาะถนนดิกซอน (Dixon) ที่ขายข้าวของเครื่องใช้และสินค้าจีนต่าง ๆ รวมไปถึงของว่างอย่าง “ติ่มซำ” หนึ่งในอาหารขึ้นชื่อแดนมังกร ไปจนถึงสินค้าปลอดภาษี (Duty free) จากฮ่องกง เป็นย่านที่คึกคักและหอมหวานไปด้วยกลิ่นอาหารตลอดแนวถนน (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2554)

ไชน่าทาวน์ ที่สิงคโปร์ เป็นประเทศใกล้เคียงกับประเทศไทย ย่านไชน่าทาวน์สิงคโปร์ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ วัด Tian Hock Keng ตลาดสินค้านานาชาติอย่าง Chinatown complex หรือ Maxwell market สวนสาธารณะที่ Hong lim green หรือ ร้านรองเท้า และร้านอาหารอร่อย ๆ ที่สามารถมองหาได้ทั่วไป นอกจากนี้ ในช่วงเทศกาลตรุษจีน ย่านไชน่าทาวน์ที่สิงคโปร์ จะมีการตกแต่งด้วยแสงไฟตลอดทั้งถนนนิวยอร์ก และถนนอุ ทอง เติงบนถนนแคบ ๆ ระหว่างร้านขายของยังจะเต็มไปด้วยนักเซดลิงโต พอตกกลางคืนฝูงคนค่อย ๆ เริ่มเบียดเสียดเพื่อมาร่วมฉลองเทศกาลขึ้นปีใหม่ของจีนอย่างคึกคัก (สุกัญญา เอมอัมธรรม และฟ้ารุ่ง มีอุคร, 2551)

ไชน่าทาวน์ในประเทศไทย จำนวนประชากรทั้งหมดของย่านไชน่าทาวน์ ที่ประเทศไทย หรือเรียกว่า เขาวราช มีจำนวน 38,984 คน เป็นชาย 19,928 คน และหญิง 19,056 คน โดยมีทั้งหมด 14,039 หลังคาเรือน ความหนาแน่นเท่ากับ 27,531 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2551; Baffle, 1994) แรกเริ่มเดิมทีชาวจีนได้อพยพมาจากประเทศจีนเข้าประเทศไทย ชาวจีนอพยพเหล่านี้มักจะตั้งหลักแหล่ง ตั้งถิ่นฐาน ณ ริมแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณท่าเตียน ซึ่งชาวจีนเหล่านี้ได้เกาะกลุ่มเป็นชุมชนจีนที่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่น (วรศักดิ์ มหัทธโนบล, 2540) จนเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดฯ ให้สร้างพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามขึ้นบนฝั่งพระนครตรงบริเวณที่ชุมชนชาวจีนอาศัยอยู่ ดังนั้น รัชกาลที่ 1 จึงได้ทรงพระราชทานที่ดินให้ชาวจีนกลุ่มนี้ไปตั้งชุมชนอยู่นอกกำแพงพระนครทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณตั้งแต่คลองวัดสามปลื้มไปจนถึงคลองวัดสามเพ็ง ดังความตอนหนึ่งของพระราชพงสาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ปรากฏว่าทรงพระราชดำริสดังนั้น จึงดำรัสสั่งพระยาธรรมาธิกรณกับพระยาวิจิตรนาวิ เป็นแม่กองคุมช่างและไพร่ไปวัดกะที่สร้างพระนครใหม่ข้างฝั่งตะวันออก ได้ตั้งพิธียกเสาหลักเมือง ณ วันอาทิตย์ เดือนหกขึ้นสิบค่ำ ฤกษ์เวลาบ่ายรุ่งแล้ว 54 นาที พระราชวังใหม่ ให้ตั้งในที่ซึ่งพระยาราชาเศรษฐี และพวกจีนอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่แต่ก่อน โปรดให้พระยาสรรฐีและพวกจีนย้ายไปตั้งเรือนอยู่ ณ ที่สวน ตั้งแต่คลองวัดสามปลื้มไปจนถึงคลองวัดสามเพ็ง (ด้วนลีเช็ง และบุญยั้ง ไร่สุขศิริ, 2543) หลังจากที่ชาวจีนเข้าไปอยู่ในคลองสามเพ็งแล้ว จึงมีการสร้างถนนขึ้น เรียกว่าถนนสามเพ็งหรือลำเพ็ง (สันนิฐานว่า สามเพ็ง ได้เพี้ยนมาเป็นลำเพ็ง เนื่องจากคนจีนในแถบนี้อาจจะเคยชินกับการออกเสียงสั้น ๆ ดังนั้น สามเพ็ง จึงกลายมาเป็นลำเพ็ง) โดยบริเวณนี้ก็กลายเป็นสถานที่รวมตัวใหม่ของชาวจีนซึ่งชาวจีนได้อาศัยกันอยู่อย่างหนาแน่น จนเวลาล่วงเลยมาถึงสมัยรัชกาลที่ 4 ชุมชนชาวจีนบริเวณสามเพ็งก็คับแคบลงไปเพราะอย่างที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่า คนจีนเมื่อไปอยู่ที่ใดมักจะทำการค้า ทำธุรกิจที่นั่น ประกอบกับบริเวณนั้นอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เรือสินค้าสามารถเทียบท่ารับสินค้าได้สะดวก เรียกได้ว่าเป็นย่านเศรษฐกิจ ย่านการค้าที่สำคัญของไทยนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (สำเร็จ จันทรสวรรณ, 2551) อย่างไรก็ตามเมื่อการอยู่อาศัยกันอย่างแออัด ปัญหาอค์คิภัยเกิดขึ้นได้ง่าย ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้เกิดไฟไหม้ที่ลำเพ็งถึง 3 ครั้ง เมื่อเกิดไฟไหม้แต่ละครั้ง รัชกาลที่ 5 ก็

ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตัดถนนใหม่ที่ไฟไหม้ ซึ่งถนนเยาวราชก็ได้เกิดขึ้นช่วงเวลานั้นด้วยเช่นเดียวกัน (ประมาณปี พ.ศ. 2434) เพื่อเป็นการแก้ปัญหาอัคคีภัย และเป็นการขยายพื้นที่ค้าขายของคนจีนจากลำเพ็ญให้มาอยู่ในเยาวราชเพิ่มขึ้น โดยพระองค์ได้โปรดฯ ให้สร้างถนนเยาวราช จากสี่แยก ราชวงศ์ไปจรดถนนเจริญกรุง บริเวณใกล้ชุมชนตลาดน้อย และด้วยพระเมตตาของพระองค์ท่าน ที่ทรงทราบว่าแนวถนนมีบ้านเรือนของประชาชนปลูกอยู่อย่างหนาแน่น จึงโปรดให้สร้างถนนหลบเลี่ยงเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของชุมชน ด้วยเหตุนี้ ถนนเยาวราช จึงโค้งไปมาดังปรากฏในปัจจุบัน นอกจากถนนเยาวราชแล้วยังมีถนนราชวงศ์ ถนนอนุวงศ์และถนนทรงวาด ที่ได้สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ด้วยเช่นเดียวกัน (โดยถนนทรงวาดได้ชื่อมาจากเมื่อครั้งที่สมัยรัชกาลที่ 5 ได้เสด็จมาทอดพระเนตรบ้านเมือง หลังไฟไหม้ แล้วพระองค์ทรงวาดบริเวณที่ไฟไหม้บนแผนที่) กล่าวได้ว่าย่านนี้เป็นย่านที่มีความเจริญสูงสุดด้านการค้ามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 โดยสังเกตได้จาก ในสมัยนั้นจะมีทางรถรางพาดยาวตลอดทั้งถนนเยาวราช และถนนเจริญกรุง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญทางธุรกิจของย่านนี้ในยุคนั้น (กุมารี ลาภอาภรณ์, 2554)

จากสมัยรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2470 เยาวราช จึงเป็นย่านชุมชนชาวจีนที่ใหญ่ที่สุดในเมืองไทย ทั้งยังเป็นย่านธุรกิจการค้าที่สำคัญแห่งแรก และเป็นพื้นที่แรกของกรุงเทพฯ ที่ได้รับการอนุญาตให้สร้างตึกสูง 6-9 ชั้น (โชคชัย เจริญ, 2550) ซึ่งความสำคัญเชิงธุรกิจของเยาวราชก็ยังคงดำเนินมาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งถนนเยาวราชสายนี้เอง เป็นถนนที่สร้างตำนานให้กับประเทศไทยหลาย ๆ อย่าง เช่นเป็นถนนสายแรกที่มีตึกสูงที่สุดในประเทศไทยคือ ตึกไชน่าทาวน์ ซึ่งมีความสูง 7 ชั้น นอกจากนี้ยังมีห้างสรรพสินค้า โรงแรม ร้านอาหาร และเคยเป็นถนนที่มีธนาคารตั้งอยู่หนาแน่นที่สุด ปัจจุบันถนนเยาวราชเป็นย่านการค้าที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประเทศ มีร้านค้าทองถึง 132 ร้าน และมีสมาคมผู้ค้าทอง ซึ่งเป็นผู้กำหนดมาตรฐานเปอร์เซ็นต์ทองคำ คุณภาพทอง และราคาทองในประเทศด้วย ไม่เพียงแต่จะโดดเด่นในด้านเศรษฐกิจแล้ว ณ ที่แห่งนี้ยังเป็นศูนย์รวมความบันเทิงทั้งในอดีตและปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นโรงภาพยนตร์ ภัตตาคาร กระทั่งไนต์คลับ บ่อนการพนันและโรงน้ำชา ซึ่งปัจจุบันเยาวราชยังได้ชื่อว่าเป็น “ถนนสายอาหาร” ที่โด่งดังยามค่ำคืน ไม่ว่าจะเป็นข้าวแกงรสเด็ด บะหมี่รถเข็น ไปจนถึงอาหารทะเล หูฉลาม หรือของหวานอย่างเปาะก๊วยและรังนก ที่สามารถเห็นค้ายัดริมสองทางเดินของถนนดึงดูดให้นักชิมทั้งหลายมาลิ้มรส สภาพทั่วไปของย่านไชน่าทาวน์ ครอบคลุมถึงเขตสัมพันธวงศ์ทั้งเขตและเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เฉพาะบริเวณถนนเจริญกรุง ช่วงที่ขนานกับถนนเยาวราช ประมาณ 600 เมตร (ประพัฒน์ มโนชัยวิบูลย์, 2554) สาเหตุที่ไชน่าทาวน์ในกรุงเทพมหานครไม่นับเพียงแค่เขตสัมพันธวงศ์เพื่ออำนวยความสะดวก แต่ยังรวมเอาบางส่วนของเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายมากด้วย ก็เนื่องด้วยจากว่า ไชน่าทาวน์หมายรวมถึงความเป็นอยู่ของชาวจีนทั้งหมด ซึ่งไม่สามารถแบ่งตามเขตแยกกรองได้ จำเป็นต้องใช้วัฒนธรรมเป็นตัวแบ่ง ซึ่งเขตปกครองได้ไปผ่านวัฒนธรรม ดังนั้น ไชน่าทาวน์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จึงไม่ใช่เพียงแค่นถนนเยาวราชเพียงเส้นเดียว หรือ เขตสัมพันธวงศ์ เพียงเขตเดียว แต่

หมายถึงชุมชนที่แวดล้อมด้วยชาวจีนและยังคงประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีอยู่อย่างเหนียวแน่น (สำเร็จ จันทรสุวรรณ, 2551) ไชน่าทาวน์ในกรุงเทพมหานครนั้น มีพื้นที่ประมาณ 1.42 ตารางกิโลเมตร หรือเพียงร้อยละ 0.09 ของพื้นที่ทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร (Callahan, 2005) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นชุมชนที่มีขนาดเล็กที่สุดในกรุงเทพมหานคร เมื่อเปรียบเทียบกับความเจริญก้าวหน้าและการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ถือได้ว่าชุมชนไชน่าทาวน์เป็นชุมชนที่เล็กเพียงพื้นที่ แต่กลับมีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมโดดเด่นเป็นอย่างมาก (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์, 2554) โดยชุมชนไชน่าทาวน์ในกรุงเทพมหานครได้ถูกกำหนดเขตไว้ดังนี้ ทิศเหนือ จรดเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยมีถนนเจริญกรุงและถนนพระราม 4 เป็นเส้นแบ่งแนวเขต ตั้งแต่สะพานดำรงคีรีสิทธิ์ (สะพานเหล็ก) ไปจนถึงสะพานเจริญสวัสดิ์ ทิศใต้ จรดแม่น้ำเจ้าพระยา จากเชิงสะพานพุทธยอดฟ้า จนบรรจบกับคลองผดุงกรุงเกษมที่โรงพยาบาลน้ำเสียสี่พระยา เป็นเส้นแบ่งแนวเขต ทิศตะวันออก จรดเขตบางรัก โดยมีคลองผดุงกรุงเกษม ตั้งแต่สะพานเจริญสวัสดิ์ จนบรรจบแม่น้ำเจ้าพระยา ที่โรงพยาบาลน้ำเสียสี่พระยาเป็นเส้นแบ่งแนวเขตทิศตะวันตก จรดเขตพระนคร โดยมีคลองโอ่งอ่าง ตั้งแต่สะพานเจริญสวัสดิ์ จนถึงสะพานโอสถานนท์ที่เชิงสะพานพุทธยอดฟ้า เป็นเส้นแบ่งแนวเขต (Chinatowns of the world, 2007)

ในทัศนะของผู้วิจัยสรุปแนวคิดและการจัดตั้ง ไชน่าทาวน์ หรือที่ภาษาจีนเรียกว่า “ถั่งหรินเจีย” ว่าเป็นสถานที่ศูนย์รวมชาวจีนแห่งหนึ่งของโลก โดยรายล้อมไปด้วยศิลปวัฒนธรรมแบบจีน ประวัติศาสตร์จีน เพื่อประกอบความเข้าใจเพิ่มเติมผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการจัดตั้ง ไชน่าทาวน์ที่รวบรวมมาแล้วในข้างต้น มาเป็นตัวอย่างในการสังเคราะห์กับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนที่แสดงไว้ในตารางสังเคราะห์ที่ 2-1 ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามตารางที่ 2-3 ดังนี้

ตารางที่ 2-3 ตัวอย่างปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน ไชน่าทาวน์

ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน	ชุมชนไชน่าทาวน์					ประเทศ ไทย	รวม
	นิวยอร์ก	ซานฟราน ซิสโก	ลอน ดอน	ซิดนีย์	สิงคโปร์		
1. ด้านอาชีพ	/	/	/	/	/	/	6
2. ด้านสิ่งแวดล้อม		/		/	/	/	5
3. ด้านขนาดของชุมชน	/	/	/	/	/	/	6
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร	/	/	/	/	/	/	6

5. ด้านความต่างแบบกันหรือ ความเป็นแบบเดียวกันของ ประชากร	/	/	/	/	/	/	6
6. ด้านความแตกต่างทางสังคม และการแบ่งชั้นทางสังคม	/		/	/	/	/	5

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชน	ชุมชนไชน่าทาวน์					ประเทศ ไทย	รวม
	นิวยอร์ก	ซานฟราน ซิสโก	ลอน ดอน	ซิดนีย์	สิงคโปร์		
7. ด้านการเคลื่อนที่ทาง สังคม		/	/	/	/	/	5
8. ด้านระบบของการ กระทำระหว่างกัน		/		/	/	/	4
9. ด้านสมาชิกมีจิตสำนึก ต่อสาธารณะ		/		/	/	/	4
10. ด้านสวัสดิการภาครัฐ	/	/	/	/	/		5

จากตารางที่ 2-3 จากการรวบรวมเอกสาร และงานวิจัย พบว่า ปัจจัยในการจัดชุมชนไชน่าทาวน์ ของทั้ง 6 แห่ง มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ส่วนปัจจัยชุมชนไชน่าทาวน์ที่มีอยู่ทุกชุมชนคือ ปัจจัยทางด้านอาชีพ ขนาดของชุมชน ความหนาแน่นของประชากร และความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร สำหรับปัจจัยรองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม และด้านสวัสดิการภาครัฐ ปัจจัยอันดับท้ายสุด ได้แก่ ระบบของการกระทำระหว่างกัน และสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง (Hong Kong) สาธารณรัฐประชาชนจีน หรือเรียกย่อ ๆ กันว่า ฮ่องกง (Hong Kong) นั้นมีพื้นที่ 1,104.4 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ทั้งหมด 7,122,508 คน (ปี ค.ศ. 2011) ชาวฮ่องกงส่วนมากใช้ภาษาจีนกวางตุ้งและภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารระหว่างกัน ฮ่องกงมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับที่ดี โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) นั้นอยู่ที่ร้อยละ 1.5 ในปี พ.ศ. 2555 และร้อยละ 2.9 ในปี พ.ศ. 2556 รายได้ต่อหัวประชากร (GDP per capita) 36,500 ดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2555 และ 37,900 ดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2556 (Hong Kong Trade Development Council, 2014) สำหรับสินค้าที่สำคัญ ๆ ฮ่องกงส่งออก ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องจักรกล อัญมณีและเครื่องประดับ เส้นใยนำแสง และพลาสติก ส่วนสินค้าส่วนมากที่ฮ่องกงนำเข้า ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อินเดีย และเยอรมนี สำหรับตลาดนำเข้าสำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้ (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2556)

สำหรับการค้าระหว่างประเทศของฮ่องกงกับไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีสินค้าไทยที่ส่งออกไปยังตลาดฮ่องกง (ปี พ.ศ. 2556) รวมทั้งสิ้น 11,118.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่ อันดับที่ 1 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ 2,702.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 2 อัญมณีและเครื่องประดับ 2,416.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 3 แผงวงจรไฟฟ้า 1,773.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 4 เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ 593.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 5 เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ 302.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 6 เม็ดพลาสติก 300.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 7 อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด 177.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 8 ข้าว 150.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 9 ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง 146.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 10 หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ 145.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และอื่น ๆ 2,411.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ศูนย์การเรียนรู้องค์การระหว่างประเทศ, 2557; สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2556) ส่วนการนำเข้าสินค้าจากฮ่องกงของไทย (ปี พ.ศ. 2556) รวมทั้งสิ้น 1,545.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่ อันดับที่ 1 เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ 727.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 2 เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ 134.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 3 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ 76.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 4 เครื่องประดับอัญมณี 53.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 5 ผ้าผืน 48.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 6 สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ 47.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 7 นาฬิกาและส่วนประกอบ 45.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 8 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ 42.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 9 ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ 38.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อันดับที่ 10 แผงวงจรไฟฟ้า 33.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และอื่น ๆ 299.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ศูนย์การเรียนรู้องค์การระหว่างประเทศ, 2557) จากการค้าระหว่างประเทศไทยกับฮ่องกงสามารถสรุปมูลค่าการค้าระหว่างประเทศได้ดังนี้ มูลค่าการค้า 14,949.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2555 และเพิ่มขึ้นเป็น 18,818.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2556 มูลค่าการส่งออก 13,131.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2555 และเพิ่มขึ้นเป็น 16,479.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2556 มูลค่าการนำเข้า 1,817.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2555 และเพิ่มขึ้นเป็น 2,339.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2556 และสำหรับดุลการค้าระหว่างไทยกับฮ่องกง มีมูลค่า 11,314.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2555 และเพิ่มขึ้นเป็น 14,139.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2556 (กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, 2557)

ยุทธศาสตร์การส่งออกไทยไปฮ่องกง

ในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างไทยกับฮ่องกงเป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามจะมีผลต่อนโยบายเศรษฐกิจในฮ่องกงไม่มากนัก เนื่องจากเศรษฐกิจฮ่องกงจะผูกติดกับเศรษฐกิจโลกและความจำเป็นที่จะต้องคงไว้ซึ่งการเป็นศูนย์กลางด้านการเงิน การลงทุน และระบบโลจิสติกส์ในภูมิภาคจีนมีส่วนในการส่งเสริมเศรษฐกิจฮ่องกงมากขึ้นเป็นลำดับ ดังที่ นาย Donald Tsang Yam-kuen ผู้บริหารสูงสุดของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ได้กล่าวถึงภาพรวมของเศรษฐกิจฮ่องกงไว้ว่า คือ

1) เศรษฐกิจฮ่องกงมีความสัมพันธ์และผูกติดกับเศรษฐกิจของโลก ในด้านการเป็นศูนย์กลางการเงิน และการไหลเวียนของเงินทุน และ 2) ภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ผลกระทบจากภัยสินามิใน ญี่ปุ่น และสถานการณ์น้ำท่วมในประเทศไทย รวมถึงวิกฤตการเงินของยุโรปทำให้เศรษฐกิจโลกมีความผันผวนค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า เศรษฐกิจโลกจะมีความผันผวน แต่ฮ่องกงก็ยังสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความเป็นเสรี และศักยภาพในด้านการเจริญเติบโต โดยฮ่องกงสามารถดึงดูดเงินทุนจำนวนมากได้อย่างต่อเนื่อง และยังคงเป็นสถานที่นิยมในการจัดงานประชุม วัฒนธรรมและนวัตกรรม (กรมการค้าระหว่างประเทศ, 2554) การพัฒนายุทธศาสตร์ส่งออกไทยไปฮ่องกง มีพันธกิจอยู่ 4 ด้านได้แก่ 1) พัฒนาการตลาดเชิงรุก 2) ให้บริการการค้าเพิ่มศักยภาพการส่งออก 3) สร้างมูลค่าเพิ่ม และ 4) ปกป้องรักษาผลประโยชน์ทางการค้า (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2554) โดย แผนกิจกรรมส่งเสริมการส่งออกประจำปีงบประมาณ 2556 ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ด้านการส่งออกได้แก่ 1) กิจกรรมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในฮ่องกง 10 งาน 2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกับห้างที่เป็น Mainstream ได้แก่ City Super และ Jusco เป็นต้น 3) ประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์สินค้าข้าวหอมมะลิ ผลิตภัณฑ์ป่าไทย ผลไม้ไทยและร้านอาหาร Thai select 4) จัดคณะผู้แทนการค้าเยือนไทย และ 5) กระชับความสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าไทย (กรมส่งเสริมการส่งออก, 2555) จากแผนกิจกรรมการต่าง ๆ นโยบายเศรษฐกิจประจำปี พ.ศ. 2555 ถึงปี พ.ศ. 2556 มีการกำหนดให้สอดคล้องกัน เช่น 1) สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ (Hardware) พร้อม ๆ กับการพัฒนา Software 2) ส่งเสริมความร่วมมือใกล้ชิดกับคู่ค้าที่สำคัญต่าง ๆ อาทิ การจัดทำ FTA กับประเทศอื่น ๆ และ 3) เร่งผลักดันกฎหมายการแข่งขัน (Competition law) เพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจ โดยมีกลยุทธ์ดังนี้ 1) สร้างภาพลักษณ์สินค้าและบริการไทยให้มั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานสากล 2) ขยายความสัมพันธ์กับผู้ประกอบการในฮ่องกง โดยเฉพาะที่เป็น Sourcing สินค้า และธุรกิจแฟรนไชส์ 3) ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของฮ่องกง เช่น การเป็นศูนย์กลาง Exhibition, CEPA กับจีน การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง ในการขยายตลาดสินค้าไทยส่งฮ่องกงและจีน 4) ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามและรายงานความเคลื่อนไหวของตลาดและสินค้าในฮ่องกงอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และ 5) ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการทำธุรกิจในฮ่องกง (Offshore) (ศศิกานัน, 2554) เมื่อทำการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของฮ่องกงทั้งด้าน จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) (SWOT Analysis) ได้ดังนี้ จุดแข็ง (Strength) ฮ่องกงมีประสิทธิภาพด้าน โลจิสติกส์ (Logistics), การเงิน (Finance) และการจัดการ (Management) เป็นเมืองเสรีทางการค้าและการเงินและความโปร่งใสในการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายต่างๆอีก ทั้งยังเป็นศูนย์กลางการจัดตั้งสำนักงานสาขาของบริษัทข้ามชาติโดย ศูนย์การเงิน การคมนาคมขนส่ง และงานแสดงสินค้า/การค้า (Trade fair/ Exhibition center) จุดอ่อน (Weakness) ประเทศเล็ก มีพื้นที่น้อย ประชากรน้อยอีกทั้งยังค่าครองชีพสูงและไม่มีทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง โอกาส

(Opportunity) ข้อตกลงหุ้นส่วนความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด (Comprehensive Economic Partnership Agreement: CEPA) ช่องกวง จีน ทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้า ทุน และแรงงานเสรี โดยเฉพาะสินค้าคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ซึ่งเป็นประตูสู่ประเทศจีน (Gateway to China) โดยเฉพาะเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเพิร์ล (Pearl River Delta: PRD) อุปสรรค (Threat) การเติบโตของจีนเป็นผลให้เกิดลงทุนไปยังประเทศจีนมากกว่า โดยเฉพาะการพัฒนาเมืองใหญ่ ๆ ของจีน เช่น เซี่ยงไฮ้ เซินเจิ้น กวางโจว และประกอบกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะในตลาดที่พัฒนาแล้วเช่น สหรัฐฯ สหภาพยุโรป (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2556)

ไทยทาวน์ในฮ่องกง

เกาะฮ่องกงมีคนไทยอาศัยอยู่ราว ๆ 30,000 คน มีทั้งนักศึกษาที่มาเรียนต่อ คนที่มาทำงาน และชาวไทยเชื้อสายจีนที่ย้ายมาอยู่ฮ่องกงมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1980-1990 คนไทยบางส่วนได้รวมตัวกันและเปิดกิจการอยู่ด้วยกันแถวย่านเกาลูน (Kowloon city) บริเวณถนน Namkok เป็นที่รู้จักกันในหมู่นักท่องเที่ยวในชื่อไทยทาวน์ หรือลิตเติ้ลไทยแลนด์ บรรดาร้านรวงต่าง ๆ ในย่านนั้นมีทั้งร้านอาหารไทย ร้านขายผลไม้ และร้านขายผลิตภัณฑ์จากเมืองไทยมากมาย เจ้าของร้านและพนักงานส่วนใหญ่ก็เป็นคนไทยเกือบทั้งหมด แถมนักท่องเที่ยวเปิดต้อนรับและเป็นที่ตั้งของวัดไทยในฮ่องกงอีกด้วย

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตั้งใจมาที่ไทยทาวน์เพื่อลองชิมอาหารไทย ซึ่งตั้งเรียงรายอยู่หลายสิบร้าน มีประเภทของอาหารแตกต่างกันไปทั้งอาหารภาคกลาง อาหารอีสาน ฯลฯ ร้านหนึ่งที่มีชื่อเสียงคือร้านอัมพร (Amporn Thai food) เปิดขายมานานกว่า 17 ปี เจ้าของร้านคือคุณวงซึ่งอยู่ฮ่องกงมาเกือบ 30 ปี ร้านนี้มีเมนูเด็ดคือน้ำตกคอกหมูย่าง รสชาติแซ่บหอมกลิ่นมะนาวและข้าวคั่ว คนฮ่องกงส่วนใหญ่จะชอบอาหารรสชาติเผ็ดอ่อน ๆ ไม่จัดจ้านเท่าคนไทย แต่ถ้าคนไทยไปกินก็สามารถสั่งให้ทำรสจัดเป็นพิเศษได้ หรือถ้ากำลังมองหา มะนาว ตะไคร้ พริก และสมุนไพรไทย กลับไปทำอาหารเอง ย่านนี้ก็ถือว่ามียาราคาถูกที่สุดแล้ว สำหรับคนที่อยากปรุงอาหารกินเองแบบง่าย ๆ ในไทยทาวน์ก็มีเครื่องแกงและผักต่าง ๆ จัดไว้ให้เป็นชุด แต่ราคาก็จะแพงกว่าในกรุงเทพฯ ประมาณ 2 เท่า นอกจากนี้ก็ยังมีขนมไทยอย่างเช่น ตะโก้ วนักรอบ วนักะทิ อาลัว แพคเล็ก ๆ ขายประมาณ 10 ดอลลาร์ฮ่องกง (40 บาท) ของหวานยอดฮิตที่คนจีนชอบอย่างข้าวเหนียวมะม่วงก็มีขายเช่นกัน ในราคาชุดละ 30 ดอลลาร์ฮ่องกง (120 บาท)

เมื่อก่อนไทยทาวน์เคยอยู่แถวย่านเซ็นทรัล (Central) แต่หลังจากมีการปรับปรุงผังเมืองในช่วงปี ค.ศ. 1990 เกาลูนก็กลายเป็นทางเลือกที่ดีกว่า เพราะราคาค่าเช่าที่ถูกกว่าและตั้งอยู่ใจกลางเมือง ถนนสายหนึ่งที่แนะนำว่าไม่ควรพลาดคือถนน South Wall ศูนย์รวมของกินของใช้จากเมืองไทยที่ใหญ่ที่สุดในเกาะฮ่องกง มีทั้งขนมขบเคี้ยว ร้านขายซีดีเพลงไทย ซีดีหนังไทย แผงขายนิตยสารไทย ร้านทำผม และร้านขายของชำ ที่มีแชมพู สบู่ เครื่องสำอางจากเมืองไทยหลายยี่ห้อให้เลือกซื้อ แรงงานไทยบางคนเลือกมาซื้อของที่นี่ เพราะต้องการสินค้าที่เป็นฉลากภาษาไทย เนื่องจากอ่าน

ภาษาอังกฤษและภาษาจีนไม่ออก และอีกเหตุผลหนึ่งคือพวกเขา รู้สึกว่าสินค้าจากเมืองไทยมีคุณภาพดีกว่าและราคาข่อมเยากว่า

ถนนสายนี้จะคึกคักมาเป็นพิเศษในวันอาทิตย์ เพราะคนส่วนใหญ่หยุดงานจึงมีเวลาออกมาจับจ่ายใช้สอย ชื่อของกินของใช้ และออกมาสังสรรค์กับครอบครัวหรือเพื่อนฝูง หากนักศึกษาไทยที่ไปเรียนต่อหรือคนไทยที่ไปทำงานคิดถึงบ้านขึ้นมา การได้แวะไปสัมผัสบรรยากาศที่คุ้นเคยในไทย ทว่านั้นก็คงจะรู้สึกใกล้ชิดเมืองไทยเพิ่มขึ้นไม่น้อยทีเดียว

ส่วนแรงงานไทยในฮ่องกงปัจจุบันมีประมาณ 20,000 กว่าคน แบ่งประเภทได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงงานผู้เชี่ยวชาญ (Employment as Professional)
2. การนำเข้าแรงงานต่างชาติ (Employment as imported workers) ภายใต้โครงการเสริมด้านแรงงาน (Supplementary Labour Scheme: SLS)

3. แรงงานผู้ช่วยแม่บ้าน (Employment as domestic helpers from abroad) มีกำหนดระยะเวลาการทำงานคราวละ 2 ปีและนายจ้างสามารถต่อสัญญาจ้างต่อไปได้อีกโดยไม่จำกัดระยะเวลา อัตราค่าจ้างเดือนละ 3,740 เหรียญฮ่องกง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2554 โดยนายจ้างต้องจัดที่พักและอาหารให้กับลูกจ้าง หากไม่จัดอาหารให้ ต้องจ่ายค่าอาหารให้แก่ลูกจ้างไม่ต่ำกว่าเดือนละ 775 เหรียญฮ่องกง

สำหรับผู้ช่วยแม่บ้านที่มาจากเมืองไทย ลคน้อยลงไปเรื่อย ๆ เพราะแรงงานไทยไม่สามารถสื่อสารกับนายจ้างได้ พูดกว้างฟังไม่ได้ พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ทำให้มีปัญหาในการสื่อสาร แม้ว่านิสัยของแรงงานไทยจะเป็นที่พอใจของนายจ้างก็ตาม คนที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ก็เป็นคนที่อยู่ที่นี้มานาน พูดภาษากว้างฟังได้แล้ว ต่อสัญญากับนายจ้างเรื่อย ๆ โดยปัจจุบันสัญญาจ้างผู้ช่วยแม่บ้านมีระยะเวลา 2 ปี โดยหากทำงานกับนายจ้างคนเดิมเกิน 5 ปีติดต่อกันแล้วนายจ้างให้ออก ผู้ช่วยแม่บ้านคนนั้นมีสิทธิได้รับเงินที่เรียกว่า Long service และหากถูกเลิกสัญญาแล้วสามารถอยู่ในฮ่องกงต่อได้เพียง 14 วันเท่านั้น แม้ว่าจะเหลือระยะเวลาที่อนุญาตไว้ในวีซ่ามากกว่านี้ แต่ถ้าหากเป็นแรงงานอาชีพอื่น หากถูกเลิกจ้าง แต่ระยะเวลาที่อนุญาตในวีซ่ายังเหลือ สามารถอยู่ได้จนสิ้นสุดการอนุญาต

สวัสดิการอื่น ๆ ของผู้ช่วยแม่บ้าน เช่น ในเรื่องการรักษาพยาบาล นายจ้างจะเป็นผู้รับผิดชอบในค่ารักษาพยาบาลของผู้ช่วยแม่บ้าน ซึ่งแตกต่างจากแรงงานประเภทอื่น ที่สามารถซื้อประกันด้วยตัวเอง และมีกองทุนที่เรียกว่า Mandatory Provident Fund (MPF) หรือในกรณีที่แม่จะอาศัยอยู่ในฮ่องกงต่อเนื่องเกิน 7 ปี ผู้ช่วยแม่บ้านก็ไม่สามารถมีสิทธิยื่นคำร้องขอสิทธิอาศัยถาวร Hong Kong Permanent Residence ได้ เพราะเป็นอาชีพที่อยู่ในข้อยกเว้นตาม Section 2(4) of the Immigration Ordinance[3] ข้อกฎหมายและทางปฏิบัตินี้ได้ถูกยืนยันอีกครั้งโดยคำพิพากษาในคดี FACV Nos 19&20 of 2012 in the court of final appeal of the Hong Kong Special Administrative Region

ทฤษฎีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research)

ความหมายของการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) เป็นวิธีวิจัยที่ผู้วิจัยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ทั้งเรื่องเทคนิค วิธีการ แนวทาง ความคิดรวบยอด เพื่อสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้น (Johnson & Qnwegbuzi, 2004)

เป็นประเภทของการออกแบบการวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการกำหนดปัญหาการวิจัย การกำหนดวิธีการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปอ้างอิง (Teddlie, 2009) โดยสรุป การวิจัยแบบผสมผสาน เป็นการนำวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาใช้ในการวิจัยเรื่องเดียวกันเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่รอบคอบ รัดกุม โดยใช้จุดแข็งของงานวิจัยเชิงปริมาณมาแก้ไขจุดอ่อนของงานวิจัยเชิงคุณภาพ และใช้จุดแข็งของงานวิจัยเชิงคุณภาพมาแก้ไขจุดอ่อนของงานวิจัยเชิงปริมาณ

เปรียบเทียบการวิจัยเชิงคุณภาพกับเชิงปริมาณ (บางประการ)

ตารางที่ 2-4 เปรียบเทียบการวิจัยเชิงคุณภาพกับเชิงปริมาณ (บางประการ)

การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
1. มีรากฐานมาจากปรัชญาแนวคิดแบบธรรมชาตินิยม (Naturalism) หรือ ปรัชญาการณนิยม (Phenomenolism)	1. มีรากฐานมาจากปรัชญาแนวคิดแบบปฏิฐานนิยม (Positivism)
2. มุ่งทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง	2. มุ่งเน้นการหาความจริงที่คนทั่วไปจะยอมรับ (Common reality)
3. เป็นการวิจัยที่เน้นการพรรณนา/ อธิบาย (Descriptive approach)	3. เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์และทดลองโดยอาศัยวิธีการทางสถิติ
4. ให้ความสำคัญกับกระบวนการได้มาซึ่งความจริงโดยมองแบบองค์รวม (Holisticview)	4. ให้ความสำคัญกับผลที่จะได้รับมากกว่ากระบวนการ การดำเนินการมีขั้นตอน ระเบียบแบบแผนที่ค่อนข้างแน่นอน
5. ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงอุปนัย (Inductivemethod)	5. ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงนิรนัย (Eductivemethod) ด้วยการทดสอบคาดคิดไว้ล่วงหน้า
6. มุ่งแสวงหาความรู้เพื่อสร้างเป็นกฎทฤษฎี/	6. เริ่มต้นการศึกษาวิจัยด้วยทฤษฎี
7. จุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจพรรณนาค้นหาความหมาย รวมทั้งรื้อถอนความรู้เดิมและสร้างสรรค์ความรู้ทฤษฎีใหม่/	7. จุดมุ่งหมายเพื่ออธิบาย ทานาย ควบคุมและพิสูจน์ความถูกต้องของทฤษฎีโดยทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ตารางที่ 2-4 (ต่อ)

การวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณ
8. ศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก	8. กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร สุ่ม โดยอิงทฤษฎีความน่าจะเป็น
9. มุ่งเน้นอธิบายเฉพาะกลุ่มที่ศึกษา	9. สรุปอ้างอิงไปยังประชากรได้

คุณค่าของการวิจัยแบบผสมผสาน

1. ทำให้ได้คำตอบที่การวิจัยเพียงวิธีเดียวไม่สามารถตอบได้อย่างครอบคลุม
 2. ทำให้ได้คำตอบที่กว้างขวาง และลุ่มลึก
 3. สอดคล้องกับธรรมชาติของศาสตร์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์
 4. ช่วยให้นักวิจัยสามารถตั้งคำถาม วัตถุประสงค์การวิจัย ได้อย่างหลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักวิจัยใช้เครื่องมือ/ เทคนิควิธีในการหาคำตอบได้อย่างหลากหลาย
- สรุป คือช่วยชดเชยจุดอ่อนและเพิ่มจุดแข็งของงานวิจัยแต่ละวิธีและช่วยให้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยแต่ละแนวได้อย่างเต็มที่มีมากขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยแบบผสมผสาน

1. มีความยุ่งยากในการดำเนินการกรณีที่มีนักวิจัยคนเดียว
2. ผู้วิจัยต้องเรียนรู้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพและต้องรู้จักการผสมผสานวิธีที่เหมาะสม
3. เสียค่าใช้จ่ายสูง และใช้ระยะเวลานาน
4. ความไม่ชัดเจนในวิธีวิทยาของการวิจัยแบบผสมผสาน
5. รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยที่ไม่ชัดเจน และปัญหาในการสรุปผล/ การทำความเข้าใจกับผู้อ่านเมื่อผลการวิจัยของสองวิธีการขัดแย้งกัน

รูปแบบการผสมผสานวิธี (Mixed model) มี 6 รูปแบบ Creswell and Plano Clark (2011) ดังนี้

1. การผสมแบบตัดเทียมกัน คือ การออกแบบการวิจัยที่มีการดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบไปพร้อม ๆ กัน
2. การวิจัยเชิงพรรณนาเป็นลำดับ เป็นการแยกส่วนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพออกจากกันเป็น 2 ระยะ โดยเริ่มต้นด้วยการวิจัยเชิงปริมาณแล้ว จึงจะนำผลของการวิจัยในระยะที่ 1 ไปใช้ในการระยะที่ 2 ซึ่งเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ แล้วจึงนำผลการวิจัยในระยะที่ 2 ไปใช้ในการขยายความหรือ

ไปใช้สนับสนุนในการตอบคำถาม

3. การวิจัยที่มีลำดับความสำคัญของการวิจัย เริ่มต้นจากการวิจัยเชิงคุณภาพในระยะที่ 1 เพื่อสำรวจหรือค้นหาคำตอบ จากนั้นจึงนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

4. การผสมวิธีแบบเกิดขึ้นภายใน เมื่อนักวิจัยเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นักวิจัยจะเพิ่มเติมการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพเข้าไปด้วย

5. การผสมแบบที่มีการเปลี่ยนรูป เป็นแบบแผนการวิจัยที่นักวิจัยมีการปรับแต่งกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งการวิจัยในรูปแบบนี้จะรวมวิธีการผสมการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน

6. เป็นการรวมเอาการวิจัยแบบผสมชนิดที่เป็นลำดับ หรือเกิดขึ้นพร้อมกันเข้าไปในระยะใด ๆ ก็ได้ ใช้มากในการวิจัยเชิงประเพณีที่มีการใช้เทคนิค เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในระยะต่าง ๆ ของการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยแบบผสมผสาน

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดคำถามการวิจัย อาจตั้งเพียง 1 คำถามที่เป็นทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือ หลายคำถามแยกเป็นคำถามเชิงปริมาณและคำถามเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถตั้งวัตถุประสงค์ไว้ข้อเดียวหรือหลายข้อก็ได้ ขึ้นกับคำถามการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกระเบียบวิธีในการวิจัย ว่าควรเป็นวิธีผสมผสานตามแบบแผนใด

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการเชิงปริมาณ/ เชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 6 การตีความหรือแปลผลข้อมูลใช้วิธีการเชิงปริมาณ/ เชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 8 การสรุปผลและการทำรายงานการวิจัย

งานวิจัยเชิงคุณภาพ

มนัส สุวรรณ (2544) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นการวิจัยที่นักวิจัยจะต้องลงไปศึกษาสังเกต และกลุ่มบุคคลที่ต้องการศึกษาโดยละเอียดทุกด้านในลักษณะเจาะลึก ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์เชิงเหตุผลไม่ได้มุ่งเก็บเป็นตัวเลขมาทำการวิเคราะห์ (Speziale Streubert, & Carpenter, 2011) ในกระบวนการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการเชิงคุณภาพจะเริ่มต้นด้วยข้อมูลสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการอุปมาน แล้วสรุปตีความผลการวิเคราะห์ตั้งเป็นองค์ความรู้ เป็นกฎหรือทฤษฎี กรณีของการ

ศึกษาวิจัยวิธีการเชิงปริมาณจะเริ่มต้นด้วยทฤษฎีหรือทฤษฎีก่อน จากนั้นข้อมูลเชิงประจักษ์จะถูกรวบรวมและนำมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการอนุมานและสรุปเป็นข้อค้นพบการ (Maxwell, 2012) โดยวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมีรากฐานมาจากปรัชญาแนวคิดแบบธรรมชาตินิยม (Naturalism) อีกทั้งมุ่งทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งเป็นการวิจัยที่เน้นการพรรณนา/ อธิบาย (Descriptive approach) (Holloway & Wheeler, 2013) ให้ความสำคัญกับกระบวนการได้มาซึ่งความจริงโดยมองแบบองค์รวม (Wholistic view) ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงอุปมานและมุ่งแสวงหาความรู้เพื่อสร้างเป็นกฎและทฤษฎีโดยสิ้นสุดการศึกษาวิจัยด้วยทฤษฎีและส่วนใหญ่เป็นการวิจัยในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Silverman, 2010)

ชาย โปธิลิตา (2553) การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นแปลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Qualitative method ซึ่งทางด้านเทคนิคการวิจัยแล้ว หมายถึงวิธีการปฏิบัติ กระทบกับข้อมูลที่เจงนับไม่ได้ (หรือไม่เป็นตัวเลข) หมายความว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มิได้ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเป็นศูนย์กลางในการวิเคราะห์ผลการวิจัยทั้งเรื่อง แต่เราสามารถใช่วิธีวิเคราะห์ข้อมูลบางส่วนได้ (Willig, 2013) โดยประเภทการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งตามลักษณะการดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) การวิจัยเชิงคุณภาพที่นักวิจัยใช้เวลาเฟื่องเกิดและมีส่วนร่วมอยู่กับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลานาน เชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic/ anthropological research) และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพที่นักวิจัยใช้เวลาน้อยกับกลุ่มเป้าหมาย แต่คงลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพไว้เกือบทุกประการ โดยแบ่งเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group research) และการวิจัยที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview research) ได้อธิบายสอดคล้องกับ Erickson (2012) ซึ่งแบ่งวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ ดังนี้ 1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview: IDI) 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) และ 4) การรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Documentary search) ซึ่งการการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ มีทั้งการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือแบบกึ่งโครงสร้าง (Maxwell, 2012) การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง หรือแบบกึ่งโครงสร้าง ตามด้วยคำถามปลายเปิด สามารถยืดหยุ่นโดยการสัมภาษณ์ดำเนินไปเสมือนเป็นการสนทนาในชีวิตประจำวัน โดยความสำเร็จขึ้นอยู่กับ ผู้ให้สัมภาษณ์ (Key informant, information-rich cases) และทักษะการสัมภาษณ์ของนักวิจัย และการ “ทำการบ้านอย่างดี” ก่อนการสัมภาษณ์และแนวคำถาม (Interview guidelines) (Willig, 2013)

รูปแบบและแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ

นักวิจัยที่ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นระเบียบวิธีวิจัยมีแนวทางให้เลือกใช้หลายแบบในการศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะคำถามการวิจัย และแนวคิดหรือมุมมองที่นักวิจัยใช้ในการศึกษา การวิจัยแต่ละประเภทมีลักษณะสำคัญ และข้อได้เปรียบและจุดอ่อนบางประการ รูปแบบและแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่

การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งอธิบาย และตีความข้อมูลทางสังคม เจตคติ ความเชื่อ ความรู้สึก วัฒนธรรม และพฤติกรรมของมนุษย์ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลในทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หลาย ๆ วิธี นักวิจัยต้องแฝงตัวเองเข้าไปคลุกคลีอยู่กับประชากรในชุมชนหรือท้องถิ่นที่ต้องการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการแสดงออกของความรู้สึกและพฤติกรรมต่าง ๆ ของประชากรที่ต้องการศึกษา จนได้ข้อมูลเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล หรือสร้างเป็นทฤษฎีที่จะสามารถใช้อธิบายพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของประชากรต่อไปได้

การวิจัยแบบศึกษารายกรณี หมายถึงการมุ่งเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นรายกรณี อย่างละเอียดและมีการวิเคราะห์เจาะลึกถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เกี่ยวกับภูมิหลัง สถานภาพ และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง

การวิจัยแบบสร้างทฤษฎีจากข้อมูล มุ่งเน้นการสร้างคำอธิบายเชิงทฤษฎีจากข้อมูลโดยตรงตามวิถีวิทยาของการสร้างทฤษฎีฐานราก โดยมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์และการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ จำเป็นต้องเข้าใจถึงกระบวนการที่บุคคลได้สร้างความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว จึงเน้นที่การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม โดยยึดหลักของการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาสร้างมโนทัศน์ หากความเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเชิงทฤษฎีของปรากฏการณ์ทางสังคมที่ต้องการหาคำอธิบาย

การวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่อาศัยแนวความคิดและโลกทัศน์จากปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาเป็นเครื่องมือในการศึกษาปรากฏการณ์และประสบการณ์ของมนุษย์ มุ่งเน้นศึกษาปรากฏการณ์ในชีวิตที่บุคคลได้ประสบมา (Lived experience) โดยมุ่งทำความเข้าใจความหมายจากประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลได้ประสบมาเป็นหลัก โดยเป็นความหมายในทัศนะของผู้ที่ได้ประสบการณ์นั้น

การวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม มุ่งเน้นการศึกษากลุ่มเจาะจง ซึ่งถูกจัดขึ้นมาเพื่อการสนทนาหรืออภิปรายกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเจาะจง เพื่อจะหาข้อมูลที่ถูกต้องการประเด็น เพื่อตอบคำถามการวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ โดยให้กลุ่มเจาะจงอภิปรายกันเกี่ยวกับประเด็นคำถามที่เจาะจงชุดหนึ่ง ซึ่งนักวิจัยยกขึ้นมาเป็นหัวข้อสนทนา การอภิปรายถกเถียงกันนั้น อาจจะเกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเด็นของสิ่งที่นักวิจัยแสดงให้เห็นให้ผู้ร่วมสนทนาได้ฟังก่อนการสนทนา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุด ตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในวงสนทนา ซึ่งเน้นความสำคัญของพลวัตกลุ่ม (Group dynamics)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการค้ำว่าวิจัยที่เน้นวิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยตั้งแต่การระบุปัญหา การดำเนินการ การติดตามผล และการประเมินผล กระบวนการสังเคราะห์ข้อสรุป

มักใช้วิธีการเชิงวิภาษวิธี

เทคนิคและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ก่อนที่จะทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยควรระบุปัญหาที่ต้องการหาคำตอบ และต้องถามตัวเองเสมอว่าเรื่องที่จะทำการวิจัยและคำตอบที่จะได้รับมีความสำคัญและจำเป็นอย่างไร อาทิเช่นจะ ช่วยแก้ปัญหาสังคมใดได้ และเมื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ได้แล้วจะเกิดประโยชน์แก่คนกลุ่มใดบ้าง ปัญหา นั้น ๆ มีนักวิจัยได้เคยทำการศึกษา ได้ข้อสรุปที่สร้างความเข้าใจในประเด็นปัญหานั้นและ/ หรือ เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ที่มีความครบถ้วนหลากหลายแล้วหรือไม่ ทั้งนี้ต้องพิจารณาว่า ความสำคัญและจำเป็นนั้น ๆ มีความเหมาะสมกับการตัดสินใจดำเนินการวิจัยหรือไม่ ทั้งนี้เพราะ การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพแต่ละโครงการ จะเกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นตั้งใจ และความทุ่มเทด้าน ต่าง ๆ ของผู้วิจัยอย่างมาก รวมทั้งเงื่อนไขด้านเวลาและงบประมาณ

เมื่อระบุปัญหาที่ต้องการหาคำตอบแล้ว ผู้วิจัยต้องตั้งคำถามวิจัย ให้อยู่ในรูปของประโยค คำถามที่สอดคล้องกับปัญหาวิจัยที่นักวิจัยเลือกศึกษา คำถามวิจัยเป็นสิ่งที่นักวิจัยอยากรู้และเป็นเสมือน โจทย์ที่นักวิจัยจำเป็นต้องใช้กระบวนการวิจัยเพื่อหาคำตอบ (ชาย โปธิสิตา 2553) และมักมีวัตถุประสงค์ ในแง่ของการใช้ประโยชน์หรือเป้าหมายของการศึกษาแฝงอยู่ด้วยเสมอ (เบญจา ยอดคำเนิน-แอ็ดติงก์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2552, หน้า 19) ตัวอย่างเช่น ปัญหาที่ต้องการหาคำตอบคือมุสลิมในภาคใต้มี เจตคติไม่ดีต่อรัฐไทย คำถามวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับการวิจัยที่มีจุดประสงค์ในการทำความเข้าใจเหตุ บังคับของปัญหานี้ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างเจตคติไม่ดีต่อรัฐไทยของมุสลิมในภาคใต้คืออะไร หรือประเด็นปัญหาทางประวัติศาสตร์ส่งผลต่อการสร้างเจตคติไม่ดีต่อรัฐไทยของมุสลิมในภาคใต้ อย่างไร ในทางกลับกัน ถ้าผู้วิจัยต้องการใช้การวิจัยเชิงปริมาณในการทำความเข้าใจในประเด็นดังกล่าว คำถามการวิจัยอาจเป็นว่าปัญหาทางประวัติศาสตร์ส่งผลต่อการสร้างเจตคติไม่ดีต่อรัฐไทยของมุสลิม ในภาคใต้หรือไม่ ทั้งนี้ Creswell (2007) ได้แบ่งคำถามวิจัยเชิงคุณภาพเป็นประเภทต่าง ๆ ตาม วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) คำถามวิจัยเพื่อค้นหา มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมที่ นักวิจัยมีความเข้าใจเบื้องต้นน้อย 2) คำถามวิจัยเพื่ออธิบายรูปแบบที่เกี่ยวข้องในปรากฏการณ์ที่ศึกษา 3) คำถามวิจัยเพื่อบรรยายรายละเอียดที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา และ 4) คำถามวิจัยเพื่อ การปฏิบัติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักวิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำทางสังคม (social action) ที่ เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา

ลักษณะสำคัญของคำถามวิจัยเชิงคุณภาพคือการเป็นคำถามปลายเปิดที่ไม่ระบุทิศทางของ คำตอบ และอาศัยการผุดขึ้นระหว่างทาง (Evolving) ควรเป็นคำถามประเภท “อะไร” และ “อย่างไร” มากกว่าคำถามในลักษณะ “ใช่หรือไม่” “ทำได้หรือไม่” “ทำไม” โดยทั่วไปคำถามวิจัยเชิงคุณภาพจะมี จำนวนไม่มาก อาจประมาณ 3-5 คำถาม ประกอบด้วยคำถามวิจัยกลางเพียงหนึ่งคำถามและคำถาม ประกอบ (ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ 2554, หน้า 63)

นอกจากนี้ เบญจา ขอดคำเนิน-เอ็ดดิกจ์และกาญจนา ตั้งชลทิพย์ (2552, หน้า 20-23) ยังกล่าวไว้ด้วยว่าคำถามวิจัยเป็นตัวบ่งบอกทิศทาง การวิจัยและแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล จึงมีความสำคัญมาก ผู้วิจัยควรต้องทำความเข้าใจในโจทย์ดังกล่าวให้แตกฉาน แล้วแปลงให้เป็นเป้าหมายวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายเฉพาะของโครงการ เพื่อเอื้อต่อการออกแบบวิจัยและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง

การหาผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพไม่ได้มีเป้าหมายในการสรุปอ้างอิงข้อค้นพบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกลับไปยังประชากรที่กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทน แต่มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการสร้างคำอธิบายที่แสดงความเข้าใจแบบรูปของความหมาย (Pattern of meaning) (จอร์จ คี บัระพันธ์, 2554, หน้า 71) อย่างลึกซึ้งเป็นองค์รวมในปรากฏการณ์ที่ศึกษา การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบบนี้จึงเป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ไปที่ตัวอย่างที่จะสามารถช่วยนักวิจัยสร้างความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาได้ดีที่สุด ตัวอย่างจึงต้องมีลักษณะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้มีข้อมูลมาก หรือผู้มีประสบการณ์ตรง

ทั้งนี้ Creswell (2005) ชาย โปริลิตา (2553) และจอร์จ คี บัระพันธ์ (2554) ได้ให้หลักเกณฑ์การเลือกผู้เข้าร่วมในการวิจัยคุณภาพไว้ได้แก่

1. การเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยที่เกิดขึ้นก่อนการเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลการเลือกให้หลากหลายที่สุด เพื่อแสดงให้เห็นความซับซ้อนของปรากฏการณ์ที่ศึกษาโดยใช้ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีลักษณะหลากหลายและแตกต่างกัน ทั้งนี้โดยในขั้นแรกนักวิจัยต้องกำหนดลักษณะที่ต้องการศึกษาก่อน แล้วพิจารณาว่าลักษณะดังกล่าวมีมิติอย่างไร หรือจะทำการเลือกโดยใช้ผู้เข้าร่วมวิจัยที่สุดโด่ง เพื่อสามารถให้ข้อมูลที่ช่วยนักวิจัยสร้างความเข้าใจปรากฏการณ์ที่มีความพิเศษแตกต่างจากปกติได้ ไม่ว่าจะเป็นความสุขโด่งในด้านบวก (เช่น สำเร็จมากเป็นพิเศษ) หรือด้านลบ (เช่น ล้มเหลวมากเป็นพิเศษ)

2. การเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยที่เกิดขึ้นภายหลังเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลไปแล้ว การเลือกแบบฉวยโอกาส ในกรณีที่ทำวิจัยเริ่มไปแล้วสักระยะ ในบางโอกาสผู้วิจัยอาจต้องใช้วิธีนี้ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยตอบคำถามการวิจัยได้ดีที่สุด ซึ่งวิธีการนี้จะใช้ได้ดีมากกับการวิจัยที่เป็นกระบวนการสืบเสาะโดยผู้วิจัยอาจค้นพบข้อมูลบางอย่างระหว่างกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งก่อให้เกิดแนวคิดใหม่หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ จึงใช้วิธีการนี้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับประเด็นใหม่นั้น อาทิ ศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ก่อนแต่งของนักศึกษา นักวิจัยอาจเริ่มด้วยการเลือกผู้ให้ข้อมูลที่หลากหลายมากที่สุด เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไปสักระยะหนึ่ง อาจพบว่าผู้มีข้อมูลคนหนึ่งระบุว่าได้บอกเรื่องดังกล่าวให้พ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายรับรู้และพ่อแม่ให้หมั้นหมายกันไว้ นักวิจัยอาจใช้เทคนิคนี้ในการฉวยโอกาสเลือกนิสิตผู้นี้เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อสามารถสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นเกี่ยวกับการอยู่ก่อนแต่งกับทัศนะของผู้ปกครองและรูปแบบการจัดการกับปัญหานี้ของสังคม ทั้งนี้

ประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องระมัดระวังเมื่อใช้วิธีการเลือกแบบนี้คือความไขว่เขวและการดำเนินการวิจัยที่ผิดเพี้ยนไปจากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้แต่แรก

การเลือกแบบขว้างหิมะกรณีนี้จะใช้ในกรณีที่ปัญหาการวิจัยหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่ศึกษาเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ไม่ชัดเจน หรือไม่คุ้นเคย การระบุผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่ต้นอาจเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก การเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบนี้ เริ่มจากการเลือกผู้ให้ข้อมูลที่พอจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาก่อน แล้วจึงให้ผู้ให้ข้อมูลนั้น ๆ ระบุผู้ให้ข้อมูลคนอื่น ๆ ที่จะเป็แหล่งข้อมูลได้ บุคคลที่ได้รับการระบุถึงซ้ำ ๆ กันมากที่สุด นักวิจัยจะถือเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย

การเลือกโดยใช้ผู้ให้ข้อมูลที่ยืนยันและคัดค้านเป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลเพื่อยืนยันหรือคัดค้านข้อค้นพบที่ได้ ผู้วิจัยจะเลือกผู้ให้ข้อมูลที่ช่วยเอื้อประโยชน์ในการอนุมานข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในกรณีอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน แต่มีความเข้มข้นกว่า ภายใตสมมุติฐานว่า “หากเรื่องนี้เป็นจริงสำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้แล้ว ก็ย่อมเป็นจริงกับกลุ่มอื่น ๆ ที่มีลักษณะเข้มข้นกว่านี้หรือยิ่งกว่านี้เช่นกัน” อาทิ ถ้านักวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีระดับทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงไฟฟ้ายังเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการ โครงการพัฒนาชุมชนโดยรอบของโรงไฟฟ้า ผู้วิจัยก็อาจเลือกผู้ให้ข้อมูลอีกกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีกว่าต่อโรงไฟฟ้ามาศึกษาในระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการโครงการพัฒนาชุมชนโดยรอบของโรงไฟฟ้าเพื่อยืนยันหรือปฏิเสธข้อค้นพบแรก

เมื่อเลือกพลวิจัยได้แล้ว นักวิจัยต้องดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงตัวของผู้ให้ข้อมูลนั้นอย่างเหมาะสม ซึ่ง จอร์จ คี บัระพันท์ (2554, หน้า 83-89) ได้ให้คำแนะนำที่น่าสนใจไว้ว่าปัจจัยสำคัญในการจะเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลคือการที่นักวิจัยต้องสามารถระบุผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างนักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูลให้ได้ ผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างนักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นทางการ อาทิ ผู้บริหารหน่วยงาน หัวหน้าศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างนักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่เป็นทางการ อาทิ ผู้ที่อยู่ในวงใน (Insider) เช่น หัวหน้าหรือผู้นำกลุ่ม

นอกจากนั้น นักวิจัยต้องดำเนินการขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลและครอบครัวให้สามารถเก็บข้อมูลในการวิจัย โดยปกติจะต้องทำเป็นหนังสือชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (Participant information sheet) ซึ่งระบุข้อมูลประกอบการขออนุญาตเก็บข้อมูล ได้แก่ ชื่อ โครงการและนักวิจัย ความเป็นมาและวัตถุประสงค์การวิจัย กระบวนการ ขั้นตอนการวิจัย และช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประโยชน์ที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับ ทั้งต่อผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลและประโยชน์โดยรวม

การรายงานและการใช้ผลการวิจัย

วิธีการปกปิดข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล อาทิ การใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกข้อมูล ระบุขอบเขตและผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูล และระยะเวลาที่จะเก็บข้อมูลไว้หลังการวิจัยเสร็จสิ้น ซึ่งผู้วิจัยจะทำการลบเพิ่มเอกสารทันทีที่เมื่อระยะเวลานั้นจบลง ทั้งนี้ในบางกรณีอาจจะแจ้งเพิ่มเติมว่าหากผู้วิจัยต้องการจะเผยแพร่ข้อมูลส่วนใดก็ตามจะขออนุญาตผู้ให้ข้อมูล

ก่อนเสมอ

ผลกระทบหรือความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ให้ข้อมูล โดยระบุข้อมูลว่าเคยมีการทำวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้มาแล้วหรือไม่ อย่างไร และถ้าเคยมีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์อย่างไรบ้างหรือไม่ และเกิดขึ้นบ่อยมากน้อยเพียงใด ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและแก้ไขที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้สำหรับโครงการนี้ และข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและขอบเขตความรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ดังกล่าว

สิทธิในการบอกเลิกการเป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งโดยปกติจะระบุให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิถอนตัวออกจากโครงการเมื่อไรก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้วิจัยทราบล่วงหน้า และการถอนตัวดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด แบบมาพร้อมกับหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ (Informed consent form)

ทั้งนี้โดยในประเด็นการปกปิดข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ เป็นประเด็นสำคัญของจริยธรรมในการวิจัยเชิงคุณภาพ ในประเด็นนี้ Schostak (2006 อ้างถึงใน ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์, 2554, หน้า 88-89) ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่านักวิจัยต้องพยายามปกปิดข้อมูลที่ผู้อื่นจะสามารถสืบสาวถึงผู้ให้ข้อมูล ซึ่งอาจจะทำให้เกิดผลกระทบในทางลบหรืออันตรายแก่ผู้ให้ข้อมูลได้ โดยการใช้นามแฝงแทนข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยต้องระมัดระวังการให้ข้อมูลประกอบนามแฝงที่ละเอียดมากเกินไป นอกจากนี้นักวิจัยยังต้องเคารพความต้องการของผู้ให้ข้อมูลในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลบางอย่างต่อสาธารณชน แม้ว่าข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อค้นพบสำคัญของการวิจัยก็ตาม ไมเช่นนั้นจะถือเป็นการละเมิดจริยธรรมของการวิจัย

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพราะคุณภาพของข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะกำหนดผลวิจัยว่าจะมีคุณภาพดีหรือไม่ ทั้งนี้มีผู้กล่าวไว้ที่น่าฟังว่าการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเปรียบได้กับเกมต่อภาพ (Jigsaw puzzle) ซึ่งข้อมูลซึ่งได้แก่ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาที่มีครบถ้วนไว้เปรียบได้กับชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่สามารถนำมาต่อเป็นภาพอย่างมีความหมาย ข้อมูลเชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของข้อความ คำพูด การบรรยายรายละเอียดมากกว่าที่จะเป็นตัวเลข (พิมพวัลย์ ปรีดาสวัสดิ และวาทีนิ บุญชะลิกษ์, 2531) สามารถแบ่งได้คร่าว ๆ เป็น 2 ลักษณะคือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมและบันทึกจากการทำงานภาคสนามด้วยตัวเอง และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งมีผู้อื่นทำไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ และการวิจัยเชิงคุณภาพอาจจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทั้งสองแบบร่วมกันในการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้หากแบ่งตามพฤติกรรมยังสามารถแบ่งข้อมูลเป็น 3 ประเภท คือ 1) ข้อมูลหรือพฤติกรรมบอกเล่า ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลรายงานหรือเล่าให้ผู้วิจัยรับทราบ รวมทั้งคำตอบของคำถามต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้อกับข้อเท็จจริงทางสังคม เช่น อายุ เพศ สถานภาพสมรส 2) ข้อมูลหรือพฤติกรรมที่เป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยต้องเข้าไปคลุกคลี สังเกต และพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้ให้ข้อมูล

จึงจะได้ข้อมูลประเภทนี้ ซึ่งจะเป็ข้อมูลเป็นจริง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมักจะ ไม่บอกให้ผู้วิจัยทราบ และ

3) ข้อมูลหรือพฤติกรรมเชิงอนุมาน ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ซับซ้อนและ/ หรือค่อนข้างจะเป็น ส่วนตัวมาก การรวบรวมข้อมูลแบบ 2 ประเภทแรกจึงแทบจะทำได้ ผู้วิจัยต้องใช้วิธีอนุมานจาก พฤติกรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ทางอ้อมของผู้ให้ข้อมูล (เบญจา ยอดคำเนิน-แอตติกจ์และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2552, หน้า 25-27) วิธีการหลักในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพสามารถแบ่ง ได้กว้าง ๆ เป็น 2 ประเภทคือประเภทที่นักวิจัยต้องเข้าถึงตัวผู้ให้ข้อมูลโดยตรงในเวลาเก็บข้อมูล (Obtrusive methods) และแบบที่นักวิจัยไม่จำเป็นต้องเข้าถึงตัวผู้ให้ข้อมูล โดยตรงในเวลาเก็บข้อมูล (Unobtrusive methods) (ชาย โพธิสิตา 2553, หน้า 254) ในที่นี้จะขอพูดถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สำคัญ ๆ ของการวิจัยเชิงคุณภาพ แต่พอสังเขป

การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

ลักษณะสำคัญการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพถูกเรียกได้ในหลายชื่อ อาทิ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและการสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้าง การ สัมภาษณ์แบบนี้ไม่ได้มุ่งค้นหาข้อมูลที่มีความเป็นกาววิจัย (Objective) แต่มีจุดมุ่งหมายในการมุ่งให้ได้ ความถูกต้องตรงประเด็นของข้อมูล ตามโลกและทัศนะของผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้โดยมีตัวนักวิจัยเป็น เครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการเก็บข้อมูล ชาย โพธิสิตา (2553, หน้า 263-271) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการ สัมภาษณ์เชิงคุณภาพว่าประกอบด้วย

1. การสัมภาษณ์คือกระบวนการสร้างข้อมูล ซึ่งในกระบวนการนี้ทั้งผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย) และผู้ให้สัมภาษณ์ ต่างมีบทบาทเรียบเรียงข้อมูล โดยฝ่ายที่สองเป็นผู้เล่าประสบการณ์ ความคิด ความรู้ ของตนในรูปแบบของข้อความบรรยายตามหัวข้อหรือประเด็นที่ฝ่ายผู้สัมภาษณ์สร้างขึ้นมาเพื่อเป็น หัวข้อสนทนา สำหรับฝ่ายผู้วิจัยดำเนินบทบาทในการฟังและตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์พรรณนา ด้วยใจที่จดจ่อ และต้องคอยกระตุ้นและช่วยให้ผู้ให้สัมภาษณ์เรียบเรียงความคิดและความจำเกี่ยวกับ เรื่องราวหรือประสบการณ์ของตนที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย มาเป็นข้อมูลที่มีเรื่องราวและความหมาย
2. เน้นการปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม คือประการแรกฝ่ายผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ ต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและมีการสื่อสารสองทาง (Two-way communication) ในลักษณะที่จะช่วยให้ เกิดข้อมูลที่ถูกต้องตรงประเด็นและเชื่อถือได้มากที่สุด โดยเฉพาะการที่ผู้สัมภาษณ์ต้องพยายามสร้าง และรักษาระดับความสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วยให้ฝ่ายผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกสบาย มั่นใจ ไว้วางใจ และกล้าที่จะ เปิดเผยเรื่องราว ตลอดจนความคิดของเขา ส่วนประเด็นของการมีส่วนร่วม คือบรรยากาศการสัมภาษณ์ นั้น ทั้งฝ่ายผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ต่างมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการแลกเปลี่ยนคำถามคำตอบ ซึ่งกันและกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างเรื่องราว (ข้อมูล) และความหมายขึ้นมา (Fontana & Frey, 2000) หรือ Active interview (Gubrium & Holstein, 1997) ซึ่งต่างกับการสัมภาษณ์เชิงปริมาณ ซึ่ง ผู้สัมภาษณ์ต้องทำการสัมภาษณ์โดยมุ่งรักษาโครงสร้างและมาตรฐานที่กำหนดอย่างเคร่งครัด จึงมี

ระดับการมีส่วนร่วมระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ต่ำ

ในการนี้ บทบาทของผู้สัมภาษณ์จึงไม่ใช่การยิงคำถามให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบข้างเดียว แต่อาจมีการกระทำอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์กระตือรือร้นที่จะเล่าเรื่องราวของเขาโดยไม่รู้ตัวที่กำลังถูกคำถามหรือถูกชักใช้ไต่ถามหรือรู้สึกเกร็ง อาทิ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งก่อนระหว่าง และหลังการสัมภาษณ์ ตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์พูดอย่างตั้งใจและจริงใจ ตั้งคำถามที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน และทำให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างไม่เป็นทางการ การทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกสนุก และกระตือรือร้นที่จะร่วมมือด้วยการเปิดเผย ประสบการณ์และความคิดเห็นของเขา และ แสดงความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ให้สัมภาษณ์ในจังหวะเวลาที่เหมาะสม

3. การสัมภาษณ์เป็นการกระทำทางสังคม (Social action) กล่าวคือการสัมภาษณ์ที่ทำให้ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ทำการสัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์เป็นแบบไม่เป็นทางการ ให้อำนวยต่อการถ่ายเทและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในแบบเดียวกับการถ่ายเทและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการสัมภาษณ์ที่ควรจะเป็นจึงควรมีลักษณะเหมือนการสนทนา (Conversation) ในชีวิตประจำวัน ที่ทั้งสองฝ่ายแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งถ่ายเทเรื่องราว ซึ่งอาจเป็นประสบการณ์และหรือความคิดเห็น อีกฝ่ายตั้งประเด็นหรือคำถามด้วยความอยากรู้ ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย และกระตุ้นซึ่งกันและกัน

4. ผู้สัมภาษณ์เปรียบเหมือนนักเดินทางคือถามคำถามที่เจาะลึกและชอกชอนไปในแง่มุมต่าง ๆ ของประเด็นต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบสำหรับสิ่งที่สนใจ

5. การสัมภาษณ์ที่ดีควรดำเนินไปในรูปของการสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน ซึ่งผู้สัมภาษณ์มุ่งความสนใจไปที่เรื่องเฉพาะเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่ก็เปิดกว้างรับฟังข้อมูลข่าวสารทุกชนิดที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ในแง่มุมต่าง ๆ แล้วเรียบเรียงใหม่เป็นข้อความเชิงพรรณนาของผู้สัมภาษณ์เอง เพื่อนำไปผ่านกระบวนการวิเคราะห์ซึ่งความหมายที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ไว้แต่เดิมอาจถูกนักวิจัยตีความเพื่อทำความเข้าใจประเด็นที่มุ่งศึกษาในท้ายที่สุด ทั้งนี้ โดยมีรูปแบบการสนทนาแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured conversation) คือมีการใช้แนวคำถาม ซึ่งจะถูเตรียมไว้ล่วงหน้า แต่ในการสัมภาษณ์มีความยืดหยุ่นได้มาก โดยมีจุดมุ่งหมายที่การทำความเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ โดยนักวิจัยซึ่งเป็นผู้ถามมีอำนาจมากกว่าผู้ตอบในกระบวนการสนทนา แต่นักวิจัยให้ความสำคัญรูปแบบของคำถาม เทคนิคการถาม พลวัตปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ และให้ความสำคัญกับสิ่งที่ผู้ตอบพูดเป็นพิเศษ โดยผู้สัมภาษณ์ต้องมีการฟังอย่างเข้มข้น คือผู้สัมภาษณ์ต้องฟังผู้ให้สัมภาษณ์ให้คำตอบอย่างตั้งใจ เพื่อจับประเด็นของสิ่งที่ผู้ตอบพูดหรือแสดงออก และกำหนดรับรู้ได้ว่าผู้ตอบพูดถึงสิ่งใดและไม่ได้พูดถึงสิ่งใด ควรจะยังถามอยู่ในเรื่องเดิมหรือควรจะเคลื่อนไปยังประเด็นถัดไปแล้ว ความรู้ที่ได้จากผู้ตอบเพียงพอหรือยัง ถ้ายังควรถามอะไรอีก นอกจากการจับประเด็นแล้วผู้ถามยังต้องมุ่งเก็บรายละเอียดและลงลึกในประเด็นที่เฉพาะเจาะจง กระตุ้นให้ผู้ตอบขยายความสิ่งที่เขาพูดและ

หมายถึง ด้วยการให้ตัวอย่างหรืออ้างถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง รอบด้าน สมบูรณ์ในประเด็นที่ต้องการรู้ ข้อมูลในลักษณะดังกล่าว นักมานุษยวิทยาเรียกว่า thick description หรือข้อมูลเชิงพรรณนาที่ละเอียดสมบูรณ์ ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่ดียิ่งสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

Kvale (1996, pp. 29-37 อ้างถึงใน ชาย โพธิสิตา, 2553, หน้า 271-277) กล่าวถึงหลักการสำคัญพื้นฐานของการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ ไว้ได้แก่

1. การมุ่งทำความเข้าใจโลกของผู้ตอบในสายตาของเขาและความสัมพันธ์ที่ผู้ตอบมีสิ่งแวดล้อม ในโลกของเขา
2. เน้นการเก็บข้อมูลทั้งในระดับข้อเท็จจริงและความหมายในทัศนะของผู้ตอบ ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จึงต้องสังเกตและพยายาม “อ่านความหมาย” จากคำพูดและกริยาของผู้ตอบด้วย
3. ให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงคุณภาพ
4. มุ่งค้นหาข้อมูลเชิงพรรณนา ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้ตอบยังไม่ตีความ (Uninterpreted description) เป็นข้อมูลที่ชัดเจนที่สุดเกี่ยวกับเรื่องราวของผู้ตอบ ซึ่งอาจเป็นประสบการณ์ ความรู้สึก หรือการกระทำ ส่วนการตีความเป็นหน้าที่ของนักวิจัย ดังนั้น คำถามควรจะเป็นคำถามประเภท “อะไรอย่างไร” มากกว่าที่จะเป็นคำถามให้ผู้ตอบวิเคราะห์ถึงสาเหตุและคำอธิบายเชิงเหตุผลของเรื่องนั้น ๆ เอง
5. มุ่งข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับเรื่องที่เฉพาะเจาะจง ข้อมูลและความเห็นที่ได้ก็ต้องเป็นข้อมูลและความเห็นของผู้ตอบเอง ไม่ใช่ของคนอื่น และไม่ใช่ความเห็นของผู้ตอบว่าคนทั่วไปคิดเห็นอย่างไรในเรื่องนั้น ๆ
6. ถามอย่างเปิดกว้างเสมือนว่าผู้ถามยังไม่รู้อะไรเลย หมายถึงการไม่กำหนดกรอบของข้อมูลที่ต้องการไว้ล่วงหน้า ว่าข้อมูลที่จะได้จะต้องเป็นในรูปแบบใดหรือไม่ “ปักธง” ไว้ล่วงหน้า ว่าคำตอบควรจะเป็นอย่างไร แต่ควรให้โอกาสตัวเองในการสืบค้นหาข้อมูลใหม่ ๆ ทุกอย่างที่สามารถเป็นไปได้ในเรื่องนั้น ๆ
7. ดำเนินการสัมภาษณ์อย่างมีจุดเน้น มุ่งถามคำถามที่จะสร้างความรู้ในมิติต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ของหัวเรื่อง (Theme) ที่ต้องการศึกษาอย่างชัดเจนและเปิดกว้าง ไม่หลดกรอบเรื่องที่กำหนด และไม่ใช่การถามที่ไม่มีจุดหมายและ/หรือถามตามใจผู้ตอบ แต่ก็ไม่ใช่การถามตามกรอบคำถามที่กำหนดไว้แล้วอย่างตายตัวและขาดความยืดหยุ่น
8. ต้องพยายามทำให้คำตอบของผู้ตอบชัดเจน ในบางครั้งคำตอบของผู้ตอบอาจไม่ชัดเจน กำกวม หรือขัดแย้งกันเอง มีความกระจัดจางชัดให้เร็ว ทั้งนี้ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ถามจะต้องพยายาม

กำหนดรู้ให้เร็วว่าสาเหตุของความไม่ชัดเจนอย่างใดก็ตามของคำตอบนั้นคืออะไร และพยายามรีบแก้ไขหรือถามเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คำตอบที่กระจ่างชัดเจนทันที

9. จับตาความเปลี่ยนแปลงของคำตอบ ทศนคติ หรือความหมายของผู้ให้สัมภาษณ์ ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการสัมภาษณ์ อันเกิดจากผู้ให้สัมภาษณ์อาจเกิดการตระหนักรู้หรือเรียนรู้ในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพราะเหตุอื่น ทั้งนี้ ผู้สัมภาษณ์จะต้องให้ความสำคัญคำตอบที่ไม่ได้รับผลกระทบจากความรู้นี้ใหม่ การเรียนรู้ขณะสัมภาษณ์หรือเหตุอื่นใด เพราะถือเป็นคำตอบที่บริสุทธิ์ และยังไม่ถูกปนเปื้อน

10. ผู้สัมภาษณ์ต้องหาข้อมูลพื้นฐานและเตรียมตัวให้มีความรู้เรื่องที่จะสัมภาษณ์อย่างพอเพียง ซึ่งจะช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เข้าใจคำตอบและจับประเด็นได้เร็ว รู้ว่าข้อมูลที่ได้ลึกซึ้งพอแล้วหรือไม่สำหรับประเด็นหนึ่ง ๆ และสามารถเห็นประเด็นหรือแง่มุมที่ควรถามหรือซักต่อ เพื่อทราบรายละเอียดของข้อมูล

11. ผู้สัมภาษณ์จะต้องใส่ใจในพลวัตของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ ตลอดจนการสัมภาษณ์ และใช้ประเด็นจากปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวทั้งในระหว่างการสัมภาษณ์และการตีความหลังการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น

12. ทำการสัมภาษณ์ให้ประทับใจผู้ให้สัมภาษณ์ คือผู้สัมภาษณ์ต้องพยายามทำให้การสัมภาษณ์เป็นประสบการณ์ที่ดีของผู้ให้สัมภาษณ์ คือให้ความสนใจในชีวิตและการสัมภาษณ์ในแง่มุมต่าง ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี พยายามทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกสนุกในเวลาสัมภาษณ์ เปิดโอกาสให้ข้อมูลที่ตีพิมพ์หรือออกมาในการสัมภาษณ์

13. ผู้ให้สัมภาษณ์สำหรับการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพรู้จักกันในหลายมโนทัศน์ อาทิ ผู้ให้ข้อมูล (Informant) ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Participant) ผู้ถูกศึกษา (Subject) ผู้กระทำ (Actor) ผู้ตอบคำถาม (Respondent) ผู้ถูกสัมภาษณ์ (Interviewee) หรือผู้ถูกสังเกตหรือถูกศึกษา (Observed) คุณสมบัติของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ดีคือการเป็นแหล่งความรู้ที่ดี (Information-rich cases) คือควรเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ที่ถูกการเลือกโดยเฉพาะเจาะจง เพราะสามารถให้ผู้วิจัยเรียนรู้ได้มากกว่าคนอื่น ๆ (Patton, 1990) ทั้งนี้ Spradley (1979 อ้างถึงใน ชาย โพธิสิตา, 2553, หน้า 277-278) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติสำคัญอื่น ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่

13.1 การเป็นคนที่รู้เรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริง จากการถูกหล่อหลอมหรือมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นมาโดยตรง (Uncultured informant) คือการเติบโตมาในวัฒนธรรมที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษาในกรณีของการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา หรือเป็นผู้ที่โตมากับเรื่องนั้น ๆ หรือเป็นผู้ที่คว่ำหวอดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มายาวนาน จนมีความรู้ในเรื่องที่ผู้ศึกษาสนใจศึกษาลึกซึ้งเพียงพอ รู้จักเรื่องนั้น ๆ ดีกว่าคนทั่วไป (Key informant)

13.2 การเป็นคนที่ยังอยู่ในวงการ คือไม่ใช่เป็นเพียงผู้มีความรู้จากประสบการณ์ในอดีตเท่านั้น แต่ควรเป็นผู้ที่ยังอยู่ในวัฒนธรรมนั้น หรือยังมีประสบการณ์หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ในขณะที่จะถูกสัมภาษณ์ด้วย

13.3 ถ้าเลือกได้ไม่ควรเป็นผู้ที่อยู่ในวงการเดียวกับผู้สัมภาษณ์ เพราะถ้าผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคนในวงการเดียวกัน อาจทำให้คำถามและประเด็นหลาย ๆ ประเด็นที่สมควรจะถูกถามและพูดถึงถูกมองข้าม เพราะทั้งสองฝ่ายคิดว่าอีกฝ่ายรู้ข้อมูลนั้น ๆ อยู่แล้ว โดยที่ทั้งสองฝ่ายอาจไม่รู้ตัว

13.4 ต้องเป็นคนที่สามารถให้เวลาสำหรับการสัมภาษณ์อย่างเพียงพอ ทั้งนี้เพราะการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพในบางครั้งอาจต้องใช้เวลาและบางครั้งอาจต้องทำการสัมภาษณ์มากกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อจะได้ข้อมูลที่เจาะลึก ดังนั้นจึงต้องเป็นผู้สัมภาษณ์ที่สามารถให้เวลาได้มากพอสมควร

14. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ควรเป็นนักวิเคราะห์ แต่ควรเป็นนักเล่าที่ดี เพราะข้อมูลที่ต้องการคือข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับเรื่องนั้น ไม่ใช่ข้อมูลที่ถูผู้ตอบตีความหรือวิเคราะห์มาแล้ว การวิเคราะห์ตีความข้อมูลควรเป็นหน้าที่ของผู้ทำการสัมภาษณ์เท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติต่าง ๆ ดังกล่าว การออกแบบประชากรตัวอย่างที่เป็นผู้ถูกสัมภาษณ์ของการวิจัยเชิงคุณภาพจึงควรมีความยืดหยุ่น ไม่ควรกำหนดตายตัวจนเกินไป แต่ควรเปิดกว้างสำหรับการเลือกตัวอย่างตามความจำเป็นเฉพาะหน้า (Rubin, 1995; Kvale, 1996) ทั้งนี้โดยปกติเมื่อเริ่มเก็บข้อมูล นักวิจัยมักรู้ดีว่าประชาชนแทบทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องเป็นผู้มีความรู้พอที่จะทำการสัมภาษณ์ และในความเป็นจริงการสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ก็เป็นวิธีที่ดียิ่งที่จะทำให้นักวิจัยได้รับทราบข้อมูลพื้นฐานจากคนในวงการโดยตรง อย่างไรก็ตามเมื่อการเก็บข้อมูลดำเนินไปพอสมควรแล้ว นักวิจัยจำเป็นต้องสนใจความลึกของข้อมูลมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็ต้องเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ประเภท “ผู้เชี่ยวชาญ” มากขึ้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้นอกจากจะให้ข้อมูลในเชิงลึกแล้ว ยังช่วยยืนยันได้ด้วยว่าสิ่งที่ได้รู้มานั้นถูกต้องครอบคลุมเพียงพอหรือยัง นอกจากนี้ การพบปะพูดคุยกับคนจำนวนมาก โดยเฉพาะคนที่เป็ญญูเจน่าไปสู่ผู้ให้สัมภาษณ์ อาทิ ผู้สูงอายุในชุมชน แม่ค้าในตลาด ครู ผู้บริหารชุมชน เป็นต้น ในช่วงแรก ๆ ของการวิจัย ยังจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลจำเป็นที่จะช่วยการตัดสินใจหาคนที่มีความเหมาะสมแก่การสัมภาษณ์ต่อไป อย่างไรก็ตามการใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบชาติพันธุ์วรรณา สิ่งที่ผู้วิจัยต้องระมัดระวังเป็นอย่างมากคือการถูกมองจากชุมชนที่ทำการศึกษว่านักวิจัยเป็นพวกเดียวกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในชุมชน ดังนั้นนักวิจัยจึงต้องไวต่อสถานการณ์และการเมืองภายในชุมชน และในการเลือกตัวอย่าง โดยเฉพาะในเรื่องที่มีกลุ่มที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย จึงควรเลือกตัวอย่างจากหลายกลุ่ม เพื่อให้ได้ทัศนะหลายด้าน และหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว (ชาย โพธิ์สิตา, 2553, หน้า 280)

แนวคำถาม

แนวคำถามคือรายการหัวข้อและคำถามที่นักวิจัยสร้างขึ้นและจัดลำดับไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ เพื่อบอกทิศทางการสัมภาษณ์และระบุประเด็นที่ต้องถามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการสัมภาษณ์คือข้อมูลที่ดีที่สุด โดยผู้สัมภาษณ์อาจไม่ถามคำถามทุกข้อที่ปรากฏในแนวคำถามก็ได้เมื่อมองว่าบางคำถามไม่เหมาะกับผู้ที่ให้สัมภาษณ์ อาจถามบางคำถามก่อนหลังจากที่ระบุไว้ในแนวคำถามและอาจสร้างประเด็นคำถามไม่ในระหว่างสัมภาษณ์เมื่อเห็นว่าจำเป็นก็ได้ ทั้งนี้แนวคำถามของการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพต้องมีโครงสร้างที่ไม่เคร่งครัด สามารถยืดหยุ่นได้มาก และเป็นคำถามปลายเปิด ไม่ได้เป็นคำถามที่มีการเตรียมคำตอบไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ตอบเลือก

สำหรับแนวทางในการเตรียมแนวคำถามนั้น ชาย โพธิสิตา (2553, หน้า 280-283) ได้ให้คำแนะนำว่าผู้วิจัยต้องพยายามหาคำตอบพื้นฐานของหัวข้อที่ต้องการถามก่อน อย่างน้อยในประเด็นหลัก ๆ คือ 1) ทำความเข้าใจให้ชัดว่าประเด็นสำคัญที่จะทำการสัมภาษณ์คืออะไร ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับคำถาม วัตถุประสงค์ และแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย ทั้งนี้ต้องระบุให้ได้ว่าสิ่งที่ต้องการรู้คือมโนทัศน์สำคัญอะไรบ้าง มโนทัศน์เหล่านี้จะถูกนำมากำหนดเป็นหัวข้อในแนวคำถาม ซึ่งจะถูกแปลงโดยการกำหนดเป็นข้อคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ในลำดับต่อมา นอกจากนั้น ต้องระบุได้ว่าจุดเน้นของการสัมภาษณ์อยู่ตรงไหน อะไรเป็นสาระสำคัญของแต่ละหัวข้อและทุกหัวข้อนั้นมีความสัมพันธ์เชิงตรรกะอย่างไร 2) สำหรับทุกข้อคำถามและหัวข้อ ต้องสามารถตอบคำถามได้ว่าเพราะเหตุใด จึงควรถามเรื่องนั้น ความรู้ที่ได้จากการถามเรื่องนั้นจะเป็นประโยชน์ในการตอบคำถามการวิจัยอย่างไร จะช่วยให้เข้าใจประเด็นที่ทำการวิจัยอย่างไร และ 3) ต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบใด (การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบการสนทนากลุ่ม) จึงจะเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ กลุ่มเป้าหมายของการเก็บข้อมูล และความสามารถของผู้วิจัยในการใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้น ๆ

นอกจากนั้นยังต้องกำหนดรูปแบบของการสัมภาษณ์ในประเด็นสำคัญ (ชาย โพธิสิตา, 2553, หน้า 283-288) ดังนี้

1. โครงสร้าง ว่าจะเป็นแบบมีโครงสร้างเคร่งครัด โดยถามคำถามตามลำดับที่เตรียมไว้ในแนวคำถาม หรือจะเป็นรูปแบบไม่เคร่งครัดเรื่องโครงสร้าง โดยจะยึดเพียงหัวข้อเป็นหลัก ส่วนข้อคำถามเปิดกว้างไว้ไม่มีการเตรียมแนวคำถามล่วงหน้า หรือจะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้แนวคำถามเป็นหลัก แต่ก็เปิดกว้างสำหรับประเด็นที่อาจจะเกิดขึ้นจากการสนทนา
2. การเปิดเผยวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ว่าจะเปิดเผยวัตถุประสงค์ให้ผู้ตอบรู้ตั้งแต่เริ่มต้นการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ตอบคำถามตรงเป้าประเด็นหลักที่ต้องการรู้โดยเร็ว หรือว่าจะเลือกระบุวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้รู้เมื่อการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลง เพื่อไม่ให้ผู้ตอบพอจะคาดเดาได้ว่าลักษณะของข้อมูลที่ต้องการเป็นแบบใด

3. ความรู้ที่ต้องการจากการสัมภาษณ์ ควรเน้นการแสวงหาความรู้ใหม่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือการทดสอบสมมุติฐาน

4. ลักษณะข้อมูลที่ต้องการว่าเป็นแบบพรรณนา หรือข้อมูลที่ผู้ตอบวิเคราะห์หรือตีความประเด็นที่สัมภาษณ์จากความคิดเขามาแล้ว

5. เป้าหมายการสัมภาษณ์มุ่งสืบหาข้อมูลเชิงวิชาการ เน้นที่หลักเหตุผลและการวิเคราะห์ร่วมกันของผู้ถามและผู้ตอบระหว่างการสัมภาษณ์หรือจะมุ่งหาข้อมูลที่ผู้ตอบแสดงความรู้ลึกและอารมณ์ต่อเรื่องอันเป็นหัวข้อสัมภาษณ์เป็นหลัก

ทั้งนี้ในการสร้างแนวคำถาม นักวิจัยควรกำหนดหัวข้อย่อยที่มีความเกี่ยวข้องกันขึ้นมาจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีที่มาจากและ ดังนั้น จึงต้องสะท้อนคำถามการวิจัยและ/ หรือจากกรอบแนวคิดการวิจัยหัวข้อย่อยเหล่านี้เมื่อนำมาเชื่อมโยงกันจะได้เค้าโครงของการสัมภาษณ์ที่บอกเรื่องราวได้สมบูรณ์ในตัวเอง ทั้งนี้โดยทั่วไปสำหรับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างผู้วิจัยมักสร้างคำถามเป็นแบบปลายเปิดแต่ละคำถามตามมาด้วยประเด็นที่ควรถามต่อเพื่อเก็บข้อมูลทั้งทางกว้างและทางลึก ทั้งนี้การทำแนวคำถามผู้วิจัยควรคำนึงถึงความรู้ที่จะได้ว่าตรงกับประเด็นที่ต้องการในการวิจัยหรือไม่เพียงใด ข้อมูลที่ได้จากแต่ละคำถามจะมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์หรือไม่เพียงใด

ทั้งนี้วิธีการที่สามารถตรวจสอบความเชื่อมโยงสอดคล้องของคำถามในแนวคำถามกับคำถามในการวิจัย นักวิจัยสามารถทำตารางง่าย ๆ ประกอบด้วย 2 ช่อง ใส่คำถามการวิจัยไว้ช่องด้านซ้าย และใส่คำถามสำหรับแนวคำถามไว้ในช่องด้านขวา ทั้งนี้ คำถามการวิจัยหนึ่ง ๆ อาจแตกออกเป็นคำถามสำหรับแนวคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ (ชาย โปธิสิตา, 2553, หน้า 286) นอกจากนี้แนวคำถามควรสั้นกระชับ ดังนั้นสิ่งที่รวมอยู่ในแนวคำถามควรต้องผ่านการกลั่นกรองมาแล้วอย่างดี แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เรื่องหนึ่ง ๆ ควรประกอบด้วยหัวข้อไม่เกิน 3-4 หัวข้อ และแต่ละหัวข้อควรมีข้อความประมาณ 5-6 คำถาม ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์จริงอาจมีคำถามที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเพิ่มเติมมาอีก ดังนั้น แนวคำถามที่เตรียมมาจึงไม่ควรมีข้อความมากเกินไป ซึ่งอาจทำให้การสัมภาษณ์ใช้เวลานาน ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกเบื่อและสะท้อนความไม่เตรียมพร้อมก่อนเก็บข้อมูลของผู้วิจัย แนวคำถามที่ทำเสร็จแล้ว ควรทดสอบและแก้ไขปรับปรุงจนพอใจก่อน จึงจะนำไปสัมภาษณ์ ทั้งนี้ในการทดสอบ ควรเลือกผู้ให้สัมภาษณ์และสถานที่สัมภาษณ์คล้ายกับที่กำหนดจะสัมภาษณ์จริง (ชาย โปธิสิตา, 2553, หน้า 287)

การบันทึกการสัมภาษณ์

นักวิจัยสามารถบันทึกข้อมูลทั้งโดยการจดลงในสมุดและด้วยอุปกรณ์บันทึกเสียง ในการบันทึกข้อมูลผู้วิจัยต้องคำนึงจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์และแผนของการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะตามมา โดยเฉพาะในประเด็นว่าต้องการข้อมูลที่มีรายละเอียดมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ แม้ในปัจจุบันจะสามารถบันทึกการสัมภาษณ์ลงในอุปกรณ์บันทึกเสียง แต่การจดบันทึกในสมุดไปด้วยก็เป็นแนวทางทำงานที่ดี

เพราะจะเอื้อให้ผู้สัมภาษณ์คิดตามและสามารถจับประเด็นสำคัญจากคำตอบไปพร้อมกันด้วย นอกจากนี้ยังสามารถประกันความปลอดภัยได้ในระดับหนึ่งสำหรับกรณีที่เครื่องบันทึกเกิดทำงานขัดข้องประการใด และในการสัมภาษณ์บางกรณี ผู้วิจัยอาจไม่สามารถบันทึกเสียงโดยเครื่องบันทึกอาทิในที่ที่มีเสียงรบกวนมาก หรือในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่อนุญาต การมีสมุดบันทึกเตรียมไปจดด้วยก็เป็นสิ่งจำเป็น อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของการใช้วิธีการจดบันทึกลงในสมุดก็มี ประการสำคัญคือการที่ผู้สัมภาษณ์ต้องพะวงกับการจดบันทึกจนอาจทำให้สื่อสารกับผู้ให้ข้อมูลได้ไม่ดีเท่าที่ควร

คุณลักษณะของการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพที่ดี

Kvale (1996, pp. 144-146) ได้สรุปคุณลักษณะของการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพที่ดีไว้ดังนี้

1. คำตอบและข้อมูลที่ได้ควรเป็นสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์พูดอย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่มีการกระตุ้นมาก ข้อมูลมีลักษณะหลากหลาย เจาะจง ตรงประเด็น และมีรายละเอียดพอเพียง
2. ควรมีลักษณะที่ผู้ถามถามคำถามสั้นกระชับ ได้ใจความ สามารถถามอย่างต่อเนื่องในการสัมภาษณ์ โดยคำตอบที่ต้องการจะมีลักษณะเป็นคำตอบที่ยาว หลากหลาย เป็นการพรรณนา ให้รายละเอียดและอธิบายประเด็นต่าง ๆ ดังนั้น คำถามที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ ว่าใช่หรือไม่ใช่ไม่ใช่แนวคำถามที่ดีสำหรับการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ
3. ติดตามประเด็น ทั้งนี้เพราะในการเริ่มสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น ผู้ให้สัมภาษณ์มักจะให้คำตอบที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องแต่ยังละรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ ซึ่งคำตอบในลักษณะดังกล่าวยังไม่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ต้องการข้อมูลที่มีทั้งรายละเอียด ความหมายและบริบท ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จึงต้องมีการตั้งคำถามติดตามประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ และประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนด้วย

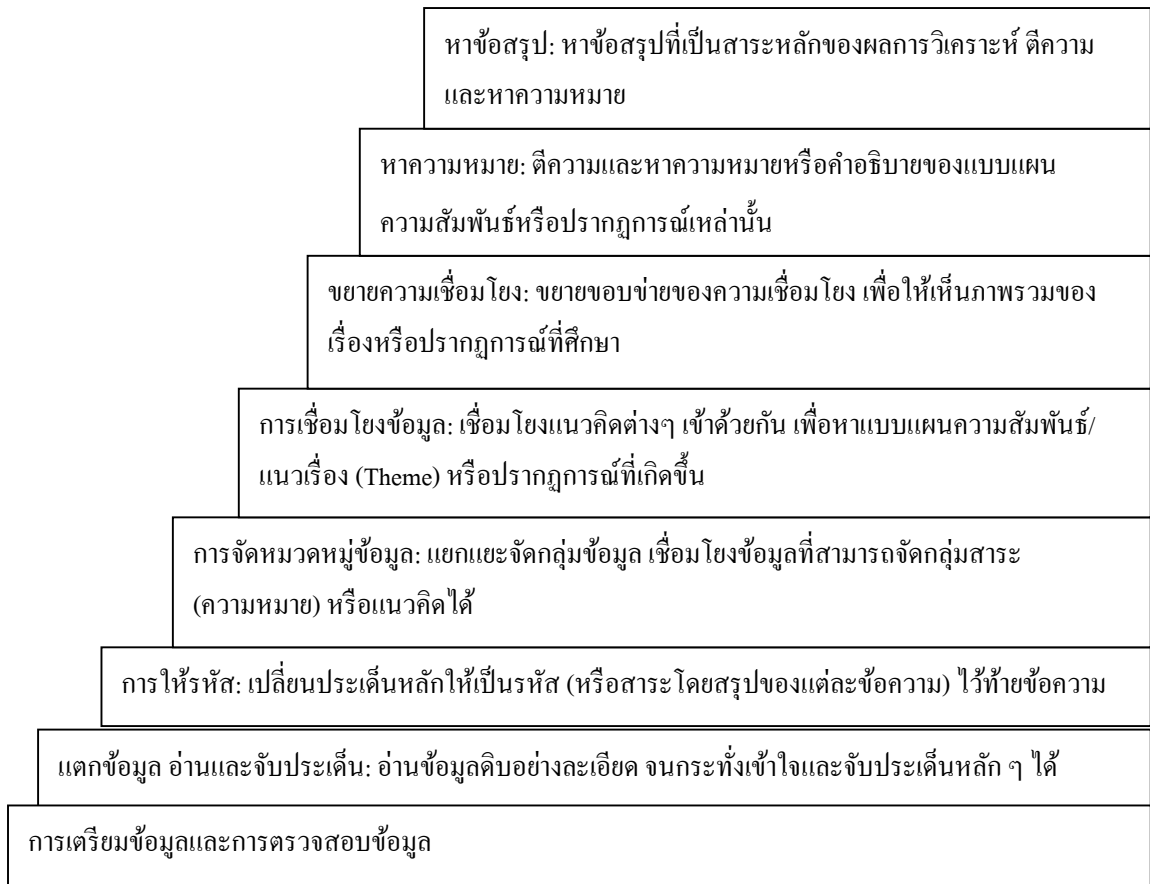
4. ติความ ในระหว่างการสัมภาษณ์ นักวิจัยต้องสามารถตีความเพื่อเข้าใจความหมายในคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

5. ตลอดการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องตรวจสอบความเข้าใจของตนต่อคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวจะสะท้อนในคำถามแบบต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันความสอดคล้องกันของการตีความและความเข้าใจของผู้สัมภาษณ์กับความหมายแท้จริงของผู้ตอบสัมภาษณ์

6. ต้องมีความสมบูรณ์ในตัวเอง คือข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ แบบที่คำบรรยายหรืออธิบายอื่น ๆ แทบไม่มีความจำเป็นอีก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และตีความข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบันทึกข้อมูล (Field notes) การให้รหัสข้อมูล (Coding/ Indexing categories) และการวิเคราะห์ ติความ และให้ความหมายข้อมูล (Analysis and interpretation) (เบญญา ยอดดำเนิน-เอ็ดดิกซ์และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2552) และการตรวจสอบข้อมูล ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2-1

ภาพที่ 2-1 แผนภูมิขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (เบญจา ยอดดำเนิน-เอ็ดดิกซ์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2552, หน้า 39; ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์, 2554, หน้า 124)

การเตรียมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

1. การบันทึกข้อมูล สำหรับการสังเกตนั้น การบันทึกภาคสนามมีความสำคัญมาก เพราะ นอกจากเป็นแหล่งข้อมูลดิบที่สำคัญที่ให้รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และ กระบวนการทางสังคมของชุมชนที่ศึกษาตามที่เกิดขึ้นจริงในภาคสนามแล้ว (อมรา พงศาพิชญ์, 2547; สุภางค์ จันทวานิช, 2542) ยังเป็นเสมือนเครื่องมือช่วยเตือนความจำของนักวิจัย และหลักฐานในการ วิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถย้อนมาตรวจสอบข้อมูล ได้ตลอดเวลา ทั้งนี้การบันทึกภาคสนามที่ดีจึงต้องมี ลักษณะคล้ายกับการถ่ายวิดีโอ คือเก็บรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องไว้ได้ทุกอย่างในบันทึก (เบญจา ยอดดำเนิน-เอ็ดดิกซ์และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2552, หน้า 30)

ทั้งนี้ ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์ (2554, หน้า 97-100) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแบบบันทึก ภาคสนามว่าควรแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนหัวบันทึก ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ โครงการวิจัย ใครเป็นผู้สังเกตและ ผู้ถูกสังเกต สังเกตเหตุการณ์อะไร เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด เป็นการสังเกตแบบมี

ส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วม เป็นต้น

ส่วนที่ 2 บันทึกภาคสนามเชิงบรรยาย เป็นส่วนที่ผู้วิจัยจะบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต ด้วยการบรรยายสิ่งที่สังเกตเห็นนั้น ๆ อย่างละเอียด

ส่วนที่ 3 บันทึกภาคสนามเชิงสะท้อนความคิด เป็นส่วนที่ผู้สังเกตจะบันทึกความคิดเห็น ความรู้สึก ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ หรือการตีความความหมายของผู้สังเกตที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พบในปรากฏการณ์นั้น ๆ

ในกรณีของการถอดเทปการสัมภาษณ์ นักวิจัยควรถอดเทปแบบคำต่อคำโดยไม่แสดงเฉพาะคำพูด แต่ควรแสดงองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย อาทิ เสียงหัวเราะ เสียงในคอ การหยุดเว้นระยะห่างระหว่างบทสนทนา เสียงสูงหรือต่ำผิดปกติ เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนสื่อถึงความรู้สึกหรือความหมายแฝงบางอย่างอันจะทำให้สามารถเข้าใจผู้ให้ข้อมูลได้มากขึ้น (ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์, 2554)

2. การเตรียมข้อมูล ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยต้องจัดเตรียมข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมต่อการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นต้องนำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้มาจัดระเบียบและทำให้เป็นระบบเพื่อช่วยในการแยกแยะและจัดหมวดหมู่และสามารถเรียกใช้ เชื่อมโยงข้อมูล วิเคราะห์ และเขียนรายงานผลต่อไปได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว โดยประโยชน์อย่างสำคัญของการจัดแบ่งแฟ้มข้อมูลเป็นประเภทต่าง ๆ คือหลังจากการดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะพอที่จะระบุผลสรุปสำคัญที่เป็นหัวใจของงานวิจัยได้ สามารถที่จะขยายความและเขียนเป็นเค้าโครงรายงานอย่างคร่าว ๆ ได้ ซึ่งเมื่อสรุปเค้าโครงรายงานคร่าว ๆ แล้วผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงและจัดแฟ้มข้อมูลใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับลำดับและหัวข้อในเค้าโครงรายงานมากขึ้นก็ได้ (Lofland & Lofland, 1984) ทั้งนี้ เบญญา ยอดดำเนิน-แอ็ดติง และกาญจนา ตั้งชลทิพย์ (2552, หน้า 33-35) ได้แนะนำให้แบ่งการจัดแฟ้มข้อมูลออกเป็น 3 ประเภทได้แก่ แฟ้มจิตปาถะ แฟ้มการวิเคราะห์เบื้องต้น และแฟ้มงานสนาม แฟ้มจิตปาถะหรือแฟ้มข้อมูลทั่ว ๆ ไป ประมุขข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ องค์กร และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวควรจัดแบ่งอยู่ในหมวดหมู่ตามหัวข้อต่าง ๆ และในแต่ละหัวข้อหลักควรมีหัวข้อที่ชอยย่อย ๆ ลงไปอีก เพื่อสะดวกในการค้นหาในภายหลัง โดยในแต่ละแฟ้ม ทั้งแฟ้มใหญ่และแฟ้มย่อยควรทำป้ายหัวเรื่องกำกับไว้ด้วย เพื่อความสะดวกในการจัดหมวดหมู่ ปรับปรุง และค้นหาในภายหลัง อาทิในหัวเรื่องข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ก็ควรมีการแบ่งข้อมูลเป็นหัวข้อย่อย ๆ ตามแต่ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน ในหัวข้อข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ก็ควรมีหัวข้อย่อย อาทิ ประวัติความเป็นมาของชุมชน โครงสร้างชุมชน วัฒนธรรมประเพณีสำคัญของชุมชน รูปแบบวิถีชีวิตหลักในชุมชน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พลวัต ประพัฒน์ทอง (2552) ปรัชญาคุณภีบัณฑิต (สังคมศาสตร์) จากการศึกษาเรื่อง “พลวัตของความเป็นชาวจีนยูนานในภาคเหนือของประเทศไทย: การบูรณาการเข้าสู่รัฐไทย” เป็นการศึกษา

กลุ่มคนที่เรียกตนเองว่า ชาวจีนยูนานที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2496 เป็นต้นมา ด้วยเหตุผลทางการเมืองภายในของประเทศจีน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายพลวัตการเปลี่ยนแปลงของชาติพันธุ์ และการสร้างลำดับชั้นการสร้างความเหนือกว่าระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ ผ่านองค์การทางสังคมของชาวจีนยูนานในประเทศไทย ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในรูปแบบประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของกลุ่มคนพลัดถิ่น และคำบอกเล่าของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลสถิติที่ใช้เพื่อยืนยันข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการการกลายเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของชาวจีนยูนานในประเทศไทยนั้นมีการสร้างขึ้นสองฝ่าย คือรัฐไทยที่พยายามสร้างจีนยูนานจนถึงการกลืนกลายชาติพันธุ์ให้กลายเป็นพลเมือง แต่กลับรื้อฟื้นความเป็นชาติพันธุ์ในรูปแบบของตนเอง โดยการศึกษาสร้างรูปแบบลำดับชั้นฝ่ายองค์ประกอบของความเป็นชาติพันธุ์จีนยูนานสามลำดับคือ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่มีองค์ประกอบในการสืบเชื้อสายความเป็นจีนยูนาน ผ่านบิดาเท่านั้นกลุ่มนี้จะถูกผนวกรวมเข้าเป็นพลเมืองรัฐไทย กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีองค์ประกอบของกลุ่มแรกแต่มีองค์ประกอบเพิ่มขึ้นในเรื่องอำนาจทางเศรษฐกิจและจะต้องมีพื้นที่ทางสังคมในการแสดงความเป็นจีน กลุ่มนี้จะกลายเป็นชาวไทยเชื้อสายจีนยูนาน กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มที่มีองค์ประกอบทั้งสองกลุ่มแรกแต่มีองค์ประกอบเพิ่มขึ้นคือการรื้อฟื้นประเพณีวัฒนธรรมขึ้น ไม่ใช่เพื่อการอนุรักษ์แต่เป็นการสร้างและผลิตซ้ำอุดมการณ์ความเป็นจีนยูนาน เพื่อสร้างความแตกต่างและอำนาจเหนือกว่ากับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ โดยกลุ่มนี้มีความแตกต่างออกไปสามแนวทาง คือ กลุ่มแรกคือกลุ่มที่ยังคงอำนาจของอดีตทหารจีนคณะชาติ กลุ่มต่อมาคือกลุ่มชาวจีนยูนานมุสลิมบางกลุ่ม ที่พัฒนากลายเป็นมุสลิม ในรูปแบบตนเอง และกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มที่กำลังหวนกลับไปเป็นส่วนหนึ่งของชาติพันธุ์จีนอันแผ่นดินใหญ่ สอดรับกับ โชติรส รัตนวราหะ (2551) ผู้ศึกษาได้ศึกษาทดลองการวางแผนการดำเนินธุรกิจของโครงการจัดตั้งชุมชนวิถีชีวิตแบบร่วมสมัยสำหรับคนรักการสะสม “เดอะ คอลเลกเตอร์ส” (The collectors) ขึ้นไว้ในระยะ 10 ปี นับจากปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มดำเนินการ โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการประมาณ 1 ปี เงินลงทุนทั้งสิ้น 10,500,000 บาท จากนั้นจึงเริ่มเปิดโครงการในปี พ.ศ. 2551 ผู้ศึกษาได้จัดทำสมมติฐานทางการเงินไว้เป็น 3 กรณี ได้แก่ กรณีที่ได้รับผลกำไรมากที่สุด (Best case) กรณีที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด (Most likely case) และเป็นกรณีที่ได้รับผลกำไรน้อยที่สุด (Worst case) โดยมีเงื่อนไขในเรื่องของรายได้จากส่วนแบ่งการรับซื้อ รับฝาก และรับขาย รวมถึงรายได้จากส่วนแบ่งการประมูลประจำเดือน และรายได้ที่เกิดจากจำนวนสมาชิกอย่างไรก็ตามการเข้ามาประกอบธุรกิจประเภทนี้จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะความสามารถในการบริหารเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอดและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้นหากสามารถวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสม มีความยืดหยุ่นและพร้อมเผชิญกับปัญหาทุกสถานการณ์ได้ก็จะทำให้ธุรกิจไลฟ์สไตล์โตรอยู่รอด และเติบโตไปซึ่งสอดคล้องกับคุษฎี ศิริชัยเทวินทร์ (2553) การศึกษาวิเคราะห์เรื่อง “เรื่องราวในไชน่าทาวน์” An analysis of “The stories of chinatown”

เรื่องรวมใน ไซน่าทาวน์ เป็นหนังสือที่ได้เรียบเรียงเรื่องราวจากรายการของสถานีโทรทัศน์ช่อง Feng Huang Wei Shi โดยใช้ตอนหลัง ๆ ที่ได้ออกอากาศไปแล้วทั้งหมด 70 ตอน มาเรียบเรียงเป็นหนังสือเล่มดังกล่าวซึ่งมีทั้งหมด 31 เรื่องด้วยกัน หนังสือเล่มนี้ได้ใช้มุมมองและการสังเกตที่ต่าง ๆ กัน แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวชีวิตและความอยู่รอดของคนจีนโพ้นทะเลทั่วโลก เรื่องราวทั้งหมด ได้เขียนตามสภาพความจริง ไม่มีการเสริมแต่งใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องในด้านความสุข ความมีโชคหรือความทุกข์ยากแสนสาหัส ชีวิตของผู้คนในสังคมก็เหมือนกันทั้งนั้น ไม่อาจหลีกเลี่ยงเรื่องการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ชีวิตมีทั้งความสุข ความทุกข์ ความดีใจ ความเสียใจ การเกิด การดับ และการจากลา ซึ่งล้วนเป็นเส้นทางที่มนุษย์ทุกคนต้องเดินผ่านทั้งสิ้น แต่เนื่องจากชาวจีนที่ไปอาศัยอยู่ในต่างแดนในช่วงแรกต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่ใหม่และไม่คุ้นเคย ไม่ว่าจะเป็นผู้คนที่อยู่ ระบบสังคมและปัญหาด้านภาษาซึ่งยังไม่สามารถสื่อสารกันได้ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความแตกต่างกันทั้งสิ้น จึงเป็นเหตุให้เขาเหล่านั้นต้องต่อสู้ ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดมากกว่าคนปกติทั่วไป ในหนังสือ “เรื่องราวในไซน่าทาวน์” เล่มนี้ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงประสบการณ์ชีวิตของผู้คนต่าง ๆ ซึ่งนับเป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นเรื่องราวที่มีทั้งคุณค่าทางประวัติศาสตร์และคุณค่าทางวรรณกรรม เมื่อได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้วจะทำให้ผู้อ่านเรียนรู้ถึงชีวิตที่ทุกข์ยาก ลำบากเป็นอย่างมากของคนจีนโพ้นทะเล ซึ่งนอกเหนือจากชีวิตที่ลำบากแล้วยังต้องเผชิญกับการข่มเหงรังแก ตลอดจนการถูกเหยียดหยามต่าง ๆ นานา อย่างไรก็ตามท่ามกลางความลำบากก็ยังมีฝืนที่รอคอยให้ผู้คนทั่วไปได้ไขว่คว้า โดย Li (2012) การเรียนรู้วิถีชุมชนจากแนวคิดในทฤษฎีโครงสร้าง ทางสังคมและทฤษฎีชุมชน A study of community lifestyle based on the concepts of the social structure theory and community theories บทความนี้เป็นการประมวลแนวคิดในทฤษฎีโครงสร้างทางสังคมกับทฤษฎีชุมชนต่าง ๆ เพื่อช่วยในการศึกษาวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น โดยทฤษฎีโครงสร้างทางสังคมจะให้การอบความคิดที่ช่วยในการอธิบายความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของสมาชิกในชุมชนด้วยข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยสัมภาษณ์ หรือจากการสังเกตพฤติกรรมของคนในชุมชน ในขณะที่เดียวกันแนวคิดในทฤษฎีชุมชนต่าง ๆ ยังช่วยในการอธิบายพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชนเหล่านั้นให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยให้สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และวิเคราะห์ชุมชนต่อไปได้ ดังนั้นเมื่อนำทั้งสองแนวคิดดังกล่าวมาใช้ร่วมกันก็จะทำให้ได้ทางเลือกใหม่ในการศึกษาชุมชนที่มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากขึ้น และเกิดความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

Williamson (1985) ได้ใช้ข้อมูลของหลาย ๆ ประเทศสร้างแบบแผนการย้ายถิ่นตามอายุ ดังปรากฏในภาพที่ 3-1 จากรูปพบว่า หลังอายุ 15 อัตราการย้ายถิ่นจะเพิ่มขึ้นเร็วมาก อัตราการย้ายถิ่นจะสูงที่สุดระหว่างอายุ 20-25 หลังจากนั้นอัตราการย้ายถิ่นจะค่อย ๆ ลดลง สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีจะมีอัตราการย้ายถิ่นที่สูงเช่นกัน ส่วนใหญ่การย้ายถิ่นของเด็กเหล่านี้จะเป็นการย้ายถิ่นตามพ่อแม่ นั่นเอง

การย้ายถิ่นมิได้เกิดเท่ากันในทุก ๆ กลุ่มอายุ หากแต่จะมีความหนาแน่นเฉพาะในบางกลุ่มอายุเท่านั้น นอกจากนี้ การย้ายถิ่นเปลี่ยนแปลงตามการศึกษา ผู้ที่ย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมืองมักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาดีกว่าคนทั่วไปในชนบท การย้ายถิ่นในลักษณะนี้เรียกว่า การไหลของสมอง (Brain drain) การย้ายถิ่นที่มีความหนาแน่นพิเศษในกลุ่มวัยรุ่นและหนุ่มสาวที่มีการศึกษาดี ทำให้สังคมเมืองเป็นสังคมของคนหนุ่มสาวที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Demographic transition theory) (ศุภวัฒน์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย, 2529) กล่าวถึง แบบแผนของประชากรที่เกิดขึ้นใน โลกปัจจุบัน ที่มีพื้นฐานมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรม มาเป็นสังคมอุตสาหกรรม และเชื่อว่า การพัฒนาในแง่ของความทันสมัย ความเป็นอุตสาหกรรม และความเป็นเมืองในประเทศกำลังพัฒนา จะทำให้มีคนอพยพเข้าไปทำงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่นั้นจะเป็นเพศชาย เนื่องจากว่าเพศชายมีความคิดเชิงลึก ความคิดก้าวไกลและมีความคาดหวังในความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงจะมีหน้าที่ดูแลบุตรและความเป็นอยู่ในครอบครัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเรื่อง “การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน” (Establishment of Thai town community in Hong Kong special administrative region of the people's republic of China) โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี แบบการผสานแบบตัดเทียมกัน (Convergent design) คือ การออกแบบการวิจัยที่มีการดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบไปพร้อม ๆ กัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบไปด้วย 1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และ 2) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) สำหรับการนำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) นั้น ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) มาใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ อันมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) นั้น โดยเบื้องต้นผู้วิจัยได้ดำเนินการกระบวนการวิจัย ตามระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเริ่มต้นจากการศึกษา

- 1.1 การจัดตั้งชุมชน การพัฒนาชุมชนและวัฒนธรรมชุมชน
- 1.2 ธุรกิจชุมชนในต่างประเทศ
- 1.3 การจัดตั้งไชน่าทาวน์
- 1.4 เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

1.5 การวิจัยเชิงผสมผสาน

2. การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้น ในการกำหนดกระบวนการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided interview) กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัย (Methodology) ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ (Keywords) มาใช้ประกอบในการชี้นำคำสัมภาษณ์ กล่าวคือ มีการร่างข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์ หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้นในการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ และข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติ ที่มีทั้งมิติของความความลึกและมิติของความกว้างในเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ครั้งนี้ ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นชาวไทยที่อาศัยและประกอบอาชีพเป็นพนักงานร้านอาหาร พนักงานบริษัท พนักงานร้านเสริมสวย และค้าขาย อยู่ในพื้นที่เกาลูน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (Thai Regional Alliance in Hongkong, 2012) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัวจำนวนไม่ต่ำกว่า จำนวน 50 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) โดยผู้วิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้ว ในการแนะนำเพื่อนหรือคนรู้จักที่ตรงกับผู้วิจัยต้องการ จนกระทั่งได้กลุ่มตัวอย่าง 50 ท่านครบจำนวนที่ต้องการ เนื่องจาก Snowball technique เป็นการได้มาซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่น่าเชื่อถือเพื่อตอบในประเด็นปัญหาการวิจัย โดยผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยเห็นว่า มีความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ผู้วิจัยจะศึกษาจริง ๆ มาก่อน 1 คน แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นระบุรายชื่อผู้เชี่ยวชาญท่านต่อไป จากนั้นผู้วิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญท่านใหม่ระบุรายชื่อผู้เชี่ยวชาญท่านต่อไป จนกระทั่งครบจำนวนตามที่ผู้วิจัยต้องการ (Fraenkel Wallen, & Hyun, 1993; Baker, 1994; คีร์ลิกษณ์ สุวรรณวงศ์, 2538)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้สำหรับกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือ กระบวนวิธีการวิจัย (Methodology) ครั้งนี้ เนื่องจากการวิจัยได้กำหนดกระบวนวิธีการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) นั้น ประกอบไปด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางหนึ่ง โดยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา ตลอดจนผลงานวิจัยประเภทต่าง ๆ รวมทั้ง ข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการสร้างพื้นฐานขององค์ความรู้อย่างบูรณาการในทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเบื้องต้นก่อน อันเป็นแนวทาง ประการสำคัญในการนำไปสู่การสร้างเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) อีกแนวทางหนึ่งนั้น ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการ สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือ การสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Quided interview) อันเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนด โครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัว โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนว ข้อคำถามแบบเปิดกว้าง หรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนวิธีการวิจัยที่มีผล ทำให้ข้อคำถามมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง โดยเทคนิคของการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น เป็นเทคนิคและ กระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

กระบวนการและขั้นตอนในการออกแบบการวิจัย (Research design) หรือการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการวิจัย อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิจัยข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน
2. การออกแบบการวิจัย (Research design) หรือ การสร้างแบบสัมภาษณ์ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างหรือ การสัมภาษณ์แบบชี้นำ โดยข้อคำถามสำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้น ได้ดำเนินการออกแบบการวิจัย (Research design) หรือ การสร้างแบบสัมภาษณ์

สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างหรือเป็นกระบวนการวิธีการสัมภาษณ์ที่มีรูปแบบหรือมีลักษณะที่ไม่เป็นมาตรฐาน (Unstructured or unstandardized interview) หรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided interview) ในการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถาม สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้น ประกอบไปด้วย ข้อคำถามจำนวน 2 ตอน อันได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ลักษณะ อันได้แก่ กระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของกระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงแหล่งข้อมูลทางเว็บไซต์ที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับทุติยภูมิ (Secondary data) ประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการศึกษาวิจัยและผลงานวิจัยประเภทต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์เจาะลึกรวมทั้งเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลในการวิจัยในส่วนต่อไปนี้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์เจาะลึก

สำหรับแนวทางประการสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางประการสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอความร่วมมือจากองค์กรหรือบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินกระบวนการบันทึกข้อมูล โดยวิธีการจดบันทึกข้อมูลและการบันทึกเสียงของผู้มีส่วนร่วมใน

การวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการขออนุญาตจากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทำการบันทึกเสียงหากได้รับอนุญาต เพื่อนำมาใช้ในการบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สำหรับกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นั้น มาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยดำเนินการร่วมกับกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) โดยกระบวนการและวิธีการวิเคราะห์อันจะได้ดำเนินการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ อันได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาประเด็นหลัก (Major themes) หรือแบบแผนหลัก (Major pattern) ที่พบในข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-themes) และหัวข้อย่อย (Categories) อันเป็นกระบวนการวิเคราะห์ โดยการเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ภาพรวมไปสู่การวิเคราะห์ประเด็นย่อยของกระบวนการวิเคราะห์ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ

นอกจากนี้ ในระหว่างการดำเนินการกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการกระบวนการสะท้อน (Reflecting) ควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการกระบวนการสะท้อน (Reflecting) ในแต่ละช่วงหรือในแต่ละขั้นตอนควบคู่ไปกับการดำเนินการกระบวนการวิจัย เพื่อเสริมสร้างให้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความแกร่งและแม่นยำ (Rigor) เพื่อให้กระบวนการวิจัยครั้งนี้ มีความเข้มข้น (Intensive process) มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้วิจัยจะได้ดำเนินการกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยการพรรณนาข้อมูลตามปรากฏการณ์ร่วมด้วยเพื่อแสวงหาหรือให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบ จากกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ อันเป็นแนวทางประการสำคัญที่สามารถนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะในการกำหนดการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างและประชากรในการศึกษา เป็นชาวไทยที่อาศัยและประกอบอาชีพเป็นพนักงานร้านอาหาร พนักงานบริษัท พนักงานร้านเสริมสวย และค้าขาย อยู่ในพื้นที่ พื้นที่ เกาลูน เขต

บริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 28,336 ท่าน (พำนักถาวร 15,736 คน/ พำนักชั่วคราว 12,600 คน) (กรมตรวจคนเข้าเมืองฮ่องกง, 2555; ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร, 2555) หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970) ให้จำนวนประชากรอยู่ที่ 30,000 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องใช้ในการวิจัย จำนวน 341 คน โดยใช้การเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยต้องเป็นผู้พำนัก/ อาศัยอยู่ในฮ่องกง พิจารณาจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นก่อน เมื่อผู้วิจัยเห็นสมควรหลังจากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย คำถามงานวิจัย กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ ซึ่งลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. กำหนดลักษณะของประเภทถามที่ใช้ในการสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบปลายปิด
2. กำหนดค่านิยามศัพท์เพื่อใช้ระบุคุณลักษณะในแต่ละประเด็นคำถาม
3. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

นำไปแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับชุมชนคนจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย (เยาวราช) 30 ท่าน และตรวจสอบจริยธรรมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์งานวิจัย

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

โดยการตรวจสอบเครื่องมือประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมตามองค์ประกอบที่กำหนดและพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย และความชัดเจน ความเป็นปรนัยของคำถามและความเหมาะสมของภาษา โดยเกณฑ์กำหนดผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงคะแนนความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนหรือมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นให้ +1 คะแนน

เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนหรือมีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นให้ 0 คะแนน

เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่เป็นตัวแทนหรือไม่ความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะกลุ่ม พฤติกรรมนั้นให้ -1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาแบบวัดความสอดคล้องระหว่างคำถามกับ วัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruency: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = แบบวัดความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามปฏิบัติการ

$\sum R$ = ผลบวกของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถามของ แบบสอบถามในงานวิจัย ใช้ระดับการวัด 3 ระดับ คือ +1 = มีความเที่ยงตรง, 0 = ไม่แน่ใจ และ -1 = ไม่มี ความเที่ยงตรง และเมื่อนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับ วัตถุประสงค์ จะต้องมีไม่ต่ำกว่า 0.5 ซึ่งถือว่า ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้มีความ เที่ยงตรง สามารถนำข้อคำถามนั้นไปใช้ได้ ถ้าข้อคำถามใดมีค่าแบบวัดต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นก็ถูกตัด ออกไปหรือนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ (Rovinelli & Hambleton, 1977)

2. การตรวจสอบจริยธรรม เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยโดย จัดส่งให้คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา ตรวจสอบจริยธรรมของข้อคำถามก่อน นำไปเก็บข้อมูลจริง (คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554)

วิธีการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยการสำรวจ (Survey) ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถามกับชาวไทยที่อาศัยอยู่ใน พื้นที่ เกาลูน เขต บริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 341 คน
2. ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากการสาร เอกสาร หนังสือ เว็บไซต์และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการ โยกย้ายและการจัดตั้งถิ่นฐานของชุมชนในต่างแดน
3. ข้อมูลจากทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศบทความ ทางวิชาการ การสัมมนา คำรา เอกสาร วารสาร รวมทั้งเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลเสริมเพื่อให้เกิด ความสมบูรณ์เชิงเนื้อหาให้ครอบคลุมทุกมิติ และเพื่อเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างเป็น รูปธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและทำการแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก นำแบบสอบถามที่คัดเลือกเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Window

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อบรรยายระดับความสำคัญของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณประชาชนจีน ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ (ในประเทศฮ่องกง) รายได้ (เหรียญฮ่องกงต่อเดือน) และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง

3. วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง โดยใช้สถิติวิเคราะห์ t-test การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test)

4. วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง โดยใช้สถิติวิเคราะห์ t-test การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีอิสระต่อกัน (Independent-sample t-test) และสถิติวิเคราะห์ (One-way ANOVA F-test) การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบบหลายกลุ่มหรือ 2 กลุ่มขึ้นไปที่มีอิสระต่อกัน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การแปลความหมายข้อมูลประเภทลิเคิร์ต (Likert scale)

ข้อมูลประเภทลิเคิร์ต (Likert scale) ที่อยู่ในรูปคะแนนเฉลี่ย จะใช้เกณฑ์แบบจำแนกแต่ละช่วงย่อยต่างกัน โดยการกำหนดให้ช่วงปลายด้านค่าสูงและต่ำมีค่าเท่ากัน และให้ช่วงกลางที่เหลือแต่ละช่วงซึ่งมีทั้งหมด 3 ช่วงเป็น 2 เท่าของช่วงปลาย โดยมีการคำนวณ ดังนี้ (สุวิมล ติรกานันท์, 2546, วิเชียร เกตุสิงห์, 2538)

กำหนดให้ช่วงปลายทั้ง 2 มีความกว้างช่วงละ 1 ส่วนเมื่อรวมทั้ง 5 ช่วงจะได้ค่าดังนี้

1 2 2 2 1 รวมแล้วจะมีทั้งหมด 8 ส่วน

หาความกว้างของแต่ละช่วงย่อยโดยคำนวณจาก (ค่าสูงสุด-ค่าต่ำสุด)/8

ในกรณีมี 5 ระดับ มีค่าต่ำสุดเป็น 1 และค่าสูงสุดเป็น 5 ความกว้างของ 1 ส่วน = (5-1)/

8=0.50

หาขอบเขตของแต่ละช่วงโดยนำ 0.50 ไปลบจากค่าสูงสุดสำหรับช่วงปลายสุดและลบ ด้วย 1.00 สำหรับช่วงกลางซึ่งจะได้ผลดังนี้

ช่วงที่ 1 5.00-4.50 ถือว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด (ได้จาก 5.00-0.50) 1 เท่า

ช่วงที่ 2 4.49-3.50 ถือว่า อยู่ใน ระดับมาก (ได้จาก 4.50-1.00) 2 เท่า

ช่วงที่ 3 3.49-2.50 ถือว่า อยู่ใน ระดับปานกลาง (ได้จาก 3.50-1.00) 2 เท่า

ช่วงที่ 4 2.49-1.50 ถือว่า อยู่ใน ระดับน้อย (ได้จาก 2.50-1.00) 2 เท่า

ช่วงที่ 5 1.49-1.00 ถือว่า อยู่ใน ระดับน้อยมาก (ได้จาก 1.50-0.50) 1 เท่า

2. ตรวจสอบการแจกแจงของการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร

ทฤษฎีแนวโน้มนำเข้าสู่ศูนย์กลาง (The central limit theorem)

ฉลอง สีแก้วสีว (2551) ได้อธิบายทฤษฎีแนวโน้มนำเข้าสู่ศูนย์กลางไว้ว่า สำหรับประชากรใด ๆ แล้ว ถ้าเก็บตัวอย่างในจำนวนที่มากพอ การกระจายของค่าตัวอย่างดังกล่าวจะมีแนวโน้มนำใกล้เคียงกับการกระจายแบบธรรมชาติ (Normal distribution) เสมอ

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2545) ได้อธิบายไว้ว่า ทฤษฎีแนวโน้มนำเข้าสู่ศูนย์กลางนี้ ถ้าเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขนาด n ซ้ำ ๆ กัน ซึ่งดึงมาจากประชากรที่มีการแจกแจงเป็น โค้งปกติ มี μ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน α แล้ว ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจะมีการแจกแจงเป็น โค้งปกติ ที่มีค่าเฉลี่ย μ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน α/\sqrt{n} ดังนั้น n ถ้าของตัวอย่างมีขนาดใหญ่ การแจกแจงก็จะเป็น โค้งปกติ ทฤษฎีดังกล่าวไว้ดีกว่าค่าเฉลี่ย \bar{X} ของกลุ่มตัวอย่างที่ดึงมาจากประชากรที่มีการแจกแจงเป็น โค้งปกติ ผลของกลุ่มตัวอย่างก็จะมีแจกแจงเป็น โค้งปกติเช่นเดียวกันอีกกรณีหนึ่งถึงแม้ว่า n จะมีขนาดใหญ่และประชากรไม่มีการแจกแจงเป็น โค้งปกติ ผลที่ได้จะมีแนวโน้มนำว่าข้อมูลจะมีการแจกแจงเป็น โค้งปกติ เช่นกัน ถ้า n มีค่ามากกว่า 30 ก็มากพอที่จะช่วยให้การแจกแจงเป็น โค้งปกติได้ แต่ถ้าจะให้มั่นใจควรจะมี n เกิน 100 จะดีที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องมีการรวบรวมกลุ่มตัวอย่างลักษณะประชากรศาสตร์ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มไม่เกิน 30 คนเพื่อให้ข้อมูลมีการแจกแจงเป็นแบบ โค้งปกติและสามารถใช้สถิติเชิงอนุมานแบบ Parametric มาทดสอบสมมติฐานต่อไปได้

สำหรับการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยฉบับนี้จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของข้อมูล Rating scale 5 ระดับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตอบให้น้ำหนักไประดับที่ 3, 4 และ 5 กันเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ข้อมูลค่าเฉลี่ยเป็น โค้งแบบเบ้ เพื่อให้ข้อมูลค่าเฉลี่ยดังกล่าวเป็นรูปแบบ โค้งปกติผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดการข้อมูล โดยการนำกลุ่มค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงที่ 3, 4 และ 5 มาทำการทดสอบสมมติฐาน ซึ่ง Hair, Black, Babin, Anderson and Tatham (2006, p. 77) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้วิจัยสามารถทำการแปลงข้อมูล (Data transformation) ดังกล่าวตามความสมควร โดยการแปลงข้อมูลดังกล่าวนั้นจะต้องอยู่ในพื้นฐานของตัวข้อมูลจริงและทฤษฎี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเรื่อง “การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (Establishment of Thai town community in Hong Kong special administrative region of the people's republic of China)” ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี แบบการผสานแบบตัดเทียมกัน (Convergent design) คือ การออกแบบการวิจัยที่มีการดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบไปพร้อม ๆ กัน โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่าน เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งจะแบ่งผลการวิจัย ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสรุปปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของลักษณะประชากรศาสตร์กับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสรุปปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 1 เพศชาย อายุ 42 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขายของชำ	ที่ฮ่องกงนี้มีรายได้ที่ดีที่เหมาะสมต่อการดำรงชีพ ค่าใช้จ่ายในบางส่วนอาจจะสูงไป แต่ภาครัฐของฮ่องกงเขาก็ช่วยเหลือในทางอ้อมเช่นกัน ¹ คนไทยที่อาศัยอยู่แถบนี้มักจะชอบประกอบอาชีพนำเข้าสินค้าไทย มีรายได้ที่ดี ทำให้คนไทยเริ่มมาอยู่อาศัยในแถบย่านเกาลูนมากขึ้น ² การเป็นอยู่ในฮ่องกงผู้คนจะมีระเบียบวินัยมากกว่าจีนเพราะฮ่องกงถูกปกครองโดยอังกฤษมาก่อนความแตกต่างทางชนชั้นก็มีอยู่บ้างแต่การที่นายทุนหรือนักการเมืองจะมาเอารัดเอาเปรียบยากเพราะกฎหมายที่นี่ให้โทษแรงมาก ³ ทุกวันนี้ย่านเกาลูนเป็นชุมชนที่อยู่ในเมืองมีขนาดค่อนข้างที่จะจำกัด จะสังเกตได้ว่าคนไทยที่อยู่ในบริเวณนี้จะรวมตัวกันอยู่ในที่เดียวกัน และค่อนข้างมีความหนาแน่น ⁴ เริ่มรู้ว่ามีคนไทยมาอยู่ก็เริ่มเข้ามาอยู่กันมากขึ้น มาทั้งในเรื่องของการทำธุรกิจ กลุ่มคนไทยเองบางครั้งจะมีการช่วยเหลือในเรื่องธุรกิจร่วมกัน เช่นการส่งของมาจากไทย ก็มีการแชร์ตู้สินค้าร่วมกัน เป็นการประหยัดต้นทุน เมื่อก่อนรายได้ที่ฮ่องกงนั้นดีมากสามารถส่งกลับไปให้ครอบครัวที่ไทย ได้จำนวนมากพอสมควร แต่ปัจจุบันน่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจโลก ทำให้การค้าขายช่วงนี้ได้ไม่มากนัก ⁵ ประกอบกับการดำรงชีพในฮ่องกงมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นจากเดิม ⁶ ถ้า ถ้ามในส่วนของกิจกรรมในการทำร่วมกันกับคนไทย ก็มักจะเป็นวันสำคัญ เช่นสงกรานต์ ลอยกระทง วันพ่อ และแม่ในเมืองไทยเรามีงานอะไร เราก็จะนัดกันทำร่วมกัน บ้างครั้งก็เป็นการแสดงให้ถึงธรรมเนียมของเราให้ชาวฮ่องกงดู ก็มีคนฮ่องกงก็สนใจนะ เขาจะชอบงานสงกรานต์ เพราะการเล่นน้ำไม่มีในประเทศเขา ⁷ เมื่อช่วงที่ผ่าน เราก็ยังเคยร่วมกันบริจาคสิ่งของกับเงินช่วยน้ำท่วมกันด้วยนะ จัดเป็นศูนย์รับกันเลย

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 2 เพศ ชาย อายุ 51 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขายผัก ผลไม้	<p>อาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีพในชุมชนนี้ การที่คนมาอาศัยอยู่ในย่านนี้ เริ่มต้นมาจากการทำมาหากิน³ จากเมื่อก่อนมาจนถึงปัจจุบันนี้อะไรชุมชนมีขนาดที่ใหญ่โตขึ้นจะ⁷ สังเกตได้ว่าคนเข้ามาอยู่เยอะขึ้นจะมา จะมาทำมาหากินที่นี้มากขึ้น ช่วยให้มีรายได้ที่ดี ต่อมาในการดำเนินธุรกิจจะไรก็ตาม ต้องมีเครือข่ายเดียวกัน จะช่วยกันกระจายได้จึงทำให้คนเหล่านี้มาอยู่ในชุมชนนี้มากขึ้นเรื่อยๆ² ฮองกงมีกฎหมายที่เข้มงวดพอควร ทำให้การเป็นอยู่ปลอดภัย คนไทยที่อยู่ที่นี่ชอบตรงที่ว่า อาชญากรรมไม่ค่อยมี ถึงจะมีบ้าง ผู้คนที่นี้รับรู้ได้ว่าอยู่แล้วสบายใจสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่เหมือนเป็นบ้างประเทศเช่น แอฟริกา มีสงครามตลอดเวลาคนถือปืนเราก็คงไม่อยากอยู่⁴ ทุกวันนี้การอยู่อาศัยในฮองกงถือว่า โอเคในระดับหนึ่งถ้าเปรียบเทียบกับไทย ฮองกงเป็นประเทศที่ร่วนวาย และที่อยู่อาศัยคับแคบ ถ้ามาอยู่แล้วก็ปรับตัวไม่ยากนัก⁶ ถ้าพูดถึงช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ที่นี้มีมากอยู่พอสมควร ไม่ต่างกับที่ไหนๆ แต่ที่ขึ้นอยู่กับกฎหมายบ้านเมืองจะให้ความเท่าเทียมกันหรือไม่ ถ้าให้ความเท่าเทียมกันก็อยู่กันง่าย ถ้าไม่ก็อยู่ยาก ในการบังคับใช้กฎหมายที่นี้ถือว่าเท่าเทียมกันนะเราก็สบายใจว่าไม่ถูกกลั่นแกล้งกัน ที่พูดถึงกฎหมายฮองกงก็เหมือนกับไทยเมื่อในอดีตมี เจ้าพ่อเจ้าแม่ หรือพวกเก็บค่าคุ้มครอง นักการเมืองมีอิทธิพล แต่ยุคสมัยเปลี่ยนไปการบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐดีขึ้นก็ทำให้เรื่องนี้ไม่มีปัญหาต่อการเป็นอยู่ หรือทำมาค้าขาย</p>

หมายเหตุ¹ ด้านอาชีพ, ² ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 3 เพศชาย อายุ 61 ปี อาชีพพนักงาน บริษัททัวร์	ผมเริ่มต้นมาอยู่แหล่งนี้ ¹ เพราะมีรายได้ที่ดีส่งเงินกลับบ้านได้เยอะพอสมควร และยังเป็นคนไทยด้วยทำให้พูดภาษาเดียวกันง่ายขึ้น มีงานให้ทำเยอะขึ้น ² ไม่ว่าเมือง หรือชนบท ก็สำคัญตรงที่ว่า ความเป็นอยู่นั้นเหมาะสมต่อการใช้ชีวิตประจำวันหรือไม่ เช่น นิสัยผู้คน การปกครองของรัฐเข้มงวดหรือผ่อนปรนเพียงใด หรือไม่ก็สังคมไม่แตกต่างจากเรา เป็นต้น ถึงอย่างไรก็ตามเราก็ให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยมากกว่า ³ ฮ่องกงมีความเข้มงวดและมีระเบียบที่ดี ในการจัดการผู้ทำผิดกฎหมาย ต่างจากไทยในเรื่องกฎหมายไม่ค่อยเข้มงวดมากนัก ถึงแม้ความเข้มงวดนี้บางครั้งก็ทำให้อึดอัดแต่ก็อยู่กันได้สบายใจ เพราะทำให้คนไม่เอาเปรียบกันอยู่กันอย่างมีระเบียบ ⁴ คนไทยที่นี่มักชอบทำบุญไปวัด เราก็มีวัดที่เป็นลักษณะสถานปฏิบัติธรรมในตัวตึก ก็จะมีการรวมตัวกัน ทุกอาทิตย์คล้ายๆกับพวกศาสนาคริสต์ ทุกวันนี้ความเป็นอยู่ในฮ่องกงอาจจะไม่ค่อยดีเท่าเมื่อก่อนมากนัก ⁵ เนื่องจากที่อยู่อาศัยทุกวันนี้มีความแออัด ประกอบกับเศรษฐกิจช่วงนี้ประกอบอาชีพอะไรใหม่นั้นลำบากมากขึ้น เพราะกฎหมายของฮ่องกงมีความเข้มงวดในข้อกำหนดต่างๆ เช่น การจัดตั้งร้านค้าของคนต่างชาติต้องใช้แรงงานของคนฮ่องกงก็คน และการให้สวัสดิการต่างๆ ที่เป็นข้อกำหนด เป็นต้น ⁶ เห็นได้ว่าคนไทยที่ประกอบธุรกิจมักจะพยายามที่จะได้เป็นพลเมือง หรือบัตรประชาชนฮ่องกงมา เพื่อลดข้อกำหนดต่าง ๆ
คนที่ 4 เพศหญิง อายุ 68 ปี อาชีพพนักงาน ร้านอาหาร ไทย-จีน	การค้าขายของคนไทยที่นี่เริ่มมีมาตั้งแต่คนไทยอาศัยอยู่ยังไม่มากนัก สัก 4-5 ครอบครั้ว หลังจากนั้นคนไทยที่นี่เริ่มมีอาชีพและรายได้ที่ดีทำให้คนไทยหลังไหลเข้ามาเพิ่มมากขึ้น ³ สังเกตได้ว่าถ้าชุมชนไหนมีจำนวนคนมากในการที่คนมาอาศัยอยู่ก็จะมากขึ้นตามขึ้นเรื่อย ๆ ผมว่าถ้ามีอาชีพที่ดีจะทำให้คนมาอาศัยเพิ่มมากขึ้นเพราะเกี่ยวกับเรื่องปากท้อง ปากท้องต้องมาก่อนเสมอ ⁵ และเป็นแหล่งคนไทยทำให้คนมาหาข้อมูลทำงานได้ง่าย ชุมชนคนไทยที่นี่ เป็นแหล่งปากท้องทำมาหากิน สถานที่ในฮ่องกงเป็นเมืองเศรษฐกิจ ชุมชนคนไทยที่นี่

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ

แบ่งชั้นทางสังคม,⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม,⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน,⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ
ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 4 (ต่อ)	เป็นแหล่งปากท้องทำมาหากิน สถานที่ในฮ่องกงเป็นเมืองเศรษฐกิจ ทุกคนมีหน้าที่มีงานทำ และมีการแข่งขันสูง ฮ่องกงพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว รัฐบาลที่นี่มีโครงการอะไร ก็จะทำทันทีไม่ต้องรอ ‘ความแตกต่างทางชนชั้นจะมองถึงการใช้กฎหมายของฮ่องกงซึ่งตอนนี้มีการบังคับใช้ได้อย่างเท่าเทียมกันทำให้การเป็นอยู่หรือค้าขายทำได้อย่างเสรี ปัจจุบันประเทศจีนปกครองแล้ว ก็ยังไม่เห็นว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลงสักเท่าไร แต่ปัญหามีอยู่คือ คนจีนมักจะชอบอพยพมาอยู่ที่ฮ่องกง เพราะเป็นแหล่งทำมาหากินของเขาเช่นกัน ไม่น่าคนจีนอาจจะมาแข่งอาชีพคนไทยในฮ่องกงก็ไม่ได้ ‘คนไทยที่นี่จะต้องมีการรวมกลุ่มกันค้าขายหรือทำอะไร ก็ควรมีความร่วมมือกันการค้าต่างๆก็จะสามารถดำรงอยู่ได้ ‘ที่ว่าฮ่องกงเป็นแหล่งทำมาหากินทำให้ผู้คนมาอาศัยอยู่เยอะขึ้นบ้านเมืองเริ่มแออัดและทำให้คนที่อยู่ในฮ่องกงเริ่มมีการย้ายออกนอกประเทศไปบ้างแล้ว
คนที่ 5 เพศ ชาย อายุ 55 ปี	¹ สำหรับอาชีพนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในชุมชนนี้ เพราะเป็นส่วนที่ช่วยสร้างรายได้ ² ที่มาอยู่ในชุมชนนี้ได้ก็เริ่มมาจากความอยากรายได้ จึงหาอะไรมาขายคือสินค้าไทย เช่น ของฝีมือจากเชียงใหม่ ผ้าไหมลายต่างๆ และรูปพระ เริ่มจากเล็กๆไป ขายไปขายมาก็เริ่มมีรายได้ที่ดี ผู้คนฮ่องกงเริ่มรับรู้ว่าเป็นคนไทย เพราะขายของนำเข้าจากไทย เป็นแหล่งคนไทยประกอบคนไทยพอรู้ก็เริ่มเข้ามาอยู่อยากมาค้าขาย ความเจริญของบ้านเมืองในฮ่องกง ⁴ ทำให้เป็นสังคมเมืองเยอะขึ้น ถึงแม้จะมีชนบทบ้างแต่พื้นที่ก็ไม่ใหญ่ ความเป็นเมืองก็เข้าไปเรื่อย ๆ แต่ความเจริญของฮ่องกงทำให้การเป็นอยู่ที่นั่นดีเพราะทุกคนมีสิทธิที่จะทำงานหรือขออนุญาตต่าง ๆ ได้ ³ จึงทำให้ฮ่องกงแหล่งทำมาหากินขนาดใหญ่ทำให้คนจีนรวมถึงคนไทยชอบมาทำธุรกิจที่นี่ ² ด้วยอีกเหตุผลหนึ่งก็เพราะฮ่องกงนั้นติดกับจีนด้วย และคนไทยที่นี่มีจำนวนมากขึ้นมีการรวมกลุ่มกันทั้งจัดงานต่างๆและ ⁹ ช่วยเหลือกันและเป็นสมาคมขึ้นมา ช่วยทั้งด้านภาษา กฎหมาย และ ¹⁰ การเป็นพลเมือง ทุกคนจะรู้จักเกี่ยวกับสมาคมรวมไทยในฮ่องกงมีคนจากภาครัฐทั้งไทยและฮ่องกงมาช่วยงานกันเป็นสิ่งที่ดี

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 6 เพศหญิง อายุ 39 ปี อาชีพ พนักงาน รับจ้าง	<p>ธุรกิจในบ้านนี้ มีหลากหลาย แรก ๆ ในบ้านนี้ก็ไม่มีมากเท่าไร เท่าที่เห็นก็เป็นร้านอาหารไทย ร้านอาหารเป็นอะไรที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมเราได้ มีขายก๋วยเตี๋ยว ผัดไทย ต้มยำ เป็นอาหารง่าย ๆ พอกิจการดีขึ้นเราก็เริ่มจ้างคนไทยมาเป็นแม่ครัว พ่อครัวบ้าง อุปสรรคก็จะมีแค่เรื่องภาษา แต่เราก็อาศัยการทำไปเรียนรู้ไป พอกิจการดีขึ้นก็ทำให้คนเหล่านี้มาอาศัยอยู่ที่นี่เลย ก็เริ่มชักชวนครอบครัวเพื่อน ๆ มาอยู่ด้วยกันปากต่อปากก็เลยเป็นสังคมคนไทยทุกวันนี้ แล้วฮ่องกงก็ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งซื้อปิ้ง ซึ่งเป็นลักษณะของประเทศที่ผู้คนรับรู้ได้ ทำให้การค้าขายในฮ่องกง เติบโตขึ้น ค่าใช้จ่ายความเป็นอยู่ก็แพงขึ้นด้วยเช่นกัน คนไทยที่นี่ให้ความสนใจในด้านทำมาค้าขายสักส่วนใหญ่ นอกนั้นก็จะมีเที่ยว จะหาว่ามาอยู่ใช้ชีวิตบั้นปลายคงจะไม่ค่อยมี ⁴เนื่องจากประเทศฮ่องกงเป็นประเทศที่เล็กมีพื้นที่ใช้สอยน้อย ทำให้ที่อยู่อาศัยมีคับแคบและมีค่าใช้จ่ายสูงในการดำรงชีพ</p> <p>พอสมควร ³ฮ่องกงเหมาะแก่การค้าขายทำธุรกิจมากกว่า ¹⁰แต่ในอีกมุมมองหนึ่งถ้าได้วีซ่าถาวรแล้วก็เป็นสิ่งที่ดีเพราะสวัสดิการต่างๆของฮ่องกงดีมาก เป็นลักษณะของรัฐดูแลประชาชน ในเรื่องของการเจ็บป่วยตอนที่เรากลับเมืองไทยป่วยร้ายถึงกลับมารักษาที่ฮ่องกงเพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายตอนแก่รัฐก็รับเลี้ยง ไม่ว่าจะคนรวยหรือคนจนก็รับเลี้ยงหมดไม่แบ่งแยกเพราะทุกคนเสียภาษี ⁶ความแตกต่างชนชั้นคนรวยกับคนจนก็ยังมีอยู่ในฮ่องกงและทุกประเทศขึ้นอยู่กับว่าเราได้รับความเท่าเทียมกันหรือไม่ ถ้าคนรวยมีสิทธิมากกว่าก็ไม่ดีถ้าคนจนได้สิทธิมากกว่าก็ไม่ดีเช่นกัน โชคดีที่ฮ่องกงได้ถูกปกครองจากอังกฤษเลยมีความเป็นสากลทำให้การเป็นอยู่เคารพกัน</p>

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 7 เพศหญิง อายุ 41 ปี อาชีพ พนักงาน ค้าขาย เครื่องบูชา	เรื่องการมาอยู่ที่นี้ ต้องมาด้วยเรื่อง'อาชีพแน่นอนอยู่แล้ว ทุกคนก็อยากหารายได้ ยิ่งถ้ามีแหล่งคนพูดภาษาเดียวกันก็ย่อมต้องมาก่อนเป็นอันดับต้น ๆ คนมาอยู่ต่างประเทศ ต่างคนก็มาอยากหารายได้ที่ดี และชีวิตที่ดีกันทั้งนั้น ² สภาพแวดล้อมความก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน การจะอาศัยอยู่ที่ไหนก็ต้องปลอดภัย ระบบสาธารณูปโภคมีความพร้อมแก่การที่มาอยู่ในฮ่องกงนี้ ⁶ โดยเฉพาะกฎหมายของฮ่องกงนั้นความเข้มงวดดีกว่าสมัยก่อน ผิดก็ว่าไปตามผิด ถูกก็ว่าไปตามถูก ทำให้การอยู่ที่นี้ไม่ต้องเป็นห่วงว่าเราจะถูกรังแกจากใคร เพียงแต่คุณต้องทำตามระเบียบให้ถูกต้อง ⁴ แต่ปัจจุบันฮ่องกงเริ่มมีความแออัดมากขึ้นทำให้ผู้คนที่มาอาศัยอยู่ที่นี้เริ่มมีความคิดที่จะไปตั้งรากฐานที่อื่นบ้างก็มี ³ สำหรับผมแล้วฮ่องกงผมคิดว่าเหมาะแก่การทำมาค้าขายมากกว่า ที่จะต้องมาตั้งรากฐานอยู่อาศัย ¹⁰ แต่คนไทยในย่านนี้ก็ได้รับตรัสญาติฮ่องกงกันเนื่องจากรัฐสวัสดิการที่มีให้เยอะและการขออนุญาตทำธุรกิจหรือธุรกรรมต่าง ๆ ให้มีความง่ายขึ้นส่วนมากจะมา ๆ ไป ๆ ไทยกับฮ่องกงอยู่ตลอดแต่ก็มีธุรกิจอยู่ที่ชุมชนนี้
คนที่ 8 เพศชาย อายุ 46 ปี อาชีพ ให้เช่า พระเครื่อง	คนไทยที่อาศัยอยู่นี้ มีจุดมุ่งหมายมาหา'อาชีพเลี้ยงปากเลี้ยงท้องกันทั้งหมด ⁷ คิดว่าอาชีพเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้คนมาอาศัยอยู่ตั้งแต่ต้น จนถึงปัจจุบัน และ ⁵ เป็นคนเชื้อชาติเดียวกัน ประเทศเดียวกัน ก็ย่อมทำให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชนนี้ขึ้นมาก ทุกวันนี้ความเป็นอยู่ดี ในชุมชนคนไทยแห่งนี้ ⁹ ผู้คนให้ความช่วยเหลือกัน ² สภาพแวดล้อมทั่วไปฮ่องกงสำหรับคนไทยแล้วก็พออยู่ได้ไม่ได้แตกต่างกันนัก ⁴ จะเป็นลักษณะเมืองเศรษฐกิจ ส่วนคนฮ่องกงเองถึงแม้ทำทางนิสัยอาจจะไม่เหมือนกับวัฒนธรรมเรา แต่เราก็รับได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน เราต้องเข้ากับให้ได้ ถ้าเขาไม่ได้ก็อยู่ลำบาก ³ ฮ่องกงเป็นประเทศที่เล็กที่ดินมีความจำเป็นมากต่อการทำการค้าและการอยู่อาศัย รัฐบาลที่นี่

ลำดับ	ความคิดเห็น
	การจัดระเบียบที่ดินยังคงเป็นปัญหาอยู่บ้าง เช่น การเวนคืนที่ดิน ข้อกำหนดระเบียบในการเข้าออกประเทศ (ยกเว้นท่องเที่ยวเข้ามาชั่วคราว) และการสร้างโปเจกต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัย จะใช้การทำความเข้าใจกับประชาชนบ่อยครั้ง เพราะประชาชนที่นี้มีการประท้วงเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นบางครั้งโดยเฉพาะชาวฮ่องกง

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 8 (ต่อ)	ไม่ค่อยชอบที่จะให้ชาวจีนแผ่นดินใหญ่มายูที่นี้มากนักเพราะความไม่เป็นระเบียบ ⁶ ประเด็นเรื่องความต่างชั้นของสังคมมองว่ามีน้อยสังเกตได้จาก ฮ่องกงถูกปกครองโดยอังกฤษมาก่อนจึงทำให้คนฮ่องกงไม่ค่อยชอบความไม่เป็นระเบียบสักเท่าไรคนฮ่องกงเวลาทำธุรกิจจะยึดถือคำมั่นสัญญาเป็นหลักจึงมีนิสัยออกๆสากหล่นน้อย ต้องตรงต่อเวลา เกลี่ยคมมากเวลาคนทำผิดสัญญาไม่ว่าเป็นใคร
คนที่ 9 เพศหญิง อายุ 61 ปี อาชีพ พนักงานร้านทำผม	เมื่อก่อนการอาศัยมาอยู่ในชุมชนนี้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นลักษณะ ¹ การค้าขาย โดยการนำเข้าสินค้าจากไทย ไม่ว่าจะเป็นของกิน หรือของใช้ต่าง ๆ ² เหล่านี้เป็นสัญลักษณ์เดียวกันดังคู่หูให้คนไทยมาที่เดียวกัน ฮ่องกงมีข้อได้เปรียบอย่างหนึ่งคือเมื่อก่อนได้ถูกปกครองจากประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นผลให้ชาวอังกฤษได้นำสิ่งที่เป็นเจริญวัตถุเข้ามาภายในฮ่องกงเป็นอย่างมาก ³ ทำให้ฮ่องกงทุกวันนี้มีความได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจ และมี ⁴ สภาพแวดล้อมเป็นรูปแบบเศรษฐกิจ ผู้คนหลังไหลกันเข้าเนื่องด้วยเศรษฐกิจ ⁴ ทำให้คนอยู่เยอะ เมื่อพูดถึงเศรษฐกิจในฮ่องกงแล้วถือว่าคนข้างดี แม้ว่าเศรษฐกิจจะตก แต่ฮ่องกงไม่ได้รับผลกระทบมากนัก อาจเนื่องด้วยเป็นประเทศที่ผู้คนยังให้ความเชื่อถือในด้านการเงินอีกทั้งเป็นประตูจีน ⁷ หลายๆคนมาต้องการสร้างฐานะของตนมาหาอาชีพและธุรกิจที่สร้างรายได้มากกว่าเดิม และสภาพทั่วไปของฮ่องกงยังช่วยเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวประกอบการเจรจาทางธุรกิจอีกได้อีกด้วย ⁶ สำหรับความต่างชั้นในสังคมมองว่าเป็นความยุติธรรมที่จะให้คนส่วนใหญ่มีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับภาครัฐซึ่งที่ฮ่องกงให้ความสำคัญกับตรงนี้ได้เป็นอย่างดีเป็นเพราะรูปแบบการปกครองที่ได้จากประเทศอังกฤษ

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 10 เพศหญิง อายุ 69 ปี	อาชีพในชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงนี้ เมื่อก่อนยังไม่คึกคักมากนัก และช่วงนั้นจะยังไม่ดูเหมือนเป็นย่านคนไทย 'พอหลังจากนั้นมีคนไทยเข้ามาทำงาน และธุรกิจมากขึ้นก็ทำให้ชุมชนคึกคักมากขึ้นจนเป็นชุมชนคนไทยในฮ่องกงที่เรารู้จักกันทุกวันนี้ 'หลาย ๆ คนได้รับรู้ว่ามีโอกาสที่สร้างรายได้ที่ดี 'ทำให้กลายเป็นแหล่งของคนไทยที่คนไทยเริ่มรู้จักและก็มาเที่ยวกันที่นี่ ฮ่องกงมี 'ภูมิประเทศเป็นแหล่งติดทะเลเป็นเมืองท่าและ

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 10 (ต่อ)	ติดกับเงินการบริหารจัดการของรัฐเป็นแบบสากล และทางด้านการพัฒนาการบริการ โครงสร้างพื้นฐานรถไฟฟ้าได้คิดต่าง ๆ ไปมาสะดวก หลีกเหลี่ยงไม่ได้เลยที่ทำให้ผู้คนอื่น ๆ รวมทั้งคนไทยมาอยู่ที่นี่ 'จึงทำให้ประเทศฮ่องกงเป็นแหล่งที่ผู้อยากเข้ามาประกอบธุรกิจผู้คนก็จะมีความหลากหลาย 'เป็นสังคมที่มีแต่การทำงานและแข่งขันทางด้านธุรกิจเป็นส่วนใหญ่ 'ถ้าพูดถึงความต่างชั้นของคนรวยกับคนจนที่นี่ก็มีอยู่มากแน่นอนว่าถ้าคนจนไม่ได้สิทธิเท่ากับคนรวยก็จะทำให้เกิดความต่างชั้นกันเยอะแต่สำหรับฮ่องกงก็เป็นประเทศที่ให้โอกาสกันอย่างเท่ากันถึงอาจจะไม่ค่อยดีเท่าไรซึ่งถือว่าก็โอเคในการใช้ชีวิตอยู่ที่ชุมชนนี้ 'สังเกตจากการให้ระบบการดูแลจากภาครัฐฮ่องกงที่จะให้สวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาสก่อนมีเรียนฟรีด้วย พยาบาลก็ดี
คนที่ 11 เพศหญิง อายุ 44 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร	ไม่เสียตังค์ แต่ต้องเป็นพลเมืองเขาซะ
	ชุมชนคนไทยในฮ่องกงนี้ ต้องฟัง'อาชีพในการรวมอยู่มาเป็นอันดับแรก ถ้ามีอาชีพที่ดีแล้วก็ทำให้คนไทยที่อาศัยอยู่ ณ ที่นี่ มีความมั่นคงในการใช้ชีวิต เป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ 'บรรยากาศและผู้คนที่นี่ยังดีกว่าบางประเทศ บางประเทศอาศัยอยู่กันลำบาก มีภัยธรรมชาติบ้าง มีสงครามกันบ้าง การที่ไปอยู่ประเทศเหล่านี้ทำคุณภาพชีวิตไม่ดีสักเท่าไร 'ฮ่องกงจึงเป็นทางเลือกสำหรับคนไทยที่มาอาศัยอยู่ที่นี่เพื่อมาทำการค้าและอยู่อาศัยกันเพราะเป็นคนนิสัยเอเชียเหมือนกัน 'คนไทยที่นี่มีกิจกรรมร่วมกันตลอดเมืองไทยมีวันสำคัญอะไรที่นี่เราก็จะปฏิบัติตามเหมือนกัน

ลำดับ	ความคิดเห็น
	และก็มีกลุ่มคนไทยที่ตั้งเป็นสมาคมคอยช่วยเหลือกัน เพื่อให้คนไทยและฮ่องกง ⁵ ได้รับรู้ว่าคนไทยยังอยู่ที่นี้ เชื่อกันคนไทยอีกหลายๆคนอาจจะยังไม่รู้ว่าเรายังมีแหล่งชุมชนคนไทยที่ฮ่องกง
หมายเหตุ	¹ ด้านอาชีพ, ² ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 12 เพศหญิง อายุ 47 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านทำผม	จุดเด่นของฮ่องกงคือ เป็นประเทศที่อยู่ติดทะเล มีสภาพอากาศที่เหมาะสม และยังเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญ ใกล้เคียงประเทศไทย เพราะฮ่องกงมี 3 ปัจจัยความเหมาะสมทางด้านการค้าเยอะทำให้ผู้คนหลังไหลเข้ามาทำธุรกิจกันที่นี่ 4 สภาพโดยทั่วไปของฮ่องกง จะเป็นคนเมืองเสียส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นจุดเด่นที่ทำให้คนไทยหลายๆ คนอยากจะมาทำการค้าการขายเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนไทยมาอาศัยอยู่เยอะ เราได้เห็นการพัฒนาการในการหารายได้ของคน จากเมื่อก่อนเป็นคนที่ใช้แรงงาน พอเก็บตั้งค์ได้เยอะ และ ¹⁰ ได้ ID Card ก็ทำอะไรได้เยอะก็เปิดร้านขายของจากไทย บางคนก็เปิดร้านอาหาร 7 ผู้คนเหล่านี้ก็จะเริ่มเอาญาติพี่น้องจากเมืองไทยมาช่วยงาน งานดี ก็อยู่ยาว กลายเป็นชุมชน 8 ในชุมชนมีประเพณีของชาวไทยด้วย เช่น งานวันสงกรานต์ วันลอยกระทง งานทอดผ้าป่า และทอดผ้ากฐินวัดฮ่องกงจัมมารามไม่ไกลจากชุมชนเท่าไรนัก 9 ประจำ
คนที่ 13	ทุกปีเราจะมีการทำบุญครั้งใหญ่ที่วัดกันช่วยเหลือเรื่องเงินในการสร้างวัดและวัดก็นำเงินไปช่วยคนอื่น ๆ ด้วยก็เป็นสิ่งที่ดีเราก็ทำด้วยกันมาตลอด
	สิ่งที่สำคัญต่อการอาศัยอยู่ในชุมชนนี้ ต้องส่งเสริมพัฒนาให้เขามีอาชีพที่ดี และสร้างรายได้ 7 คนที่มาจากไทยมักจะมาหาความมั่นคงในชีวิต ในการสร้างรายได้

ลำดับ	ความคิดเห็น
<p>คนที่ 12 เพศหญิง อายุ 47 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านทำผม</p>	<p>จุดเด่นของฮ่องกงคือ² เป็นประเทศที่อยู่ติดทะเล มีสภาพอากาศที่เหมาะสม และยังเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญ ใกล้เคียงประเทศไทย เพราะฮ่องกงมี³ ปัจจัยความเหมาะสมทางด้านการค้าเยอะทำให้ผู้คนหลังไหลเข้ามาทำธุรกิจกันที่นี่⁴ สภาพโดยทั่วไปของฮ่องกง จะเป็นคนเมืองเสียส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นจุดเด่นที่ทำให้คนไทยหลาย ๆ คนอยากจะมาทำการค้าการขายเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนไทยมาอาศัยอยู่เยอะ เราได้เห็นการพัฒนาการในการหารายได้ของคน จากเมื่อก่อนเป็นคนที่ใช้แรงงาน พอเก็บตั้งค้ได้เยอะ และ¹⁰ ได้ ID Card ก็ทำอะไร ได้เยอะก็เปิดร้านขายของจากไทย บางคนก็เปิดร้านอาหาร ผู้คนเหล่านี้ก็จะเริ่มเอาญาติพี่น้องจากเมืองไทยมาช่วยงาน งานดี ก็อยู่ยาว กลายเป็นชุมชน ในชุมชนมีประเพณีของชาวไทยด้วย เช่น งานวันสงกรานต์ วันลอยกระทง งานทอดผ้าป่า และทอดผ้ากฐินวัดฮ่องกงซัมมารามไม่ไกลจากชุมชนเท่าไรนัก⁹ ประจำ</p> <p>ทุกปีเราจะมีการทำบุญครั้งใหญ่ที่วัดกันช่วยเหลือเรื่องเงินในการสร้างวัดและวัดก็นำเงินไปช่วยคนอื่น ๆ ด้วยก็เป็นสิ่งที่ดีเราก็กินด้วยกันมาตลอด</p>
<p>เพศหญิง อายุ 36 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัท</p>	<p>ให้แก่ตนเอง เมื่อก่อนการค้าขายของคนไทย เป็นแค่กลุ่มเล็ก ๆ ปะปนกับชาวฮ่องกง ชาวจีนบาง จนมาทุกวันนี้ การค้าขายของคนไทยเติบโตขึ้น ขยายวงกว้างขึ้น เลยทำให้คนไทยหลังไหลเข้ามาเยอะขึ้น เป็นญาติพี่น้องกันบ้าง ปากต่อปากกันบ้าง² ในฮ่องกงโดยทั่วไป จัดถือว่าดีมีสินค้าต่าง ๆ ไว้บริโภคเยอะ เพราะอยู่ติดกับทะเล ระบบการขนส่งภายในฮ่องกงก็สามารถตอบสนองต่อการดำเนินธุรกิจได้ดีด้วยเช่นกัน⁴ ความเป็นอยู่ในฮ่องกงก็เป็นไปด้วยความแออัดอาจจะเพราะเป็นประเทศที่เล็กแต่คนอาศัยอยู่เยอะต้องใช้สอยพื้นที่ให้คุ้มค่าที่สุด⁹ เมื่อพูดถึงการช่วยเหลือกันของคนไทยสำหรับคนของเรามีเหตุการณ์อะไรเราก็จะมีการตั้งกลุ่มกันที่นี่รับบริจาค รับไปทำงานบ้าง ก็ช่วยกันไปหลายคนแล้วทำกันมาเป็นสิบปีระะ</p>

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 14 เพศชาย อายุ 54 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร ไทย-จีน	ในการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนคนไทยในฮ่องกงนี้ คือ'การมีรายได้ที่ดี'ช่วยเหลือกันเกี่ยวกับธุรกิจ นิสัยของคนไทยคืออยู่อย่างคือมีความเอื้อเพื่อต่อกัน มักจะให้ความช่วยเหลือกันในการอาชีพ ร้านอาหารบางร้านเห็นคนไทยคนไหนไม่มีงาน ก็จะรับเข้าทันที ถ้าไม่มีการช่วยเหลือกันในด้านอาชีพเพื่อหารายได้ ก็คงอาศัยอยู่กันยาก เพราะความเป็นคนไทย'เมื่ออยู่ต่างแดนก็มักไม่ค่อยแบ่งแยกอะไรกันอีกอย่างคนฮ่องกงเองเลยมีนิสัยที่มีการปฏิบัติตามระเบียบมากเคารพสิทธิกันถ้าเห็นอะไรแปลก ๆ นิสัยแบบไม่ค่อยแคร์ใครก็มักจะเป็นคนแผ่นดินใหญ่'ปัจจุบันคนไทยมาอยู่เพิ่มขึ้นเพราะความช่วยเหลือกันนี้แหละและชุมชนคนไทยเหมือน ๆ กัน'มีประเพณีของไทยจัดกิจกรรมเกี่ยวกับคนไทยด้วย'สภาพทั่วไปของฮ่องกงตั้งแต่อดีตจนปัจจุบันไม่ต่างกันนัก'เป็นประเทศที่เจริญมาด้วยเศรษฐกิจและเป็นแบบสากล จึงไม่แปลกใจเลยที่'คนไทยจะมาอาศัยอยู่ที่นี้ส่วนมากจะมาทำธุรกิจ'ทุกวันนี้ฮ่องกงเริ่มมีความเป็นอยู่ที่หนาแน่นยิ่งขึ้นคนจากแผ่นดินใหญ่เริ่มเข้ามาอยู่มากขึ้นทำให้การค้าขายของไทยหรือการอยู่อาศัยโดนแย่งไปหมดซ้ำร้ายประเทศฮ่องกง เป็นประเทศที่เล็กที่ดินก็มีน้อยก็อยากให้อินเวสต์เมนต์คนจากแผ่นดินใหญ่เข้ามาฮ่องกง ความอยากมาของคนจีน เพราะฮ่องกงเป็นแหล่งทางการค้าและมี'การเลี้ยงดูจากรัฐดี
คนที่ 15 เพศชาย อายุ 41 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขาย ผักผลไม้	เราค้าขายมา 20 ปี แระ'เมื่อก่อนที่เริ่มต้นทำการค้าขาย เราเป็นเด็กเสิร์ฟในร้านอาหารของคนฮ่องกง เรามาคะตั้งตัวในฮ่องกง เพราะว่าที่'เมืองไทยมีอาชีพที่สร้างรายได้น้อย เพราะครอบครัวเราเป็นชาวน เราจึงมีโอกาสมาฮ่องกง และใช้โอกาสนี้ใน'การสร้างรายได้ ตอนแรกไม่ได้ทำงานอยู่ในย่านนี้ เราอยู่ในย่าน'ชิมซาจួយ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยว ช่วงนั้นย้ายที่ทำงานมาเรื่อย ๆ'จนมาอยู่ในย่านนี้ เพราะมีคนไทยอยู่เป็นกลุ่มเล็ก ๆ มาเป็นเด็กเสิร์ฟในร้านอาหารไทยของคนไทย หลังจากนั้นเราเริ่มเห็นว่าร้านอาหารมีการสั่งผลไม้มาจากไทย เราก็เริ่มหัดซื้อผลไม้และสั่งจากไทยแทนพ่อครัว'กิจการดีขึ้นเรื่อย ๆ เราจึงขยับขยายออกเป็นร้านของตนเอง เราก็แต่งงานกับคนฮ่องกง'เริ่มพาครอบครัวคนไทยมาอยู่บางเป็นครั้งคราว' ² ความเป็นอยู่ในฮ่องกง

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 15 (ต่อ)	เหมาะสมกับคนทั่วไปสภาพภูมิอากาศก็ปกติ และฮ่องกงยังมีความหลากหลายของคนเชื้อชาติ เป็นประเทศที่มีความเสรีได้รับอิทธิพลจากชาวตะวันตก การปฏิบัติหรือดำรงชีวิตก็เป็นแบบลูกผสมระหว่างแนวฝรั่งกับชาวเอเชีย เป็นผลให้กลุ่มคนต่างชาติต่าง ๆ มาอาศัยอยู่และทำธุรกิจที่นี่ ⁴ น่าเสียดายเป็นประเทศที่เล็กไปทำให้การเป็นอยู่แออัดเป็นอย่างมาก ¹⁰ สำหรับเราการเป็นพลเมืองฮ่องกงสำคัญนะเพราะช่วยลดค่าใช้จ่ายพยาบาลได้ ตอนแกยังเลี้ยงดูเราอีก
คนที่ 16 เพศหญิง อายุ 62 ปี	³ ฮ่องกงเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญระหว่างไทยจีน มีรถไฟฟ้าสามารถไปถึงจีนได้โดยตรง คนไทยมักจะมาค้าขายสินค้าจากจีนไปเมืองไทยโดยอาศัยฮ่องกงเป็นจุดรับสินค้าไปยังไทย ¹ สร้างรายได้ส่วนหนึ่งให้คนไทยเป็นส่วนหนึ่งทำให้คนไทยจำนวนหนึ่งมาอาศัยอยู่ที่นี่ ² ฮ่องกงยังมีแหล่งที่ตั้งใกล้กับไทยมาก ไปมาใช้เวลาไม่กี่ชั่วโมง และสภาพแวดล้อมภายในฮ่องกง ก็ถือว่าอากาศดี ผู้คนก็มีวัฒนธรรมคล้าย ๆ กัน เพราะเป็นคนเอเชียด้วยกัน ยิ่งฮ่องกงเหมือนจีน ก็แน่นอนคนไทยเรา ๆ ก็จะเคยชินกับคนจีนอยู่แล้ว ก็ไม่ยากในการที่จะใช้ชีวิตอยู่ในฮ่องกง นับวันฮ่องกงเองก็เติบโตขึ้นทุกวันจากเมื่อก่อนอาศัยกันอยู่ไม่หนาแน่น ⁴ แต่ปัจจุบันเริ่มมีความหนาแน่นขึ้นเรื่อย ๆ เกิดจากหลายคน ๆ ไม่ใช่แค่คนไทยเริ่มเห็น ⁷ โอกาสในการเติบโตจากธุรกิจที่เข้าสู่แผ่นดินจีนมากขึ้น อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อชุมชนเราก็คือ ⁸ ประมาณปี พ.ศ. 2543 ที่นี้ยังไม่มีสมาคมอะไรเลย พอหลัง ๆ เราก็ได้ประท้วงขึ้นค่าแรง เราก็เลยมีสมาคมต่าง ๆ มาเพื่อสร้างการต่อรองและเป็นปากเสียงของเรา

หมายเหตุ¹ ด้านอาชีพ, ² ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 17 เพศ หญิง อายุ 42 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านนวด แผนไทย	ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลฮ่องกง เป็นส่วนที่สำคัญต่ออาชีพของ คนไทยในฮ่องกง เมื่อก่อนที่ยังไม่ความร่วมมือทำให้อาชีพที่จะทำไม่ค่อยมี อย่าง มากก็แค่อาศัยมาใช้แรงงานในฮ่องกง ¹ หลังจากมีความร่วมมือแล้ว ก็เริ่มมีการ ค้าขายสินค้านำเข้าจากไทยเยอะขึ้น วัตถุดิบในการทำอาหารในร้านอาหาร ก็เริ่มมี มากขึ้น คนไทยอาศัยอยู่ในฮ่องกง มีการก่อสร้างตัวได้มากขึ้น ถึงแม้สภาพ โดยทั่วไปฮ่องกง อาจจะไม่ดีเท่ากับไทย แต่แตกต่างกันเพียงแต่ระบบการ จัดการต่าง ๆ และระบบเศรษฐกิจที่อาจจะดีกว่า ทำให้คนไทยจึงอยากมาทำมาหา กินที่นี้ ² อีกอย่างฮ่องกงเป็นประเทศที่ใกล้กับประเทศไทยทำให้ค่าใช้จ่ายในการ เดินทางไม่แพงมากนัก ทำให้เรากลับไทยได้บ่อยครั้ง ³ ฮ่องกงขึ้นชื่อเป็นเมือง เศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงทำให้คนที่อยู่ที่นี่ต้องมีความกระตือรือร้นที่จะหา รายได้ เพราะการอยู่อาศัยในฮ่องกงมีค่าครองชีพที่สูงพอสมควรซึ่งมาจากราคา ที่ดินนั่นเอง ในเรื่องของภาษีนั้นภาครัฐของฮ่องกงสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยว ส่วนมากเรื่องภาษีรายได้จากการค้าขายจะเก็บไม่ค่อยแพงนักจะไปหนักในเรื่อง ภาษีเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างมากกว่า
คนที่ 18 เพศชาย อายุ 36 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร	เห็นด้วยว่าอาชีพมีส่วนที่สำคัญที่สร้างชุมชนนี้ให้เกิดขึ้น นับตั้งแต่อดีตจนวันนี้ ชุมชนอยู่ไม่ได้ถ้าคนไม่สามารถทำมาหากิน เลี้ยงปากเลี้ยงท้องได้ ถ้าทำมาหากิน ได้ดี ก็จะทำให้คนอยากมาอยู่มากขึ้น ² ทั่ว ๆ ไปฮ่องกงก็ยังมีแต่เรื่องเศรษฐกิจและ สภาพที่เป็นอยู่เป็นลักษณะเมือง บรรยากาศมีแต่การทำงาน และเงินทำให้ทุก ๆ คนอยากมาอยู่ในฮ่องกง แต่เสียอย่างนะฮ่องกงถึงแม้เป็นประเทศที่เป็นเมืองท่า มี ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ แต่มันเป็นประเทศที่เล็กมากพื้นที่ใช้งานมีอยู่จำกัดทำ ให้การอยู่อาศัยหรือทำธุรกิจต่าง ๆ มีข้อจำกัด ⁴ คนมาอยู่อาศัยก็มากขึ้นเรื่อย ๆ ทำ ให้ที่อยู่อาศัยเริ่มมีอยู่จำกัดเป็นสิ่งที่น่าเสียดายสำหรับฮ่องกงน่าจะมีพื้นที่ที่ มากกว่านี้ถึงแม้มีพื้นที่ที่จำกัด แต่ ⁶ การจัดระเบียบและความเป็นระเบียบของชาว ฮ่องกงนั้นถือว่าดีเลยทีเดียว

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵
ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ
แบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึก
ต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 18 (ต่อ)	‘เราก็มีกลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงตั้งมานานกว่า 20 ปีแล้ว เราก็เคยไปช่วยจัด ผ้าป่ากัน ‘ยังเคยไปช่วยคนไทยมาใหม่ไปหางานด้วย เป็นงานที่ช่วยกันทำให้อยู่ รอดได้’
คนที่ 19 เพศหญิง อายุ 32 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัททัวร์	การทำ‘อาชีพของคนไทยในฮ่องกงส่วนมากจะเป็นร้านอาหาร แรงงาน และงาน บริการต่าง ๆ ปัจจุบันคนไทยในฮ่องกงมีอาชีพที่หลากหลายเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การนำเข้าส่งออกสินค้าจากไทย-ฮ่องกง-จีน การเปิดบริษัททัวร์ และการเปิดร้าน ขายของไทย ซึ่งต่างจากเมื่อก่อนที่มีแต่แรงงานไทยที่เข้ามาทำงาน เพราะเงินดี รายได้ดี ‘ส่วนมากจะมาทำธุรกิจหรือไม่ก็มาหางานที่จะทำให้เขามีรายได้ที่มา กว่าเดิม การหลังไหลของคนไทยในชุมชนที่ฮ่องกงเข้ามาหาอาชีพที่สร้างรายได้ ดีกว่าประเทศไทย ‘ฮ่องกงเป็นสภาพแวดล้อมที่ผสมผสานระหว่างเมืองกับชนบท ในลักษณะชนบทก็เป็นแบบรมรื่น และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ ฮ่องกง ในด้านลักษณะเมืองก็เป็นรูปแบบธุรกิจเศรษฐกิจ ‘การปกครองเป็นรูปแบบ สากลซึ่งได้รับมาจากระบบการปกครองแบบอังกฤษ ทำให้ฮ่องกงได้รับการ ยอมรับจากหลากหลายผู้คนในเรื่องของการให้สิทธิที่เท่าเทียมกัน ‘คนไทยที่มาหา งานในฮ่องกงเจอปัญหาปรับตัวไม่ได้บ้างเกี่ยวกับเรื่อง ภาษา และกฎระเบียบ เราก็ ช่วยเหลือกันให้ข้อมูลกัน ‘คนไทยที่นี่มีวิชาถาวรกันเยอะนะทำให้ไม่เสียค่า พยาบาล และทำธุรกิจอะไรก็ช่วยเรื่องภาษีได้คืนได้ลดได้
คนที่ 20 เพศหญิง อายุ 45 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านทำผม	ในเรื่องของ‘อาชีพของคนไทย ในแหล่งหรือย่านนี้เหมาะสำหรับคนไทยเป็นอย่างมาก มาก ‘มีคนไทยเข้ามาประกอบอาชีพในฮ่องกงมากขึ้นเรื่อย ๆ จะอยู่ย่านนี้บ้างหรือ ย่านอื่นบ้างก็แล้วแต่ สรุปแล้วอาชีพนั้นแหละเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชุมชน ประเทศ อังกฤษที่เคยปกครองฮ่องกงมาก่อนจะสังเกตได้ว่าประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับ ประเทศอังกฤษอยู่ในระดับหนึ่ง เมื่อมาปกครองฮ่องกงแล้วทำให้ไทยได้รับ ความสัมพันธ์ทางอ้อมเป็นผลให้คนไทยบางส่วนมี‘ค่านิยมอยากจะมาอยู่ในฮ่องกง และเป็นประเทศที่ไม่ไกลจากไทยนัก ‘เราเคยมีช่วงที่แม่บ้านถูกลดเงินเดือน

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵
ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ

แบ่งชั้นทางสังคม,⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม,⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน,⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 20 (ต่อ)	จากนโยบายฮ่องกงจึงทำให้เราต้องไปร่วมกับต่างชาติ ไปคัดค้านนโยบายลดเงินเดือนโดยให้คงอัตราเงินเดือนเดิมไว้และก็ได้ไม่นานมาแระ 'หลังจากนั้นพอมีอะไรเราก็จะรวมกลุ่มช่วยเหลือกันในเรื่องหางาน หาที่พัก แม้แต่หาหนทางให้ได้ วิชาถาวรหลังจากทำงานกันนาน ๆ เพราะ ¹⁰ การมีวิชาถาวรสะดวกหลายเรื่องรักษาพยาบาลฟรี เลี้ยงเราตอนแก่ แต่ก็จะได้มันก็ต้องพูดภาษาให้เป็น เรียนรู้ประเพณี เป็นข้อสอบเลยนะเราก็จะมีกลุ่มที่ช่วยสอนด้วยกัน ถ้าคนไทยได้เป็นพลเมืองฮ่องกง เยอะ ๆ ก็จะทำให้เอกลักษณ์ประกาศตัวได้ที่นี้
คนที่ 21 เพศหญิง อายุ 52 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขาย ของสุขภาพ ไทย	ฮ่องกงเริ่มต้นมาจากเป็นประเทศเมืองท่าในการส่งออกและนำเข้าให้แก่จีน มาโดยตลอดถึงแม้จะถูกปกครองโดยอังกฤษมาก่อน รูปแบบการค้าก็เป็นแบบสากลมากขึ้น ระบบภาครัฐต่าง ๆ ก็เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น จึงทำให้ประเทศฮ่องกงเป็นประเทศที่คนไทยอยากมาทำธุรกิจหรือมาหารายได้ 'คนไทยมักจะมาหาอาชีพในชุมชนนี้' เพราะชุมชนนี้เป็นที่รู้จักกันในประเทศไทย การมีอาชีพในฮ่องกงเป็นแหล่งเป้าหมายที่สำคัญของคนไทย เนื่องจากไม่ไกลจากไทยนัก และการทำเรื่องวิธีการต่าง ๆ ไม่ยุ่งยากทำให้คนไทยมาอาศัยอยู่กันมากขึ้น ⁴ การเป็นอยู่ที่ฮ่องกงอาจจะคับแคบไปหน่อย เนื่องจากเป็นประเทศที่ต้องใช้พื้นที่ให้คุ้มค่า 'ถึงแม้การแบ่งชั้นทางสังคมยังคงมีอยู่ในระดับหนึ่งแต่ในการปกครองของฮ่องกงก็ยังเปิดโอกาสให้คนต่างชาติได้มีโอกาสต่างๆที่ได้จากภาครัฐอยู่ ⁷ ฮ่องกงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่ผู้คนต่างมาเพื่อคาดหวังจะช่วยให้สถานะทางการเงินอาชีพดีขึ้น

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 22 เพศชาย อายุ 54 ปี อาชีพ อู่ซ่อมรถ พนักงาน ร้านอาหาร ไทย-จีน	ฮ่องกงมีมหาวิทยาลัย จากหลายปีก่อนหน้านี้ จนปัจจุบันเริ่มมีคนไทยเข้ามาเรียน ในฮ่องกงมากขึ้น และนักศึกษาไทยที่มาเรียน มักจะหาอาชีพเพื่อหารายได้ในการใช้ชีวิต ในฮ่องกง สังเกตได้ว่รอบ ๆ รั้วมหาวิทยาลัยฮ่องกง เริ่มมีนักศึกษาไทยมาอาศัย อยู่มากขึ้น ⁷ ก็ไม่ต่างกับชุมชนในย่านเกาลูนที่คนไทยมารวมกันอยู่ที่นี่ เริ่มต้นมา จากการหาอาชีพกันทั้งหมด ⁵ เมื่อทราบว่าคนไทยอยู่ที่ชุมชนนี้เยอะก็เริ่มเข้ามาหา ข้อมูลที่ชุมชนเยอะขึ้น ⁸ คนไทยใจดีชอบช่วยเหลือกันก็จะมีคนมาหางานที่อยู่อาศัย กัน ฮ่องกงเป็นประเทศที่มี ² สภาพแวดล้อมที่ดี ติดกับประเทศไทย จึงทำให้คนไทย มาอาศัยอยู่กันพอสมควร ฮ่องกงยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวและย่านช้อปปิ้งอีกด้วย ¹⁰ หลาย ๆ คนที่นี่พยายามผลักดันตัวเองให้ได้เป็นพลเมืองอยากได้สวัสดิการคุณภาพ ชีวิตดีไม่ใช่แค่คนไทย ยังมีคนอิน โคนิเซีย ฟลิปปินส์ อีกด้วย
คนที่ 23 เพศหญิง อายุ 34 ปี อาชีพ พนักงาน รับจ้าง	ชุมชนย่านนี้ ¹ คนไทยมากกว่าคนฮ่องกงทำคนไทยมากันเยอะ มีคนไทยที่ประกอบ อาชีพ เช่น แม่บ้าน เด็กเสิร์ฟ และที่แรงงาน เนื่องจากชุมชนส่วนนี้ห่างจากย่าน ธุรกิจเล็กน้อยราคาที่พักไม่แพง ² สภาพแวดล้อมของฮ่องกงไม่ต่างกับไทยมากนัก จะ คล้าย ๆ กัน คนไทยอยู่ แตกต่างกันเพียงแต่ในส่วนของระบบการจัดการของรัฐ และการอยู่อาศัย ⁴ อาจจะมีอากาศไปบ้างก็เป็นประเทศที่เล็ก บางคนที่ชอบบาง คนก็ไม่ชอบบ้าง แต่ก็ยังคนไทยมาอยู่เยอะพอสมควร ⁷ เพราะคนไทยหลายๆคน หวังมาหารายได้ที่ดีที่นี่ ³ ฮ่องกงขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองธุรกิจ จะทำให้อะไรค้าขายอะไร ก็ช่องทางให้ค้าขายเยอะแยะ ไม่ว่าจะเป็นการเอาของจากฮ่องกงไปขายในไทย หรือเอาของไทยมาขาย ⁹ บางครั้งเราก็มีช่วยเหลือกันเราก็ได้รับความช่วยเหลือจาก คนไทยและคนฮ่องกงด้วยในด้านที่พัก หรือการช่วยเหลือผู้มีปัญหาทางด้านการ ทำงาน

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵
ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ

แบ่งชั้นทางสังคม,⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม,⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน,⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 24 เพศชาย อายุ 61 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร ไทย-จีน	คุณภาพชีวิตสังคมคนไทยในฮ่องกงนี้มีรายได้ที่ดีและอยู่อาศัยกันได้ เรายังมีการรวมกลุ่มกันทุกวันอาทิตย์ เพื่อช่วยกันแชร์ประสบการณ์และทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของคนไทยในฮ่องกง 7 เน้นอนว่าอาชีพเป็นส่วนหนึ่งที่เราต้องช่วยดูแล หาอาชีพให้เขา เป็นสิ่งที่สำคัญในการอาศัยอยู่ในชุมชนนี้ ทั่ว ๆ ไปของฮ่องกงมักจะเป็นเมืองเศรษฐกิจ นำเข้าส่งออก ท่องเที่ยว และเป็นย่านให้แก่ธุรกิจที่สำคัญ ๆ จึงทำร้านอาหารให้ผู้คนต่าง ๆ หลังไหลเข้ามาที่นี่ ความเป็นเชื้อชาติหรือการพูดภาษาเดียวกันมีส่วนทำให้คนไทยมาอยู่ที่นี่ 7 เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนไทยที่อยากมาอยู่หรืออยากมาทำอาชีพ แม้กระทั่งมาศึกษาต่อก็พยายามจะหาข้อมูลกันที่นี่ คนไทยหลาย ๆ คนก็เริ่มรู้จักชุมชนเกาหลุนเยอะขึ้น และ ⁹ ได้ตั้งสมาคมรวมคนไทยในฮ่องกง เพื่อช่วยเหลือแรงงานไทยด้วยการสอนภาษาจีนกวางตุ้ง ภาษาอังกฤษ นัดกันทุกบ่ายวันอาทิตย์ ที่สวน Rose Garden
คนที่ 25 เพศชาย อายุ 56 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัท	การอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเพราะเขามีอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับเขา ถ้าไม่มีอาชีพที่สร้างรายได้ที่ดี และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เขาก็ไม่ได้อยากอยู่ชุมชนนี้ 3 ดังนั้นฮ่องกงจึงเป็นแหล่งธุรกิจต่าง ๆ คนไทยหลังไหลเข้ามา ก็เพราะมีความต้องการในสร้างรายได้ และทำมาหากิน 7 ช่วยได้เยอะนะการที่ผู้คนได้รับรู้ว่ามีคนไทยอยู่ที่นี่ทำให้เกิดเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญต่อคนไทยที่จะใช้ชีวิตอยู่ที่นี่ทำให้รู้สึกมีเพื่อน ฮ่องกงมีลักษณะคล้าย ๆ กับไทยการเป็นอยู่ก็ไม่ลำบากมากเท่าไร มีเรื่องเดียวคือ ภาษา แต่อยู่ ๆ ไปก็จะเห็นได้ว่า คนที่นี่ก็คล้าย ๆ กับเรา 4 ฮ่องกงนั้นอยู่กันหนาแน่นมากสังเกตได้ว่าเราจะใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์มาก ที่นี้ราคาที่ดิน และภาษีเกี่ยวกับที่ดิน แพงมาก ต้องใช้ให้คุ้มค่า ทางรัฐก็เข้มงวดเรื่องนี้เหมือนกัน

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 26 เพศหญิง อายุ 54 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขาย สมุนไพร ไทย	¹ ทุกคนต้องทำงานถึงมีรายได้ นำรายได้ไปซื้อของที่จำเป็น คนขายของก็ขายได้ เศรษฐกิจในชุมชนดี คนก็มาอยู่มากขึ้น เป็นวัฏจักร ² ฮ่องกงไม่ต่างกับประเทศไทย มากนั้น บ้างจยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เหมาะแก่การอยู่อาศัย และ ³ ทำธุรกิจการค้าต่าง ๆ ฮ่องกงเปรียบเสมือน ประตูสู่จีน ⁴ เป็นกลุ่มคนที่พัฒนาแล้วทำให้กฎระเบียบของ ฮ่องกงมีความเคร่งครัด ผู้คนมีความเป็นระเบียบไม่ว่าระดับไหน ⁵ เป็นสิ่งที่ดีนะถ้า พยายามให้คนไทยได้รู้ถึงว่าเรามีชุมชนคนไทยตั้งอยู่ที่ฮ่องกงและอยู่ที่นี้จะเป็น สิ่งที่ช่วยให้คนไทยอยากมาเที่ยวมาอยู่ที่นี่เป็นการ โปรโมทการท่องเที่ยวให้แก่ ฮ่องกงด้วยจะได้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐฮ่องกง ⁶ ทุกวันนี้คนไทยที่อยู่ที่นี้ก็ ช่วยเหลือกันแม้กระทั่งคนฮ่องกงด้วยกันสร้างความสัมพันธ์กันได้อีกทางด้วย ⁸ บางครั้งเราก็มีการทำกิจกรรมด้วยกัน เช่น งานสงกรานต์ ก็มีคนฮ่องกงมาเล่นน้ำ ด้วยก็เป็นสิ่งที่ดีนะ
คนที่ 27 เพศชาย อายุ 43 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัท	³ การประกอบอาชีพในชุมชนนี้ สร้างรายได้ให้แก่คนไทยที่อาศัยอยู่ ณ ที่นี้ดีขึ้น เห็น ได้จากการพัฒนาการของชุมชนนี้ เริ่มแรกการค้าขายยังไม่ค่อยคึกคักคนไทยก็ยัง อาศัยอยู่ไม่มากมีแต่คนฮ่องกง พอผ่านมาได้สัก 15 ปี คนไทยเริ่มมาอยู่มากขึ้น เริ่ม เป็นเจ้าของกิจการบ้างมีการค้าขายระหว่างกันสร้างชุมชนนี้ให้เกิดขึ้น ² สภาพแวดล้อมฮ่องกงก็ดี เพียงแต่ นิสัยใจคนฮ่องกง นั้นต่างกับคนไทยบ้าง พอสมควร สำหรับคนไทยแล้ว ปรับตัวไม่ยากเท่าไรนัก เป็น ⁴ ประเทศลักษณะเมือง มีแต่ดีเป็นศูนย์กลางทางการค้าดึงดูดให้คนหลาย ๆ ชาติมาทำการค้าที่นี้ และ ⁶ การค้าที่นี้ได้รับความเป็นธรรมและสิทธิจากการใช้ประโยชน์จากสาธารณะต่าง ๆ ภาครัฐมีการควบคุมดูแลและมีกติกาที่ทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนยากจน

ลำดับ	ความคิดเห็น
	ลดลงไปได้ ⁸ คีตะคนไทยในฮ่องกงมีความพยายามที่จัดประเพณีของไทยร่วมกันทุก พยายามที่จะช่วยกัน
หมายเหตุ ¹ ด้านอาชีพ, ² ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ แบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ ด้านจิตสำนึก ต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ ด้านสวัสดิการของภาครัฐ	

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 28 เพศชาย อายุ 45 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัททัวร์	³ ชุมชนที่นี่เป็นลักษณะการมาทำธุรกิจการค้าขายสักส่วนมาก และเป็นร้านอาหาร ค้าขายในด้านความเป็นไทย ความเป็นไทยนี้ขายได้นะ อย่างเช่น กางเกงมวย น้ำมันนวด ยาหอม หรือไม้ของใช้ไทย ๆ ในฮ่องกงของส่วนมากแพง แต่ของไทยจะ ถูกกว่ารวมถึงแรงงาน แรงงานในประเทศไทยไม่ค่อยทำงานเพราะรายได้น้อยกว่า ทำงานอยู่ในฮ่องกง แรงงานจากไทยมักชอบมาทำที่ฮ่องกง ¹⁰ ทำอยู่ไม่กี่ปีก็ได้เป็น Citizen แล้วทำให้เปิดกิจการในฮ่องกงได้ ⁵ สำหรับการได้มาที่ฮ่องกงเพราะได้รับ การแนะนำมาให้มาย่านเกาลูนนี่แหละก็เลยได้รู้จักคนไทยในย่านนี้ คนไทยที่นี่ ช่วยเหลือกันหาข้อมูลและก็ฝากฝังให้ช่วยไปทำงานได้ ² ส่วนด้านสภาพแวดล้อม ทั่วไปของฮ่องกงนั้นจะส่งผลต่อคนไม่เหมือนกัน แต่ละคนจะยอมรับ สภาพแวดล้อมในการอยู่ร่วมกันแตกต่างกันไป ¹ สำหรับคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง ส่วนมาก จะเป็นคนที่มีความมุ่งมั่น อยากมี อยากรวย ก็เลยอยากทำมาหากินที่นี่
คนที่ 29 เพศหญิง อายุ 45 ปี อาชีพ พนักงาน	¹ คนไทยมาอาศัยอยู่ชุมชนนี้เพราะมีอาชีพ ⁷ อาชีพนำพาคนไทยมารวมกันอยู่ที่นี่ เพราะหวังจะมีรายได้ที่ใช้ชีวิตประจำวันที่ดี ⁵ หลายๆคนที่มาอยู่ในชุมชนย่านเกาลูน นี่ก็ได้ทราบข่าวว่าคนไทยอยู่เยอะเพื่อหวังจะมาขอความช่วยเหลือกันซึ่งเราก็ ช่วยกันอยู่แล้วเป็นอย่างดี ตลอดมาเป็น 20 ถึง 30 ปี เท่าที่ได้เห็นมา ฮ่องกงมีอิสระ ในการประกอบอาชีพ ทุกคนหวังอยากจะได้ ¹⁰ เป็นประชาชนชาวฮ่องกงอยากได้ บัตรเพื่อหาอาชีพ สวัสดิการและธุรกิจที่สร้างรายได้มากขึ้น ² ฮ่องกงเป็นประเทศที่

ลำดับ	ความคิดเห็น
ร้านอาหาร ไทย-จีน	เอื้อต่อการอยู่อาศัยของคนไทย ได้เป็นอย่างดี ไทยมีความสัมพันธ์กับฮ่องกงมานาน ทั้งเรื่องการค้า และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมต่าง ๆ ทำให้ฮ่องกงได้รู้จักกับคนไทย และอยู่ด้วยกันได้เป็นอย่างดี

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 30 เพศหญิง อายุ 42 ปี อาชีพ พนักงาน รับจ้าง	การทำมาหากินที่เริ่มมากจากการใช้แรงงาน เมื่อก่อนการเข้ามาทำงานในฮ่องกง รายได้ดีมาก ส่วนมากจะเป็นแรงงานอยู่ที่ เดือนละ 15,000 บาทไทย ใช้กินอะไร เมื่อก่อนไม่มากนัก เหลืออยู่ 5,000 ต่อเดือน ข้อดีของการทำงานในฮ่องกงนายจ้าง จะมีค่าอาหารให้ เดือนละ 4,000 บาท เสียแค่ค่าที่อยู่อาศัยถ้าอยู่รวมกันก็ไม่เท่าไร แต่ทุกวันนี้ค่าครองชีพสูงขึ้น จากการใช้แรงงานไปเป็นการค้าขาย หรือไม่เปิดร้านอาหารกันข้อดีในทุกวันนี้คือ อาชีพการงานเปิดกว้างขึ้นทำให้คนมาอยู่มากขึ้น ทุกวันนี้หลาย ๆ คนพยายามหาวิชาถาวรกันเยอะ เพราะ ¹⁰ ฮ่องกงมีการช่วยเหลือ สวัสดิการที่ดี ³ ฮ่องกงยังคงเป็นแหล่งที่ขึ้นชื่อในเรื่องธุรกิจและรัฐสวัสดิการทำให้ คนไทยได้เข้ามาประกอบธุรกิจและมาสร้างตัวกันที่นี่ คนไทยโชคดีที่ว่า เรามีการสร้าง ความสัมพันธ์กับคนจีน และฮ่องกงอยู่ด้วยกันตลอด ทำให้การอยู่อาศัยของคน ไทยที่ฮ่องกงนี้เป็นไปอย่างดีทำให้ชุมชนแถบนี้ขยายตัวเริ่มมีคนไทยมามากขึ้นทำ ให้คนไทยได้รู้จักมากขึ้น เดิมนั้นคนไทยเองมาเที่ยวมาแวะหากันบ่อยขึ้น และ ² สภาพแวดล้อมของฮ่องกงก็ไม่ต่างจากไทยนักและอยู่ใกล้กับไทยไปมาสะดวกการ คิดต่ออะไรก็ได้ไม่ยาก และที่สำคัญค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปกลับประเทศก็ไม่ มากสักเท่าไร

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 31 เพศหญิง อายุ 41 ปี อาชีพ พนักงาน รับจ้าง	แน่นอนครับ 'อาชีพเป็นสิ่งนำพาให้คนไทยมาอยู่ที่นี่' ถึงแม้เราจะพูดภาษาเดียวกัน มีประเพณีเหมือน ๆ กัน แต่ถ้าทำมาหากินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องไม่ได้ก็ไม่มีประโยชน์ ที่จะอาศัยอยู่ที่นี้ คนไทยมักจะชอบมาทำการค้าการขาย 'ฮ่องกงเป็นแหล่งที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพทั้งต่อคนฮ่องกง และคนต่างชาติ จึงทำให้ฮ่องกง เป็นจุดแข็งทางด้านเศรษฐกิจ การเป็นประเทศที่เด่นเรื่องเศรษฐกิจก็ส่งผลให้ฮ่องกง มีการจัดการ ที่ดีขึ้นหลาย ๆ ด้าน 'อีกทั้งด้านสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ก็ไม่ได้ต่างจากไทยมากนัก 'แตกต่างกันเพียงที่ดินเนื่องจากฮ่องกงมีที่ดินอยู่น้อยทำให้การค้าขายหรือการ อยู่อาศัยต้องใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ที่สุดการเป็นอยู่จึงดูคับแคบ แต่ก็สะดวกสบาย ในแง่ของการใช้สอยพื้นที่นะ แต่ 'ฮ่องกงเป็นประเทศที่มียุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ และการค้าจึงทำให้เกิดจุดหมายร่วมในการเคลื่อนที่สังคมมาเพื่อประกอบอาชีพ 'แต่ แม่บ้าน

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ แบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึก ต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 31 (ต่อ)	ส่วนใหญ่ที่ถูกเลิกจ้างเพราะเข้ากับคนฮ่องกงไม่ได้จึงเป็นปัญหาเราก็มีสมาคมของ คนไทยคอยช่วยกันนะ เช่น สมาคมแม่บ้านไทยในฮ่องกง รวมไทย และแรงงาน ไทย ก็ช่วยได้เยอะ
คนที่ 32 เพศหญิง อายุ 43 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านวด แผนไทย	'อาชีพเป็นส่วนที่ช่วยให้ชุมชนคนไทยในต่างแดนเกิดขึ้นได้' เมื่อก่อนไม่เคยคิดว่า ที่นี้จะเป็นแหล่งที่มีคนไทยมากมาย คิดแค่ว่ามีคนไทยมาอยู่ที่นี่ ก็ทำมาหากินที่นี้ อยู่ไปอยู่มากคนไทยเริ่มมากขึ้น ก็กลายเป็นแหล่งคนไทยไปโดยไม่รู้ตัว ถ้าได้ รัฐบาลไทยร่วมมือกับรัฐบาลฮ่องกงสร้างการค้าให้แก่ชุมชนนี้เกิดขึ้น 'สร้างสินค้า ไทยให้เป็นที่รู้จักภายในฮ่องกง รับรองคนไทยได้มีเยอะกว่านี้ สร้างเป็นแหล่ง Thai town เหมือน China town 'ได้เลย 'ฮ่องกงเป็นแหล่งเหมาะสมต่อการค้าขาย ขนส่งเพราะติดกับทะเลเป็นประตูของจีน 'การที่เรารู้จักฮ่องกงเพราะมันเป็นเมือง ที่มีการค้าการขายที่คึกคักในสายตาของคนหลาย ๆ คน หลีกหนีไม่พ้นถ้ารัฐบาล

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 33 เพศชาย อายุ 43 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัท	ไทยของใช้จุดนี้เป็น โอกาสที่จะพัฒนาการค้าได้อีกหลาย ๆ ด้านกับ 'กลุ่มคนไทยที่รวมตัวกันที่เป็นสมาคม' ได้รับความร่วมมือกับกรมแรงงานฮ่องกงช่วยแรงงานไทย แหล่งชุมชนคนไทยนี้ ถึงแม้เราจะพูดภาษาเดียวกันมีวัฒนธรรมเดียวกัน ก็ยังไม่เท่ากับการที่เรามี 'รายได้ที่ดีในแหล่งชุมชนนี้' ไม่ว่าเราจะอยู่ชุมชนไหน ถ้ามีอาชีพที่ดี รายได้ที่ดีแล้ว เราก็อยากอาศัยอยู่ในชุมชนแหล่งนั้น 'ส่วนที่เราเป็นคนไทยเหมือนกันก็จะสิ่งช่วยให้เรามาอยู่รวมกันที่นี่' 'ฮ่องกงทั่วไปก็อยู่สบายอากาศก็เหมือนกับไทยอยู่กันในเมืองที่แออัด เพราะฮ่องกงมีพื้นที่ในการอยู่อาศัยน้อย ทำให้การอยู่อาศัยนั้นลำบาก ซึ่งต่างจากไทยที่มีพื้นที่อยู่อาศัยเยอะ 'คนไทยที่มาอยู่ที่นี่มักจะมาเพราะอยากมีอาชีพและหาเงินได้มากกว่า อยู่ในไทยจึงหนีไม่พ้นที่ว่า' 'ฮ่องกงเป็นแหล่งหารายได้ที่สำคัญ ส่วนมากคนไทยเองมักจะกลับไปอยู่ที่บ้านเกิดของตน ไม่อยากจะอาศัยอยู่ที่นี่

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 34 เพศชาย อายุ 48 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร ไทย-จีน	<p>1 คนไทยทุกคนที่อาศัยมาอยู่ที่นี้จะมีเป้าหมายมาทำธุรกิจหรือหางานกันทุกคน 7 จึงมารวมกันอยู่ที่ชุมชนนี้เพื่อมาหาอาชีพ 8 เพราะเป็นแหล่งที่มีคนไทยมาอยู่ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนไทยเริ่มมาอยู่เพิ่มมากขึ้นนะ สังเกตในชุมชนนี้มีแค่ถนนเดียวที่เป็นย่านคนไทย แต่ลองดูได้ตรงถนนที่ใกล้เคียงจะเห็นว่า ร้านอาหาร ร้านสปา หรือขายของ 9 ได้ขยายไปอยู่อีกทำเลใกล้ ๆ กันสองสามช่วงถนน ทุกวันนี้การอาศัยอยู่ในฮ่องกง ก็เป็นไปได้ด้วยดีไม่ยากลำบากมากมายสักเท่าไร 4 ลักษณะฮ่องกงก็คล้ายไทย-จีน ๆ เมืองไทยที่อยู่ในเมืองหลวงแออัด ก็เป็น 3 ลักษณะเมืองทำการค้าก็คนเยอะเป็นธรรมดา 9 ในชุมชนมีกลุ่มสมาคมที่ช่วยเหลือคนไทยที่มีประสบปัญหาในการหางานและทำผิดกฎหมาย</p> <p>ไม่รู้ตัว สมาคมที่ช่วยคนไปไต้หวันอะนะเห็นมานานแระ</p>
คนที่ 35 เพศหญิง อายุ 58 ปี อาชีพ พนักงาน ค้าขายผัก ผลไม้	<p>2 ฮ่องกงมีประสิทธิภาพในการจัดการระบบต่าง ๆ ของรัฐได้ดี ทำให้สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่นั้นเหมาะสมถึงแม้จะเป็นประเทศที่มีขนาดไม่ใหญ่ 3 แต่ก็เป็นประเทศที่ผู้คนต่างหลั่งไหลมาทำธุรกิจที่นี้ทำให้อาชีพในฮ่องกงหาไม่ยาก แต่การทำธุรกิจยากกว่า 7 คนไทยหวังมาหาอาชีพในฮ่องกง คืออาชีพ แรงงาน บริการต่าง ๆ 10 พอทำอาชีพไปสักพักทุกคนหวังจะมี ID ประชาชนฮ่องกง เพื่อเปิดธุรกิจหรือไม่ก็หวังให้รัฐเลี้ยงดู และ 6 ได้รับความเป็นธรรมในการใช้กฎหมายหรือประเด็นความเท่าเทียมกัน คนไทยรู้จักคนไทยในย่านเกาลูนเยอะขึ้นทำให้คนไทยเริ่มไปมาหาสู่ที่นี้มากขึ้นมาหาญาติบ้าง มาหางานบ้าง หรือไม่ก็มารับของขายของก็มี 1 ในฮ่องกงปัจจุบันคนไทยสามารถทำธุรกิจได้มากขึ้น คนก็มาอยู่มาขึ้นเพื่อรายได้ที่ดี 8 คนไทยเมื่ออยู่ต่างประเทศก็มีการจัดงานต่าง ๆ แบบไทยก็จะช่วยเหลือกันเป็นปกติการมีงานต่าง เช่นสงกรานต์ ลอยกระทง และงานวัดในวัดไทยก็ช่วยให้รู้สึกว่ามีงานเหมือนอยู่ในไทย 9 ความเป็นคนไทยเนี่ยแหละทำให้คนไทยไปมาที่นี้เยอะและ 9 ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำให้คนไทยรู้สึกสามัคคีกัน</p>

หมายเหตุ 1 ด้านอาชีพ, 2 ด้านสิ่งแวดล้อม, 3 ด้านขนาดของชุมชน, 4 ด้านความหนาแน่นของประชากร, 5 ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, 6 ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, 7 ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, 8 ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, 9 ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ 10 ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 36 เพศหญิง อายุ 39 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร	อาชีพของคนไทยในฮ่องกง มักจะเป็นการทำร้านอาหารเพราะอาหารคนไทยกับคน เพศหญิง ฮ่องกงมีรสชาติใกล้เคียงกัน การทำอาหารบ่งบอกถึงวัฒนธรรมเราได้ดี บางครั้งเรา อายุ 39 ปี ก็มีการปรับให้เข้ากับรสชาติของคนฮ่องกง 'ปัจจุบันสร้างรายได้' ได้ดี และเราเริ่มจ้าง อาชีพ คนไทยที่มาหากินที่นี่ เป็นกูก้าง เป็นเด็กเสิร์ฟ ถ้าพูดภาษาได้บางคนก็ไปเปิด พนักงาน ร้านอาหารเองเลยด้วย 'บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในฮ่องกง มีความเหมาะสมมี ร้านอาหาร ผู้คนอาศัยอยู่เยอะ ³ ทำให้เป็นแหล่งค้าขายที่สำคัญ ทุกวันนี้ฮ่องกงมีคนหลากหลาย เชื้อชาติ มาอาศัยอยู่เยอะเหมือนกัน คนไทยนั้นมีความได้เปรียบอย่างหนึ่งก็คือ 'ไทย มีความสัมพันธ์อันดีกับฮ่องกงมีการสร้างความสัมพันธ์กันอยู่บ่อยครั้ง ทำให้คน ไทยที่อาศัยอยู่ที่นี่มีความสุขสบายใจ และ' คนไทยที่คิดจะมาก็อยากมาอยู่ที่นี่เพราะมี คนไทยอยู่เยอะและ ⁸ ชอบช่วยเหลือกัน เป็นแหล่งที่อาจจะไม่เหมาะแก่การอยู่อาศัย ⁷ แต่ถ้ามาเพื่อหาอาชีพก็จะมีรายได้ดี
คนที่ 37 เพศหญิง อายุ 60 ปี	ฮ่องกง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก จากเดิมเป็นบ้านเมืองที่ อาศัยกันอยู่ไม่มากนัก ⁴ จนปัจจุบันกลายเป็นเมืองแออัดไปแล้ว ³ เนื่องจากฮ่องกงเป็น ประเทศที่มีความเจริญมากทางด้านเศรษฐกิจจึงทำให้ผู้คนเริ่มมาอาศัยอยู่อย่าง หนาแน่น ประกอบกับเป็น ² ประเทศสภาพอากาศทั่วไปค่อนข้างดีมีบางจุดที่เป็น ธรรมชาติบ้าง ⁷ ก่อนมีครอบครัวที่นี่ได้มาทำงานที่แหล่งชุมชนนี้ ⁵ เนื่องจากรู้ว่ามีคน ไทยมาอาศัยอยู่ที่นี่ ก็เลยมาหาข้อมูลต่าง ๆ สอบถามเขาไปเรื่อย ๆ ช่วงนั้นก็กำลัง เรียนอยู่กะว่ามาหางานพิเศษทำเพื่อจะได้ไม่รบกวนที่บ้าน ทำไปทำมาเรียนจบ ก็ยัง ไม่เลิกทำงาน แต่ก็มองหาธุรกิจไปด้วย กะบักหลักปะฐานที่นี่ไปเลย เพราะ'รายได้ จากการทำงานหรือธุรกิจที่นี่ดี งานแม่บ้านที่นี่จะ ⁶ ได้รับวีซ่าในการทำงาน 2 ปี แต่ ข้อเสียคือถ้าถูกเลิกจ้างอาศัยอยู่ได้แค่ 14 วันเท่านั้นถึงวีซ่าจะมีอายุในการทำงาน เหลืออยู่หลายคนไม่รู้บ้างครั้งก็ถูกจับในข้อหาเป็นแรงงานนอกระบบเพราะดันไป ทำงานที่อื่นซึ่งฮ่องกงเข้มงวดมาก'เราก็รวมตัวกันช่วยสำหรับบางคนที่น่าสงสาร จริง ๆ แต่ละคนจะมาเพราะคิดว่ามาชุดทอง

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵
ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ
แบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึก
ต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 38 เพศชาย อายุ 55 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัททัวร์	ในการสร้างชุมชนที่ดีให้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ชุมชนก็ตาม ชุมชนนั้นต้องได้รับการพัฒนาอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่คนชุมชนได้ ก็เหมือนกับชุมชนคนไทยในฮ่องกงนี้ ¹ คนไทยมาอาศัยอยู่ในฮ่องกง มีจำนวนไม่น้อยเพราะอยากมีอาชีพที่ดี บ้างคนเป็นประชาชนฮ่องกงไปแล้วก็มี ² ถ้าถามว่าเชื้อชาติเดียวกันทำให้คนไทยอยู่ในฮ่องกง เราคิดว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นซึ่งช่วยให้คนอื่น ๆ ที่ต้องการมาอยู่ที่ฮ่องกงได้รับรู้ว่ามีคนไทย และมาสอบถามอะไรต่าง ๆ มาเกี่ยวกับบ้าง มาหาทางกันบ้าง ³ ในฮ่องกงสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปถือว่าค่อนข้างดี แตกต่างจากไทยตรงที่ว่า ⁴ มีความเป็นอยู่แออัดมากเกินไป แต่คนไทยที่ชอบมาฮ่องกงเพราะว่ามีความเป็นระเบียบดี และ ⁵ การจัดการที่ดีมีความเจริญทางด้านวัตถุเป็นอย่างมากซึ่งแตกต่างกับจีนอย่างมาก และ ⁶ รวมทั้งกฎหมายในฮ่องกง ซึ่งมีความเข้มงวดพอสมควรมีการร้องเรียนอะไรไปก็มีการตรวจสอบและแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่น่าพอใจ
คนที่ 39 เพศชาย อายุ 45 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร ไทย-จีน	ปกติการทำงานของคนไทยในฮ่องกง แรก ๆ จะชอบมาทำในชุมชนนี้ มาเป็นแม่บ้านบ้าง มาทำงานที่ร้านอาหารบ้าง เป็นแรงงานใน ⁷ ช้างงานบ้าง และมาค้าขายบ้าง แหล่งชุมชนนี้เป็น ⁸ แหล่งที่คนไทยในฮ่องกงส่วนมากจะมาหาทาง ⁹ ฮ่องกงเป็นลักษณะของคนเมือง มีการแข่งขันในเรื่องธุรกิจสูง ทำให้บ้านเมืองมีการเติบโตอยู่ตลอดเวลา ¹⁰ เป็นแหล่งของนักธุรกิจจากหลาย ๆ ชาติ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคนไทยยังคงเข้ามาทำธุรกิจกันอย่างต่อเนื่อง และ ¹¹ ธุรกิจของคนไทยก็เริ่มเติบโตทำให้คนไทยอยากเข้าทำงานมากขึ้น และ ¹² ไม่ว่าเราอาศัยอยู่ที่ใดถ้าเราถูกกลั่นแกล้งหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมในการดำรงชีวิต สถานทีนั้นก็ไม่น่าอยู่ ¹³ ชุมชนนี้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำให้คนไทยส่วนหนึ่งอาชีพในฮ่องกง

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 40 เพศชาย อายุ 58 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านนำเข้า สินค้าไทย	คนไทยในฮ่องกงเมื่อก่อนชอบรับจ้าง หรือว่าใช้แรงงาน ประมาณสัก 20 กว่าปีที่แล้ว ประเทศฮ่องกงเริ่มพัฒนา มีการก่อสร้างเยอะ ทำให้แรงงานไทยเข้ามาเยอะ เนื่องจากเป็นประเทศที่อยู่ใกล้และมีค่าแรงที่มากกว่าไทย ⁷ คนไทยมีความต้องการมาโชคมาทำอาชีพในฮ่องกง พอหลังจากนั้นมีแรงงานมาอยู่เยอะขึ้นก็เริ่มมีร้านอาหารและร้านค้าของไทยเพื่อตอบสนองคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง เหล่านี้ทำให้คนไทยมาอยู่ในฮ่องกงมากขึ้นนับแต่นั้นมา ² ฮ่องกงมีลักษณะส่วนหนึ่งที่คล้ายกับไทยในเรื่องของบรรยากาศ และลักษณะของสังคมเมือง แตกต่างกันในเรื่องภาษาและวิถีการดำเนินชีวิต ทำให้คนไทยก็ยังคงอาศัยอยู่กันที่นี้ การปรับตัวก็ไม่ยากมากนัก เพราะเป็นเอเชียด้วยกัน ⁶ เราก็คำนึงถึงการบังคับใช้กฎหมายของประเทศฮ่องกงว่ามีความเท่าเทียมกันหรือไม่ ¹⁰ ฮ่องกงเป็นประเทศที่ด้วยการปกครองของอังกฤษมีรัฐสวัสดิการที่ดีมาดูแลประชาชนจำนวนไม่น้อยที่คนไทยได้เป็นพลเมืองฮ่องกงกัน
คนที่ 41 เพศหญิง อายุ 38 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขาย ผักผลไม้	แน่นอนว่าอาชีพเป็นสิ่งที่ทำให้คนมาอยู่ในชุมชนมากขึ้น ถ้ามีอาชีพที่ไม่ดี ไม่สามารถหารายได้ดี ก็เป็นแหล่งชุมชนที่ไม่น่าอยู่ ² ฮ่องกงสภาพอากาศทำให้เราปรับตัวไม่เยอะ ไม่เป็นปัญหาสำหรับคนไทย ³ ฮ่องกงเป็นแหล่งเศรษฐกิจยังคงดึงดูดคนไทยมาอาศัยอยู่เพื่อมาหารายได้ เพราะความเจริญของประเทศ และเป็นแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันสำหรับตัวผมเองคิดว่าฮ่องกงไม่น่าอยู่อาศัยมากนัก ⁴ ทุกวันนี้ผู้คนต่าง ๆ เริ่มมาอาศัยอยู่ในฮ่องกงค่อนข้างเยอะทุกวันนี้ทำเลที่จะทำอะไรก็เริ่มมีความลำบากมากขึ้นเพราะความแออัดนี้เอง ทุกวันนี้ก็มีผู้คนบางกลุ่มเริ่มทยอยกลับออกไปเพราะสาเหตุความแออัดนี้แม้แต่คนฮ่องกงเองบางกลุ่มก็ย้ายถิ่นไปอยู่ประเทศอื่นบ้างก็มี ⁶ ในเรื่องของชนชั้นนะถ้าในฮ่องกงนั้นมีกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันที่ดีไม่เอื้อประโยชน์ต่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเราว่าดีนะ ¹⁰ ฮ่องกงไม่เหมือนไทยตรงที่ว่าสวัสดิการของรัฐนั้นช่วยเหลือคนทุกระดับจริง ๆ ดีจริง ๆ เรียนฟรี รักษาฟรี ดูแลคนชรา ทำให้คนไทยพยายามเป็นพลเมืองฮ่องกงกันเยอะนะ

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 42 เพศหญิง อายุ 42 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านทำผม	<p>¹อาชีพเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการอาศัยอยู่ในที่ต่างๆ เรามองว่าอาชีพคือปากท้องของคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้ หรือชุมชนไหน ๆ ก็ต้องมีการประกอบอาชีพ ลองดูเราจะไม่ค่อยสนใจอะไร ⁷ถ้าที่ไหนสามารถทำเงินให้เราได้เราก็จะไป ³ถ้าพูดถึงฮ่องกงแล้วทุก ๆ คนก็จะนึกถึงความเป็นเมืองที่มีแต่การทำมาหากิน คนจีนขยันทำมาหากินมาก คนไทยเราก็น้อยกว่าคนจีนมาก่อนมาอยู่ที่ฮ่องกงก็ไม่ลำบากเท่าไร</p> <p>ฮ่องกงถ้ามาอาศัยอยู่ก็คงไม่ดีเพราะทุก ๆ อย่างเป็นค่าใช้จ่ายไปหมดจึงเป็นแรงกดดันที่ทำให้ทุกคนต้องทำงาน ฮ่องกงเป็นเมืองที่วุ่นวายชุมชนนี้ก็เหมือนกัน⁴อาศัยกันอยู่แบบหนาแน่นต้องใช้ที่ดินให้คุ้มค่า ‘กฎหมายที่นี่มีความเข้มงวดดีที่ทำให้เราอยู่กันได้ และ¹⁰สวัสดิการก็ดีมาก ๆ เราก็มีวีซ่าถาวรใช้สำหรับการรักษาพยาบาลที่นี่รักษาถูกมากและคุณภาพดีด้วย ⁸ในทุกวันนี้เราทุกคนทำบุญที่วัดที่อยู่ในตัวตึกกันบางคนก็ไปวัดไทยที่อยู่ทางเหนือบ้างก็มี⁹ การพูดคุยกันเพื่อช่วยเหลือกันบ้าง</p>
คนที่ 43 เพศชาย อายุ 56 ปี อาชีพ พนักงาน ขาย หนังสือ ไทย	<p>แต่ก่อนความหลากหลายของอาชีพคนไทยไม่ค่อยมีมากนัก ¹ส่วนมากมาฮ่องกงก็รับจ้างแรงงาน อาศัยค่าแรงที่มากกว่าในไทย ส่งเงินกลับไทยเลี้ยงครอบครัวปกติ แต่มาตอนนี้มีความหลากหลายอาชีพ หลากหลายธุรกิจ พัฒกันไปต่าง ๆ นา ๆ เปิดร้านอาหาร นำของไทยมาขายกันบ้าง ⁷เมื่อก่อนการหลังไหลของผู้คนมาซึ่งที่นี้มีอยู่น้อย ต่อมาช่วงระยะเวลาหนึ่งการรับรู้เริ่มขยายเป็นวงกว้างมากขึ้นเป็นผลให้ผู้คนที่นี้มากขึ้น²ตอนนี้คนไทยเองก็เริ่มรู้ว่ามีคนไทยอยู่เยอะก็เริ่มมาเที่ยวมาหาข้อมูลกัน มีทั้งมาถามหางาน หาที่อยู่ หาที่เรียน ¹⁰วิธี³ได้วีซ่าระยะยาว และมาหาข้อมูลงานวิจัยก็มีคนฮ่องกงมีวิถีชีวิตที่พัฒนาเนื่องจากวัฒนธรรมอังกฤษตั้งแต่ก่อนกินเกาะฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงต่างจากจีนเพราะมีการปกครองแบบสากล⁶ภาครัฐมีการควบคุมดูแลและมีกติกาที่ทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนยากจนลดลงทำให้คนไทยในฮ่องกงจึงอยากเป็นพลเมืองฮ่องกงเพื่อได้รับความเป็นธรรมและสิทธิจากสาธารณะต่าง ๆ ⁸คนไทยที่นี่มักจะจัดงานประเพณีบ่อยครั้งเป็นส่วนหนึ่งนะที่ทำให้ไม่รู้สึกเหงาอะไร ๆ คนก็มาร่วมงานกันและช่วยงานกันเหมือนเมืองไทยเวลาจัดงานอะไรกันก็จะมาร่วมกัน</p>

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ

แบ่งชั้นทางสังคม,⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม,⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน,⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ
ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 44 เพศชาย อายุ 48 ปี	<p>“สิ่งที่เห็นและทำให้ชุมชนนี้คนอยู่เยอะขึ้น เนื่องจากนิสิตคนไทย ใครมาก็จะช่วยกัน เอื้อเฟื้อกับคนที่ด้อยกว่า แนะนำหางานให้ มีงานอะไรกันก็มาช่วยกันเพราะมีกิจกรรมไทย จัดกันบ่อยครั้งทำให้พบปะช่วยเหลือกัน และคนไทยอยู่เยอะทำให้หลาย ๆ คนอยากมา เป็นการ แนะนำกันหารายได้กัน เป็นมาอย่างเงิ่นนานแล้ว ถ้าพูดถึงแหล่งชุมชนนี้ไว้ทำอะไร³สำหรับคนไทยส่วนมากเป็นแหล่งที่ทุกคนอยากมาทำการค้าการขายที่นี่ จะมาเที่ยวก็มีบ้าง นะแต่ส่วนน้อย ส่วนคนฮ่องกงก็ชอบมาหาซื้อของไทยหรือไม่ก็มากินอาหารไทยกัน²ใน ความคิดเห็นของเรามองว่าฮ่องกงเป็นแหล่งเศรษฐกิจมากกว่า การที่จะมาอยู่อาศัย เพราะ ประเทศเล็กมากทำให้การอยู่อาศัยลำบากและมีค่าใช้จ่ายสูง¹⁰ข้อดีคือรัฐบาลเลี้ยงคนได้ดี ถ้าเป็นคนของเขา เทียบกับไทยเสียภาษีก็ยังไม่ได้รับรักษาพยาบาลฟรี ที่นี้เป็นโรคอะไรรับ รักษาหมด</p> <p>คนไทยอยู่ที่นี่เลยมีบัตรอนุญาตพำนักกระยาวกันเยอะ กลับไทยแต่มารักษาฮ่องกงก็ดีนะ ไม่เสียตังค์</p>
คนที่ 45 เพศหญิง อายุ 41 ปี อาชีพ พนักงาน บริษัท	<p>ชีวิตก็คือการทำงาน การหารายได้ เพื่อนำมาเลี้ยงตนเอง และครอบครัว การที่เราอาศัย อยู่ที่ไหนก็ตาม จะมีการทำงานอยู่เสมอ¹เพื่อการดำรงชีพ ในชุมชนนี้ เป็นชุมชนคนไทย มาอาศัยอยู่ที่นี่ก็เริ่มต้นมาจากการทำงาน เกือบทุกคน³เมื่อพูดถึงฮ่องกงแล้วทุกคนต้อง คิดถึงการทำมาหากินที่ประเทศนี้ เหมือนกับหลาย ๆ คนที่ต้องการมาอาศัยอยู่ที่นี่จาก ไทยไม่ใช่มาเที่ยวนะ ก็จะอยากมาหารายได้ที่ดี เพื่อส่งกลับไปเลี้ยงครอบครัวจะคิดอยู่ที่ ฮ่องกงไม่ค่อยจะมีใครคิด นอกจากมีธุรกิจใหญ่โตแระ อย่างเราร้านอาหารคนไทยถ้าพูด ภาษาจีนเป็นก็ไปเสรีฟ พูดไม่เป็นก็ต้องถามทำครัวเป็นหรือไม่ แต่อย่าหวังว่าคนไทยจะ อยู่ที่นี่ยาว เขาจะมักกลับบ้านเราก็ต้องมีหยุดยาวให้เขา และหากคนมาแทนอยู่เรื่อย ๆ ฮ่องกงสภาพทั่วไปถ้าไม่มีรายได้พอสมควรก็อยู่ลำบากแถมยังเป็น⁴ประเทศที่เล็กอยู่กัน กับแคบ รวมทั้งต้องแข่งขันกันทำงาน²แม้คนฮ่องกงเองมักจะออกไปใช้ชีวิตในประเทศ อื่น ๆ แต่มีธุรกิจที่นี่ แต่คนฮ่องกงชอบไปอาศัยอยู่ที่ไทยนะในช่วงวัยชรา แต่ก็ยังได้ สวัสดิการจากฮ่องกงด้วย¹⁰สวัสดิการจากฮ่องกงดีกว่าไทยเยอะคนไทยที่มาอยู่ได้ใน ระยะเวลาหนึ่งก็พยายามให้ได้สัญชาติฮ่องกงได้ก็ยิ่งดี หรือไม่ก็วีซ่าถาวร เนื่องจากได้สิทธิ จากรัฐบาลฮ่องกงเยอะ</p>

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 46 เพศหญิง อายุ 62 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขาย ผักผลไม้	<p>สิ่งที่เห็นมาตลอดคนไทยที่มานี่นี้นอกจากคนมาเที่ยวแล้ว ¹ส่วนมากจะมาหางานทำ หรือไม่กี่มาค้าขาย ⁷ชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงนี่เติบโตมาด้วยแหล่งที่ทำมาหากิน เพราะของจากไทยจะมีราคาถูกและขายได้ราคาที่สูงในฮ่องกงนี้ การเป็นอยู่ของคนไทยที่นี่ไม่มีค้อยมีปัญหาหนักเท่าที่เห็นก็อยู่กันสบาย มีก็เพียงแต่อยากกลับไทยเพราะว่าไทยสงบกว่า ¹⁰คนไทยที่นี่มีวิชาถาวรกันหลายคน อยากได้สวัสดิการของภาครัฐ</p> <p>ฮ่องกง เช่น สิทธิการรักษาพยาบาล การได้รับการดูแลจากภาครัฐเมื่อเข้าวัยชรา เป็นต้น คนไทยส่วนมากพอมายู่นี่นี่ยังจะดิ้นรนเพื่อให้ได้วิชาถาวรกัน หลาย ๆ คนไทยเมื่อได้รับการเป็นอยู่ที่ดีก็จะพาญาติพี่น้องมาอยู่กัน หรือไม่กี่เพื่อน ²ผู้คนในฮ่องกงถึงแม้บางส่วนจะไม่ค่อยดี แต่ส่วนมากก็จะมีความเป็นระเบียบและเคารพสิทธิส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก วัฒนธรรมฮ่องกงอาจจะมีแตกต่างกัน แต่คนไทยเรามีการปรับตัวได้เป็นอย่างดีและ ⁶สมาชิกในชุมชนควรศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของตน</p>
คนที่ 47 เพศชาย อายุ 47 ปี	<p>¹คนไทยส่วนมากชอบค้าขาย ³มาหาแหล่งขายของที่นี่เป็น ⁷กลุ่มคนไทยที่รวมตัวกัน มาขายของ เพราะได้ราคาดีโดยเฉพาะของที่เป็นฝีมือจากไทย คนฮ่องกงมีกลุ่มคนที่ชอบของจากไทยอยู่ไม่ใช่น้อย พวกของใช้ตกแต่งบ้านแนวไทย ๆ ขายได้ดีที่นี่ คนที่มาอยู่ฮ่องกงได้ มักจะเป็นผู้คนที่มียาขายได้สูงพอสมควร ก็มักชอบของแนวนี้ การเป็นอยู่ในชุมชนนี้ก็สบาย ๆ เหมือนไทย อาจจะเพราะคนไทยเยอะก็ได้ สิ่งที่น่าให้เรา มาอยู่ที่นี่ก็เพราะฮ่องกง เป็นประเทศที่มีระเบียบมีการจัดการต่าง ๆ ที่ดี ¹⁰มีสวัสดิการที่ดีคนไทยเป็นพลเมืองก็เยอะ การอาศัยอยู่ที่ฮ่องกงก็ไม่เหมาะเท่าไร ฮ่องกงเหมาะค้าขายทำรายได้ดีนะ ที่ผ่านมาชุมชนที่นี่มีคนไม่มากเท่าไร เมื่อหลาย ๆ คนได้ ⁵รู้ว่าคนไทยมาอยู่ที่นี่ก็เริ่มเป็นแหล่งที่ทุกคนจะมาหาข้อมูลกัน ก็จะมาถามเกี่ยวกับการทำงาน การเปิดร้านอาหาร หรือไม่กี่การขายของ คนก็เริ่มมากขึ้น ส่วนมากตอนนี้เริ่มเป็นนักศึกษาไทยเข้ามาบ้างคนไทยเริ่มมาเรียนที่ฮ่องกงมากขึ้น เราก็ไม่รู้เพราะอะไร แต่สัมผัสได้เข้ามาเรียนธุรกิจกัน เหมือน MBA บ้านเราเพราะฮ่องกงเด่นเรื่อง</p>

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 46 เพศหญิง อายุ 62 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านขาย ผักผลไม้	<p>สิ่งที่เห็นมาตลอดคนไทยที่มานั้นนอกจากคนมาเที่ยวแล้ว ส่วนมากจะมาหางานทำ หรือไม่ก็มาค้าขาย⁷ชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงนี้เติบโตมาด้วยแหล่งที่ทำมาหากิน เพราะของจากไทยจะมีราคาถูกและขายได้ราคาที่สูงในฮ่องกงนี้ การเป็นอยู่ของคนไทยที่นี่ไม่มีค้อยมีปัญหาหนักเท่าที่เห็นก็อยู่กันสบาย มีก็เพียงแต่อยากกลับไทยเพราะว่าไทยสงบกว่า¹⁰คนไทยที่นี่มีวิชาถาวรกันหลายคน อยากได้สวัสดิการของภาครัฐ ฮ่องกง เช่น สิทธิการรักษาพยาบาล การได้รับการดูแลจากภาครัฐเมื่อเข้าวัยชรา เป็นต้น คนไทยส่วนมากพอมายูที่นี้มักจะดิ้นรนเพื่อให้ได้วิชาถาวรกัน หลาย ๆ คนไทยเมื่อได้รับการเป็นอยู่ที่ดีก็จะพาญาติพี่น้องมาอยู่กัน หรือไม่ก็เพื่อน²ผู้คนในฮ่องกงถึงแม้บางส่วนจะไม่ค่อยดี แต่ส่วนมากก็จะมีความเป็นระเบียบและเคารพสิทธิส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก วัฒนธรรมฮ่องกงอาจจะมีแตกต่างกัน แต่คนไทยเรามีการปรับตัวได้เป็นอย่างดีและ⁶สมาชิกในชุมชนควรศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของตน</p> <p>ธุรกิจมาก⁴ฮ่องกงมีพื้นที่เล็กนะต่อประชากรที่อาศัยอยู่ทำให้การอยู่อาศัยหรือการเปิดกิจการต่าง ๆ</p>

หมายเหตุ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 47 (ต่อ)	<p>ต้องใช้ให้คุ้มค่า และอีกอย่างค่าภาษีที่ดินแพงไม่เหมือนเมืองไทยมีที่ก็เช่าจ่ายแค่ภาษีท้องถิ่นเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ที่ฮ่องกงต้องมาคิดว่าทำอะไร ยังทำธุรกิจอยู่หรือไม่ ต่อเติมผิบบนหรือป่าว เป็นต้น⁶ เพื่อไม่ให้ผิดกฎหมายเราก็ต้องศึกษาให้ดีเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ</p> <p>ให้ดี⁷ เราก็ต้องไปสอบถามคนไทยที่เคยอยู่กันหลายๆคนก็แนะนำได้ดีนะ เราก็มีกลุ่มคนที่ช่วยปรึกษาตั้งเป็นสมาคมก็ช่วยได้เยอะนะเป็นสิ่งที่ดีถ้าเรามีการช่วยเหลือกัน</p>
คนที่ 48 เพศหญิง อายุ 55 ปี	<p>ตั้งแต่เมื่อก่อนจวบปัจจุบัน คนไทยในแหล่งชุมชนนี้ไม่เคยน้อยลงเลย มีแต่เพิ่มมากขึ้น ยิ่งรู้ว่ามีคนไทยอยู่ที่นี่ก็มากขึ้น ชุมชนคนไทยเริ่มการขยับขยายออกไปสู่ถนนอื่นเรื่อย ๆ เพราะอะไร⁸ เพราะฮ่องกงเป็นแหล่งที่สร้างรายได้ที่ดี นำของจากไทยมาขายได้ราคาดี และสามารถนำของจากฮ่องกงไปขายไทยก็ได้ราคาดีเหมือนกัน เพราะของที่ฮ่องกง กับจีน จะคล้าย ๆ กัน ของจากฮ่องกงไปไทยดีกว่าจากจีนไปไทย เพราะภาษีแพงกว่า ทำให้เกิดโอกาสทางธุรกิจในสายตาของคนไทยหลาย ๆ คนจะ⁹ มาเพื่อหารายได้ที่ดีกว่าเป็น ช่องทางทำมาหากินอีกด้านหนึ่ง สภาพของฮ่องกงหรือชุมชนนี้ก็อยู่กันอย่างไม่ว่างคนไทยปรับตัวได้เร็วเพราะวัฒนธรรมคนเอเชียอีกอย่างเราคุ้นเคยกับคนจีนได้ดี คนไทยเชื้อสายจีนมีเยอะ⁴ การเป็นอยู่ในฮ่องกงแออัดไปหน่อยเพราะประเทศเล็กอยู่ไม่ถึงอาทิตย์ก็ไปได้ทั่วแล้ว ทำให้ฮ่องกงต้องมีระเบียบการจตุรัสที่ดินและการอาศัยอยู่เป็นไปอย่างเข้มงวดอาจจะ⁵ เป็นเพราะภาษีที่ดินด้วย และ⁶ กติการะเบียบบังคับเป็นแบบสากลทำให้คนที่ไม่มีโอกาส⁷ ได้มีโอกาที่จะเติบโตเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปทำให้เป็นสังคมที่น่าอยู่และอย่างเสรี</p>

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 49 เพศชาย อายุ 53 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านอาหาร ไทย-จีน	<p>'ทุกวันนี้คนไทยจะเริ่มหาช่องทางมาทำธุรกิจที่ฮ่องกงเพิ่มขึ้นนะ เราสังเกตได้จากกรเพศชายที่คนไทยหลาย ๆ คนชอบมาถามว่ายังขาดอะไรบ้าง จะขายตัวนี้เอาไหม เป็นต้น⁵ อาจเพราะเขาได้⁷ทราบข่าวว่ามีคนไทยอาศัยอยู่เยอะขึ้นก็เลยอยากจะทำการค้าที่นี่² สภาพแวดล้อมของฮ่องกงทำให้คนไทยนั้นปรับตัวได้ไม่ยากเท่าไร รวมทั้ง³พนักงานฮ่องกงยังเป็นแหล่งที่เอื้อต่อการทำธุรกิจมาก ๆ ไม่ว่าจะธุรกิจมาจากคนต่างชาติหรือไม่กี่คนฮ่องกงเอง ทำให้คนไทยเอง ก็ไม่อาจจะเลย ที่ต้องการมาทำธุรกิจในฮ่องกง ความเป็นฮ่องกงนี้เอง⁴ทำให้ผู้คนหลังไหลเข้ามาเยอะและหนาแน่นมากขึ้น ไม่ใช่แค่คนไทยเพียงอย่างเดียว ฮ่องกงมีสิ่งตอบสนองต่อความต้องการมากมาย และมี⁶การจัดการระเบียบที่ดีทำให้การใช้ชีวิตหรือการค้าเงินธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นแบบแผนคนรวยไม่รังเกศคนจนได้⁸ เมื่อพูดถึงเรื่องความร่วมมือของคนไทยที่เข้าร่วมงานประเพณีต่าง ๆ เราว่ามีเยอะนะ ทุกวันนี้พอมีงานอะไรกลุ่มคนไทยก็จะมีการบอกกล่าวกัน</p> <p>ปากต่อปาก จนบางครั้งเราก็เห็นคนฮ่องกงมาด้วยก็รู้สึกดีที่เราไม่กีดกันนะถ้าคนฮ่องกงจะร่วมการทำกิจกรรมประเพณีกับเรา</p>
คนที่ 50 เพศหญิง อายุ 49 ปี อาชีพ พนักงาน ร้านซักอบรีด	<p>คนไทยไปไหนไม่ทิ้งกัน แหล่งนี้เป็นแหล่งคนไทย ย่อมมี¹คนไทยเข้ามาหางานทำหรือไม่กี่ค้าขายกันเรื่อย ๆ⁸ เรามักจะแนะนำให้คนไทยมาอยู่เสมอก็เลยทำให้คนไทยที่จะมาหารายได้ในชุมชนแหล่งนี้¹ ประกอบกับเป็นชาติเดียวกันพูดภาษาเดียวกัน แน่นนอนว่าการทำมาหากินมาเป็นอันดับหนึ่ง⁷ ถ้าแหล่งไหนสามารถหารายได้ให้เราได้ หรือให้แก่คนไทยได้ ก็จะไปรวมตัวกันอยู่ที่นั่น เกิดเป็นแหล่งชุมชนขึ้นมาอย่างเช่น³ชุมชนนี้เป็นแหล่งหารายได้สำคัญแก่คนไทยที่มาอยู่ต่างแดน ซึ่งเป็นแนวความคิดเราที่เห็นมาตั้งแต่แรกๆ ถ้าพูดถึงฮ่องกงแล้วเราทราบว่า เป็นประเทศที่เล็ก⁴ ฮ่องกงมีความจำเป็นที่ต้องใช้พื้นที่ให้คุ้มที่สุดสังเกตได้จากกรอาศัยอยู่ของผู้คนในฮ่องกงจะอาศัยกันอยู่แบบคับแคบแต่มีการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า และมีแนวคิดที่ออกแบบไว้อย่างสะดวกสบาย⁶ ความรู้สึกของคนในชุมชนเกี่ยวกับการได้รับโอกาส</p>

หมายเหตุ ¹ด้านอาชีพ, ²ด้านสิ่งแวดล้อม, ³ด้านขนาดของชุมชน, ⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร, ⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการ

แบ่งชั้นทางสังคม,⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม,⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน,⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ
ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	ความคิดเห็น
คนที่ 50 (ต่อ)	จากกฎข้อบังคับของภาครัฐ เช่น โอกาสจากการทำงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับความคุ้มครอง และการมีส่วนร่วมในภาครัฐ ถ้าเราได้รับโอกาสต่างๆทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นด้วย ¹⁰ การทำงานในฮ่องกงต้องมีการเสียภาษีไม่เกินร้อยละ 15-19 ภาษีของฮ่องกงถูกมากและมีสวัสดิสังคมดีเมื่อเสียภาษีแล้วก็อยากได้สวัสดิการ คนไทยจำนวนไม่น้อยที่มีวีซ่าถาวรกันที่นี่ เราควรจะร่วมกันตั้งไทม์ทาวน์ได้แล้ว

หมายเหตุ¹ด้านอาชีพ,²ด้านสิ่งแวดล้อม,³ด้านขนาดของชุมชน,⁴ด้านความหนาแน่นของประชากร,⁵ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร,⁶ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม,⁷ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม,⁸ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน,⁹ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และ¹⁰ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

จากตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ห้วงทัศน์ภายหลังปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง ในภาพรวม พบว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีจุดเริ่มต้นมาจากมีความต้องการหาแหล่งที่มีรายได้เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิมเพราะฮ่องกงเป็นประเทศที่เด่นทางเศรษฐกิจ ประกอบกับฮ่องกงเป็นประเทศที่อยู่ใกล้กับประเทศไทยและมีพรมแดนติดกับประเทศจีนซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นประเทศที่เป็นประตูสู่จีน ทำให้การค้าระหว่างจีนกับฮ่องกงมีความเป็นเสรีมากขึ้น เป็นผลให้คนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงได้รับประโยชน์จากข้อกำหนดทางการค้าระหว่างกัน ในทางกลับกันก็เป็นประโยชน์ต่อคนไทยที่ต้องการขยายตลาดไปยังประเทศจีนด้วยเช่นกัน หลังจากที่คนไทยอาศัยอยู่ในฮ่องกงเริ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการประกอบอาชีพในฮ่องกง ก็เริ่มมีมุมมองในการตั้งรกรากในแหล่งชุมชนที่ประกอบอาชีพอยู่ โดยให้ความสนใจในด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ความเป็นธรรมในการใช้กฎหมาย ความมีระเบียบ และการได้รับสิทธิประโยชน์จากภาครัฐในประเทศฮ่องกงและไทย เหล่านี้เป็นปัจจัยรองที่ผู้คนคนไทยในฮ่องกงได้คำนึงถึงไว้ ส่วนประเด็นที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือ ประเทศฮ่องกงเป็นประเทศที่มีขนาดพื้นที่จำกัดทำให้การอยู่อาศัยหรือการประกอบธุรกิจถูกจำกัดไปด้วยเช่นกัน ทำให้เป็นประเทศที่มีความแออัด ปัญหานี้เป็นปัญหาทางด้านภูมิศาสตร์โดยตรง เป็นผลให้คนไทยในฮ่องกงบางส่วนมีความต้องการที่จะออกไปหาแหล่งในการพำนักระยะยาวในประเทศอื่นหรือกลับประเทศไทยในช่วงบั้นปลายชีวิต เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ดังนั้นฮ่องกงจึงเป็นแหล่งที่เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างหลักความมั่นคงในการดำรงชีพ จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศฮ่องกงจึงเป็นแหล่งที่ดึงดูดให้คนไทยมา

อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง
ข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นรายละเอียดในแต่ละปัจจัยไว้ดังนี้

ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการ
อาศัยกันเป็นแหล่งชุมชน อาชีพนำไปสู่รายได้และการดำรงชีพของคนที่อาศัยอยู่ในแหล่งนั้น และเป็น
จุดเริ่มต้นที่เรียกว่าชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการเติบโตขึ้นเนื่องจากคน
ไทยเริ่มไปอาศัยอยู่มากขึ้น จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า ฮ่องกงเป็นแหล่งที่
หารายได้ได้ดีให้แก่คนไทยที่อาศัยอยู่ อาชีพของคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เช่น
จากเดิมมาหารายได้โดยมีอาชีพเป็นคนรับจ้าง และใช้แรงงานบ้าง หลังจากนั้นไม่นานก็เริ่มเป็นเจ้าของ
กิจการ เพื่อเป็นการพัฒนาหาอาชีพหาช่องทางใหม่เพื่อให้มีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ในยุคเริ่มแรกชุมชนแห่งนี้
สร้างตัวมาจากกลุ่มคนไทยมีความต้องการแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าว
มุ่งเน้นไปทางด้านการมีรายได้ที่ดีซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานเบื้องต้นในการดำรงชีวิต เป็นการหาอาชีพที่มี
รายได้มากกว่าในประเทศไทยเพื่อนำเงินรายได้ดังกล่าวมาเลี้ยงครอบครัว อาชีพในยุคนั้นเป็นการใช้
แรงงานส่วนใหญ่ในประเทศฮ่องกงในยุคที่ฮ่องกงปกครองโดยอังกฤษเป็นยุคที่ฮ่องกงกำลังพัฒนา
ประเทศทำให้ฮ่องกงต้องมีการลงทุนสาธารณูปโภคในหลายด้าน จึงทำให้ฮ่องกงต้องการแรงงานใน
การสร้างโปรเจกต์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นเหตุให้ค่าแรงงานในยุคนั้นมีอัตราที่สูงทำให้คนไทยมีความต้องการ
มาใช้แรงงานในฮ่องกง ต่อมาในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจของฮ่องกงและโลกมีการ
เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้เกิดความหลากหลายในอาชีพ จากสมัยก่อนคนไทยที่มาฮ่องกงมาใช้
แรงงานก็พัฒนามาเป็นเจ้าของกิจการ เช่น การเปิดร้านอาหาร ร้านค้าขายของจากไทย ตัวแทนการ
นำเข้าส่งออกสินค้า หรือไม่ก็ทำงานอยู่ในภาครัฐ เป็นต้น จึงทำให้มุมมองทางด้านอาชีพเปลี่ยนไป
จากเดิมเป็นแรงงานจนเป็นธุรกิจของคนไทยในฮ่องกงและรวมกันอยู่ในแหล่งชุมชนนี้ จากการพัฒนา
ทางด้านอาชีพไปอย่างมั่นคงของคนไทยในฮ่องกงนั้นเป็นส่วนที่สำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยใน
ฮ่องกงทั้งนี้ปัจจัยทางด้านอาชีพเป็นประเด็นหลักที่ส่งผลต่อปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนในด้านอื่น ๆ อีก
ด้วย จึงต้องมีการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจและให้ข้อมูลทางธุรกิจ
อย่างรอบด้านส่งผลให้อาชีพและธุรกิจมีความหลากหลายมากขึ้นต้องอาศัยผู้บอกเล่าถึงประสบการณ์
ในการทำธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของข้อกฎหมายและระเบียบต่างๆต่อมาต้องยกระดับการรวมกลุ่มเพื่อ
สร้างเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อประสานการสนับสนุนจากภาครัฐให้เกิดภาวะที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ การ
รวมกลุ่มเป็นการรับรู้ถึงปัญหาในการประกอบธุรกิจหรืออาชีพของสมาชิกในชุมชนต้องมีการแสดง
การมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาสิทธิ ประโยชน์ และปรับปรุงข้อกำหนดจากรัฐให้สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อ
เสริมความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ ดังนั้นฮ่องกงจึงเป็นแหล่งอาชีพที่สำคัญต่อคนไทยที่อาศัย
อยู่ ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คนไทยได้เข้ามาประกอบอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนแห่งนี้

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นประเทศที่เด่นทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะความเป็นเมืองท่าและชายแดนติดกับจีน จึงดึงดูดให้ผู้คนมาแสวงหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจ ในแง่ของการเป็นประเทศที่น่าอยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า เป็นประเทศที่ยังคงมีสภาพที่ไม่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัยในระยะยาวและไม่สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เพราะเป็นประเทศที่มีแต่การแข่งขันในด้านธุรกิจสูง เมื่อก้าวถึงสภาพภูมิอากาศของประเทศฮ่องกง กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า เป็นประเทศที่มีสภาพอากาศคล้ายกับประเทศไทยทำให้คนไทยปรับตัวได้ไม่ยากเท่าไร และไม่ไกลจากประเทศไทยเท่าไร เมื่อวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมทั่วไปของฮ่องกงในอดีตในช่วงที่เทคโนโลยีของสาธารณูปโภคต่าง ๆ ยังไม่เอื้ออำนวยทำให้ฮ่องกงเป็นประเทศที่มีพื้นที่ชนบทมากกว่าเมืองทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องการทำประมงผู้คนที่เป็นพื้นเมืองเก่าจะนิยมประกอบอาชีพประมงเป็นหลักทำให้วิถีชีวิตในการประกอบอาหารนั้นมีเยอะประกอบกับผู้คนจากต่างแดนยังไม่ค่อยเดินทางมาอยู่อาศัยมากนัก ต่อมาในระยะที่มีการปกครองของชาวอังกฤษจนถึงปัจจุบันทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภคและภูมิประเทศของฮ่องกงเป็นแหล่งทรัพยากรทางทะเล มียุทธศาสตร์ทางการค้าทำให้ฮ่องกงเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องค้นหาและสร้างโอกาสทางธุรกิจโดยการใช้ประโยชน์ระบบสาธารณะที่ฮ่องกงมีอยู่เนื่องจากฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ทางการค้าในแถบเอเชีย สภาพแวดล้อมในฮ่องกงมีศักยภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจและอาชีพสมาชิกในชุมชน สมาชิกในชุมชนต้องใช้ประโยชน์จากสาธารณะต่างๆของฮ่องกงเนื่องด้วยภาครัฐฮ่องกงได้เล็งเห็นแล้วว่าการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต้องมีการจัดการระบบสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดประโยชน์ในหลากหลายด้าน โดยเฉพาะประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศฮ่องกงเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศนั้นสามารถเดินทางและติดต่อกับภูมิภาคในอาเซียนรวมถึงฮ่องกงยังติดกับประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ที่มีประชากรหลายพันล้านคน หลากหลายของการไหลสินค้าและผู้คนต่างต้องผ่านมาทางฮ่องกงบ่อยครั้ง ดังนั้นปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมของฮ่องกงยังมีอิทธิพลต่อปัจจัยของการจัดตั้งชุมชนในด้านอื่นเช่นกันยกตัวอย่างปัจจัยทางด้านอาชีพเนื่องจากสภาพแวดล้อมของฮ่องกงเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ทำให้ธุรกิจ在香港มีความหลากหลายเกิดการสร้างอาชีพที่ผู้คนต่าง ๆ มาแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เป็นต้น

ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า มีผลมาจากสภาพแวดล้อมของฮ่องกงซึ่งมีพื้นที่จำกัด ทำให้การอยู่อาศัยมีความแออัดต้องมีการใช้พื้นที่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นข้อจำกัดของการเติบโตชุมชน กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นไว้ว่า ฮ่องกงนั้นเหมาะแก่การหารายได้ ถ้าให้อยู่ตลอดคงต้องหาถิ่นที่อยู่อื่นหรือไม่ก็กลับประเทศไทย เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีกว่า การมาที่ฮ่องกงมาเพื่อการแสวงหาโอกาสในการเพิ่มพูนรายได้และก็นำกลับไปประเทศไทยมากกว่า ในอดีตขนาดของชุมชนคนไทยนี้ จำนวนสมาชิกมีอยู่ไม่มากนักอาศัยอยู่กับคน

ท้องถิ่นเนื่องจากหน้าที่การงานในสมัยก่อนนั้นยังไม่มีหลากหลายและจำนวนคนไทยที่มาประกอบกับอาชีพที่ฮ่องกงในอดีตมีไม่มากทำให้ชุมชนยังมีขนาดเล็ก การพัฒนาการของชุมชนจนมาถึงปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นตามลำดับเนื่องจากผลของการพัฒนารายได้ของสมาชิกเองที่มีอาชีพการงานที่มั่นคงขึ้นทำให้เป็นแหล่งที่ดึงดูดให้คนไทยหันมาประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในฮ่องกง เป็นผลให้ภาพลักษณ์ของสถานที่และบรรยากาศในชุมชนมีลักษณะมีความเป็นไทยมากขึ้นจึงกลายเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของคนไทยในฮ่องกงและมีปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชนเติบโตขึ้นตามลำดับ เป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนเกี่ยวกับการขยายตัวของชุมชน โดยตรงซึ่งต้องอาศัยกิจกรรมพื้นฐานที่สอดคล้องสภาพแวดล้อมเพื่อการขยายตัวของชุมชน การขยายตัวของชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องอาศัยธุรกิจนำหน้าเพื่อให้สมาชิกได้รับโอกาสจากหน้าที่การงานเป็นส่วนที่ช่วยเสริมการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่สมาชิกและดึงดูดให้เกิดสมาชิกใหม่เพื่อสร้างอาณาเขตของชุมชนต่อไป ในอนาคตต้องมีการกำหนดความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจภายในสมาชิกเอง เช่น การค้นหาธุรกิจที่มีความโดดเด่นเพื่อสร้างความแตกต่างในด้านธุรกิจและการสร้างแบรนด์คิงของสินค้าไทยเนื่องจากสินค้าไทยเป็นที่นิยมในประเทศฮ่องกง เป็นต้น เมื่อการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจดีขึ้นแล้วส่งผลให้ชุมชนมีขนาดใหญ่มากขึ้น ดังนั้น ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนมีข้อจำกัดในการดำรงชีวิตระยะยาวของชาวไทยในฮ่องกง เป็นประเทศที่เหมาะสมต่อการประกอบธุรกิจ

ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า ฮ่องกงเป็นประเทศที่เป็นลักษณะประชากรในเมืองซึ่งมีความหนาแน่นมาก จึงทำให้ประเทศฮ่องกงและชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องมีความจำเป็นใช้สอยพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ถึงแม้ประเทศฮ่องกงจะเป็นลักษณะชุมชนเมืองเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีชุมชนชนบทเป็นบางส่วนซึ่งไม่มากนัก กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ทางรัฐบาลของฮ่องกงจะไม่พัฒนาพื้นที่ชนบทที่มีอยู่มากจนเกินไปเพราะเป็นการรักษาวัฒนธรรมและธรรมชาติที่คงไว้เพื่อการท่องเที่ยว ในอดีตยังไม่เกิดการรวมตัวกันอย่างชัดเจนมีเพียงแต่การขายสินค้าไทยหรือร้านอาหารไทยบ้างเล็กน้อยเนื่องจากการจัดการผังเมืองที่อยู่อาศัยยังไม่มีการแบ่งสัดส่วนที่ชัดเจน พอหลังจากปี ค.ศ. 1990 ทางรัฐบาลฮ่องกงมีการปรับผังเมืองทำให้กลุ่มคนไทยได้เลือกไปอยู่ย่านเกาลูนซึ่งมีพื้นที่ที่ราคาถูกกว่าและไม่ไกลจากใจกลางเมืองจนมาถึงปัจจุบัน จากการปรับปรุงผังเมืองดังกล่าวของรัฐบาลฮ่องกงในยุคนั้นทำให้ฮ่องกงสามารถจัดสรรพื้นที่ได้ดีประชากรสามารถอาศัยอยู่ได้อย่างไม่แออัดมากนัก ถึงแม้การปรับปรุงผังเมืองของฮ่องกงได้ลดความแออัดลงไปได้พอสมควรก็ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเติบโตของประชากรได้ทันซึ่งมีประชากรเพิ่มขึ้นอยู่ประมาณร้อยละ 0.7 ถึง 0.8 ต่อปี ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคของการพัฒนาและการเติบโตของประเทศฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงต้องมีการจัดสรรพื้นที่เป็นไปอย่างเข้มงวดซึ่งเป็นข้อจำกัดสำหรับการอยู่อาศัยและดำเนินธุรกิจต่าง ๆ สอดรับกับผลการวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ว่า เป็นประเทศที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงเนื่องจากลักษณะความเป็นอยู่เป็นสังคมเมือง ต้องมีการใช้สอยพื้นที่ให้ได้

ประโยชน์สูงสุดประกอบกับทางรัฐบาลฮ่องกงพยายามสงวนพื้นที่ที่เป็นลักษณะชนบทไว้ด้วยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์พื้นที่ที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศเอาไว้ด้วยเช่นกันส่งผลให้เป็นข้อจำกัดในการเติบโตของสังคมเมืองทำให้ปัจจุบันฮ่องกงเริ่มเป็นสถานที่ที่คนต่างแดนหรือคนในประเทศฮ่องกงเองมีความต้องการที่ขยายพื้นที่ในการอยู่อาศัยไปยังประเทศอื่นๆ ดังนั้นฮ่องกงเป็นลักษณะชุมชนเมืองส่วนใหญ่ ประชากรอาศัยอยู่นานแน่นอนอยู่โดยตลอดเนื่องด้วยเป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมเป็นเศรษฐกิจและการค้าจึงทำให้ผู้คนจากหลากหลายแหล่งเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาสจากเศรษฐกิจที่ดีของฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงต้องมีการจัดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่มีอยู่จำกัดให้มากที่สุดเพื่อสนองต่อการเติบโตของประชากรและชุมชนต่าง ๆ ภายในประเทศปัญหาเหล่านี้จึงส่งผลต่อการขยายตัวของสมาชิกในชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นอย่างมาก การที่สภาพแวดล้อมของชุมชนมีความหนาแน่นสูงจะส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อมีความหนาแน่นของชุมชนสูงก็ต้องมีการขยายชุมชนออกไปเพื่อลดความหนาแน่นนั้นลงแต่เนื่องด้วยสภาพแวดล้อมของฮ่องกงไม่เอื้ออำนวยนัก สมาชิกต้องเล็งเห็นถึงการให้ประโยชน์จากพื้นที่ให้ได้มากที่สุดและกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำรงอยู่ของชุมชนให้ชัดเจนเพื่อแสดงต่อภาครัฐฮ่องกงประโยชน์ที่ได้รับจากการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า เป็นความรู้สึกที่เป็นคนลักษณะเดียวกันหรือเชื้อชาติเดียวกัน เป็นปัจจัยที่ทำให้ดึงดูดคนไทยเข้ามาในแหล่งชุมชนนี้ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า คนไทยที่มาทำงานที่นี่หรือไม่ก็นักศึกษาจากไทยส่วนมากจะมาหาข้อมูลในแหล่งชุมชนนี้เป็นประจำ อาจเป็นเพราะเราเป็นคนไทยและพูดภาษาเดียวกันทำให้มีความรู้สึกเดียวกัน และยังมีกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า เราอยู่ที่นี่มานานมากผู้คนที่นี่มักจะแนะนำให้เราหาเราเพื่อสอบถามและชี้แนะแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือไม่ก็มาหางานทำ ปัจจัยเหล่านี้สร้างบรรยากาศโดยรอบชุมชนทำให้ผู้คนและได้รับรู้ว่าเป็นกลุ่มชาวไทย อาทิ สินค้าที่ขายอยู่ในชุมชน ธุรกิจร้านอาหาร และประกอบกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น ในอดีตชุมชนชาวไทยในฮ่องกงยังไม่เป็นรับรู้ของผู้คนมากมายนักสังเกตได้จากการค้าขายและการรู้จักคนไทยที่อยู่ในชุมชนของคนฮ่องกงเอง ทั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาจากการประชาสัมพันธ์หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนสิ่งนี้จะช่วยบอกกล่าวให้คนต่าง ๆ ได้รับรู้ซึ่งในชุมชนแห่งนี้ทำมาโดยตลอด จนปัจจุบันทำให้ชุมชนเติบโตสังเกตได้จากการค้าขายที่ดีขึ้น และจำนวนผู้คนได้มาเยือนชุมชนแห่งนี้มีมากขึ้น เป็นการสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกและบุคคลอื่นที่มี เชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษาเดียวกัน ชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องเน้นสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ความเป็นไทยประกอบกับการใช้สื่ออย่างมีความหลากหลายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลทั่วไปเป็นแรงดึงดูดให้ผู้คนได้รับรู้และเข้าร่วม ทั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาจากการประชาสัมพันธ์หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนสิ่งนี้จะช่วยบอกกล่าวให้คนต่าง ๆ ได้รับรู้ ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรเป็นยัง

ปัจจัยที่มีคุณค่าในตัวของตัวเองทั้งในด้านวัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิต ที่แสดงออกมาโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ปัจจัยความเป็นแบบเดียวกันมีผลถึงความรู้สึกถึงคนไทยช่วยให้คนไทยมีความต้องการที่จะมาร่วมกิจกรรมหรือไม่ก็มาดำเนินธุรกิจที่นี่

ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการแบ่งชั้นทางสังคมไว้ว่า เป็นประเด็นทางด้านความเป็นธรรมในการใช้กฎหมายหรือประเด็นความเท่าเทียมกัน กลุ่มตัวอย่างมองว่า ถ้าไม่มีความเป็นธรรมทางด้านการใช้กฎหมาย หมายถึงสังคมนั้นมีความแตกต่างทางชนชั้นนั้นสูง ทำให้กิจกรรมการค้าดำเนินธุรกิจหรือการอยู่อาศัยเป็นไปยากลำบาก กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ไม่ว่าเราอาศัยอยู่ที่ใดถ้าเราถูกกลั่นแกล้งหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมในการดำรงชีวิต สถานที่นั้นก็ไม่น่าอยู่ เมื่อก้าวถึงการแบ่งชนชั้นของชุมชนคนไทยในฮ่องกงนี้ พบว่า มีอยู่ไม่มากนัก เพราะกลุ่มตัวอย่างได้ชี้ประเด็นถึงความเข้มงวดในการใช้กฎหมายในฮ่องกง ซึ่งมีความเข้มงวดพอสมควรมีการร้องเรียนอะไรไป ก็มีการตรวจสอบและแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่น่าพอใจ การได้รับความเป็นธรรมและสิทธิจากการใช้ประโยชน์จากสาธารณะต่าง ๆ ภาครัฐมีการควบคุมดูแลและมีกติกาที่ทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนยากจนลดลงไปได้อย่างไร จากผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า เป็นปัจจัยที่มุ่งเน้นในด้านการบังคับใช้กฎหมายของประเทศฮ่องกงว่ามีความเท่าเทียมกันหรือไม่ กฎหมายที่ใช้ทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างการเติบโตของชุมชนได้อย่างไร กล่าวคือ เป็นการบ่งบอกถึงความรู้สึกของสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับการได้รับโอกาสในด้านต่าง ๆ จากกฎข้อบังคับของภาครัฐ เช่น โอกาสจากการทำงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับความคุ้มครอง และการมีส่วนร่วมในภาครัฐ ถ้าสมาชิกได้รับโอกาสต่าง ๆ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น เป็นตัวชี้วัดความสุขในการเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน ในอดีตตั้งแต่ฮ่องกงได้ถูกปกครองโดยชาวอังกฤษรูปแบบการปกครองดังกล่าวทำให้คนในฮ่องกงปรับตัวยากเนื่องจากการปกครองแบบชาติตะวันตกนั้นเน้นเรื่องความถูกต้องกฎระเบียบที่ต้องมาก่อนในขณะที่คนฮ่องกงหรือคนไทยส่วนใหญ่อาศัยการประนีประนอม ในช่วงแรกคนไทยที่มาอาศัยอยู่ในฮ่องกงต้องมีการปรับตัวในระดับหนึ่งเพื่อให้การเป็นอยู่และการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จนถึงปัจจุบันคนไทยในฮ่องกงก็สามารถปรับตัวได้ดีถึงแม้การแบ่งชั้นทางสังคมยังคงมีอยู่ในระดับหนึ่งแต่ในการปกครองของฮ่องกงก็ยังเปิดโอกาสให้คนต่างชาติได้มีโอกาสต่าง ๆ ที่ได้จากภาครัฐอยู่ ดังนั้นปัจจัยความแตกต่างในสังคมเป็นส่วนหนึ่งในการที่สร้างความเป็นอยู่ที่ดีได้ในชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงแห่งนี้ ประเทศฮ่องกงมีการพัฒนาการทางด้านการปกครองเป็นอย่างดี ทำให้ปัจจัยการแบ่งชั้นทางสังคมลดลงไปได้ในระดับที่น่าพอใจ โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องทั่วถึงเนื่องจากการปกครองเป็นรูปแบบสากลซึ่งได้รับมาจากระบบการปกครองแบบอังกฤษ ทำให้ฮ่องกงได้รับการยอมรับจากหลากหลายผู้คน ทำให้คนหลากหลายสัญชาติได้เดินทางมาประกอบธุรกิจและอยู่อาศัยกันที่ฮ่องกงเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อชุมชนคนไทยในฮ่องกง สมาชิกในชุมชนควรศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของ

สมาชิกและบุคคลอื่นทั้งนี้ต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในคัวบทกฎหมายจากผู้ประสบการณ์เพื่อลดการดำเนินกิจกรรมอย่างผิดกฎหมายและสร้างประโยชน์ต่อการยอมรับของภาครัฐในฮ่องกง

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า ผู้คนที่คนไทยในฮ่องกงมีความพยายามที่แสดงถึงวัฒนธรรมของไทยร่วมกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าที่ฮ่องกงยังมีชุมชนคนไทยอาศัยอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับปัจจัยทางด้านอาชีพ เป็นส่วนที่ทำให้คนไทยในสังคมไทยมีความต้องการยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยการไปหาแหล่งที่ช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้นและชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่คุณคนต่างมาเพื่อคาดหวังจะช่วยให้สถานะทางการเงินอาชีพดีขึ้น ดังกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า คนส่วนมากมาที่ฮ่องกง (ไม่นับคนที่มาท่องเที่ยว) ส่วนมากจะมาทำธุรกิจหรือไม่ก็มาหางานที่จะทำให้เขามีรายได้ที่มากกว่าเดิม การหลังไหลของคนไทยในชุมชนที่ฮ่องกงเข้ามาหาอาชีพที่สร้างรายได้ดีกว่าประเทศไทย การเคลื่อนที่ทางสังคมนี้ต้องอาศัยปัจจัยด้านความเป็นแบบเดียวกันทางด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ที่เป็นตัวส่งผ่านให้เกิดการรับรู้แก่คนไทยที่ต้องการมาแสวงหาโอกาสทางด้านอาชีพในฮ่องกง จึงเป็นเป็นการเคลื่อนที่ของสังคมที่เป็นไปทางทิศเดียวกัน ปัจจัยนี้ยังช่วยให้ชุมชนมีการเติบโตและพัฒนาขยายตัวขึ้น ตั้งแต่อดีตการเคลื่อนที่ทางสังคมยังไม่เด่นชัดเนื่องจากการรับรู้ว่ามีคนไทยอยู่ในฮ่องกงมีอยู่จำนวนน้อยยังไม่เกิดเป็นชุมชนแต่อีกนัยหนึ่งยังได้รับรู้ว่ามีโอกาสที่สร้างรายได้ที่ดีเป็นการรับรู้ที่ยังไม่เป็นวงกว้างมากนักจึงทำให้การหลังไหลของคุณคนมาอยู่ที่นี้มีอยู่น้อย ต่อมาช่วงระยะเวลาหนึ่งการรับรู้เริ่มขยายเป็นวงกว้างมากขึ้นเป็นผลให้คุณคนที่มีความรู้สึกแบบเดียวกันหรือความต้องการแสวงหาโอกาสในการเติบโตทางด้านฐานะเริ่มมีการหลังไหลเข้ามาที่ฮ่องกงมากขึ้นและเกิดการรวมตัวขึ้นมาเป็นแหล่งชุมชน จนมาถึงปัจจุบันนี้ เป้าหมายของคุณคนหรือคนไทยมีความต้องการมาแสวงหาโอกาสในเติบโตทางด้านอาชีพและธุรกิจในประเทศฮ่องกง ซึ่งปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของฮ่องกงที่ว่าเป็นประเทศที่มียุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและการค้าจึงทำให้เกิดจุดหมายร่วมในการเคลื่อนที่สังคมมาเพื่อประกอบกิจกรรมทางอาชีพ แนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างการเติบโตของสังคมในชุมชนโดยอาศัยการส่งเสริมคนไทยที่มีความต้องการมาประกอบธุรกิจในฮ่องกงให้ได้รับรู้ถึงโอกาสและประโยชน์ที่ได้รับจากชุมชนคนไทยในฮ่องกงเพื่อสร้างการเติบโตและการขยายตัวให้แก่ชุมชนในอนาคตสำหรับภาครัฐและเอกชนช่วยการสนับสนุนการเดินทางไปยังชุมชนคนไทยในฮ่องกงให้มากขึ้น เนื่องจากการหลังไหลของคนไทยที่เข้ามาในชุมชนแห่งนี้ก็มีความต้องการเข้ามาหาอาชีพที่สร้างรายได้ดีกว่าประเทศไทย การเคลื่อนที่ทางสังคมนี้ต้องอาศัยปัจจัยด้านความเป็นแบบเดียวกันทางด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ที่เป็นตัวส่งผ่านให้เกิดการรับรู้แก่คนไทยที่ต้องการมาแสวงหาโอกาสทางด้านอาชีพในฮ่องกง จึงเป็นเป็นการเคลื่อนที่ของสังคมที่เป็นไปทางทิศเดียวกัน ดังนั้นปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมของชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนไทยอยากมาเพราะเนื่องจากเป็นแหล่งที่สามารถพัฒนารายได้ของพวกเขา

ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง มีความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันไม่ว่าประเทศไทยมีประเพณีหรือวันสำคัญต่าง ๆ ที่ชุมชนนี้ก็จะมีการร่วมมือกันทุกอย่าง ดังเช่นกลุ่มตัวอย่างได้กล่าวไว้ว่า ทุกวันอาทิตย์ชุมชนคนไทยในฮ่องกงจะมารวมตัวกันทำบุญที่วัดที่อยู่ในตัวตึก เนื่องจากสถานที่ฮ่องกงมีความคับแคบก็จะจัดอยู่ข้างในตัวตึก ทำให้เกิดการพูดคุยกัน และที่วันสงกรานต์เราก็จะมีการร่วมกันจัดประเพณีสงกรานต์ขนาดเล็กในชุมชน ก็มีคนที่ฮ่องกงให้ความสนใจมากเหมือนกัน ทั้งนี้การจัดประเพณีต่าง ๆ เราก็ได้ขออนุญาตทางการของฮ่องกง ซึ่งหลาย ๆ อย่างเป็นไปได้ด้วยดีทางการไม่ค่อยมีอะไรให้ความร่วมมือกันด้วยซ้ำ ซึ่งเป็นความร่วมมือที่ดีทำให้คนที่อยู่อาศัยที่นี่มีความพอใจเป็นอย่างมาก กิจกรรมแสดงถึงวิถีต่างๆทำให้เกิดความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมเป็นผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดปฏิสัมพันธ์กันนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในอดีตช่วงก่อนปี พ.ศ. 2544 ชุมชนที่นี้ยังไม่เกิดการรวมตัวกันทำเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ณ ช่วงปีนั้น เป็นช่วงที่แรงงานไทยอาชีพแม่บ้าน ได้ถูกลดเงินเดือนจากนโยบายของภาครัฐฮ่องกงจึงทำให้แม่บ้านชาวไทย เนปาล ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ได้รวมกลุ่มกันเป็นแรงงานแม่บ้านต่างชาติ ใช้ชื่อว่า กลุ่มความร่วมมือแรงงานข้ามชาติภูมิภาคอาเซียน (Asian Migrants Coordinating Body: AMCB) เป็นการร่วมกันคัดค้านนโยบายลดเงินเดือนโดยให้คงอัตราเงินเดือนเดิมไว้ ผลการคัดค้านนี้ประสบผลสำเร็จ จึงทำให้คนไทยได้ตระหนักถึงการรวมกลุ่มเพื่อความสามัคคีจึงได้จัดตั้ง สมาคมรวมไทยในฮ่องกง (Thai Regional Alliance in Hong Kong) ในปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน กลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงยังเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีไทยต่าง ๆ และช่วยเหลือสร้างโอกาสให้แก่สมาชิกในชุมชนและคนไทยอื่น ๆ ผลจากการก่อตั้งกลุ่มสมาคมนี้ทำให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงได้เติบโตและมีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นตามลำดับ การดำเนินกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมของสมาชิกในชุมชนเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยกิจกรรมต่าง ๆ ต้องแสดงถึงวิถีชีวิตของสมาชิกเป็นผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดปฏิสัมพันธ์กันนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระบบการกระทำระหว่างกันนี้ต้องอาศัยรูปแบบกิจกรรมวิถีของชาวไทยให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องและเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นการสร้างโอกาสให้แก่สมาชิก ทั้งนี้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการจัดตั้งกลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงเป็นแม่ข่ายในการสร้างความร่วมมือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม แนวทางในการพัฒนาต้องอาศัยความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสมาคมรวมไทยเพื่อผสานให้สมาชิกเกิดความร่วมมือประกอบกับการจัดการให้กิจกรรมของไทยมีสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นฮ่องกงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในทางอ้อมอีกด้าน ดังนั้นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นส่วนช่วยให้เกิดระบบในกระทำร่วมกัน และได้รับการส่งเสริมจากส่วนกลาง ก็เป็นส่วนที่ช่วยให้ชุมชนมีความแข็งแกร่งขึ้นอีกด้วย

ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า

คนไทยในฮ่องกงมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเหลือกันโดยตลอด ดังกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวไว้ว่า ประเทศไทยมีเหตุการณ์อะไรเราก็จะมีการตั้งศูนย์ช่วยเหลือกันที่นี่ เช่น เหตุการณ์น้ำท่วมในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2554 เราก็มีการร่วมมือการจัดตั้งศูนย์รับแจกของช่วยเหลือกัน เราได้รับความช่วยเหลือจากคนไทยและคนฮ่องกงด้วย ยังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยที่นำสิ่งของต่าง ๆ กลับไปยังประเทศไทย ด้วย การที่มีเหตุการณ์ที่ต้องช่วยเหลือกันคนไทยที่มีความพร้อมที่ช่วยเหลือกันเสมอ ทั้งนี้ยังความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ช่วยให้ทราบถึงประเด็นในการช่วยเหลือกันของคนไทยเป็นผลให้การอยู่ร่วมกันมีความรู้สึกที่ดีต่อกันและช่วยให้ความเป็นอยู่ในชุมชนนี้ดีขึ้นได้ ในอดีตชุมชนคนไทยฮ่องกงยังมีคนไทยอยู่จำนวนไม่มากและไม่มีการช่วยเหลือกันอย่างถูกต้อง คนไทยที่มาหาโอกาสจากอาชีพในฮ่องกงประสบปัญหาจากวัฒนธรรม ภาษา และความรู้เรื่องกฎระเบียบของฮ่องกง ทำให้เกิดแรงงานนอกระบบที่มาจากคนไทยมากที่สุด โดยเฉพาะแรงงานผู้ช่วยแม่บ้าน เนื่องจากผู้ช่วยแม่บ้านจะได้รับวีซ่าในการทำงานจำนวน 2 ปี แต่ถ้าถูกเลิกจ้างก็สามารถอาศัยอยู่ในฮ่องกงได้แค่ 14 วันเท่านั้นถึงแม้วีซ่าจะมีอายุจำนวนเวลาในการทำงานเหลืออยู่ แม่บ้านหลายคนไม่รู้เพราะไม่สามารถหาข้อมูลได้ที่ไหน บ้างครั้งก็ถูกจับในข้อหาเป็นแรงงานนอกระบบ และแม่บ้านส่วนใหญ่ที่ถูกเลิกจ้างเพราะไม่รู้ในเรื่องภาษา และวัฒนธรรม ประกอบกับคนฮ่องกงไม่ชอบจ้างแรงงานนอกระบบ จึงเป็นปัญหามาโดยตลอด ปัจจุบันในชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงก็เริ่มมีการตั้งสมาคมรวมไทยที่ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐของฮ่องกงทำให้ช่วยลดปัญหานี้ได้เป็นอย่างมาก การจัดตั้งสมาคมรวมไทยจึงทำให้คนไทยได้รับโอกาสต่าง ๆ จากการหาอาชีพในฮ่องกง ทั้งนี้สมาชิกยังให้ความร่วมมือกับภาครัฐในฮ่องกงเป็นอย่างดีในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างถูกต้องทำให้ปริมาณแรงงานผิดกฎหมายลดลงตามลำดับเป็นส่วนที่ช่วยให้ชุมชนเกิดความแข็งแกร่งได้ เป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องจากปัจจัยระบบการกระทำระหว่างกันในของความรักต่อส่วนร่วมที่มีเป้าหมายในการช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม ปัจจัยนี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำร่วมที่มีเป้าหมายเดียวกันซึ่งชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นลักษณะการกระทำร่วมโดยมีจิตสำนึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงมีการตั้งสมาคมรวมไทยที่ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐของฮ่องกงทำให้ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างมาก การจัดตั้งสมาคมรวมไทยจึงทำให้คนไทยได้รับโอกาสต่างๆจากการหาอาชีพในฮ่องกง เพื่อการพัฒนาของชุมชนต้องอาศัยภาครัฐของไทยต้องเป็นเจ้าภาพในการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างภาครัฐฮ่องกงกับสมาคมรวมไทยและสมาคมอื่นๆเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประสานความร่วมมือของคนไทยในฮ่องกงให้เกิดการดูแลและแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันส่วนการปฏิสัมพันธ์อย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมกับคนท้องถิ่นในฮ่องกงก็เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ดังนั้นปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงช่วยเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันทำให้การเป็นอยู่มีความเหนียวแน่น ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าปัจจัยทางตรงที่จะทำให้ชุมชนแห่งนี้จัดตั้งเป็นชุมชนคนไทย แต่กลับเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการพัฒนาให้ชุมชนมีความแข็งแกร่ง

ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า คนไทยในฮ่องกงส่วนมากมีวิชาถาวรเนื่องจากมีความต้องการสวัสดิการจากภาครัฐของฮ่องกงและสิทธิต่าง ๆ ที่ภาครัฐของฮ่องกงพึงจะให้ได้อย่างเช่น การรักษาพยาบาล การได้รับการดูแลในยามวัยชรา ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐของฮ่องกงเป็นสิ่งที่สมาชิกคนไทยในฮ่องกงมีความต้องการ โดยอาศัยการได้รับวิชาพำนักแบบถาวรหรือการเป็นพลเมืองถาวรประเทศฮ่องกงซึ่งจะได้รับสิทธิแบบเดียวกับพลเมืองฮ่องกงสาเหตุมาจากคนไทยที่ทำงานในฮ่องกงต้องมีการเสียภาษีไม่เกินร้อยละ 16 ซึ่งมีรายได้ไม่เกิน 1 ล้านเหรียญฮ่องกง เป็นการเสียภาษีอยู่ปกติและภาษีของฮ่องกงถูกที่สุดในอาเซียนประกอบกับการดูแลรัฐสวัสดิการของฮ่องกงมีศักยภาพที่ดี จึงเป็นปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดให้คนไทยมากกว่า 15,000 คนได้รับวิชาพำนักถาวร ในขณะที่วิชาพำนักชั่วคราวประมาณ 12,000 คน หลังจากนั้นไปคนไทยมีวิชาพำนักถาวรในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ในอดีตความเป็นรัฐสวัสดิการที่ดีของฮ่องกงยังไม่เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติในช่วงปี ค.ศ. 1890 ฮ่องกงยังเป็นประเทศที่ไร้กฎหมายเนื่องจากเป็นเพียงส่วนป้อมปราการของประเทศจีนเท่านั้น หลังจากอังกฤษได้เช่า เกาะฮ่องกงและพัฒนาร่วมกับจีนเกาะเรื่อยมาหลังจากปี ค.ศ. 1993 ทำให้ฮ่องกงกลายเป็นประเทศที่มีรูปแบบการพัฒนาขึ้นมา จากการปกครองของอังกฤษทำให้เกิดรัฐสวัสดิการขึ้นมาเพื่อการดูแลประชาชนประกอบกับการเสียภาษีเงินได้ที่ถูกที่สุดในอาเซียน และด้วยสภาพแวดล้อมของฮ่องกงที่เป็นเมืองท่าและเป็นหน้าด่านเข้าประเทศจีนจึงเป็นผลให้เกิดการหลั่งไหลของผู้คนเข้ามาทำธุรกิจกันที่นี้กันอย่างมากมายจนถึงปัจจุบันนี้ สำหรับชุมชนคนไทยในฮ่องกงก็ได้รับประโยชน์จากรูปแบบการพัฒนาของฮ่องกงทำให้คนไทยหลาย ๆ คนมาแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาของประเทศฮ่องกงเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นการได้รับใบอนุญาตต่าง ๆ และอื่น ๆ เป็นต้น โดยเฉพาะการทำธุรกิจต่าง ๆ ในฮ่องกงมีความจำเป็นที่ต้องเสียภาษีให้ภาครัฐอยู่แล้วจึงทำให้คนไทยหลายคนมีความต้องการที่จะได้รับวิชาถาวรเพื่อการได้รับสวัสดิการจากภาษีที่เสียไป ทำให้ปัจจัยทางด้านสวัสดิการเป็นแรงผลักดันให้ชุมชนแห่งนี้มีคนไทยเข้ามาเพื่อแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เป็นสิ่งที่ภาครัฐต้องให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนเพื่อเป็นการพัฒนาทางทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจของประเทศได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับสวัสดิการทางสังคมพื้นฐานที่รัฐพึงมีไว้ ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา การให้การรักษาพยาบาล การให้สิทธิการทำงาน การให้โอกาสสำหรับผู้พิการ และการที่ได้รับเลี้ยงดูเมื่อเข้าสู่วัยชรา เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ห้วงสัมพันธภาพของผู้ที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงสรุปได้ว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพบว่าชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ ปัจจัยทางด้านอาชีพ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านขนาดของชุมชน, ด้านความหนาแน่นของประชากร, ด้านความแตกต่างหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก และปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ ปัจจัยเหล่านี้เป็นแสดงถึงปัจจัยที่ชุมชนต้องมีเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกัน

ได้อย่างเข้มแข็ง แต่ละชุมชนก็จะมีความโดดเด่นในแต่ละปัจจัยต่างกันไป สำหรับชุมชนคนไทยในฮ่องกงแห่งนี้ มีความสำคัญในด้านของอาชีพ เป็นชุมชนที่สร้างอาชีพให้คนไทยที่นี่และสำหรับคนไทยที่อยากมาแสวงหาโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงอาชีพเพื่อยกระดับฐานะของตน และปัจจัยอีกด้านคือ ปัจจัยทางด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม เป็นปัจจัยเกี่ยวกับด้านกฎหมายหรือระเบียบในการอยู่ร่วมกันของภาครัฐในฮ่องกง ที่สร้างความเท่าเทียมในการอยู่อาศัยภายในประเทศไม่แบ่งแยกคนรวยกับคนจนทุกคนมีความเท่าเทียมกันในการที่ใช้กฎหมายหรือระเบียบของภาครัฐ ส่วนปัจจัยในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยที่ช่วยในการสนับสนุนให้ชุมชนนี้มีการเติบโตขึ้น โดยความสำคัญในแต่ละปัจจัยของการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงสามารถเรียงลำดับได้ดังตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 การสรุปปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย	ความคิดเห็น (ร้อยละ)	ลำดับ
1. ด้านอาชีพ	100	1
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	88	3
3. ด้านขนาดของชุมชน	82	5
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร	56	10
5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร	70	8
6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม	86	4
7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม	96	2
8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน	78	7
9. ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก	80	6
10. ด้านสวัสดิการของภาครัฐ	60	9

จากตารางที่ 4-2 แสดงการสรุปปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า อันดับที่ 1 ปัจจัย ด้านอาชีพ, อันดับที่ 2 ปัจจัย ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, อันดับที่ 3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม, อันดับที่ 4 ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, อันดับที่ 5 ปัจจัยด้านขนาดของชุมชน, อันดับที่ 6 ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก, อันดับที่ 7 ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, อันดับที่ 8 ปัจจัยด้าน

ความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, อันดับที่ 9 ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ และอันดับที่ 10 ปัจจัย ด้านความหนาแน่นของประชากร ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ชาย	180	52.80
2. หญิง	161	47.20
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย เพศหญิง และเพศชาย ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากันคือ เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.80 เพศหญิง ร้อยละ 47.20 ดังนั้น เพศชายมีสัดส่วนที่มากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4-4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	8	2.30
2. 21-30 ปี	4	1.20
3. 31-40 ปี	123	36.10
4. 41-50 ปี	129	37.80
5. มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	22.60
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย ช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี, ช่วงอายุ 21-30 ปี, ช่วงอายุ 31-40 ปี, ช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุ มากกว่า 50 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากันคือ ช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 2.30, ช่วงอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 1.20, ช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 36.10, ช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 37.80 และช่วงอายุ

มากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 22.60 ดังนั้นสัดส่วน ช่วงอายุ 41-50 ปีมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณากลุ่มตัวอย่างช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี และช่วงอายุ 21-30 ปี พบว่า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 30 ท่าน ($n < 30$) ทำให้ข้อมูลไม่มีการแจกแจง เป็นโค้งแบบปกติได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการควมรวมกลุ่มตัวอย่างตามสมควร โดยแสดงตารางจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างใหม่ตามตารางที่ 4-5 ดังนี้

ตารางที่ 4-5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ (ใหม่)

ช่วงอายุ	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	39.60
2. 41-50 ปี	129	37.80
3. มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	22.60
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี, ช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน คือ ช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ร้อยละ 39.60, ช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 37.80 และช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 22.60 ดังนั้นสัดส่วน ช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปีมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	162	47.50
2. ปริญญาตรี	175	51.30
3. สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.20
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากันคือระดับ

การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 47.50, ปริญญาตรี ร้อยละ 51.30 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.20 นั้นระดับการศึกษาปริญญาตรีมีส่วนมากที่สุด รองลงระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณากลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 30 ท่าน ($n < 30$) ทำให้ข้อมูลไม่มีการแจกแจงเป็นโค้งแบบปกติได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการรวบรวมกลุ่มตัวอย่างตามสมควร โดยแสดงตารางจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างใหม่ตามตารางที่ 4-7 ดังนี้

ตารางที่ 4-7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (ใหม่)

ระดับการศึกษา	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	162	47.50
2. ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	179	52.50
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน คือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 47.50, ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 52.50 นั้นระดับการศึกษาปริญญาตรีสูงกว่าปริญญาตรี มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีตามลำดับ

ตารางที่ 4-8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. พนักงานบริษัท	12	3.50
2. ธุรกิจส่วนตัว	101	29.60
3. ค้าขาย	104	30.50
4. รับจ้าง/ ลูกจ้าง	113	33.10
5. นิสิต/ นักศึกษา	11	3.20
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย ผู้ที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท, อาชีพธุรกิจส่วนตัว, อาชีพค้าขาย, อาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และอาชีพ นิสิต/นักศึกษา ในส่วนของอาชีพที่มีสัดส่วนไม่เท่ากันคือ อาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 3.50, อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 29.60, อาชีพค้าขาย ร้อยละ 30.50, อาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง ร้อยละ 33.10 และอาชีพ นิสิต/ นักศึกษา ร้อยละ 3.20 ดังนั้นสัดส่วนอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้างมีสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมาอาชีพ ค้าขาย และอาชีพธุรกิจส่วนตัวตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณากลุ่มตัวอย่างอาชีพ พบว่า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 30 ท่าน ($n < 30$) ทำให้ข้อมูลไม่มีการแจกแจงเป็นโค้งแบบปกติได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการรวบรวม กลุ่มตัวอย่างตามสมควร โดยแสดงตารางจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างใหม่ตามตารางที่ 4-9 ดังนี้

ตารางที่ 4-9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ (ใหม่)

อาชีพ	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	113	33.10
2. ค้าขาย	104	30.50
3. รับจ้าง/ ลูกจ้างและนิสิตนักศึกษา	124	36.40
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย อาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว, อาชีพค้าขาย, อาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และอาชีพนิสิต/ นักศึกษา ใน ส่วนของอาชีพที่มีสัดส่วนไม่เท่ากันคือ อาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 33.10, อาชีพ ค้าขาย ร้อยละ 30.50, อาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และอาชีพนิสิต/ นักศึกษา ร้อยละ 36.40 ดังนั้นสัดส่วน อาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และอาชีพนิสิต/ นักศึกษา มีสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมาอาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว และค้าขายตามลำดับ

ตารางที่ 4-10 ค่าเฉลี่ยรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

	\bar{X}	SD
รายได้	7,814.33	4,233.30

จากตารางที่ 4-10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 7,814.33 เหรียญฮ่องกง และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 4,233.30 เหรียญฮ่องกง เมื่อทำการแบ่งช่วงรายได้ตั้งแต่รายได้ขั้นต่ำตามลำดับจะได้ช่วงรายได้ต่อเดือนดังนี้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง, 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง, 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง, 9,401-11,400 เหรียญฮ่องกง, 11,401-13,400 เหรียญฮ่องกง, 13,401-15,400 เหรียญฮ่องกง และ 15,401 เหรียญฮ่องกงขึ้นไป ซึ่งจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงรายได้ต่อเดือนแสดงไว้ดังตารางที่ 4-11 ดังนี้

ตารางที่ 4-11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงรายได้ต่อเดือน

ช่วงรายได้ (เหรียญฮ่องกง)	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. 3,400-5,400	78	22.87
2. 5,401-7,400	140	41.06
3. 7,401-9,400	77	22.58
4. 9,401-11,400	8	2.35
5. 11,401-13,400	7	2.05
6. 13,401-15,400	6	1.76
7. 15,401 ขึ้นไป	25	7.33
รวม	341	100.0

จากตารางที่ 4-11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยช่วงรายได้ต่อเดือนดังนี้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง, 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง, 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง, 9,401-11,400 เหรียญฮ่องกง, 11,401-13,400 เหรียญฮ่องกง, 13,401-15,400 เหรียญฮ่องกง และ 15,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากันคือ ช่วงรายได้ต่อเดือน 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 22.87, 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 41.06, 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 22.58, 9,401-11,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 2.35, 11,401-13,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 2.05, 13,401-15,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 1.76 และ 15,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป ร้อยละ 7.33 ดังนั้น สัดส่วนช่วงรายได้ต่อเดือน 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง และ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง ตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณาของกลุ่มตัวอย่างช่วงรายได้ต่อเดือน พบว่า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 30 ท่าน ($n < 30$) ทำให้ข้อมูลไม่มีการแจกแจงเป็นโค้งแบบปกติได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึง

ทำการรวบรวมกลุ่มตัวอย่างตามสมควร โดยแสดงตารางจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างใหม่ตามตารางที่ 4-12 ดังนี้

ตารางที่ 4-12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงรายได้ต่อเดือน (ใหม่)

ช่วงรายได้ (เหรียญฮ่องกง)	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. 3,400-5,400	78	22.87
2. 5,401-7,400	140	41.06
3. 7,401-9,400	77	22.58
4. 9,401 ขึ้นไป	46	13.49
รวม	341	100.0

จากตารางที่ 4-12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยช่วงรายได้ต่อเดือนดังนี้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง, 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง, 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง, 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากันคือ ช่วงรายได้ต่อเดือน 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 22.87, 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 41.06, 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง ร้อยละ 22.58, 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป ร้อยละ 13.49 ดังนั้นสัดส่วนช่วงรายได้ต่อเดือน 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง และ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง ตามลำดับ

ตารางที่ 4-13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. 1-5 ปี	9	2.60
2. 5-10 ปี	167	49.00
3. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	165	48.40
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงช่วง 1-5 ปี, 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากันคือ

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 2.60, 5-10 ปี ร้อยละ 49.00 และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 48.40 ดังนั้นสัดส่วนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง ช่วง 5-10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา มากกว่า 10 ปีขึ้นไป และ 1-5 ปีตามลำดับ

เมื่อทำการพิจารณากลุ่มตัวอย่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง พบว่า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามต่ำกว่า 30 ท่าน ($n < 30$) ทำให้ข้อมูลไม่มีการแจกแจงเป็นโค้งแบบปกติได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการรวบรวมกลุ่มตัวอย่างตามสมควร โดยแสดงตารางจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างใหม่ตามตารางที่ 4-14 ดังนี้

ตารางที่ 4-14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง (ใหม่)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง	จำนวน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. น้อยกว่า 10 ปี	176	51.60
2. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	165	48.40
รวม	341	100.00

จากตารางที่ 4-14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงช่วงน้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากันคือระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงช่วงน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 51.60 และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 48.40 ดังนั้นสัดส่วนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงช่วงน้อยกว่า 10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ตารางที่ 4-15 รายละเอียดระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ
ฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

รายการ	ระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดตั้งชุมชน ชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (จำนวน)					\bar{X}	SD	ความ หมาย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	1. ปัจจัยทางด้านอาชีพ	59	166	114	2			
1.1 ชุมชนนี้มีความสามารถในการสร้างรายได้ได้ดี								
1.2 ชุมชนนี้ช่วยยกระดับฐานะในการดำรงชีวิตได้ดี	59	168	109	5	0	3.82	0.722	มาก
1.3 ชุมชนนี้ช่วยให้มีความเป็นอยู่ที่ดี	58	152	126	5	0	3.77	0.740	มาก
รวม						3.81	0.553	มาก
2. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม	0	123	107	111	0	3.04	0.829	ปาน กลาง
2.1 ชุมชนมีภูมิอากาศมีความเหมาะสมดี								
2.2 ชุมชนมีทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์	0	116	108	117	0	3.00	0.828	ปาน กลาง
รวม						3.02	0.593	ปาน กลาง
3. ปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชน								
3.1 จำนวนสมาชิกในชุมชนมีความมากน้อยเพียงใด	87	90	92	72	0	3.56	1.087	มาก
3.2 ชุมชนมีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจ	89	87	91	74	0	3.56	1.098	มาก

3.3	ชุมชนมีความเหมาะสมแก่การอยู่อาศัย	79	91	116	55	0	3.57	1.017	มาก
-----	-----------------------------------	----	----	-----	----	---	------	-------	-----

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (จำนวน)					\bar{X}	SD	ความหมาย	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
	3.4	ชุมชนมีความเหมาะสมแก่การประกอบกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่มีใช้ การประกอบธุรกิจ และอยู่อาศัย	76	105	92				68
รวม							3.56	0.541	มาก
4. ปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชน									
4.1	พื้นที่ทั้งหมดในแหล่งชุมชนนี้มีความหนาแน่นมากน้อยเพียงใด	160	157	11	16	0	4.34	0.757	มาก
4.2	พื้นที่ที่สามารถอาศัยอยู่ได้จริง (พักอาศัย) มีความหนาแน่นมากน้อยเพียงใด	0	119	115	107	0	3.04	0.815	ปานกลาง
รวม							3.69	0.587	มาก
5. ปัจจัยทางด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร									
5.1	ผู้คนในชุมชนมีความรู้สึกว่าเป็นเชื้อชาติเดียวกัน	156	161	18	6	0	4.37	0.667	มาก
5.2	ผู้คนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นแหล่งที่ปลอดภัย	0	122	104	115	0	3.02	0.835	ปานกลาง
รวม							3.70	0.564	มาก

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดตั้งชุมชน ชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (จำนวน)					\bar{X}	SD	ความ หมาย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	6. ปัจจัยทางด้านความแตกต่างทาง สังคมและการแข่งขันทางสังคม							
6.1 ชุมชนมีการแข่งขันทาง สังคม มากน้อยเพียงใด	67	106	130	38	0	3.59	0.927	มาก
7. ปัจจัยทางการเคลื่อนที่ทาง สังคม								
7.1 คนที่อาศัยในแหล่งชุมชนนี้ มี จุดมุ่งหมายมาเพื่อเปลี่ยนแปลง อาชีพ	148	135	58	0	0	4.26	0.732	มาก
7.2 คนที่อาศัยในแหล่งชุมชนนี้ มี จุดมุ่งหมายมาเพื่อมีวิถีชีวิตที่ เหมือน ๆ กัน	157	117	67	0	0	4.26	0.767	มาก
7.3 คนที่อาศัยในแหล่งชุมชนนี้ มี จุดมุ่งหมายมาเพื่อสร้างสังคมใหม่	8	85	77	98	73	2.58	1.147	ปาน กลาง
รวม						3.70	0.511	มาก
8. ปัจจัยทางด้านระบบของการ กระทำระหว่างกัน								
8.1 แหล่งชุมชนนี้มีการสร้าง ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลที่ดี	0	84	110	80	67	2.62	1.061	ปาน กลาง
8.2 แหล่งชุมชนนี้มีการประกอบ กิจกรรมในวันสำคัญบ่อยครั้ง	174	167	0	0	0	4.51	0.501	มาก ที่สุด
รวม						3.56	0.574	มาก

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดตั้งชุมชน ชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (จำนวน)					\bar{X}	SD	ความ หมาย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	9. ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะ ของสมาชิก							
9.1 สมาชิกในชุมชนมีความรู้ความ เข้าใจในการอยู่ร่วมกันได้ดี	177	164	0	0	0	3.52	0.500	มาก
9.2 สมาชิกในชุมชนมีความร่วมมือ กันที่ดี	0	111	112	118	0	2.98	0.820	ปาน กลาง
รวม						3.25	0.475	ปาน กลาง
ภาพรวมระดับความคิดเห็นปัจจัย การจัดตั้งชุมชน						3.54	0.205	มาก

จากตารางที่ 4-15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับระดับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนมี 9 กลุ่ม 21 รายการ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละกลุ่ม คือ ปัจจัยทางด้านอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) ปัจจัยทางด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) กับปัจจัยทางการเคลื่อนที่ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) เช่นกัน และปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) ตามลำดับ สำหรับภาพรวมของระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดตั้งชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$)

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ใช้สถิติวิเคราะห์ t-test การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) เป็นการทดสอบสมมติฐานปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมากหรือไม่

ผู้วิจัยใช้ค่าคงเปรียบเทียบที่เป็นค่าเฉลี่ยที่ 3.50 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วงระดับมากขึ้นไปในการทดสอบสมมติฐาน การใช้สถิติวิเคราะห์ t-test การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่มนั้น เป็นการทดสอบเปรียบเทียบค่าคงที่ที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นการทดสอบเปรียบเทียบระดับค่าคงที่มากกว่าหรือน้อยกว่า ซึ่งต้องใช้การทดสอบแบบทางเดียว Sig. (1-tailed) (Sig. (2-tailed)/ 2) โดยผู้วิจัยแสดงการทดสอบสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับความสำคัญของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-16 ผลการทดสอบระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	3.54	0.204	341	3.79	0.000	0.000*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-16 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-17 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ
ฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้ง ชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง	3.80	0.553	341	10.258	0.000	0.000*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-17 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทย
ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ
ฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-18 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร
พิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t- value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการ จัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขต บริหารพิเศษฮ่องกง	3.01	0.593	341	15.06	0.000	0.000*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-18 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาว
ไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.3 ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-19 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	3.56	0.540	341	2.10	0.036	0.018*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-19 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-20 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทย
ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านความหนาแน่นของ ประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาว ไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	3.68	0.586	341	5.95	0.000	0.000*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-20 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรใน
การจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.5 ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรใน
การจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชน
ชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชน
ชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-21 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของ
ประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t- value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือ ความเป็นแบบเดียวกันของประชากร ในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขต บริหารพิเศษฮ่องกง	3.69	0.564	341	6.38	0.000	0.000*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-21 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.6 ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-22 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	3.59	0.927	341	1.84	0.067	0.034*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-22 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.7 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-23 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	3.70	0.510	341	7.33	0.000	0.000*

หมายเหตุ *Sig (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-23 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.8 ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-24 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	3.56	0.574	341	2.07	0.039	0.019*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-24 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

สมมติฐานที่ 1.9 ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

H_0 : ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไม่อยู่ในระดับมาก ($\mu \leq 3.50$)

H_1 : ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยอยู่ในระดับมาก ($\mu > 3.50$)

ตารางที่ 4-25 ผลการทดสอบระดับปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

	\bar{X}	SD	n	t-value	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	3.24	0.475	341	9.74	0.000	0.000*

หมายเหตุ *Sig. (1-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-25 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก (ปฏิเสธ H_0)

ตารางที่ 4-26 การสรุปผลการทดสอบสมมติฐานจากการทดสอบค่าเฉลี่ยระดับปัจจัยในการจัดตั้ง
ชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง	สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านอาชีพ	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านขนาดของชุมชน	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากร	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานที่ 9 ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0
สมมติฐานหลัก ภาพรวมปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน H_0

จากตารางที่ 4-26 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยทางด้านอาชีพ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านขนาดของชุมชน, ด้านความหนาแน่นของประชากร, ด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน และด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก อยู่ในระดับมากที่สุด (ปฏิเสธ H_0)

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของลักษณะประชากรศาสตร์กับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

สำหรับการทดสอบสมมติฐานลักษณะประชากรศาสตร์กับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนของงานวิจัยฉบับนี้จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของข้อมูล

Rating scale 5 ระดับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตอบให้น้ำหนักไประดับที่ 3, 4 และ 5 กันเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ข้อมูลค่าเฉลี่ยเป็น โค้งแบบเบ้ เพื่อให้ข้อมูลค่าเฉลี่ยดังกล่าวเป็นรูปแบบ โค้งปกติ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องดำเนินการจัดการข้อมูลโดยการนำกลุ่มค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงที่ 3, 4 และ 5 มาทำการทดสอบสมมติฐาน ซึ่ง Hair et al. (2006, p. 77) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้วิจัยสามารถทำการแปลงข้อมูล (Data transformation) ดังกล่าวตามความสมควร โดยการแปลงข้อมูลดังกล่าวนั้นจะต้องอยู่ในพื้นฐานของตัวข้อมูลจริงและทฤษฎี หลังจากนั้นผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์ t-test การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีอิสระต่อกัน (Independent-sample t-test) และสถิติวิเคราะห์ (One-way ANOVA F-test) การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบบหลายกลุ่มหรือ 2 กลุ่มขึ้นไปที่มีอิสระต่อกัน โดยผู้วิจัยแสดงการทดสอบสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะประชากรศาสตร์มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

H_0 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-27 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	\bar{X}		SD		n		t-value	Sig. (2-tail)
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
1. ด้านอาชีพ	3.84	3.83	0.58	0.53	180	160	0.063	0.95
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.53	3.53	0.42	0.43	158	140	-0.01	0.99
3. ด้านขนาดของชุมชน	3.94	3.97	0.50	0.50	180	161	-0.63	0.52
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร	4.14	4.08	0.55	0.51	177	155	1.14	0.25
5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร	4.15	4.05	0.49	0.54	179	160	1.65	0.09

ตารางที่ 4-27 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	\bar{X}		SD		n		t-value	Sig. (2-tail)
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม	3.81	3.77	0.78	0.79	161	142	0.36	0.71
7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม	4.20	4.12	0.51	0.48	180	161	1.54	0.12
8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน	4.21	4.23	0.52	0.54	180	161	-0.36	0.71
9. ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก	3.53	3.50	0.41	0.41	180	161	0.49	0.62
รวม	3.93	3.90	0.19	0.18	180	161	1.41	0.15

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนจำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ Independent sample t-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการทดสอบพบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.15 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถยอมรับ H_0 หมายความว่า ผู้ที่มีเพศหญิงและเพศชายมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

H_0 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-28 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามช่วงอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	n	\bar{X}	SD	F-value	Sig. (2-tail)
1. ด้านอาชีพ					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	3.80	0.53	6.05	0.00*
41-50 ปี	129	3.76	0.53		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	76	4.02	0.61		
2. ด้านสิ่งแวดล้อม					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	120	3.54	0.43	0.23	0.79
41-50 ปี	114	3.54	0.43		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	64	3.50	0.42		
3. ด้านขนาดของชุมชน					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	3.95	0.53	0.08	0.92
41-50 ปี	129	3.95	0.46		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	3.98	0.52		
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	4.16	0.52	0.87	0.41
41-50 ปี	125	4.08	0.53		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	72	4.08	0.55		
5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	133	4.13	0.51	0.51	0.59
41-50 ปี	129	4.07	0.53		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	4.12	0.49		
6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	127	3.86	0.77	0.79	0.45
41-50 ปี	111	3.74	0.81		

มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	65	3.75	0.75
---------------------	----	------	------

ตารางที่ 4-28 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	n	\bar{X}	SD	F-value	Sig. (2-tail)
7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	4.14	0.52	6.96	0.00*
41-50 ปี	129	4.08	0.47		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	4.34	0.45		
8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	4.21	0.55	0.02	0.97
41-50 ปี	129	4.21	0.52		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	4.23	0.50		
9. ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	3.51	0.41	0.51	0.60
41-50 ปี	129	3.49	0.40		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	3.55	0.43		
รวม					
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	135	3.93	0.21	4.32	0.01*
41-50 ปี	129	3.89	0.17		
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	77	3.96	0.14		

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) \leq 0.05

จากตารางที่ 4-28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนจำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติ One-way ANOVA F-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการทดสอบพบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.01 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถปฏิเสธ H_0 หมายความว่า ผู้ที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4-29 ถึงตารางที่ 4-31

ตารางที่ 4-29 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามช่วงอายุ ปัจจัยด้านอาชีพการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามช่วงอายุ	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี		
Mean difference	0.04	-0.22
Sig.	0.49	0.00*
41-50 ปี		
Mean difference		-0.26
Sig.		0.01*

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามช่วงอายุระหว่างผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี และผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี มีน้อยกว่า ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.22

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามช่วงอายุระหว่างผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี และ อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี มีน้อยกว่า ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.26

ตารางที่ 4-30 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามช่วงอายุ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของสังคมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของสังคมจำแนกตามช่วงอายุ	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี		
Mean Difference	0.06	-0.19

Sig.	0.29	0.00*
41-50 ¶		

ตารางที่ 4-30 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของสังคมจำแนกตามช่วงอายุ	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
Mean difference		-0.25
Sig.		0.00*

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) \leq 0.05

จากตารางที่ 4-30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของสังคมจำแนกตามช่วงอายุ ระหว่างผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี และ อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี มีน้อยกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.19

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ของสังคมจำแนกตามช่วงอายุระหว่างผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี และ ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี มีน้อยกว่า ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.25

ตารางที่ 4-31 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามช่วงอายุปัจจัยภาพรวมการจัดตั้งชุมชนคนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยภาพรวมจำแนกตามช่วงอายุ	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี		
Mean difference	0.01	-0.03
Sig.	0.07	0.17
41-50 ปี		
Mean difference		0.07-
Sig.		0.00*

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) \leq 0.05

จากตารางที่ 4-31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยภาพรวมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำแนกตามช่วงอายุ ระหว่างผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี และผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี มีน้อยกว่า ผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.07

สมมุติฐานที่ 2.3 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

H_0 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-32 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

	\bar{X}		SD		n		t-value	Sig. (2-tail)
	ต่ำกว่า	สูงกว่า	ต่ำกว่า	สูงกว่า	ต่ำกว่า	สูงกว่า		
ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	ต่ำกว่า	สูงกว่า	ต่ำกว่า	สูงกว่า	ต่ำกว่า	สูงกว่า		
	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า		
	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า		
	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า	น้อยกว่า	มากกว่า		
1. ด้านอาชีพ	3.84	3.83	0.54	0.58	162	178	0.22	0.82
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.53	3.53	0.43	0.43	140	158	0.01	0.99
3. ด้านขนาดของชุมชน	3.98	3.93	0.49	0.51	162	179	0.96	0.33
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร	4.14	4.09	0.55	0.52	158	174	0.75	0.45
5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร	4.04	4.16	0.51	0.51	161	178	-2.2	0.02*

ตารางที่ 4-32 (ต่อ)

	\bar{X}		SD		n		t-value	Sig. (2-tail)
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี และ สูงกว่า ปริญญาตรี	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี และ สูงกว่า ปริญญาตรี	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี และ สูงกว่า ปริญญาตรี		
6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม	3.76	3.82	0.79	0.77	145	158	-0.71	0.47
7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม	4.15	4.18	0.52	0.48	162	179	-0.55	0.57
8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน	4.24	4.19	0.53	0.53	162	179	0.83	0.40
9. ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก	3.48	3.54	0.40	0.41	162	179	-1.29	0.19
รวม	3.91	3.93	0.19	0.18	162	179	-0.59	0.55

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-32 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนจำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ One-way ANOVA F-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการทดสอบพบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.55 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถยอมรับ H_0 หมายความว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 2.4 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

H_0 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-33 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	n	\bar{X}	SD	F-value	Sig. (2-tail)
1. ด้านอาชีพ					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	113	3.90	0.57	1.31	0.27
ค้าขาย	104	3.82	0.61		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	123	3.79	0.51		
2. ด้านสิ่งแวดล้อม					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	94	3.54	0.43	0.09	0.90
ค้าขาย	93	3.52	0.43		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	111	3.54	0.42		
3. ด้านขนาดของชุมชน					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	113	3.98	0.48	0.35	0.70
ค้าขาย	104	3.97	0.53		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	124	3.93	0.50		
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	110	4.22	0.51	3.63	0.02*
ค้าขาย	103	4.09	0.53		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	119	4.03	0.53		
5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	112	4.14	0.48	3.63	0.02*
ค้าขาย	104	4.17	0.52		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	123	4.00	0.53		

ตารางที่ 4-33 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	n	\bar{X}	SD	F-value	Sig. (2-tail)
6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้น					
ทางสังคม					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	103	3.83	0.77	0.36	0.69
ค้าขาย	92	3.82	0.78		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	108	3.74	0.79		
7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	113	4.22	0.49	1.21	0.29
ค้าขาย	104	4.14	0.46		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	124	4.13	0.52		
8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	113	4.22	0.52	0.68	0.50
ค้าขาย	104	4.17	0.51		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	124	4.25	0.55		
9. ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	113	3.54	0.39	2.05	0.13
ค้าขาย	104	3.55	0.41		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	124	3.46	0.42		
รวม					
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว	113	3.96	0.15	6.38	0.00*
ค้าขาย	104	3.92	0.20		
รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา	124	3.88	0.19		

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนจำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติ One-way ANOVA F-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการทดสอบพบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถปฏิเสธ H_0 หมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4-34 ถึงตารางที่ 4-36

ตารางที่ 4-34 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพ ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรจำแนกตามอาชีพ	ค้าขาย	รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว		
Mean difference	0.12	0.18
Sig.	0.08	0.00*
ค้าขาย		
Mean difference		0.05
Sig.		0.40

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) \leq 0.05

จากตารางที่ 4-34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรจำแนกตามอาชีพ ระหว่างผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว และผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว มีมากกว่า ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.18

ตารางที่ 4-35 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพ ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรการจัดตั้งชุมชน ไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรจำแนกตามอาชีพ	ค่าขาย	รับจ้าง/ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว		
Mean difference	-0.03	0.13
Sig.	0.66	0.03*
ค้าขาย		
Mean difference		0.16
Sig.		0.01*

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-35 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรจำแนกตามอาชีพ ระหว่างผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว และผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว มีมากกว่า ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.13

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรจำแนกตามอาชีพ ระหว่างผู้ที่มีอาชีพค้าขายและผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย มีมากกว่า ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16

ตารางที่ 4-36 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพ ปัจจัยด้านภาพรวมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านภาพรวมจำแนกตามอาชีพ	ค้าขาย	รับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา
พนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว		
Mean difference	0.04	0.08
Sig.	0.09	0.00*
ค้าขาย		
Mean difference		0.04
Sig.		0.07

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านภาพรวมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำแนกตามอาชีพ ระหว่างผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ ธุรกิจส่วนตัว และผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ธุรกิจส่วนตัว มีมากกว่า ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง และนิสิตนักศึกษา โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.08

สมมุติฐานที่ 2.5 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

H_0 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-37 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	n	\bar{X}	SD	F-value	Sig.(2-tail)
1. ด้านอาชีพ					
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง	78	4.07	0.59	8.75	0.00*
5,401 -7,400 เหรียญฮ่องกง	140	3.72	0.48		
7,401 - 9,400 เหรียญฮ่องกง	77	3.74	0.55		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	45	3.96	0.62		
2. ด้านสิ่งแวดล้อม					
3,400 -5 ,400 เหรียญฮ่องกง	64	3.52	0.41	0.04	0.98
5,401 -7,400 เหรียญฮ่องกง	120	3.53	0.44		
7,401- 9,400 เหรียญฮ่องกง	72	3.54	0.43		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	42	3.54	0.45		
3. ด้านขนาดของชุมชน					
3,400- 5,400 เหรียญฮ่องกง	78	3.98	0.45	1.34	0.26
5,401- 7,400 เหรียญฮ่องกง	140	4.00	0.53		
7,401- 9,400 เหรียญฮ่องกง	77	3.87	0.51		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	46	3.92	0.48		
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร					
3,400 - 5,400 เหรียญฮ่องกง	74	4.18	0.55	0.70	0.55
5,401 - 7,400 เหรียญฮ่องกง	137	4.12	0.53		
7,401 - 9,400 เหรียญฮ่องกง	77	4.08	0.45		
9,401 เหรียญฮ่องกงขึ้นไป	44	4.05	0.61		
5. ด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร					
3,400 -5 ,400 เหรียญฮ่องกง	77	4.03	0.49	4.184	0.00*
5,401 - 7,400 เหรียญฮ่องกง	140	4.15	0.50		
7,401 - 9,400 เหรียญฮ่องกง	77	4.21	0.48		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	45	3.91	0.59		

ตารางที่ 4-37 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	n	\bar{X}	SD	F-value	Sig.(2-tail)
6. ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม					
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง	71	3.75	0.77	0.11	0.95
5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง	120	3.80	0.80		
7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง	74	3.81	0.75		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	38	3.82	0.83		
7. ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม					
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง	78	4.19	0.48	4.49	0.00*
5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง	140	4.07	0.50		
7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง	77	4.17	0.50		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	46	4.37	0.41		
8. ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน					
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง	78	4.20	0.53	0.63	0.59
5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง	140	4.19	0.54		
7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง	77	4.23	0.50		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	46	4.30	0.52		
9. ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก					
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง	78	3.50	0.41	1.57	0.19
5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง	140	3.48	0.39		
7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง	77	3.54	0.42		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	46	3.62	0.42		
รวม					
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง	78	3.95	0.17	1.30	0.27
5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง	140	3.90	0.19		
7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง	77	3.91	0.18		
9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป	46	3.95	0.21		

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-37 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนจำแนกตามรายได้ โดยใช้สถิติ One-way ANOVA F-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการทดสอบพบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.27 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถยอมรับ H_0 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้แตกต่างกัน มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4-38 ถึงตารางที่ 4-40

ตารางที่ 4-38 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ ปัจจัยด้านอาชีพการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามรายได้	5,401 -7,400 เหรียญฮ่องกง	7,400-9,400 เหรียญฮ่องกง	9,401 เหรียญ ฮ่องกงขึ้นไป
3,400 -5 ,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference	0.35	0.33	0.11
Sig.	0.00*	0.00*	0.25
5,400-7,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference		-0.02	-0.24
Sig.		0.74	0.01*
7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference			-0.21
Sig.			0.03*

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-38 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามรายได้ ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง มีมากกว่าผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.35

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามรายได้ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง มีมากกว่า ผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.33

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามรายได้ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง มีน้อยกว่า ผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.24

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านอาชีพจำแนกตามรายได้ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง มีน้อยกว่า ผู้ที่มีรายได้ 9,401 HK\$ เหรียญฮ่องกง โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.21

ตารางที่ 4-39 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรการจัดตั้งชุมชน ไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

	5,401- 7,400	7,401- 9,400	9,401 เหรียญ ฮ่องกง ขึ้นไป
ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบ เดียวกันของประชากรจำแนกตามรายได้	เหรียญ ฮ่องกง	เหรียญ ฮ่องกง	เหรียญ ฮ่องกง ขึ้นไป
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference	-0.12	-0.18	0.11
Sig.	0.09	0.02*	0.22
5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference		-0.06	0.23
Sig.		0.39	0.00*
7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference			0.29
Sig.			0.00*

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) \leq 0.05

จากตารางที่ 4-39 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรจำแนกตามรายได้ จำแนกตามรายได้ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง มีน้อยกว่า ผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.18

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรจำแนกตามรายได้ จำแนกตามรายได้ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไปพบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง มีมากกว่า ผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.23

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรจำแนกตามรายได้ จำแนกตามรายได้ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไปพบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง มีมากกว่า ผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.29

ตารางที่ 4-40 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมจำแนกตามรายได้	5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง	7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง	9,401 เหรียญฮ่องกงขึ้นไป
3,400-5,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference	0.12	0.02	-0.17
Sig.	0.07	0.76	0.05
5,401- 7,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference		-0.10	-0.29
Sig.		0.14	0.00*
7,401 - 9,400 เหรียญฮ่องกง			
Mean difference			-0.19
Sig.			0.03*

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-40 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมจำแนกตามรายได้ ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง มีน้อยกว่า ผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.29

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมจำแนกตามรายได้ ระหว่างผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง และผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป พบว่า มีค่า p-value เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้ที่มีรายได้ 7,401-9,400 เหรียญฮ่องกง มีน้อยกว่า ผู้ที่มีรายได้ 9,401 เหรียญฮ่องกง ขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.19

สมมุติฐานที่ 2.6 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

H_0 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-41 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	\bar{X}		SD		n		t-value	Sig. (2-tail)
	น้อยกว่า 10 ปี	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 10 ปี	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 10 ปี	มากกว่า 10 ปี		
	ขึ้นใจ	ขึ้นใจ	ขึ้นใจ	ขึ้นใจ	ขึ้นใจ	ขึ้นใจ		
1. ด้านอาชีพ	3.80	3.87	0.56	0.56	176	164	-1.20	0.23
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.49	3.58	0.42	0.43	155	143	-1.88	0.06
3. ด้านขนาดของชุมชน	3.99	3.91	0.52	0.47	176	165	1.46	0.14
4. ด้านความหนาแน่นของประชากร	4.12	4.10	0.56	0.50	174	158	0.38	0.70

5. ด้านความต่างแบบกัน หรือความเป็นแบบ เดียวกันของประชากร	4.14	4.06	0.52	0.51	174	165	1.33	0.84
--	------	------	------	------	-----	-----	-------------	-------------

ตารางที่ 4-41 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทย	\bar{X}		SD		n		t-value	Sig. (2-tail)
	น้อยกว่า 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	น้อยกว่า 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	น้อยกว่า 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
	6. ด้านความแตกต่างทาง สังคมและการแบ่งชั้นทาง สังคม	3.85	3.73	0.78	0.78	155		
7. ด้านการเคลื่อนที่ทาง สังคม	4.15	4.18	0.50	0.49	176	165	-0.57	0.56
8. ด้านระบบของการ กระทำระหว่างกัน	4.28	4.15	0.54	0.51	176	165	2.28	0.02*
9. ด้านจิตสำนึกต่อ สาธารณะของสมาชิก	3.49	3.54	0.41	0.40	176	165	-1.21	0.22
รวม	3.93	3.91	0.19	0.18	176	165	1.11	0.26

หมายเหตุ* Sig. (2-tailed) ≤ 0.05

จากตารางที่ 4-41 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง โดยใช้สถิติ One-way ANOVA F-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการทดสอบพบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.26 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถยอมรับ H_0 หมายความว่า ผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง แตกต่างกัน มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีแนวทางจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน
4. เพื่อสร้างแนวทางในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในต่างแดน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบการวิจัยแบบผสานวิธี แบบการผสานแบบตัดเทียมกัน (Convergent design) คือ การออกแบบการวิจัยที่มีการดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในการรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่าน เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบของปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนและใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อวิเคราะห์ระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทางประชากรศาสตร์ ระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน(Inferential method) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัยประกอบด้วย t-test (One-sample t-test) สำหรับทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม, Independent t-test สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และใช้ One-Way ANOVA (F-test) สำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

วิจัยเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ผลการศึกษา พบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอาศัยกันเป็นแหล่งชุมชน อาชีพนำไปสู่รายได้และการดำรงชีพของคนที่อยู่ ณ แหล่งนั้น และเป็นจุดเริ่มต้นที่เรียกว่าชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการเติบโตขึ้นเนื่องจากคนไทยเริ่มไปอาศัยอยู่มากขึ้น จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นว่า ฮ่องกงเป็นแหล่งที่หารายได้ได้ดีให้แก่คนไทยที่อาศัยอยู่ อาชีพของคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เช่น จากเดิมมาหารายได้โดยมีอาชีพเป็นคนรับจ้าง และใช้แรงงานบ้าง หลังจากนั้นไม่นานก็เริ่มเป็นเจ้าของกิจการ เพื่อเป็นการพัฒนาหาอาชีพหาช่องทางใหม่เพื่อให้มีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ในยุคเริ่มแรกชุมชนแห่งนี้สร้างตัวมาจากกลุ่มคนไทยมีความต้องการแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมุ่งเน้นไปทางด้านการมีรายได้ที่ดีซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานเบื้องต้นในการดำรงชีวิต เป็นการหาอาชีพที่มีรายได้มากกว่าในประเทศไทยเพื่อนำเงินรายได้ดังกล่าวมาเลี้ยงครอบครัว อาชีพในยุคนั้นเป็นการใช้แรงงานหลักส่วนใหญ่ในประเทศฮ่องกง ในยุคที่ฮ่องกงปกครองโดยอังกฤษเป็นยุคที่ฮ่องกงกำลังพัฒนาประเทศทำให้ฮ่องกงต้องมีการลงทุนสาธารณูปโภคในหลายด้านจึงทำให้ฮ่องกงต้องการแรงงานในการสร้าง โปรเจคต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นเหตุให้ค่าแรงงานในยุคนั้นมีอัตราที่สูงทำให้คนไทยมีความต้องการมาใช้แรงงานในฮ่องกง ต่อมาในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจของฮ่องกงและโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้เกิดความหลากหลายในอาชีพ จากสมัยก่อนคนไทยที่มาฮ่องกงมาใช้แรงงานก็พัฒนามาเป็นเจ้าของกิจการ เช่น การเปิดร้านอาหาร ร้านค้าขายของจากไทย ตัวแทนการนำเข้าส่งออกสินค้า หรือ ไม่ก็ทำงานอยู่ในภาครัฐ เป็นต้น จึงทำให้มุมมองทางด้านอาชีพเปลี่ยนไป จากเดิมเป็นแรงงานจนเป็นธุรกิจของคนไทยในฮ่องกงและรวมกันอยู่ในแหล่งชุมชนนี้ จากการพัฒนาทางด้านอาชีพไปอย่างมั่นคงของคนไทยในฮ่องกงนั้นเป็นส่วนที่สำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงทั้งนี้ปัจจัยทางด้านอาชีพเป็นประเด็นหลักที่ส่งผลต่อปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนในด้านอื่น ๆ อีกด้วย จึงต้องมีการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจและให้ข้อมูลทางธุรกิจอย่างรอบด้านส่งผลให้อาชีพและธุรกิจมีความหลากหลายมากขึ้นต้องอาศัยผู้บอกเล่าถึงประสบการณ์ในการทำธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของข้อกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ต่อมาต้องยกระดับการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อประสานการสนับสนุนจากภาครัฐให้เกิดภาวะที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ การรวมกลุ่มเป็นการรับรู้ถึงปัญหาในการประกอบธุรกิจหรืออาชีพของสมาชิกในชุมชนต้องมีการแสดงการมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาสิทธิประโยชน์และปรับปรุงข้อกำหนดจากรัฐให้สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ

ดังนั้นฮ่องกงจึงเป็นแหล่งอาชีพที่สำคัญต่อคนไทยที่อาศัยอยู่ ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คนไทยได้เข้ามาประกอบอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนแห่งนี้

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นประเทศที่เด่นทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะความเป็นเมืองท่าและชายแดนติดกับจีน จึงดึงดูดให้ผู้คนมาแสวงหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจ ในแง่ของการเป็นประเทศที่น่าอยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า เป็นประเทศที่ยังคงมีสภาพที่ไม่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัยในระยะยาวและไม่สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เพราะเป็นประเทศที่มีแต่การแข่งขันในด้านธุรกิจสูง เมื่อก้าวถึงสภาพภูมิอากาศของประเทศฮ่องกง กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า เป็นประเทศที่มีสภาพอากาศคล้ายกับประเทศไทยทำให้คนไทยปรับตัวได้ไม่ยากเท่าไร และไม่ไกลจากประเทศไทยเท่าไร เมื่อวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมทั่วไปของฮ่องกงในอดีตในช่วงที่เทคโนโลยีของสาธารณูปโภคต่างๆยังไม่เอื้ออำนวยทำให้ฮ่องกงเป็นประเทศที่มีพื้นที่ชนบทมากกว่าเมืองทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องการทำประมงผู้คนที่เป็นพื้นเมืองเก่าจะนิยมประกอบอาชีพประมงเป็นหลักทำให้วิถีชีวิตในการประกอบอาหารนั้นมีเยอะประกอบกับผู้คนจากต่างแดนยังไม่ค่อยเดินทางมาอยู่อาศัยมากนัก ต่อมาในระยะที่มีการปกครองของชาวอังกฤษจนถึงปัจจุบันทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภคและภูมิประเทศของฮ่องกงเป็นแหล่งทรัพยากรทางทะเล มียุทธศาสตร์ทางการค้าทำให้ฮ่องกงเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องค้นหาและสร้างโอกาสทางธุรกิจโดยการใช้ประโยชน์ระบบสาธารณะที่ฮ่องกงมีอยู่เนื่องจากฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ทางการค้าในแถบเอเชีย สภาพแวดล้อมในฮ่องกงมีศักยภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจและอาชีพสมาชิกในชุมชน สมาชิกในชุมชนต้องใช้ประโยชน์จากสาธารณะต่าง ๆ ของฮ่องกงเนื่องด้วยภาครัฐฮ่องกงได้เล็งเห็นแล้วว่าการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต้องมีการจัดการระบบสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดประโยชน์ในหลากหลายด้าน โดยเฉพาะประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศฮ่องกงเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศนั้นสามารถเดินทางและติดต่อกับภูมิภาคในอาเซียนรวมถึงฮ่องกงยังติดกับประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ที่มีประชากรหลายพันล้านคน หลากหลายของการไหลสินค้าและผู้คนต่างต้องผ่านมาทางฮ่องกงบ่อยครั้ง ดังนั้นปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมของฮ่องกงยังมีอิทธิพลต่อปัจจัยของการจัดตั้งชุมชนในด้านอื่นเช่นกันยกตัวอย่างปัจจัยทางด้านอาชีพเนื่องจากสภาพแวดล้อมของฮ่องกงเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ทำให้ธุรกิจที่ฮ่องกงมีความหลากหลายเกิดการสร้างอาชีพที่ผู้คนต่างมาแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เป็นต้น

ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า มีผลมาจากสภาพแวดล้อมของฮ่องกงซึ่งมีพื้นที่จำกัด ทำให้การอยู่อาศัยมีความแออัดต้องมีการใช้พื้นที่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นข้อจำกัดของการเติบโตชุมชน กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าฮ่องกงนั้นเหมาะแก่การหารายได้ ถ้าให้อยู่ตลอดคงต้องหาถิ่นที่อยู่อื่นหรือไม่ก็กลับประเทศไทย เพื่อ

ความเป็นอยู่ที่ดีกว่า การมาที่ฮ่องกงมาเพื่อการแสวงหาโอกาสในการเพิ่มพูนรายได้และก็นำกลับไปประเทศไทยมากกว่า ในอดีตขนาดของชุมชนคนไทยนี้ จำนวนสมาชิกมีอยู่ไม่มากนักอาศัยอยู่กับคนท้องถิ่นเนื่องจากหน้าที่การงานในสมัยก่อนนั้นยังไม่มี ความหลากหลายและจำนวนคนไทยที่มาประกอบกับอาชีพที่ฮ่องกงในอดีตมีไม่มากทำให้ชุมชนยังมีขนาดเล็ก การพัฒนาการของชุมชนจนมาถึงปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นตามลำดับเนื่องจากผลของการพัฒนารายได้ของสมาชิกเองที่มีอาชีพการงานที่มั่นคงขึ้นทำให้เป็นแหล่งที่ดึงดูดให้คนไทยหันมาประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในฮ่องกง เป็นผลให้ภาพลักษณ์ของสถานที่และบรรยากาศในชุมชนมีลักษณะมีความเป็นไทยมากขึ้นจึงกลายเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของคนไทยในฮ่องกงและมีปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชนเติบโตขึ้นตามลำดับ เป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนเกี่ยวกับการขยายตัวของชุมชน โดยตรงซึ่งต้องอาศัยกิจกรรมพื้นฐานที่สอดคล้องสภาพแวดล้อมเพื่อการขยายตัวของชุมชน การขยายตัวของชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องอาศัยธุรกิจนำหน้าเพื่อให้สมาชิกได้รับโอกาสจากหน้าที่การงานเป็นส่วนที่ช่วยเสริมการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่สมาชิกและดึงดูดให้เกิดสมาชิกใหม่เพื่อสร้างอาณาเขตของชุมชนต่อไป ในอนาคตต้องมีการกำหนดความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจภายในสมาชิกเอง เช่น การค้นหาธุรกิจที่มีความโดดเด่นเพื่อสร้างความแตกต่างในด้านธุรกิจและการสร้างแบรนด์ดีดังของสินค้าไทยเนื่องจากสินค้าไทยเป็นที่นิยมในประเทศฮ่องกง เป็นต้น เมื่อการพัฒนา กิจกรรมทางธุรกิจดีขึ้นแล้วส่งผลให้ชุมชนมีขนาดใหญ่มากขึ้น ดังนั้นปัจจัยด้านขนาดของชุมชนมีข้อจำกัดในการดำรงชีวิตระยะยาวของชาวไทยในฮ่องกง เป็นประเทศที่เหมาะสมต่อการประกอบธุรกิจ

ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า ฮ่องกงเป็นประเทศที่เป็นลักษณะประชากรในเมืองซึ่งมีความหนาแน่นมาก จึงทำให้ประเทศฮ่องกงและชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องมีความจำเป็นใช้สอยพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ถึงแม้ประเทศฮ่องกงจะเป็นลักษณะชุมชนเมืองเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีชุมชนชนบทเป็นบางส่วนซึ่งไม่มากนัก กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ทางรัฐบาลของฮ่องกงจะไม่พัฒนาพื้นที่ชนบทที่มีอยู่มากจนเกินไปเพราะเป็นการรักษาวัฒนธรรมและธรรมชาติที่คงไว้เพื่อการท่องเที่ยว ในอดีตยังไม่เกิดการรวมตัวกันอย่างชัดเจนมีเพียงแต่การขายสินค้าไทยหรือร้านอาหารไทยบ้างเล็กน้อยเนื่องจากการจัดการผังเมืองที่อยู่อาศัยยังไม่มีการแบ่งสัดส่วนที่ชัดเจน พอหลังจากปี ค.ศ. 1990 ทางรัฐบาลฮ่องกงมีการปรับผังเมืองทำให้กลุ่มคนไทยได้เลือกไปอยู่ย่านเกาลูนซึ่งมีพื้นที่ที่ราคาถูกลงและไม่ไกลจากใจกลางเมืองจนมาถึงปัจจุบัน จากการปรับปรุงผังเมืองดังกล่าวของรัฐบาลฮ่องกงในยุคนั้นทำให้ฮ่องกงสามารถจัดสรรพื้นที่ได้ดีประชากรสามารถอาศัยอยู่ได้อย่างไม่แออัดมากนัก ถึงแม้การปรับปรุงผังเมืองของฮ่องกงได้ลดความแออัดลงไปได้พอสมควรก็ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเติบโตของประชากรได้ทันซึ่งมีประชากรเพิ่มขึ้นอยู่ประมาณร้อยละ 0.7 ถึง 0.8 ต่อปี ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคของการพัฒนาและการเติบโตของประเทศฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงต้องมีการจัดสรรพื้นที่เป็นไปอย่างเข้มงวดซึ่งเป็นข้อจำกัดสำหรับการอยู่

อาศัยและดำเนินธุรกิจต่าง ๆ สอดรับกับผลการวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ว่า เป็นประเทศที่มีความ
 ความแน่นของประชากรสูงเนื่องจากลักษณะความเป็นอยู่เป็นสังคมเมือง ต้องมีการใช้สอยพื้นที่ให้ได้
 ประโยชน์สูงสุดประกอบกับทางรัฐบาลต้องพยายามสงวนพื้นที่ที่เป็นลักษณะชนบทไว้ด้วยเพื่อ
 ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์พื้นที่ที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศเอาไว้ด้วยเช่นกันส่งผลให้เป็น
 ข้อจำกัดในการเติบโตของสังคมเมืองทำให้ปัจจุบันต้องเริ่มเป็นสถานที่ที่คนต่างแดนหรือคนใน
 ประเทศต้องมีความต้องการที่ขยายพื้นที่ในการอยู่อาศัยไปยังประเทศอื่น ๆ ดังนั้นต้องเป็น
 ลักษณะชุมชนเมืองส่วนใหญ่ ประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นอยู่โดยตลอดเนื่องด้วยเป็นประเทศที่มี
 สภาพแวดล้อมเป็นเศรษฐกิจและการค้าจึงทำให้ผู้คนจากหลากหลายแหล่งเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาส
 จากเศรษฐกิจที่ดีของฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงต้องมีการจัดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่มีอยู่จำกัดให้มาก
 ที่สุดเพื่อสนองต่อการเติบโตของประชากรและชุมชนต่าง ๆ ภายในประเทศปัญหาเหล่านี้จึงส่งผลต่อ
 การขยายตัวของสมาชิกในชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นอย่างมาก การที่สภาพแวดล้อมของชุมชนมี
 ความหนาแน่นสูงจะส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อมีความหนาแน่น
 ของชุมชนสูงก็ต้องมีการขยายชุมชนออกไปเพื่อลดความหนาแน่นนั้นลงแต่เนื่องด้วยสภาพแวดล้อม
 ของฮ่องกงไม่เอื้ออำนวยนัก สมาชิกต้องเล็งเห็นถึงการให้ประโยชน์จากพื้นที่ให้ได้มากที่สุดและ
 กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำรงอยู่ของชุมชนให้ชัดเจนเพื่อแสดงต่อภาครัฐฮ่องกง
 ประโยชน์ที่ได้รับจากการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาว
 ไทยในฮ่องกง พบว่า เป็นความรู้สึกที่เป็นคนลักษณะเดียวกันหรือเชื้อชาติเดียวกัน เป็นปัจจัยที่ทำให้
 ดึงดูดคนไทยเข้ามาในแหล่งชุมชนนี้ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า คนไทยที่มาทำงานที่นี่หรือไม่ก็
 นักศึกษาจากไทยส่วนมากจะมาหาข้อมูลในแหล่งชุมชนนี้เป็นประจำ อาจเป็นเพราะเราเป็นคนไทย
 และพูดภาษาเดียวกันทำให้มีความรู้สึกเดียวกัน และยังมีกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า เราอยู่มาก
 มานานมากผู้คนที่นี่มักจะแนะนำให้เราหาเราเพื่อสอบถามและชี้แนะแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือไม่ก็มาหา
 งานทำ ปัจจัยเหล่านี้สร้างบรรยากาศโดยรอบชุมชนทำให้ผู้คนและได้รับรู้ว่าเป็นกลุ่มชาวไทย อาทิ
 สินค้าที่ขายอยู่ในชุมชน ธุรกิจร้านอาหาร และประกอบกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น ในอดีตชุมชนชาว
 ไทยในฮ่องกงยังไม่เป็นที่รับรู้ของผู้คนมากมายนักสังเกตได้จากการค้าขายและการรู้จักคนไทยที่อยู่ใน
 ชุมชนของคนฮ่องกงเอง ทั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาจากการประชาสัมพันธ์หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
 ภายในชุมชนสิ่งนี้จะช่วยบอกกล่าวให้คนต่าง ๆ ได้รับรู้ซึ่งในชุมชนแห่งนี้มาโดยตลอด จนปัจจุบัน
 ทำให้ชุมชนเติบโตสังเกตได้จากการค้าขายที่ดีขึ้น และจำนวนผู้คนได้มาเยือนชุมชนแห่งนี้มากขึ้น
 เป็นการสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกและบุคคลอื่นที่มี เชื้อชาติ
 วัฒนธรรม และภาษาเดียวกัน ชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องเน้นสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ความเป็น
 ไทยประกอบกับการใช้สื่ออย่างมีความหลากหลายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลทั่วไปเป็นแรงดึงดูด

ให้ผู้คนได้รับรู้และเข้าร่วม ทั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาจากการประชาสัมพันธ์หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนสิ่งนี้จะช่วยบอกกล่าวให้คนต่าง ๆ ได้รับรู้ ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรเป็นยัง ปัจจัยที่มีคุณค่าในตัวของตัวเองทั้งในด้านวัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิต ที่แสดงออกมาโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ปัจจัยความเป็นแบบเดียวกันมีผลถึงความรู้สึกถึงคนไทยช่วยให้คนไทยมีความต้องการที่จะมาร่วมกิจกรรมหรือไม่ก็มาดำเนินธุรกิจที่นี่

ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการแบ่งชั้นทางสังคมไว้ว่า เป็นประเด็นทางด้านความเป็นธรรมในการใช้กฎหมายหรือประเด็นความเท่าเทียมกัน กลุ่มตัวอย่างมองว่า ถ้าไม่มีความเป็นธรรมทางด้านการใช้กฎหมาย หมายถึงสังคมนั้นมีความแตกต่างทางชนชั้นนั้นสูง ทำให้กิจกรรมการดำเนินธุรกิจหรือการอยู่อาศัยเป็นไปยากลำบาก กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ที่ใดถ้าเราถูกกีดกันแกล้งหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมในการดำรงชีวิต สถานที่นั้นก็ไม่น่าอยู่ เมื่อก้าวถึงการแบ่งชนชั้นของชุมชนคนไทยในฮ่องกงนี้ พบว่า มีอยู่ไม่มากนัก เพราะกลุ่มตัวอย่างได้ชี้ประเด็นถึงความเข้มงวดในการใช้กฎหมายในฮ่องกง ซึ่งมีความเข้มงวดพอสมควรมีการร้องเรียนอะไรไป ก็มีการตรวจสอบและแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่น่าพอใจ การได้รับความเป็นธรรมและสิทธิจากการใช้ประโยชน์จากสาธารณะต่าง ๆ ภาครัฐมีการควบคุมดูแลและมิกดิก้าทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนยากจนลดลงไปได้อย่างไร จากผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า เป็นปัจจัยที่มุ่งเน้นในด้านการบังคับใช้กฎหมายของประเทศฮ่องกงว่ามีความเท่าเทียมกันหรือไม่ กฎหมายที่เ้าทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างการเติบโตของชุมชนได้อย่างไร กล่าวคือ เป็นการบ่งบอกถึงความรู้สึกของสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับการได้รับโอกาสในด้านต่าง ๆ จากกฎข้อบังคับของภาครัฐ เช่น โอกาสจากการทำงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับความคุ้มครอง และการมีส่วนร่วมในภาครัฐ ถ้าสมาชิกได้รับโอกาสต่าง ๆ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น เป็นตัวชี้วัดความสุขในการเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน ในอดีตตั้งแต่ฮ่องกงได้ถูกปกครองโดยชาวอังกฤษรูปแบบการปกครองดังกล่าวทำให้คนในฮ่องกงปรับตัวยาก เนื่องจากการปกครองแบบชาติตะวันตกนั้นเน้นเรื่องความถูกต้องกฎระเบียบที่ต้องมาก่อนในขณะที่คนฮ่องกงหรือคนไทยส่วนใหญ่อาศัยการประนีประนอม ในช่วงแรกคนไทยที่มาอาศัยอยู่ในฮ่องกงต้องมีการปรับตัวในระดับหนึ่งเพื่อให้การเป็นอยู่และการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จนถึงปัจจุบันคนไทยในฮ่องกงก็สามารถปรับตัวได้ดีถึงแม้การแบ่งชั้นทางสังคมยังคงมีอยู่ในระดับหนึ่งแต่ในการปกครองของฮ่องกงก็ยังเปิดโอกาสให้คนต่างชาติได้มีโอกาสต่าง ๆ ที่ได้จากภาครัฐอยู่ ดังนั้นปัจจัยความแตกต่างในสังคมเป็นส่วนหนึ่งในการที่สร้างความเป็นอยู่ที่ดีได้ในชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงแห่งนี้ ประเทศฮ่องกงมีการพัฒนาการทางด้านการปกครองเป็นอย่างดีทำให้ปัจจัยการแบ่งชั้นทางสังคมลดลงไปได้ในระดับที่น่าพอใจ โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องทั่วถึงเนื่องจากการปกครองเป็นรูปแบบสากลซึ่งได้รับมาจากระบบการปกครองแบบอังกฤษ ทำให้ฮ่องกงได้รับการยอมรับจากหลากหลายผู้คน ทำให้คน

หลากหลายสัญชาติได้เดินทางมาประกอบธุรกิจและอยู่อาศัยกันที่ฮ่องกงเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อชุมชนคนไทยในฮ่องกง สมาชิกในชุมชนควรศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของสมาชิกและบุคคลอื่นทั้งนี้ต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในตัวกฎหมายจากผู้ประกอบการเพื่อลดการดำเนินกิจกรรมอย่างผิดกฎหมายและสร้างประโยชน์ต่อการยอมรับของภาครัฐในฮ่องกง

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า ผู้คนที่เป็นคนไทยในฮ่องกงมีความพยายามที่แสดงถึงวัฒนธรรมของไทยร่วมกัน เพื่อแสดงให้ผู้คนได้รับรู้ว่าที่ฮ่องกงยังมีชุมชนคนไทยอาศัยอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับปัจจัยทางด้านอาชีพ เป็นส่วนที่ทำให้คนในสังคมไทยมีความต้องการยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยการไปหาแหล่งที่ช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้นและชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่ผู้คนต่างมาเพื่อคาดหวังจะช่วยให้สถานะทางการเงินอาชีพดีขึ้น ดังกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นไว้ว่า คนส่วนมากมาที่ฮ่องกง (ไม่นับคนที่มาท่องเที่ยว) ส่วนมากจะมาทำธุรกิจหรือไม่ก็มาหางานที่จะทำให้เขามีรายได้ที่มากกว่าเดิม การหลังไหลของคนไทยในชุมชนที่ฮ่องกงเข้ามาหาอาชีพที่สร้างรายได้ดีกว่าประเทศไทย การเคลื่อนที่ทางสังคมนี้ต้องอาศัยปัจจัยด้านความเป็นแบบเดียวกันทางด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ที่เป็นตัวส่งผ่านให้เกิดการรับรู้แก่คนไทยที่ต้องการมาแสวงหาโอกาสทางด้านอาชีพในฮ่องกง จึงเป็นเป็นการเคลื่อนที่ของสังคมที่เป็นไปทางทิศเดียวกัน ปัจจัยนี้ยังช่วยให้ชุมชนมีการเติบโตและพัฒนาขยายตัวขึ้น ตั้งแต่อดีตการเคลื่อนที่ทางสังคมยังไม่เด่นชัดเนื่องจากการรับรู้ว่ามีคนไทยอยู่ในฮ่องกงมีอยู่จำนวนน้อยยังไม่เกิดเป็นชุมชนแต่อีกนัยหนึ่งยังได้รับรู้ว่ามีโอกาสที่สร้างรายได้ที่ดีเป็นการรับรู้ที่ยังไม่เป็นวงกว้างมากนักจึงทำให้การหลังไหลของผู้คนมาอยู่ที่นี้มีอยู่น้อย ต่อมาช่วงระยะเวลาหนึ่งการรับรู้เริ่มขยายเป็นวงกว้างมากขึ้นเป็นผลให้ผู้คนที่มีความรู้สึกแบบเดียวกันหรือความต้องการแสวงหาโอกาสในการเติบโตทางด้านฐานะเริ่มมีการหลังไหลเข้ามาที่ฮ่องกงมากขึ้นและเกิดการรวมตัวขึ้นมาเป็นแหล่งชุมชน จนมาถึงปัจจุบันนี้ เป้าหมายของผู้คนหรือคนไทยมีความต้องการมาแสวงหาโอกาสในเติบโตทางด้านอาชีพและธุรกิจในประเทศฮ่องกง ซึ่งปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของฮ่องกงที่ว่าเป็นประเทศที่มียุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและการค้าจึงทำให้เกิดจุดหมายร่วมในการเคลื่อนที่สังคมมาเพื่อประกอบกิจกรรมทางอาชีพ แนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างการเติบโตของสังคมในชุมชนโดยอาศัยการส่งเสริมคนไทยที่มีความต้องการมาประกอบธุรกิจที่ฮ่องกงให้ได้รู้จักและรับรู้ถึงโอกาสและประโยชน์ที่ได้รับจากชุมชนคนไทยในฮ่องกงเพื่อสร้างการเติบโตและการขยายตัวให้แก่ชุมชนในอนาคตสำหรับภาครัฐและเอกชนช่วยการสนับสนุนการเดินทางไปยังชุมชนคนไทยในฮ่องกงให้มากขึ้น เนื่องจากการหลังไหลของคนไทยที่เข้ามาในชุมชนแห่งนี้ก็มีความต้องการเข้ามาหาอาชีพที่สร้างรายได้ดีกว่าประเทศไทย การเคลื่อนที่ทางสังคมนี้ต้องอาศัยปัจจัยด้านความเป็นแบบเดียวกันทางด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ที่เป็นตัวส่งผ่านให้เกิดการรับรู้แก่คนไทยที่ต้องการมาแสวงหาโอกาสทางด้านอาชีพในฮ่องกง จึงเป็นเป็นการเคลื่อนที่ของสังคมที่เป็นไปทางทิศเดียวกัน ดังนั้นปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทาง

สังคมของชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนไทยอยากมาเพราะเนื่องจากเป็นแหล่งที่จะสามารถพัฒนารายได้ของพวกเขา

ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่าคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง มีความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกันไม่ว่าประเทศไทยมีประเพณีหรือวันสำคัญต่าง ๆ ที่ชุมชนนี้ก็จะมีการร่วมมือเหมือนกันทุกอย่าง ดังเช่นกลุ่มตัวอย่างได้กล่าวไว้ว่า ทุกวันอาทิตย์ชุมชนคนไทยในฮ่องกงจะมารวมตัวกันทำบุญที่วัดที่อยู่ในตัวตึก เนื่องจากสถานที่ฮ่องกงมีความคับแคบก็จะจัดอยู่ข้างในตึก ทำให้เกิดการพูดคุยกัน และในวันสงกรานต์เราก็จะมีการร่วมกันจัดประเพณีสงกรานต์ขนาดเล็กในชุมชน ก็มีคนที่ฮ่องกงให้ความสนใจมากเหมือนกัน ทั้งนี้การจัดประเพณีต่าง ๆ เราก็ได้ขออนุญาตทางการของฮ่องกง ซึ่งหลาย ๆ อย่างเป็นไปด้วยดีทางการไม่ค่อยมีอะไรให้ความร่วมมือกันด้วยซ้ำ ซึ่งเป็นความร่วมมือที่ดีทำให้คนที่อยู่อาศัยที่นี่มีความพอใจเป็นอย่างมาก กิจกรรมแสดงถึงวิถีต่าง ๆ ทำให้เกิดความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมเป็นผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดปฏิสัมพันธ์กันนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในอดีตช่วงก่อนปี พ.ศ. 2544 ชุมชนที่นี้ยังไม่เกิดการรวมตัวกันทำเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ณ ช่วงปีนั้น เป็นช่วงที่แรงงานไทยอาชีพแม่บ้านได้ถูกลดเงินเดือนจากนโยบายของภาครัฐฮ่องกงจึงทำให้แม่บ้านชาวไทย เนปาล ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ได้รวมกลุ่มกันเป็นแรงงานแม่บ้านต่างชาติ ใช้ชื่อว่า กลุ่มความร่วมมือแรงงานข้ามชาติภูมิภาคอาเซียน (Asian Migrants Coordinating Body: AMCB) เป็นการร่วมกันคัดค้านนโยบายลดเงินเดือนโดยให้คงอัตราเงินเดือนเดิมไว้ ผลการคัดค้านนี้ประสบผลสำเร็จ จึงทำให้คนไทยได้ตระหนักถึงการรวมกลุ่มเพื่อความสามัคคีจึงได้จัดตั้ง สมาคมรวมไทยในฮ่องกง (Thai Regional Alliance in Hong Kong) ในปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน กลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงยังเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีไทยต่าง ๆ และช่วยเหลือสร้างโอกาสให้แก่สมาชิกในชุมชนและคนไทยอื่น ๆ ผลจากการก่อตั้งกลุ่มสมาคมนี้ทำให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงได้เติบโตและมีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นตามลำดับ การดำเนินกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมของสมาชิกในชุมชนเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยกิจกรรมต่างๆต้องแสดงถึงวิถีชีวิตของสมาชิกเป็นผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดปฏิสัมพันธ์กันนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระบบการกระทำระหว่างกันนี้ต้องอาศัยรูปแบบกิจกรรมวิถีของชาวไทยให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องและเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นการสร้างโอกาสให้แก่สมาชิก ทั้งนี้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการจัดตั้งกลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงเป็นแม่ข่ายในการสร้างความร่วมมือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม แนวทางในการพัฒนาต้องอาศัยความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสมาคมรวมไทยเพื่อประสานให้สมาชิกเกิดความร่วมมือประกอบกับการจัดการให้กิจกรรมของไทยมีสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นฮ่องกงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในทางอ้อมอีกด้าน ดังนั้นการที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นส่วนช่วยให้เกิดระบบในกระทำร่วมกัน และได้รับการส่งเสริมจาก

ส่วนกลาง ก็เป็นส่วนที่ช่วยให้ชุมชนมีความแข็งแกร่งขึ้นอีกด้วย

ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า คนไทยในฮ่องกงมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเหลือกัน โดยตลอด ดังกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวไว้ว่า ประเทศไทยมีเหตุการณ์อะไรเราก็จะมีการตั้งศูนย์ช่วยเหลือกันที่นี่ เช่น เหตุการณ์น้ำท่วมในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2554 เราก็มีการร่วมมือการจัดตั้งศูนย์รับแจกของช่วยเหลือกัน เราได้รับความช่วยเหลือจากคนไทยและคนฮ่องกงด้วย ยังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยที่นำสิ่งของต่าง ๆ กลับไปยังประเทศไทยด้วยการที่มีเหตุการณ์ที่ต้องช่วยเหลือกันคนไทยที่นี่มีความพร้อมที่ช่วยเหลือกันเสมอ ทั้งนี้ยังความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ช่วยให้ทราบถึงประเด็นในการช่วยเหลือกันของคนไทยเป็นผลให้การอยู่ร่วมกันมีความรู้สึกที่ดีต่อกันและช่วยให้ความเป็นอยู่ในชุมชนนี้ดีขึ้นได้ ในอดีตชุมชนคนไทยฮ่องกงยังมีคนไทยอยู่จำนวนไม่มากและไม่มีการช่วยเหลือกันอย่างถูกต้อง คนไทยที่มาหาโอกาสจากอาชีพในฮ่องกงประสบปัญหาจากวัฒนธรรม ภาษา และความรู้เรื่องกฎระเบียบของฮ่องกง ทำให้เกิดแรงงานนอกระบบที่มาจากคนไทยมากที่สุด โดยเฉพาะแรงงานผู้ช่วยแม่บ้าน เนื่องจากผู้ช่วยแม่บ้านจะได้รับวีซ่าในการทำงานจำนวน 2 ปี แต่ถ้าถูกเลิกจ้างก็สามารถอาศัยอยู่ในฮ่องกงได้แค่ 14 วันเท่านั้นถึงแม้ว่าจะมีอายุจำนวนเวลาในการทำงานเหลืออยู่ แม่บ้านหลายคนไม่รู้เพราะไม่สามารถหาข้อมูลได้ที่ไหนบ้าง ครั้งก็ถูกจับในข้อหาเป็นแรงงานนอกระบบ และแม่บ้านส่วนใหญ่ที่ถูกเลิกจ้างเพราะไม่รู้ในเรื่องภาษาและวัฒนธรรม ประกอบกับคนฮ่องกงไม่ชอบจ้างแรงงานนอกระบบ จึงเป็นปัญหามาโดยตลอด ปัจจุบันในชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงก็เริ่มมีการตั้งสมาคมรวมไทยที่ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐของฮ่องกงทำให้ช่วยลดปัญหานี้ได้เป็นอย่างมาก การจัดตั้งสมาคมรวมไทยจึงทำให้คนไทยได้รับโอกาสต่าง ๆ จากการหาอาชีพในฮ่องกง ทั้งนี้สมาชิกยังให้ความร่วมมือกับภาครัฐในฮ่องกงเป็นอย่างดีในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างถูกต้องทำให้ปริมาณแรงงานผิดกฎหมายลดลงตามลำดับเป็นส่วนที่ช่วยให้ชุมชนเกิดความแข็งแกร่งได้ เป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องจากปัจจัยระบบการกระทำระหว่างกันในของความรักต่อส่วนร่วมที่มีเป้าหมายในการช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม ปัจจัยนี้จะเป็แรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำร่วมที่มีเป้าหมายเดียวกันซึ่งชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นลักษณะการกระทำร่วมโดยมีจิตสำนึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงมีการตั้งสมาคมรวมไทยที่ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐของฮ่องกงทำให้ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างมาก การจัดตั้งสมาคมรวมไทยจึงทำให้คนไทยได้รับโอกาสต่าง ๆ จากการหาอาชีพในฮ่องกง เพื่อการพัฒนาของชุมชนต้องอาศัยภาครัฐของไทยต้องเป็นเจ้าภาพในการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างภาครัฐฮ่องกงกับสมาคมรวมไทยและสมาคมอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการผสานความร่วมมือของคนไทยในฮ่องกงให้เกิดการดูแลและแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันส่วนการปฏิสัมพันธ์อย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมกับคนที่ท้องถิ่นในฮ่องกงก็เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ดังนั้นปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของคนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงช่วยเกิดความรู้สึกที่ดี

ต่อกันทำให้การเป็นอยู่มีความเหนียวแน่น ถึงแม้จะไม่ใช่ปัจจัยทางตรงที่ทำให้ชุมชนแห่งนี้จัดตั้งเป็นชุมชนคนไทย แต่กลับเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการพัฒนาให้ชุมชนมีความแข็งแกร่ง

ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า คนไทยในฮ่องกงส่วนมากมีวิชาถาวรเนื่องจากมีความต้องการสวัสดิการจากภาครัฐของฮ่องกงและสิทธิต่าง ๆ ที่ภาครัฐของฮ่องกงพึงจะให้ได้อย่างเช่น การรักษาพยาบาล การได้รับการดูแลในยามวัยชรา ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐของฮ่องกงเป็นสิ่งที่สมาชิกคนไทยในฮ่องกงมีความต้องการ โดยอาศัยการได้รับวิชาพำนักแบบถาวรหรือการเป็นพลเมืองถาวรประเทศฮ่องกงซึ่งจะได้รับสิทธิแบบเดียวกับพลเมืองฮ่องกงสาเหตุมาจากคนไทยที่ทำงานในฮ่องกงต้องมีการเสียภาษีไม่เกินร้อยละ 16 ซึ่งมีรายได้ไม่เกิน 1 ล้านเหรียญฮ่องกง เป็นการเสียภาษีอยู่ปกติและภาษีของฮ่องกงถูกที่สุดในอาเซียน ประกอบกับการดูแลรัฐสวัสดิการของฮ่องกงมีศักยภาพที่ดี จึงเป็นปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดให้คนไทยมากกว่า 15,000 คนได้รับวิชาพำนักถาวร ในขณะที่วิชาพำนักชั่วคราวประมาณ 12,000 คน หลังจากนั้นไปคนไทยมีวิชาพำนักถาวรในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ในอดีตความเป็นรัฐสวัสดิการที่ดีของฮ่องกงยังไม่เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติ ในช่วงปี ค.ศ. 1890 ฮ่องกงยังเป็นประเทศที่ไร้กฎหมายเนื่องจากเป็นเพียงส่วนป้อมปราการของประเทศจีนเท่านั้น หลังจากอังกฤษได้เช่า เกาะฮ่องกงและพัฒนาพร้อมกับจีนเกาะเรือยามหลังจากปี ค.ศ. 1993 ทำให้ฮ่องกงกลายเป็นประเทศที่มีรูปแบบการพัฒนาขึ้นมา จากการปกครองของอังกฤษทำให้เกิดรัฐสวัสดิการขึ้นมาเพื่อการดูแลประชาชนประกอบกับการเสียภาษีเงินได้ที่ถูกที่สุดในอาเซียน และด้วยสภาพแวดล้อมของฮ่องกงที่เป็นเมืองท่าและเป็นหน้าด่านเข้าประเทศจีนจึงเป็นผลให้เกิดการหลั่งไหลของผู้คนเข้ามาทำธุรกิจกันที่นี้กันอย่างมากมายจนถึงปัจจุบันนี้ สำหรับชุมชนคนไทยในฮ่องกงก็ได้รับประโยชน์จากรูปแบบการพัฒนาของฮ่องกงทำให้คนไทยหลายๆคนมาแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาของประเทศฮ่องกงเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นการได้รับใบอนุญาตต่าง ๆ และอื่น ๆ เป็นต้น โดยเฉพาะการทำธุรกิจต่างๆในฮ่องกงมีความจำเป็นที่ต้องเสียภาษีให้ภาครัฐอยู่แล้วจึงทำให้คนไทยหลายคนมีความต้องการที่จะได้รับวิชาถาวรเพื่อการได้รับสวัสดิการจากภาษีที่เสียไป ทำให้ปัจจัยทางด้านสวัสดิการเป็นแรงผลักดันให้ชุมชนแห่งนี้มีคนไทยเข้ามาเพื่อแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เป็นสิ่งที่ภาครัฐต้องให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนเพื่อเป็นการพัฒนาทางทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจของประเทศได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับสวัสดิการทางสังคมพื้นฐานที่รัฐพึงมีไว้ ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา การให้การรักษาพยาบาล การให้สิทธิการทำงาน การให้โอกาสสำหรับผู้พิการ และการที่ได้รับเลี้ยงดูเมื่อเข้าสู่วัยชรา เป็นต้น

สำหรับปัจจัยในภาพรวมของการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง พบว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีจุดเริ่มต้นมากจากมีความต้องการหาแหล่งที่มีรายได้เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิมเพราะฮ่องกงเป็นประเทศที่เด่นทางเศรษฐกิจ ประกอบกับฮ่องกงเป็นประเทศที่อยู่ใกล้กับประเทศไทยและมีพรมแดนติดกับประเทศจีนซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นประเทศที่เป็นประตูสู่จีนทำให้การค้าระหว่างจีนกับ

ฮ่องกงมีความเป็นเสรีมากขึ้น เป็นผลให้คนไทยที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงได้รับประโยชน์จากข้อกำหนดทางการค้าระหว่างกัน ในทางกลับกันก็เป็นประโยชน์ต่อคนไทยที่ต้องการขยายตลาดไปยังประเทศจีนด้วยเช่นกัน หลังจากที่ยุทธศาสตร์ของประเทศไทยอาศัยอยู่ในฮ่องกงเริ่มมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการประกอบอาชีพในฮ่องกงก็เริ่มมีมุมมองในการตั้งรกรากในแหล่งชุมชนที่ประกอบอาชีพอยู่ โดยให้ความสนใจในด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ความเป็นธรรมในการใช้กฎหมาย ความมีระเบียบ และการได้รับสิทธิประโยชน์จากภาครัฐในประเทศฮ่องกงและไทย เหล่านี้เป็นปัจจัยรองที่ผู้คนไทยในฮ่องกงได้คำนึงถึงไว้ ส่วนประเด็นที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือ ประเทศฮ่องกงเป็นประเทศที่มีขนาดพื้นที่จำกัดทำให้การอยู่อาศัยหรือการประกอบธุรกิจถูกจำกัดไปด้วยเช่นกัน ทำให้เป็นประเทศที่มีความแออัด ปัญหานี้เป็นปัญหาทางด้านภูมิศาสตร์โดยตรง เป็นผลให้คนไทยในฮ่องกงบางส่วนมีความต้องการที่จะออกไปหาแหล่งในการพำนักระยะยาวในประเทศอื่นหรือกลับประเทศไทยในช่วงบั้นปลายชีวิต เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ดังนั้นฮ่องกงจึงเป็นแหล่งที่เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างหลักความมั่นคงในการดำรงชีพ จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศฮ่องกงจึงเป็นแหล่งที่ดึงดูดให้คนไทยมาอาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ ดังนั้นสรุปได้ว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ ปัจจัยทางด้านอาชีพ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านขนาดของชุมชน, ด้านความหนาแน่นของประชากร, ด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ และปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ ปัจจัยเหล่านี้เป็นแสดงถึงปัจจัยที่ชุมชนต้องมีเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันได้อย่างเข้มแข็ง แต่ละชุมชนก็จะมีคุณค่าโดดเด่นในแต่ละปัจจัยต่างกันไป สำหรับชุมชนคนไทยในฮ่องกงแห่งนี้ มีความสำคัญในด้านของอาชีพ เป็นชุมชนที่สร้างอาชีพให้คนไทยที่นี่และสำหรับคนไทยที่อยากมาแสวงหาโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงอาชีพเพื่อยกระดับฐานะของตน และปัจจัยอีกด้านคือ ปัจจัยทางด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม เป็นปัจจัยเกี่ยวกับด้านกฎหมายหรือระเบียบในการอยู่ร่วมกันของภาครัฐในฮ่องกง ที่สร้างความเท่าเทียมในการอยู่อาศัยภายในประเทศไม่แบ่งแยกคนรวยกับคนจนทุกคนมีความเท่าเทียมกันในการที่ใช้กฎหมายหรือระเบียบของภาครัฐ ส่วนปัจจัยในด้านอื่น ๆ เป็นปัจจัยที่ช่วยในการสนับสนุนให้ชุมชนนี้มีการเติบโตขึ้น ดังนั้นสรุปผลจากการจัดอันดับความสำคัญในการจัดตั้งการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า อันดับที่ 1 ปัจจัย ด้านอาชีพ, อันดับที่ 2 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, อันดับที่ 3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม, อันดับที่ 4 ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, อันดับที่ 5 ปัจจัยด้านขนาดของชุมชน, อันดับที่ 6 ปัจจัยด้านสมาชิกที่มีจิตสำนึก, อันดับที่ 7 ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, อันดับที่ 8 ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, อันดับที่ 9 ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ และอันดับที่ 10 ปัจจัย ด้านความหนาแน่นของประชากร ตามลำดับ

วิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 341 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.80 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.20 ดังนั้น เพศชายมีส่วนมากกว่าเพศหญิง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.60 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.50 มีอาชีพรับจ้าง/ ลูกจ้างและนิสิตนักศึกษา มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.40 มีรายได้ต่อเดือน 5,401-7,400 เหรียญฮ่องกง มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.06 และอาศัยอยู่ในฮ่องกงเป็นระยะเวลา น้อยกว่า 10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.60

ส่วนที่ 2 ระดับความสำคัญของปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับระดับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนมี 9 กลุ่ม 21 รายการ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของแต่ละกลุ่ม คือ ปัจจัยทางด้านอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) ปัจจัยทางด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) กับปัจจัยทางด้านการเดินทางที่ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) เช่นกัน และปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) ตามลำดับ สำหรับภาพรวมของระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดตั้งชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ใช้สถิติวิเคราะห์ t-test การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One-sample t-test) เป็นการทดสอบสมมติฐานปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมากหรือไม่ ซึ่งต้องใช้การทดสอบแบบทางเดียว (Sig. (1-tailed)) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.3 ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.5 ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.6 ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.7 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.8 ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1.9 ปัจจัยด้านสมาชิกที่มีจิตสำนึกต่อสาธารณะในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของระดับปัจจัยในการจัดตั้งการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า ปัจจัยทางด้านอาชีพ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านขนาดของชุมชน, ด้านความหนาแน่นของประชากร, ด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน และด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ อยู่ในระดับมากทั้งหมด

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานลักษณะประชากรศาสตร์กับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์กับปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ t-test การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีอิสระต่อกัน (Independent-sample t-test) และสถิติวิเคราะห์ (One-way ANOVA F-test) การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบบหลายกลุ่มหรือ 2 กลุ่มขึ้นไปที่มีอิสระต่อกัน โดยผู้วิจัยแสดงการทดสอบสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะประชากรศาสตร์มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.1 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.2 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.3 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.4 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.5 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2.6 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของลักษณะประชากรศาสตร์มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า อายุและอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกง มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 5 แนวทางปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยทั้ง 10 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านอาชีพ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านขนาดของชุมชน, ด้านความหนาแน่นของประชากร, ด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม, ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม, ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน, ด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ และปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ ปัจจัยทั้งหมดนี้เป็นพื้นฐานในการจัดตั้งชุมชนคนไทย

ในต่างแดนหรือในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน และสนับสนุนให้ชุมชนมี
แข็งแกร่ง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันปัจจัยทั้ง 10 นี้มีความสำคัญต่อการขยายตัวของชุมชนแห่งนี้ โดยใน
แต่ละช่วงยุคและสมัยสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจึงทำให้มุมมองของแต่ละปัจจัยมี
ความแตกต่างกันไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยทางด้านอาชีพ จากผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพชี้ให้เห็นถึงว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อ
การมาอาศัยอยู่ที่ชุมชน ในยุคเริ่มแรกชุมชนแห่งนี้สร้างตัวมาจากกลุ่มคนไทยมีความต้องการแสวงหา
คุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมุ่งเน้นไปทางด้านการมีรายได้ที่ดีซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐาน
เบื้องต้นในการดำรงชีวิต เป็นการหาอาชีพที่มีรายได้มากกว่าในประเทศไทยเพื่อนำเงินรายได้ดังกล่าว
มาเลี้ยงครอบครัว อาชีพในยุคนั้นเป็นการใช้แรงงานสักส่วนใหญ่ในประเทศฮ่องกงในยุคที่ฮ่องกง
ปกครองโดยอังกฤษเป็นยุคที่ฮ่องกงกำลังพัฒนาประเทศทำให้ฮ่องกงต้องการลงทุนสาธารณูปโภคใน
หลายด้าน จึงทำให้ฮ่องกงต้องการแรงงานในการสร้างโปรเจกต์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นเหตุให้ค่าแรงงานใน
ยุคนั้นมีอัตราที่สูงทำให้คนไทยมีความต้องการมาใช้แรงงานในฮ่องกง ต่อมาในปัจจุบันสภาพแวดล้อม
ทางด้านเศรษฐกิจของฮ่องกงและโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้เกิดความหลากหลายใน
อาชีพ จากสมัยก่อนคนไทยที่มาฮ่องกงมาใช้แรงงานก็พัฒนามาเป็นเจ้าของกิจการ เช่น การเปิด
ร้านอาหาร ร้านค้าขายของจากไทย ตัวแทนการนำเข้าส่งออกสินค้า หรือไม่กี่ทำงานอยู่ในภาครัฐ
เป็นต้น จึงทำให้มุมมองทางด้านอาชีพเปลี่ยนไป จากเดิมเป็นแรงงานจนเป็นธุรกิจของคนไทยใน
ฮ่องกงและรวมกันอยู่ในแหล่งชุมชนนี้ จากการพัฒนาทางด้านอาชีพไปอย่างมั่นคงของคนไทยใน
ฮ่องกงนั้นเป็นส่วนที่สำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงทั้งนี้ปัจจัยทางด้านอาชีพเป็นประเด็น
หลักที่ส่งผลต่อปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนในด้านอื่น ๆ อีกด้วย ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพยังสอดคล้อง
กับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยซึ่งพบว่า ปัจจัยทางด้านอาชีพมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคน
ไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยทางด้านอาชีพเพื่อการจัดตั้งชุมชนคน
ไทยในฮ่องกง พบว่า สมาชิกในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอาชีพของ
ตนให้มีความมั่นคงโดยการยกระดับรายได้ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมาจากความหลากหลายของธุรกิจ สภาพวะที่
เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และความรู้ความเข้าใจในด้านธุรกิจของสมาชิก การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง
เหล่านี้เป็นส่วนที่ช่วยให้ปัจจัยทางด้านอาชีพในชุมชนสามารถยกระดับรายได้เพิ่มมากขึ้น

ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่อาศัยใน
ฮ่องกง จากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพพบว่า ลักษณะภูมิประเทศของฮ่องกงอยู่ไม่ไกลจากประเทศไทย
มากนักทำให้คนไทยเดินทางไปมาสะดวก เป็นพื้นที่ติดกับมหาสมุทรทำให้มีแหล่งทรัพยากรทางทะเล
ที่อุดมสมบูรณ์ประกอบเป็นเมืองท่า มีพรมแดนที่ติดกับจีน เป็นประเทศที่สามารถติดต่อเดินทางไปยัง
ในหลาย ๆ ประเทศของทวีปเอเชียและอเมริกา ปัจจัยสภาพแวดล้อมนี้ส่งผลต่อด้านเศรษฐกิจและ
สภาพแวดล้อมการเป็นอยู่ของประเทศฮ่องกงเป็นอย่างมาก จากการเป็นประเทศเมืองท่าของฮ่องกงทำ

ให้ฮ่องกงมีศักยภาพทางด้าน โลจิสติกส์เป็นจุดพักสินค้ารวมถึงการพบปะของนักธุรกิจเพื่อตกลงทางการค้า เมื่อวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมทั่วไปของฮ่องกงในอดีตในช่วงที่เทคโนโลยีของสาธารณูปโภคต่าง ๆ ยังไม่เอื้ออำนวยทำให้ฮ่องกงเป็นประเทศที่มีพื้นที่ชนบทมากกว่าเมือง ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องการทำประมงผู้คนที่เป็นพื้นเมืองเก่าจะนิยมประกอบอาชีพประมงเป็นหลักทำให้วัตถุดิบในการประกอบอาหารนั้นมีเยอะประกอบกับผู้คนจากต่างแดนยังไม่ค่อยเดินทางมาอยู่อาศัยมากนัก ต่อมาในระยะที่มีการปกครองของชาวอังกฤษจนถึงปัจจุบันทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภคและภูมิประเทศของฮ่องกงเป็นแหล่งทรัพยากรทางทะเล มียุทธศาสตร์ทางการค้าทำให้ฮ่องกงเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมของฮ่องกงยังมีอิทธิพลต่อปัจจัยของการจัดตั้งชุมชนในด้านอื่นเช่นกันยกตัวอย่างปัจจัยทางด้านอาชีพเนื่องจากสภาพแวดล้อมของฮ่องกงเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ทำให้ธุรกิจ在香港มีความหลากหลาย เกิดการสร้างอาชีพที่ผู้คนต่างมาแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสภาพแวดล้อมประเทศฮ่องกงเป็นตัวที่สนับสนุนให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงเติบโตขึ้นมาเนื่องจากเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียนแห่งหนึ่งและนำพาผู้คนจากต่างแดนมาแสวงหาธุรกิจที่ช่วยเสริมความสามารถในการแข่งขันของตน ชุมชนคนไทยในฮ่องกงจึงได้รับประโยชน์จากสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศฮ่องกงมาโดยตลอด ดังนั้นอนาคตชุมชนคนไทยฮ่องกงต้องร่วมมือกันนำความได้เปรียบจากสภาพแวดล้อมของประเทศฮ่องกงนี้มาช่วยเสริมความสามารถในการแข่งขันทางด้านธุรกิจของประเทศไทยเพื่อช่วยเติมเต็มความสามารถในการขยายตลาดออกสู่ภูมิภาคอื่น ๆ ต่อไปได้

ปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชน เป็นปัจจัยที่ไว้บ่งบอกถึงพื้นที่ที่สมาชิกอาศัยอยู่ว่ามีกิจกรรมในการดำเนินชีวิตอะไรเป็นหลักซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชน จากผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า สมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้มีกิจกรรมมาเพื่อประกอบธุรกิจทางด้านค้าขายและอยู่อาศัยเป็นหลักทำให้จำนวนคนไทยในชุมชนมีปริมาณมากขึ้นและเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นสังคมที่เป็นชุมชนเมืองและมีขนาดใหญ่ เมื่อกล่าวถึงสภาพการเติบโตของชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า ในอดีตขนาดของชุมชนคนไทยนี้ จำนวนสมาชิกมีอยู่ไม่มากนักอาศัยอยู่กับคนท้องถิ่น เนื่องจากหน้าที่การงานในสมัยก่อนนั้นยังไม่มีหลากหลายและจำนวนคนไทยที่มาประกอบอาชีพที่ฮ่องกงในอดีตมีไม่มากทำให้ชุมชนยังมีขนาดเล็ก การพัฒนาการของชุมชนจนถึงปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นตามลำดับเนื่องจากผลของการพัฒนารายได้ของสมาชิกเองที่มีอาชีพการงานที่มั่นคงขึ้นทำให้เป็นแหล่งที่ดึงดูดให้คนไทยหันมาประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในฮ่องกงเป็นผลให้ภาพลักษณ์ของสถานที่และบรรยากาศในชุมชนมีลักษณะมีความเป็นไทยมากขึ้นจึงกลายเป็นแหล่งที่

อยู่อาศัยของคนไทยในฮ่องกงและมีปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชนเติบโตขึ้นตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยซึ่งพบว่า ปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชนมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชนเพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการเติบโตของชุมชนมาจากกิจกรรมในการประกอบธุรกิจและอยู่อาศัยเป็นกิจกรรมหลักที่นำพาคนไทยมาอยู่ในชุมชนแห่งนี้ เนื่องจากความหลากหลายของอาชีพ การพัฒนาการทางด้านอาชีพและรายได้ของคนไทยที่อยู่มาก่อน และความสามารถในการปรับตัวของชุมชนคนไทยในฮ่องกงเองทำให้เกิดธรรมชาติของการรวมตัวและการขยายตัวของชุมชนให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ดังนั้นการพัฒนาเพื่อให้ชุมชนมีการขยายตัวขึ้นควรมีความร่วมมือในด้านการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจในพื้นที่ชุมชนให้มีความก้าวหน้าร่วมกับความเป็นอยู่ในแหล่งชุมชนให้มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้ได้มากที่สุดสร้างบรรยากาศชุมชนเป็นที่สำหรับคนไทยในประเทศฮ่องกงเพื่อให้ชุมชนมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากร จากข้อมูลเบื้องต้นของนิตยสาร Hong Kong: The fact ของศูนย์บริการข้อมูลรัฐบาลฮ่องกง ได้สรุปข้อมูลไว้ว่า ในปี ค.ศ. 2014 ประชากรของฮ่องกงมีทั้งหมด 7.2 ล้านคน ความหนาแน่นทางนิเวศอยู่ประมาณ 6,690 คนต่อตารางกิโลเมตร (Hong Kong Asia's World City, 2014) ซึ่งเป็นจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงตามสภาพธรรมชาติ ในขณะที่ประเทศไทยมีจำนวนประชากรประมาณ 131 คนต่อตารางกิโลเมตร ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ประเทศฮ่องกงมีความหนาแน่นของประชากรสูง และมีประชากรที่อาศัยอยู่มากกว่าประเทศไทยถึง 51 เท่า ทำให้ฮ่องกงต้องมีการจัดสรรพื้นที่เป็นไปอย่างเข้มงวดซึ่งเป็นข้อจำกัดสำหรับการอยู่อาศัยและดำเนินธุรกิจต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ว่า เป็นประเทศที่มีความแน่นของประชากรสูงเนื่องจากลักษณะความเป็นอยู่เป็นสังคมเมือง ต้องมีการใช้สอยพื้นที่ให้ได้ประโยชน์สูงสุดประกอบกับทางรัฐบาลฮ่องกงพยายามสงวนพื้นที่ที่เป็นลักษณะชนบทไว้ด้วยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์พื้นที่ที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศเอาไว้ด้วยเช่นกันส่งผลให้เป็นข้อจำกัดในการเติบโตของสังคมเมืองทำให้ปัจจุบันฮ่องกงเริ่มเป็นสถานที่ที่คนต่างแดนหรือคนในประเทศฮ่องกงเองมีความต้องการที่ขยายพื้นที่ในการอยู่อาศัยไปยังประเทศอื่น ๆ ในอดีตประเทศฮ่องกงก็เคยประสบกับปัญหาข้อจำกัดทางด้านพื้นที่เช่นกันทำให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงในอดีตยังไม่เกิดการรวมตัวกันอย่างชัดเจนมีเพียงแต่การขายสินค้าไทยหรือร้านอาหารไทยบ้างเล็กน้อยเนื่องจากการจัดการผังเมืองที่อยู่อาศัยยังไม่มีการแบ่งสัดส่วนที่ชัดเจน พอหลังจากปี ค.ศ. 1990 ทางรัฐบาลฮ่องกงมีการปรับผังเมืองทำให้กลุ่มคนไทยได้เลือกไปอยู่ย่านเกาลูนซึ่งมีพื้นที่ที่ราคาถูกกว่าและไม่ไกลจากใจกลางเมืองจนมาถึงปัจจุบัน จากการปรับปรุงผังเมืองดังกล่าวของรัฐบาลฮ่องกงในยุคนั้นทำให้ฮ่องกงสามารถจัดสรรพื้นที่ได้ดีประชากรสามารถอาศัยอยู่ได้อย่างไม่แออัดมากนัก ถึงแม้การปรับปรุงผังเมืองของฮ่องกงได้ลดความแออัดลงไปได้พอสมควรก็ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเติบโตของประชากรได้ทันซึ่งมี

ประชากรเพิ่มขึ้นอยู่ประมาณร้อยละ 0.7 ถึง 0.8 ต่อปี ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคของการพัฒนาและการเติบโตของประเทศฮ่องกง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยซึ่งพบว่า ปัจจัยทางด้านความหนาแน่นของประชากรมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยทางด้านความหนาแน่นของประชากรเพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า เป็นปัญหาจากการเติบโตของประชากรในฮ่องกงเนื่องจากฮ่องกงมีพื้นที่ที่จำกัดส่งผลให้เป็นอุปสรรคของการพัฒนาชุมชนคนไทยในฮ่องกงทำให้การขยายตัวของชุมชนเป็นไปอย่างยากลำบากซึ่งต้องอาศัยต้นทุนในการพัฒนาพื้นที่สูง เช่น ค่าเช่าพื้นที่ ค่าภาษีท้องถิ่น และการเข้าถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นสมาชิกในชุมชนและภาครัฐของไทยต้องมีการสร้างความเข้าใจให้แก่รัฐบาลฮ่องกงในด้านวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงให้มีความชัดเจน

ปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร จากผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า เป็นปัจจัยที่มุ่งเน้นให้เกิดการรวมกลุ่มของชุมชนและดึงดูดให้คนไทยได้เข้ามาร่วมปฏิสัมพันธ์กันในด้านของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภาษา และความเป็นสังคมอันเดียวกัน เกิดความเชื่อใจและไม่โดดเดี่ยวที่จะเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกในชุมชน ปัจจัยเหล่านี้สร้างบรรยากาศโดยรอบชุมชนทำให้ผู้คนและได้รับรู้ว่าเป็นกลุ่มชาวไทย อาทิ สินค้าที่ขายอยู่ในชุมชน ธุรกิจร้านอาหาร และประกอบกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น ในอดีตชุมชนชาวไทยในฮ่องกงยังไม่เป็นรับรู้ของผู้คนมากมายนักสังเกตได้จากการค้าขายและการรู้จักคนไทยที่อยู่ในชุมชนของคนฮ่องกงเอง ทั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาจากการประชาสัมพันธ์หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนสิ่งนี้จะช่วยบอกกล่าวให้คนต่าง ๆ ได้รับรู้ซึ่งในชุมชนแห่งท่ามาโดยตลอด จนปัจจุบันทำให้ชุมชนเติบโตสังเกตได้จากการค้าขายที่คึกคัก และจำนวนผู้คนได้มาเยือนชุมชนแห่งนี้มีมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรเพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรเป็นปัจจัยที่มีคุณค่าในตัวของตัวเองทั้งในด้านวัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิต เป็นสิ่งที่จะช่วยสร้างแรงดึงดูดให้คนไทยหรือคนต่างชาติได้เข้ามาร่วมกิจกรรมในชุมชนคนไทยแห่งนี้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกในชุมชนสร้างการประชาสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นคล้ายกับหลักการทางการตลาดเพื่อสร้างให้เกิดการรับรู้ของคนทั่วไปเพื่อให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงได้เติบโตขึ้น ซึ่งต้องอาศัยการพัฒนาในระยะยาวอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งที่สำคัญ

ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทั่วไปข้อมูลแสดงให้เห็นว่าไม่ได้มุ่งเน้นถึงประเด็นช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนยากจน แต่มุ่งเน้นประเด็นในเรื่องการควบคุมดูแลของภาครัฐ การได้รับความเป็นธรรมและสิทธิจากการใช้

ประโยชน์จากสาธารณะต่าง ๆ ภาครัฐมีการควบคุมดูแลและมีกติกาที่ทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนยากจนลดลงไปได้อย่างไร จากผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า เป็นปัจจัยที่มุ่งเน้นในด้านการบังคับใช้กฎหมายของประเทศฮ่องกงว่ามีความเท่าเทียมกันหรือไม่ กฎหมายที่ใช้ทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างการเติบโตของชุมชนได้อย่างไร กล่าวคือ เป็นการบ่งบอกถึงความรู้สึกรักของสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับการได้รับโอกาสในด้านต่าง ๆ จากกฎข้อบังคับของภาครัฐ เช่น โอกาสจากการทำงาน การได้รับสวัสดิการ การได้รับความคุ้มครอง และการมีส่วนร่วมในภาครัฐ ถ้าสมาชิกได้รับโอกาสต่าง ๆ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น เป็นตัวชี้วัดความสุขในการเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน ในอดีตตั้งแต่ฮ่องกงได้ถูกปกครองโดยชาวอังกฤษรูปแบบการปกครองดังกล่าวทำให้คนในฮ่องกงปรับตัวยาก เนื่องจากการปกครองแบบชาติตะวันตกนั้นเน้นเรื่องความถูกต้องกฎระเบียบที่ต้องมาก่อน ในขณะที่คนฮ่องกงหรือคนไทยส่วนใหญ่อาศัยการประนีประนอม ในช่วงแรกคนไทยที่มาอาศัยอยู่ในฮ่องกงต้องมีการปรับตัวในระดับหนึ่งเพื่อให้การเป็นอยู่และการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จนถึงปัจจุบันคนไทยในฮ่องกงก็สามารถปรับตัวได้ดีถึงแม้การแบ่งชั้นทางสังคมยังคงมีอยู่ในระดับหนึ่งแต่ในการปกครองของฮ่องกงก็ยังเปิดโอกาสให้คนต่างชาติได้มีโอกาสต่าง ๆ ที่ได้จากภาครัฐอยู่ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม เพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า การที่ฮ่องกงมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดนี้ทำให้คนไทยหลายคนต้องปรับตัว กฎระเบียบของฮ่องกงเองมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ในแง่ของข้อดีคือ กติการะเบียบบังคับเป็นแบบสากลทำให้คนที่ไม่มีโอกาสได้มีโอกาสที่จะเติบโตเฉกเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปส่งผลให้เป็นสังคมที่น่าอยู่และพัฒนาได้อย่างเสรี สำหรับข้อเสียอาจเป็นอุปสรรคในด้านของการใช้กฎระเบียบที่บังคับใช้ได้อย่างไม่ทั่วถึงฮ่องกงเป็นประเทศที่มีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจสูงอาจทำให้ระบบทุนนิยมสามารถเข้ามาแทรกแซงในกระบวนการต่าง ๆ ได้ เพื่อการเติบโตของชุมชนชาวไทยในฮ่องกงต่อไปสมาชิกในชุมชนควรสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างกันในตัวกฎระเบียบการปกครองของฮ่องกงและศึกษาหาโอกาสในการได้รับสิทธิต่าง ๆ จากรัฐฮ่องกง และจากมาตรฐานกฎระเบียบข้อบังคับในระดับระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ

ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม เป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงกับปัจจัยด้านอาชีพและความเป็นแบบเดียวกันของประชากรเนื่องจากการเคลื่อนที่ทางสังคมเป็นการบ่งบอกถึงจุดมุ่งหมายของสังคมที่กระทำร่วมกันเป็นการส่งผ่านความรู้สึกและการบอกเล่าที่มีเป้าหมายเดียวกัน ชุมชนคนไทยในฮ่องกงแห่งนี้มีจุดมุ่งหมายที่เด่นชัดคือเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จากผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า การหลั่งไหลของคนไทยในชุมชนที่ฮ่องกงเข้ามาหาอาชีพที่สร้างรายได้ดีกว่าประเทศไทย การเคลื่อนที่ทางสังคมนี้ต้องอาศัยปัจจัยด้านความเป็นแบบเดียวกันทางด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม

ที่เป็นตัวส่งผ่านให้เกิดการรับรู้แก่คนไทยที่ต้องการมาแสวงหาโอกาสทางด้านอาชีพในฮ่องกง จึงเป็นการเคลื่อนที่ของสังคมที่เป็นไปทางทิศเดียวกัน ปัจจุบันนี้ยังช่วยให้ชุมชนมีการเติบโตและพัฒนาขยายตัวขึ้น ตั้งแต่อดีตการเคลื่อนที่ทางสังคมยังไม่เด่นชัดเนื่องจากการรับรู้ว่ามีคนไทยอยู่ในฮ่องกงมีอยู่จำนวนน้อยยังไม่เกิดเป็นชุมชนแต่อีกนัยหนึ่งยังได้รับรู้ว่ามีโอกาสที่สร้างรายได้ที่ดีเป็นการรับรู้ที่ยังไม่เป็นวงกว้างมากนักจึงทำให้การหลั่งไหลของผู้คนมาซึ่งที่นี้มีอยู่น้อย ต่อมาช่วงระยะเวลาหนึ่งการรับรู้เริ่มขยายเป็นวงกว้างมากขึ้นเป็นผลให้ผู้คนที่มีความรู้สึกแบบเดียวกันหรือความต้องการแสวงหาโอกาสในการเติบโตทางด้านฐานะเริ่มมีการหลั่งไหลเข้ามาที่ฮ่องกงมากขึ้นและเกิดการรวมตัวขึ้นมาเป็นแหล่งชุมชนจนมาถึงปัจจุบันนี้ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมเพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า ตัวปัจจัยมีคุณลักษณะที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติทั่วไปผ่านทางปัจจัยด้านอาชีพและความเป็นแบบเดียวกันของประชากร แต่แตกต่างกันที่ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมเป็นปัจจัยที่สร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมของคนไทยที่มีความต้องการหรือจุดมุ่งหมายไปทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นความรู้สึกในด้านต้องการสร้างโอกาสในการเติบโตทางด้านฐานะของตนที่ต้องการหาอาชีพและธุรกิจที่สร้างรายได้มากกว่าเดิม ลักษณะเช่นนี้ต้องอาศัยการค้นหาความต้องการของบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรายได้ที่ดีกว่าเดิม โดยการไปประกอบธุรกิจ อาชีพ และเปิดตลาดใหม่ ๆ ที่ตรงต่อกับสภาพแวดล้อมของสังคมชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นการเติบโตและการพัฒนาการของชุมชนเอง

ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน เป็นการกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนคนไทยในการประกอบกิจกรรมเป็นประเพณีที่แสดงถึงวัฒนธรรมของชุมชน เป็นนัยสำคัญต่อการสร้างความมีส่วนร่วมและความสามัคคีในชุมชนส่งผลให้ชุมชนมีความแข็งแกร่ง สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า แหล่งชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีปัจจัยด้านการกระทำระหว่างอาศัยการแสดงกิจกรรมวัฒนธรรมและประเพณีของชาวไทย เช่น งานวันสงกรานต์ วันลอยกระทง ประเพณีตักบาตรวันเข้าพรรษา ออกพรรษา งานทอดผ้าป่า และทอดผ้ากฐิน ณ วัดฮ่องกงธัมมาราม เป็นต้น เป็นกิจกรรมแสดงถึงวิถีต่าง ๆ ทำให้เกิดความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมเป็นผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดปฏิสัมพันธ์กันนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในอดีตช่วงก่อนปี พ.ศ. 2544 ชุมชนที่นี้ยังไม่เกิดการรวมตัวกันทำเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ณ ช่วงปีนั้น เป็นช่วงที่แรงงานไทยอาชีพแม่บ้านได้ถูกลดเงินเดือนจากนโยบายของภาครัฐฮ่องกงจึงทำให้แม่บ้านชาวไทย เนปาล ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ได้รวมกลุ่มกันเป็นแรงงานแม่บ้านต่างชาติ ใช้ชื่อว่า กลุ่มความร่วมมือแรงงานข้ามชาติภูมิภาคอาเซียน (Asian Migrants Coordinating Body: AMCB) เป็นการร่วมกันคัดค้านนโยบายลดเงินเดือน โดยให้คงอัตราเงินเดือนเดิมไว้ ผลการคัดค้านนี้ประสบผลสำเร็จ จึงทำให้คนไทยได้ตระหนักถึงการรวมกลุ่มเพื่อความสามัคคีจึงได้จัดตั้ง สมาคมรวมไทยในฮ่องกง (Thai Regional Alliance in Hong Kong) ในปี พ.ศ.

2546 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน กลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงยังเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีไทยต่าง ๆ และช่วยเหลือสร้างโอกาสให้แก่สมาชิกในชุมชนและคนไทยอื่น ๆ ผลจากการก่อตั้งกลุ่มสมาคมนี้ทำให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงได้เติบโตและมีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันเพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า ระบบการกระทำระหว่างกันต้องอาศัยรูปแบบกิจกรรมวิถีของชาวไทยให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องและเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นการสร้างโอกาสให้แก่สมาชิก สิ่งเหล่านี้ต้องใช้ความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงที่ผลานให้สมาชิกเกิดความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงไปถึงทั้งภาครัฐของไทยและฮ่องกงสร้างโอกาสในการเติบโตของชุมชนคนไทยในฮ่องกงต่อไปได้

ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก เป็นปัจจัยที่วิเคราะห์ระบบหรือรูปแบบของสังคมคนไทยในฮ่องกงภายใต้จิตสำนึกที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งของชุมชนและสังคมในฮ่องกง ปัจจัยนี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำร่วมที่มีเป้าหมายเดียวกันซึ่งชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นลักษณะการกระทำร่วม โดยมีจิตสำนึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า ชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมในการช่วยเหลือกันซึ่งได้จัดตั้งสมาคมรวมไทยในฮ่องกง (Thai regional alliance in Hong Kong) เป็นการรวมตัวเพื่อช่วยเหลือแรงงานไทยมีการจัดกิจกรรมทุกบ่ายวันอาทิตย์ ณ สวน Rose garden โดยมีกิจกรรม เช่น การสอนภาษาจีน กวางตุ้ง ภาษาอังกฤษ และกิจกรรมด้านอื่น ๆ ตามโอกาส ทางสมาคมยังได้รับความร่วมมือจาก สำนักแรงงาน ณ ฮ่องกงช่วยบริการด้านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อีกด้วย กิจกรรมนี้ได้สร้างโอกาสให้แรงงานไทยฮ่องกงเป็นจำนวนมาก ในอดีตชุมชนคนไทยฮ่องกงยังมีคนไทยอยู่จำนวนไม่มากและไม่มีการช่วยเหลือกันอย่างถูกต้อง คนไทยที่มาหาโอกาสจากอาชีพในฮ่องกงประสบปัญหาจากวัฒนธรรม ภาษา และความรู้เรื่องกฎระเบียบของฮ่องกง ทำให้เกิดแรงงานนอกระบบที่มาจากคนไทยมากที่สุด โดยเฉพาะแรงงานผู้ช่วยแม่บ้าน เนื่องจากผู้ช่วยแม่บ้านจะได้รับวีซ่าในการทำงานจำนวน 2 ปี แต่ถ้าถูกเลิกจ้างก็สามารถอาศัยอยู่ในฮ่องกงได้แค่ 14 วันเท่านั้นถึงแม้วีซ่าจะมีอายุจำนวนเวลาในการทำงานเหลืออยู่ แม่บ้านหลายคนไม่รู้เพราะไม่สามารถหาข้อมูลได้ที่ไหนบางครั้งก็ถูกจับในข้อหาเป็นแรงงานนอกระบบ และแม่บ้านส่วนใหญ่ที่ถูกเลิกจ้างเพราะไม่รู้ในเรื่องภาษา และวัฒนธรรม ประกอบกับคนฮ่องกงไม่ชอบจ้างแรงงานนอกระบบ จึงเป็นปัญหาโดยตลอด ปัจจุบันในชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงก็เริ่มมีการตั้งสมาคมรวมไทยที่ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐของฮ่องกงทำให้ช่วยลดปัญหานี้ได้เป็นอย่างมาก การจัดตั้งสมาคมรวมไทยจึงทำให้คนไทยได้รับโอกาสต่าง ๆ จากการหาอาชีพในฮ่องกง ทั้งนี้สมาชิกยังให้ความร่วมมือกับภาครัฐในฮ่องกงเป็นอย่างดีในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่าง

ถูกต้องทำให้ปริมาณแรงงานผิดกฎหมายลดลงตามลำดับเป็นส่วนที่ช่วยให้ชุมชนเกิดความแข็งแกร่งได้ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะเพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า คนไทยที่ต้องการมาแสวงหาโอกาสจากการทำอาชีพในฮ่องกงส่วนมากจะมาในชุมชนแห่งนี้และผู้คนในชุมชนก็เสนอให้มาหาข้อมูลจากสมาคมฯทำให้คนไทยได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเตรียมตัวได้อย่างเหมาะสม ณ ปัจจุบันอาชีพแรงงานไทยเสียเปรียบแรงงานจากฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียเป็นอย่างมากเนื่องจากเรื่องภาษา มีแรงงานทั้งหมดอยู่ประมาณแสนคนซึ่งเป็นแรงงานถูกกฎหมายทั้งสิ้น ในขณะที่คนไทยมีอยู่ประมาณสามหมื่นคนและมีจำนวนไม่น้อยที่เป็นแรงงานผิดกฎหมายซึ่งภาครัฐของฮ่องกงให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เป็นอย่างมากเนื่องจากพื้นที่ในการอยู่อาศัยของฮ่องกงมีความแออัด ในอนาคตต้องมีการสนับสนุนให้สมาคมรวมไทยในฮ่องกงให้มีศักยภาพในการพัฒนาบุคลากรและช่วยเหลือสมาชิกได้ดียิ่งขึ้นซึ่งต้องอาศัยความสามารถบุคลากรในสมาคม แหล่งเงินทุน และการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างจริงจัง เพื่อให้สมาคมรวมไทยในฮ่องกงเป็นแม่แบบในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอยู่ต่างแดนของชุมชนคนไทยอีกต่อไปได้

ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ เป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงถึงความเป็นอยู่พื้นฐานที่ดีของสมาชิกในชุมชนที่รับการดูแลจากภาครัฐรวมถึงการได้รับสิทธิต่าง ๆ จากภาครัฐในประเทศที่สมาชิกอาศัยอยู่ เพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี ปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่ได้รับการดูแลจากภาครัฐ ได้แก่ สิทธิสำหรับการทำงาน สิทธิการรักษาพยาบาล สิทธิที่ได้รับเมื่อเข้าสู่วัยชรา และสิทธิที่ได้รับจากการศึกษา เป็นต้น เมื่อสวัสดิการทางสังคมของภาครัฐได้ให้สิทธิและการดูแลเป็นอย่างดีส่งผลให้ยกระดับชีวิตของประชากรนำไปสู่การพัฒนาประเทศนอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องถึงปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมถ้าสวัสดิการของภาครัฐพื้นฐานประชาชนได้รับกันถ้วนหน้าก็ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ทำให้การแบ่งชั้นทางสังคมลดลงไปได้ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐของฮ่องกงเป็นสิ่งที่สมาชิกคนไทยในฮ่องกงมีความต้องการ โดยอาศัยการได้รับวีซ่าพำนักแบบถาวรหรือการเป็นพลเมืองถาวรประเทศฮ่องกงซึ่งจะได้รับสิทธิแบบเดียวกับพลเมืองฮ่องกงสาเหตุมาจากคนไทยที่ทำงานในฮ่องกงต้องมีการเสียภาษีไม่เกินร้อยละ 16 ซึ่งมีรายได้ไม่เกิน 1 ล้านเหรียญฮ่องกง เป็นการเสียภาษีอยู่ปกติและภาษีของฮ่องกงถูกที่สุดในอาเซียนประกอบกับการดูแลรัฐสวัสดิการของฮ่องกงมีศักยภาพที่ดี จึงเป็นปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูดให้คนไทยมากกว่า 15,000 คนได้รับวีซ่าพำนักถาวร ในขณะที่วีซ่าพำนักชั่วคราวประมาณ 12,000 คน หลังจากนั้นไปคนไทยมีวีซ่าพำนักถาวรในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ในอดีตความเป็นรัฐสวัสดิการที่ดีของฮ่องกงยังไม่เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติ ในช่วงปี ค.ศ. 1890 ฮ่องกงยังเป็นประเทศที่ไร้กฎหมายเนื่องจากเป็นเพียงส่วนป้อมปราการของประเทศจีนเท่านั้น หลังจากอังกฤษได้เช่า เกาะฮ่องกงและพัฒนาพร้อมกับเงินเกาะเรือยมา

หลังจากปี ค.ศ. 1993 ทำให้ฮ่องกงกลายเป็นประเทศที่มีรูปแบบการพัฒนาขึ้นมา จากการปกครองของ อังกฤษ ทำให้เกิดรัฐสวัสดิการขึ้นมาเพื่อการดูแลประชาชนประกอบกับการเสถียรภาพเงินได้ที่ถูกที่สุดใน เอเชีย และด้วยสภาพแวดล้อมของฮ่องกงที่เป็นเมืองท่าและเป็นหน้าด่านเข้าประเทศจีนจึงเป็นผลให้ เกิดการหลั่งไหลของผู้คนเข้ามาทำธุรกิจกันที่นี้กันอย่างมากมายจนถึงปัจจุบันนี้ สำหรับชุมชนคนไทย ในฮ่องกงก็ได้รับประโยชน์จากรูปแบบการพัฒนาของฮ่องกง ทำให้คนไทยหลาย ๆ คนมาแสวงหา โอกาสจากการพัฒนาของประเทศฮ่องกงเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้คนไทย หลายคนพยายามที่ต้องการวิชาถาวรเพื่อให้ได้รับสวัสดิการสังคมของประเทศฮ่องกง ส่วนแนวทางใน การพัฒนาปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ เพื่อการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง พบว่า ความต้องการที่ จะได้รับรัฐสวัสดิการทางสังคมของฮ่องกงของคนไทยซึ่งเป็นเรื่องปกติคล้ายกับคนต่างชาติที่มีความ ต้องการเป็นพลเมืองถาวรในต่างแดนเนื่องจากจะได้รับประโยชน์จากการให้สิทธิต่าง ๆ ของภาครัฐที่ เองได้อาศัยอยู่ หรือไม่เกิดจากสวัสดิการในประเทศที่เป็นถิ่นกำเนิดอาจไม่ดีพอ ดังนั้นควรมีการ สนับสนุนในด้านข้อมูล ข่าวสาร และสร้างความเข้าใจในการเป็นพลเมืองถาวรในประเทศฮ่องกง สำหรับบุคคลที่มีศักยภาพเพื่อสร้างการยอมรับของภาครัฐฮ่องกงในการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกง ต่อไป

จากการวิเคราะห์รูปแบบแนวทางปัจจัยทั้ง 10 ต่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ในแต่ละปัจจัยมีรูปแบบการพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ต้นจนถึงปัจจุบัน การพัฒนาของเหล่าปัจจัยทั้ง 10 นี้ยังส่งผลให้ชุมชนมีการเติบโตและแข็งแกร่งขึ้น อย่างเด่นชัด ได้แก่ การพัฒนาการทางด้านอาชีพของสมาชิก จำนวนสมาชิกที่พำนักอยู่ในแหล่งชุมชน จำนวนผู้ได้รับวีซ่าระยะยาวเพิ่มมากขึ้น มีการจัดตั้งกลุ่มรวม ไทย เพื่อน ไทย และสตรีไทยในฮ่องกงเพื่อ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆของภาครัฐ เป็นต้น การ พัฒนาการของชุมชนคนไทยในฮ่องกงนี้ยังเป็นส่วนที่ส่งเสริมเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ ประเทศไทยด้วย และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับฮ่องกงอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผู้วิจัย สามารถสรุปผลการสังเคราะห์รูปแบบแนวทางปัจจัยทั้ง 10 ต่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหาร พิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แสดงตามตารางที่ 5-1 ไว้ดังนี้

ตารางที่ 5-1 สรุปผลการสังเคราะห์รูปแบบแนวทางปัจจัยทั้ง 10 ของการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ปัจจัยการจัดตั้ง ชุมชนชาวไทย	ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ			จำนวนความ คิดเห็น (ร้อยละ)	ผลการ วิเคราะห์ เชิงปริมาณ	แนวทางการพัฒนารูปแบบ ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย
	ก่อน	การพัฒนาการของชุมชน	ปัจจุบัน			
1. ปัจจัยด้าน อาชีพ	- อาชีพไม่มีความหลากหลาย - เริ่มต้นด้วยแรงงานและอาชีพ แม่บ้าน - ฮ่องกงส่วนใหญ่มีแค่การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน	- สมาชิกในชุมชนพยายาม ค้นหาโอกาสทางอาชีพและ ธุรกิจ - มีรายได้ที่ดีขึ้น - ฮ่องกงมีสถานะเศรษฐกิจที่ เอื้ออำนวย	- สมาชิกในชุมชนเปิดโอกาสจาก คนใกล้ชิดได้เข้ามาประกอบอาชีพ - อาชีพมีความหลากหลาย - การเพิ่มขึ้นของคนไทยเข้ามา ประกอบอาชีพ	100	- ระดับมาก - อายุ และ รายได้มีความ แตกต่างกัน	- สร้างความรู้ความเข้าใจและให้ข้อมูล ทางธุรกิจในสาขาต่าง ๆ - รวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ - การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อสร้าง ภาวะที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ
2. ปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อม	- ระบบสาธารณูปโภคโลก ไม่พร้อม - เทคโนโลยียังไม่พัฒนามากนัก - การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ยังไม่ คุ้มค่า	- การพัฒนาสาธารณูปโภคเป็น อย่างรวดเร็ว - ลักษณะของฮ่องกงเป็นเมือง ทำมียุทธศาสตร์ทางการค้า	- ชุมชนเป็นแหล่งในการแสวงหา โอกาสทางการค้าหรือธุรกิจของ คนไทยจากการพัฒนาของฮ่องกง	88	-ระดับมาก -ไม่มีความ แตกต่างกัน	- สร้างโอกาสทางธุรกิจจากการใช้ ประโยชน์ระบบสาธารณะ - ค้นหาโอกาสจากการเป็นยุทธศาสตร์ ทางการค้าของฮ่องกง
3. ปัจจัยด้าน ขนาดของ ชุมชน	- ยังไม่มีแหล่งที่อยู่อาศัยที่เป็น ชุมชนของคนไทย - ยังเป็นกิจกรรมการค้าขายและ แรงงานที่กระจายอยู่ทั่วไป	- พยายามรวมตัวกันเพื่ออาศัยอยู่ ในแหล่งชุมชนเดียวกัน - สมาชิกในชุมชนมีการพัฒนา ทางด้านอาชีพ	- ปริมาณจำนวนสมาชิกในชุมชน เพิ่มขึ้น - บรรยากาศภายในชุมชนมีความ เป็นเอกฉันท์เพิ่มมากขึ้น	82	-ระดับมาก -ไม่มีความ แตกต่างกัน	- ขยายขนาดของชุมชนโดยใช้กิจกรรม ทางธุรกิจนำหน้า - สร้างความร่วมมือในการพัฒนา กิจกรรมทางธุรกิจ
4. ปัจจัยด้าน ความหนาแน่น ของประชากร	- ยังไม่มีการจัดการผังเมือง - อยู่แบบกระจายตัวในแหล่ง การค้า Central	- มีการจัดการผังเมืองใหม่หลังปี ค.ศ. 1990	- สมาชิกในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ ดีขึ้น - ลดความแออัดได้ระดับหนึ่ง	56	-ระดับมาก -อาชีพมีความ แตกต่างกัน	- สร้างประโยชน์จากการใช้พื้นที่ให้ ได้มากที่สุด

- มีความแออัดสูง

- เกิดเป็นแหล่งชุมชนคนไทยใน
ย่านเกาตูน

- กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางใน
การดำรงอยู่ของชุมชนให้ชัดเจนให้แก่
ภาครัฐฮ่องกง การขยายตัวของชุมชน
ในอนาคต

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย	ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ			จำนวนความคิดเห็น (ร้อยละ)	ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	แนวทางการพัฒนารูปแบบปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย
	ก่อน	การพัฒนาการของชุมชน	ปัจจุบัน			
5. ปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร	- บรรยากาศและเอกลักษณ์ความเป็นไทยยังไม่เป็นที่รับรู้ได้เนื่องจากชุมชนมีขนาดเล็ก - เป็นแค่กลุ่มคนที่ต้องการมาแสวงหารายได้จากการประกอบอาชีพ	- มีการรับรู้ของกลุ่มคนจากหลากหลายฝ่าย - บรรยากาศภายในชุมชนมีความเอกลักษณ์ไทยมากขึ้น	- จำนวนผู้คนที่มาเยือนชุมชนมีมากขึ้น - สินค้าจากไทยเป็นที่ยอมรับในฮ่องกงมากขึ้น	70	- ระดับมาก - ระดับการศึกษา, อาชีพ และรายได้มีความแตกต่างกัน	- เน้นสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้มากขึ้น - ใช้สื่ออย่างมีความหลากหลายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลทั่วไป
6. ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม	- กฎหมายยังควบคุมได้ไม่ดีทำให้เกิดกลุ่มอิทธิพล - คนไทยปรับตัวยากและช่องทางที่เปิดโอกาสต่างๆจากภาครัฐยังมีน้อย	- เริ่มมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังจากรูปแบบการปกครองที่เป็นแบบสากล - คนไทยได้รับโอกาสและสิทธิต่างๆเพิ่มมากขึ้น	- ความรู้สึกของสมาชิกที่อาศัยอยู่มีความปลอดภัยมากขึ้น - เริ่มเข้ากับกฎระเบียบของฮ่องกงได้ดียิ่งขึ้น	86	- ระดับมาก - ไม่มีความแตกต่างกัน	- ศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของสมาชิกและบุคคลอื่น - สร้างความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายจากผู้ประกอบการ
7. ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม	- การรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของคนไทยยังไม่เป็นวงกว้าง - กลุ่มคนไทยที่มาอาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปริมาณน้อย	- การได้รับโอกาสจากการมาประกอบอาชีพในฮ่องกงของคนไทย	- ปริมาณคนไทยมาประกอบอาชีพหรือธุรกิจมีเพิ่มขึ้น	96	- ระดับมาก - อายุและรายได้มีความแตกต่างกัน	- ส่งเสริมคนไทยที่มีความต้องการมาประกอบธุรกิจในฮ่องกงให้ได้รู้จักและรับรู้ถึงโอกาสที่ได้รับจากชุมชนคนไทยในฮ่องกง

- การเดินทางระหว่างไทยกับ
ฮ่องกงไปมาสะดวก

- บุคคลทั่วไปจำนวนไม่น้อย
ได้รู้จักชุมชนคนไทยที่อยู่ใน
ฮ่องกงมากขึ้น

- ภาครัฐและเอกชนสนับสนุนการ
เดินทางไปยังชุมชนคนไทยใน
ฮ่องกงให้มากขึ้น

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย	ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ			จำนวนความคิดเห็น (ร้อยละ)	ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	แนวทางการพัฒนารูปแบบปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย
	ก่อน	การพัฒนาการของชุมชน	ปัจจุบัน			
8. ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน	- มีแค่กิจกรรมในการประกอบอาชีพและธุรกิจ - การจัดกิจกรรมต่างๆ - ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกไม่มากเท่าที่ควร	- มีการรวมกลุ่มสมาคมรวมไทยเพื่อเป็นแม่ข่ายในการประสานกิจกรรมต่างๆ - สมาชิกในชุมชนเริ่มเห็นประโยชน์จากความร่วมมือซึ่งกันและกัน	- มีบุคคลหลากหลายกลุ่มเข้าร่วมประกอบกิจกรรมต่างๆในชุมชน - ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ - ได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชนเป็นอย่างดี	78	- ระดับมาก - ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีความแตกต่างกัน	- พัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสมาคมรวมไทยเพื่อผสานให้สมาชิกเกิดความร่วมมือ - มีการจัดการให้กิจกรรมของไทยมีสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นฮ่องกง
9. ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก	- การได้รับความช่วยเหลือของคนไทยในฮ่องกงยังไม่ดีพอ - คนไทยที่ไปทำงานประสบปัญหาในหลายๆด้าน	- กลุ่มสมาคมรวมไทยได้ให้ความช่วยเหลือคนไทยในหลายๆด้าน - กลุ่มสมาคมรวมไทยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในฮ่องกง	- สมาชิกในชุมชนให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน - เกิดความร่วมมือของสมาชิกในการปฏิบัติต่อผู้ที่เข้ามาหาข้อมูลความรู้ในฮ่องกง - สมาชิกให้ความร่วมมือกับภาครัฐในฮ่องกงเป็นอย่างดีในการปฏิบัติตาม	80	- ระดับมาก - ไม่มีความแตกต่างกัน	- ภาครัฐของไทยต้องเป็นเจ้าภาพในการสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆระหว่างภาครัฐฮ่องกงกับสมาคมรวมไทยและสมาคมอื่นๆ - สมาคมรวมไทยและสมาคมอื่นๆสร้างความสามารถในการประสานความร่วมมือของคนไทยในฮ่องกงเพื่อดูแล

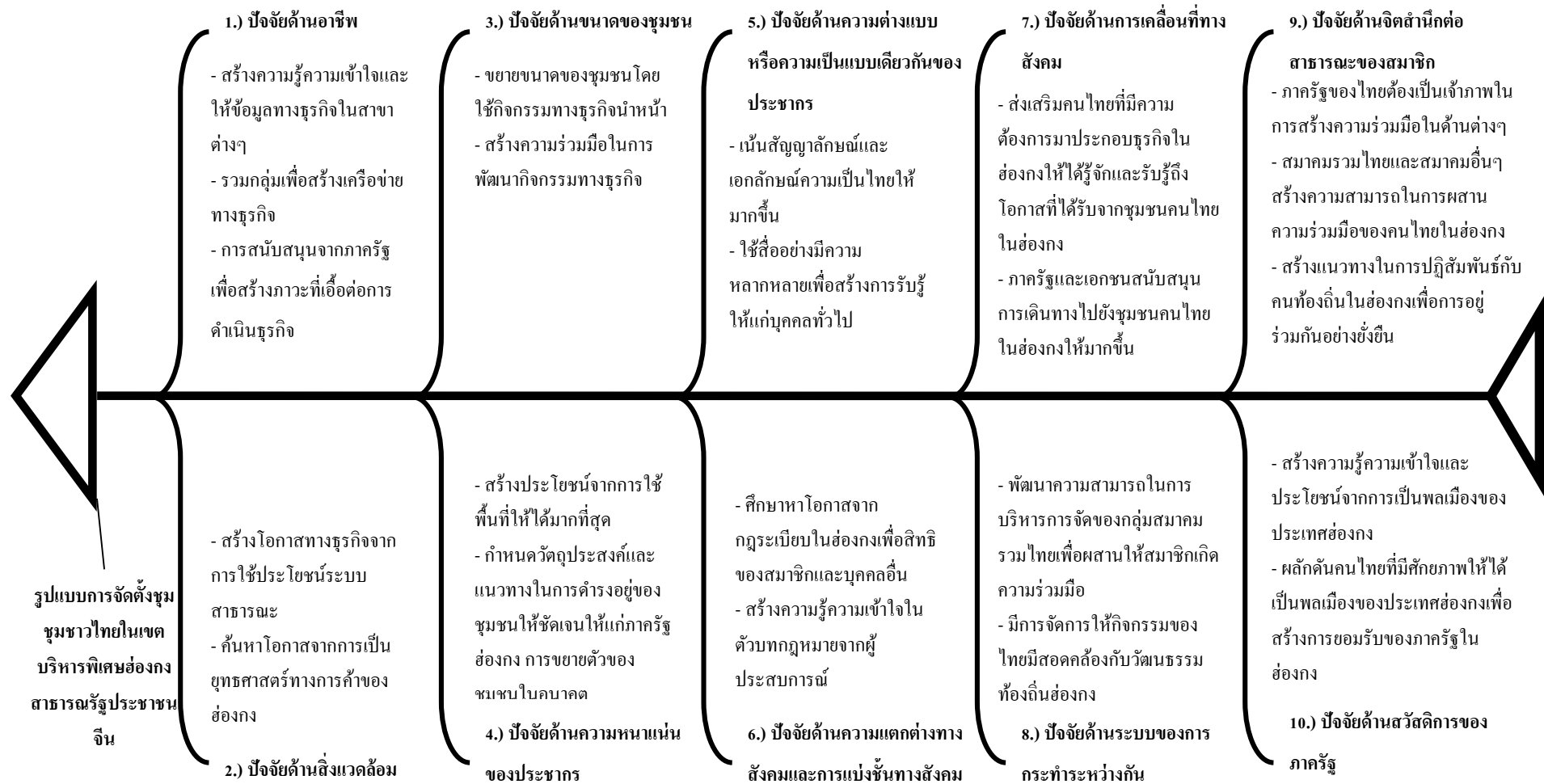
กฎหมายและระเบียบอย่างถูกต้อง
ทำให้ปริมาณแรงงานผิดกฎหมาย
ลดลงตามลำดับ

และแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์
ซึ่งกันและกัน
- สร้างแนวทางในการปฏิสัมพันธ์กับ
คนท้องถิ่นในฮ่องกงเพื่อการอยู่ร่วมกัน
อย่างยั่งยืน

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

ปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย	ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ			จำนวนความคิดเห็น (ร้อยละ)	ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	แนวทางการพัฒนารูปแบบปัจจัยการจัดตั้งชุมชนชาวไทย
	ก่อน	การพัฒนาการของชุมชน	ปัจจุบัน			
10. ปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - การรับรู้เกี่ยวกับสวัสดิการทางสังคมฮ่องกงของคนไทยยังไม่แพร่หลาย - คนไทยที่ได้รับวีซ่าถาวรยังมีปริมาณน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - คนไทยได้รับรู้ถึงประโยชน์จากการได้รับสิทธิต่าง ๆ - สมาชิกในชุมชนมีความพยายามที่จะได้รับวีซ่าถาวร 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนคนไทยที่ได้รับวีซ่าถาวรมีปริมาณมากขึ้น - คนไทยที่ได้รับวีซ่าถาวรได้สิทธิประโยชน์จากภาครัฐฮ่องกงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 	60		<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความรู้ความเข้าใจและประโยชน์จากการเป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกง - ผลักดันคนไทยที่มีศักยภาพให้ได้เป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกงเพื่อสร้างการยอมรับของภาครัฐในฮ่องกง

จากตารางที่ 5-1 แสดงถึงการสังเคราะห์แนวทางปัจจัยทั้ง 10 ต่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ก่อนชุมชนคนไทยในฮ่องกงจะเกิดการพัฒนารวมของชุมชน ในแต่ละปัจจัยมีลำดับมีการปรับตัวทำให้ชุมชนเกิดการขยายตัวและคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนมีการพัฒนาในทางที่ดีจนถึงปัจจุบันตามลำดับซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ปัจจัยด้านอาชีพชุมชนมีการพัฒนาในด้านสมาชิกชุมชนพยายามค้นหาโอกาสทางอาชีพและธุรกิจประกอบกับมีรายได้ที่ดีขึ้นทั้งนี้เกิดจากฮ่องกงมีสถานะเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวยให้สมาชิกเติบโตทางอาชีพได้สำหรับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีการพัฒนาในด้านการพัฒนาสาธารณูปโภคเป็นอย่างรวดเร็วเนื่องจากลักษณะของฮ่องกงเป็นเมืองท่ามียุทธศาสตร์ทางการค้าซึ่งมีอิทธิพลต่อชุมชน โดยตรงต่อมาปัจจัยด้านขนาดของชุมชนเริ่มต้นมาจากการพยายามรวมตัวกันเพื่ออาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนเดียวกันทำให้สมาชิกในชุมชนมีการพัฒนาทางด้านอาชีพและยกระดับรายได้เพิ่มขึ้นในส่วนของปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรมีการพัฒนาจากการจัดการผังเมืองของประเทศฮ่องกงใหม่หลังปี ค.ศ. 1990 เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดเป็นแหล่งชุมชนคนไทยในย่านเกาลูนจนปัจจุบันสำหรับในดานปัจจัยความแตกต่างหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรมีการพัฒนาในด้านของการรับรู้ของกลุ่มคนจากหลากหลายฝ่ายและสร้างบรรยากาศภายในชุมชนมีความเอกลักษณ์ไทยจนหลากหลายผู้คนได้รับรู้ถึงชุมชนคนไทยในฮ่องกง ต่อมาปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมมีการพัฒนาในด้านของการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังจากรูปแบบการปกครองที่เป็นแบบสากลของประเทศฮ่องกงทำให้คนไทยได้รับ โอกาสและสิทธิต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ สำหรับปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมมีการพัฒนาในด้านการได้รับโอกาสจากการมาประกอบอาชีพในฮ่องกงของคนไทยและการเดินทางระหว่างไทยกับฮ่องกงไปมาสะดวกทำให้คนไทยมีจุดมุ่งหมายมาเพื่อยกระดับรายได้สำหรับปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันมีการพัฒนาการรวมกลุ่มของสมาคมรวมไทยเพื่อเป็นแม่ข่ายในการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้สมาชิกในชุมชนเริ่มเห็นประโยชน์จากความร่วมมือซึ่งกันและกันนำไปสู่ปัจจัยด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะจากการกลุ่มสมาคมรวมไทยได้ให้ความช่วยเหลือคนไทยในหลายๆด้าน โดยกลุ่มสมาคมรวมไทยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในฮ่องกง สร้างโอกาสและช่วยเหลือคนไทยในฮ่องกง สุดท้ายปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐเกิดจากการที่คนไทยได้รับรู้ถึงประโยชน์จากการได้รับสิทธิต่างๆทำให้สมาชิกในชุมชนมีความพยายามที่จะได้รับวิซ่าถาวรเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของตน ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปรูปแบบแนวทางในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แสดงไว้ดังภาพที่ 5-1

ภาพที่ 5-1 รูปแบบการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากภาพที่ 5-1 แสดงถึงแนวทางในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยแนวทางในการพัฒนาแต่ละปัจจัยเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงอนาคตมีการเติบโตอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง เพื่อสร้างประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประเทศชาติต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านอาชีพ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจและให้ข้อมูลทางธุรกิจในสาขาต่าง ๆ กำหนดให้มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อประสานการสนับสนุนจากภาครัฐให้เกิดภาวะที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ สำหรับแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมสมาชิกต้องสร้างโอกาสทางธุรกิจจากการใช้ประโยชน์ระบบสาธารณะที่ฮ่องกงมีอยู่เนื่องจากฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ทางการค้าในแถบอาเซียน ต่อมาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านขนาดของชุมชนการเติบโตของชุมชนต้องอาศัยกิจกรรมทางธุรกิจนำหน้าเพื่อให้สมาชิกได้รับโอกาสจากหน้าที่การงาน และมีการกำหนดความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจ ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรสมาชิกในชุมชนต้องเล็งเห็นถึงการให้ประโยชน์จากพื้นที่ให้ได้มากที่สุดและกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำรงอยู่ของชุมชนให้ชัดเจนต่อภาครัฐฮ่องกงเพื่อการขยายตัวของชุมชนในอนาคต สำหรับแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรต้องเน้นสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้มากขึ้นประกอบกับการใช้สื่ออย่างมีความหลากหลายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลทั่วไป ต่อมาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมต้องศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของสมาชิกและบุคคลอื่นทั้งนี้ต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายจากผู้ประกอบการเพื่อลดการดำเนินกิจกรรมอย่างผิดกฎหมาย ส่วนแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม ส่งเสริมคนไทยที่มีความต้องการมาประกอบธุรกิจในฮ่องกงให้ได้รู้จักและรับรู้ถึงโอกาสที่ได้รับจากชุมชนคนไทยในฮ่องกงเพื่อสร้างการเติบโตและการขยายตัวให้แก่ชุมชนในอนาคตสำหรับภาครัฐและเอกชนช่วยการสนับสนุนการเดินทางไปยังชุมชนคนไทยในฮ่องกงให้มากขึ้น ต่อมาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันต้องอาศัยการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสมาคมรวมไทยเพื่อประสานให้สมาชิกเกิดความร่วมมือประกอบกับการจัดการให้กิจกรรมของไทยมีสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นฮ่องกง สำหรับแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะอาศัยภาครัฐของไทยต้องเป็นเจ้าภาพในการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างภาครัฐฮ่องกงกับสมาคมรวมไทยและสมาคมอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประสานความร่วมมือของคนไทยในฮ่องกงให้เกิดการดูแลและแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ส่วนการสร้างแนวทางในการปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่นในฮ่องกงก็เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน สุดท้ายแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐส่งเสริมให้

เกิดความรู้ความเข้าใจและประโยชน์จากการเป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกงและที่สำคัญต้องผลักดันคนไทยที่มีศักยภาพให้ได้เป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกงเพื่อสร้างการยอมรับของภาครัฐในฮ่องกง จากแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาชุมชนชาวไทยในฮ่องกงให้มีความแข็งแกร่งเพื่อสร้างการยอมรับของภาครัฐฮ่องกงในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยและนำไปสู่การขยายตัวของชุมชนต่อไปในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

วิจัยเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จากบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวทางปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยรวม พบว่า ชุมชนต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานในการกำเนิดชุมชนนั้นขึ้นมาและสร้างการเติบโตต่อไป ได้แก่ ปัจจัยด้านอาชีพเป็นการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีทำให้สมาชิกเกิดรายได้, ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ต้องอำนวยความสะดวกเป็นอยู่ที่สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี, ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนอาณาบริเวณของชุมชนเหมาะสมแก่ดำรงชีพแบบใด, ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรเป็นแหล่งอาศัยที่แออัดมากน้อยเพียงใดและเป็นสังคมเมืองหรือชนบท, ปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรเป็นความรู้สึกทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษาที่เป็นเหมือนกันหรือแตกต่างกันนำไปสู่การเข้าร่วมในชุมชน, ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมมีมากน้อยเพียงใดส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการเป็นอยู่ของสมาชิก, ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมเป็นอารมณ์ร่วมที่นำทางและดึงดูดให้คนเข้าร่วมในชุมชน, ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกอย่างเป็นเอกลักษณ์เพื่อการเป็นอยู่ร่วมกันอย่างมั่นคง และปัจจัยด้านสมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิกเพื่อสร้างการปฏิบัติที่ดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Barrera et al. (2013), Benard (2013), McLeod (2013), Mersch et al. (2013), Qian et al. (2013), Olson et al. (2012), Shi (2012), Yun (2012), Altermatt et al. (2011), Glossary on Migration (2011), Hui et al. (2011), Kuhls et al. (2011), Pandey et al. (2011), Werner et al. (2011), Wang et al. (2010), Oxfeld (2005), Wenger et al. (2002), Dunham, (2001), Harris (2001) และ Mary (2001) ได้กล่าวไว้ว่าปัจจัยอาชีพ, ปัจจัยสิ่งแวดล้อม, ปัจจัยขนาดของชุมชน, ปัจจัยความหนาแน่นของประชากร, ปัจจัยความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร, ปัจจัยความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม,

ปัจจัยการเคลื่อนที่ทางสังคม, ปัจจัยระบบของการกระทำระหว่างกัน และปัจจัยจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยเพื่อสร้างการยอมรับและการอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ส่วนปัจจัยด้านสวัสดิการของภาครัฐเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกมีความมั่นคง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sen (2014), Ansari et al. (2012), Butler and Drakeford (2005), Midgley and Tang (2001), Parker (1998) และ Abramovitz (1996) กล่าวว่า การเป็นอยู่ของประชาชนภาครัฐต้องไม่ละเลยในการให้สวัสดิการทางสังคมพื้นฐานและต้องกระจายลงทุกส่วน ถ้าภาครัฐให้น้อยไปก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของประชาชนและระบบเศรษฐกิจของประเทศในทางอ้อมและถ้าภาครัฐให้มากไปก็ส่งผลให้เกิดหนี้สาธารณะแก่ภาครัฐทำให้เศรษฐกิจถดถอยลงได้

เมื่อทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวทางปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาชีพเป็นการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจและให้ข้อมูลทางธุรกิจอย่างรอบด้านส่งผลให้อาชีพและธุรกิจมีความหลากหลายมากขึ้นต้องอาศัยผู้บอกเล่าถึงประสบการณ์ในการทำธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของข้อกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ต่อมาต้องยกระดับการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อประสานการสนับสนุนจากภาครัฐให้เกิดภาวะที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ การรวมกลุ่มเป็นการรับรู้ถึงปัญหาในการประกอบธุรกิจหรืออาชีพของสมาชิกในชุมชนต้องมีการแสดงการมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาสิทธิ ประโยชน์ และปรับปรุงข้อกำหนดจากรัฐให้สอดคล้องกับยุคสมัยเพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pandey et al. (2011) และ Oxfield (2005) กล่าวว่า การสร้างอาชีพหรือธุรกิจให้แก่ชุมชนเป็นส่วนที่ช่วยให้สมาชิกมีรายได้และสร้างการเติบโตแก่ชุมชนจะกลายเป็นกลุ่มธุรกิจถ้ามีการจัดการตลาดที่ดีก็จะช่วยสร้างอำนาจต่อรองได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Galvaan and Peters (2014) กล่าวว่า การรวมกลุ่มในด้านธุรกิจสามารถยกระดับอำนาจการต่อรองกับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ และรวมถึงภาครัฐด้วยในการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ต้องค้นหาและสร้าง โอกาสทางธุรกิจโดยการใช้ประโยชน์ระบบสาธารณะที่ฮ่องกงมีอยู่เนื่องจากฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ทางการค้าในแถบเอเชีย สภาพแวดล้อมในฮ่องกงมีศักยภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจและอาชีพสมาชิกในชุมชน สมาชิกในชุมชนต้องใช้ประโยชน์จากสาธารณะต่าง ๆ ของฮ่องกงเนื่องด้วยภาครัฐฮ่องกงได้เล็งเห็นแล้วว่าการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต้องมีการจัดการระบบสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดประโยชน์ในหลากหลายด้าน โดยเฉพาะประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศฮ่องกงเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศนั้นสามารถเดินทางและติดต่อกับภูมิภาคในเอเชียรวมถึง

ฮ่องกงยังติดกับประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ที่มีประชากรหลายพันล้านคน หลากหลายของการไหลสินค้าและผู้คนต่างต้องผ่านมาทางฮ่องกงบ่อยครั้ง สอดคล้องกับ Shi (2012) และ Werner et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนต้องไม่ละเลยที่จะใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมที่มีอยู่เพื่อสร้างศักยภาพทั้งด้านการอยู่อาศัยและด้านธุรกิจ และยังสอดคล้องกับ Bendt, Barthel and Colding (2013) และ Hart (2013) ที่ว่า สภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันในชนบทจะต้องอาศัยการพัฒนาทางด้านเกษตร ส่วนสภาพแวดล้อมในเมืองต้องอาศัยการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจการค้า ดังนั้นชุมชนไม่ว่าจะไปอยู่ที่ไหนต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ด้านขนาดของชุมชน พบว่า เป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนเกี่ยวข้องกับกาขยายตัวของชุมชนโดยตรงซึ่งต้องอาศัยกิจกรรมพื้นฐานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเพื่อการขยายตัวของชุมชน การขยายตัวของชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องอาศัยธุรกิจนำหน้าเพื่อให้สมาชิกมีได้รับ โอกาสจากหน้าที่การงานเป็นส่วนที่ช่วยเสริมการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่สมาชิกและดึงดูดให้เกิดสมาชิกใหม่เพื่อสร้างอาณาเขตของชุมชนต่อไป ในอนาคตต้องมีการกำหนดความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจภายในสมาชิกเอง เช่น การค้นหาธุรกิจที่มีความโดดเด่นเพื่อสร้างความแตกต่างในด้านธุรกิจและการสร้างแบรนด์ค้ำจุนของสินค้าไทยเนื่องจากสินค้าไทยเป็นที่นิยมในประเทศฮ่องกง เป็นต้น เมื่อการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจดีขึ้นแล้วส่งผลให้ชุมชนมีขนาดใหญ่มากขึ้น สอดคล้องกับ Olson et al. (2012), Yun (2012) และ Dunham (2001) ได้กล่าวไว้ว่า ขนาดของชุมชนหรือจำนวนสมาชิกในชุมชนสอดคล้องกับกิจกรรมในชุมชน เช่น ถ้าสภาพแวดล้อมในชุมชนไว้เป็นกิจกรรมสำหรับอยู่อาศัยแหล่งชุมชนนั้นก็จะมีจำนวนผู้น้อยกว่าสภาพแวดล้อมที่ไว้สำหรับกิจกรรมธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Henrich, Ensminger, Barr and McElreath (2014) ที่ว่า ขนาดของชุมชนสามารถขยายตัวได้ถ้าสภาพแวดล้อมเอื้อต่อกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะกิจกรรมทางธุรกิจซึ่งเห็นได้เด่นชัดเนื่องจากชุมชนที่เป็นเศรษฐกิจเป็นแหล่งที่ดึงดูดให้ผู้คนมาแสวงหาโอกาสทางรายได้กันมากที่สุด

ด้านความหนาแน่นของประชากร พบว่า ประเทศฮ่องกงมีความหนาแน่นของประชากรสูงถึงแม้จะมีการจัดการผังเมืองครั้งใหญ่แล้วก็ตามก็ยังคงมีความหนาแน่นอยู่โดยตลาดเนื้อด้วยเป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมเป็นเศรษฐกิจและการค้าจึงทำให้ผู้คนจากหลากหลายแหล่งเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาสจากเศรษฐกิจที่ดีของฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงต้องมีการจัดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่มีอยู่จำกัดให้มากที่สุดเพื่อสนองต่อการเติบโตของประชากรและชุมชนต่าง ๆ ภายในประเทศปัญหาเหล่านี้จึงส่งผลต่อการขยายตัวของสมาชิกในชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นอย่างมาก การที่สภาพแวดล้อมของชุมชนมีความหนาแน่นสูงจะส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อมีความหนาแน่นของชุมชนสูงก็ต้องมีการขับขยายชุมชนออกไปเพื่อลดความหนาแน่นนั้นลงแต่เนื่องด้วยสภาพแวดล้อมของฮ่องกงไม่เอื้ออำนวยนัก สมาชิกต้องเล็งเห็นถึงการให้ประโยชน์จากพื้นที่ให้ได้มากที่สุดและ

กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำรงอยู่ของชุมชนให้ชัดเจนเพื่อแสดงต่อภาครัฐฮ่องกง ประโยชน์ที่ได้รับจากการขยายตัวของชุมชนในอนาคต สอดคล้องกับ Altermatt et al. (2011) และ Wang et al. (2010) ได้กล่าวไว้ว่า ความหนาแน่นของประชากรส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายของประชาชน ทำให้ต้องไปค้นหาแหล่งที่มีความหนาแน่นน้อยกว่า ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Lu and Guldmann (2012) และ Altermatt et al. (2011) ที่ว่า ความแออัดของชุมชนมีอิทธิพลต่อการขยายตัวของชุมชนทำให้ประชากรในแหล่งที่แออัดเคลื่อนย้ายถิ่นฐานไปยังพื้นที่ที่แออัดน้อยกว่า

ด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร พบว่า เป็นการสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกและบุคคลอื่นที่มี เชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษาเดียวกัน ชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องเน้นสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ความเป็นไทยประกอบกับการใช้สื่ออย่างมีความหลากหลายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลทั่วไปเป็นแรงดึงดูดให้ผู้คนได้รับรู้และเข้าร่วม ทั้งนี้ต้องอาศัยระยะเวลาจากการประชาสัมพันธ์หรือการจัดกิจกรรมต่างๆภายในชุมชนสิ่งนี้จะช่วยบอกกล่าวให้คนต่าง ๆ ได้รับรู้ ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรเป็นยังปัจจัยที่มีคุณค่าในตัว ของตัวเองทั้งในด้านวัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิต ที่แสดงออกมาโดยไม่รู้ตัว สอดคล้องกับ Barrera et al. (2013) และ Kuhls et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรทำให้เกิดความรู้สึก ร่วมของวิถีชีวิตรูปแบบเดียวกันในด้าน เชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษา เป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่ง เดียวกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Allen et al. (2012) ที่ว่า เมื่อกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งได้ไปอยู่ต่างแดนซึ่งมีความ แตกต่างทางด้านภาษา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัว ใน ขณะเดียวกันถ้าบุคคลใดก็ตามที่มีความเป็นเชื้อชาติเดียวกันทั้งในด้านภาษา วัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบเดียวกันจะถูกการยอมรับเข้ากลุ่มได้ง่ายกว่า

ด้านความแตกต่างทางสังคมและการแข่งขันทางสังคม พบว่า ประเทศฮ่องกงมีการ พัฒนาการทางด้านการปกครองเป็นอย่างดีทำให้ปัจจัยการแข่งขันทางสังคมลดลงไปได้ในระดับที่น่า พอใจ โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องทั่วถึงเนื่องจากการปกครองเป็นรูปแบบสากลซึ่งได้รับมาจากระบบการปกครองแบบอังกฤษ ทำให้ฮ่องกงได้รับการยอมรับจากหลากหลายผู้คน ทำให้คน หลากหลายสัญชาติได้เดินทางมาประกอบธุรกิจและอยู่อาศัยกันที่ฮ่องกงเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อชุมชน คนไทยในฮ่องกง สมาชิกในชุมชนควรศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของสมาชิก และบุคคลอื่นทั้งนี้ต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในดับทกกฎหมายจากผู้ประกอบการเพื่อลดการ ดำเนินกิจกรรมอย่างผิดกฎหมายและสร้างประ โยชน์ต่อการยอมรับของภาครัฐในฮ่องกง สอดคล้องกับ McLeod (2013) และ Mersch et al. (2013) ได้กล่าวไว้ว่า สังคมทุกสังคมมีโอกาสที่จะเกิดความแตกต่าง ทางสังคมได้เนื่องจากระดับรายได้ ความรู้ และชนชั้นทางสังคม ถ้าในสังคมนั้นมีกฎระเบียบในการอยู่ ร่วมกันที่ดีไม่เอื้อประโยชน์ต่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำทางสังคมลดลงได้ ทั้งนี้ยัง

สอดคล้องกับ Triventi (2013) ที่ว่า ความแตกต่างทางสังคมทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันทำให้เกิดการกีดกันปิดโอกาสแก่คนที่มีชนชั้นที่ต่ำกว่าส่งผลให้คนเหล่านี้เคลื่อนที่ไปยังชุมชนอื่นได้

ด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม พบว่า เป้าหมายของผู้คนหรือคนไทยมีความต้องการมาแสวงหาโอกาสในเติบโตทางด้านอาชีพและธุรกิจในประเทศฮ่องกง ซึ่งปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของฮ่องกงที่ว่าเป็นประเทศที่มียุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและการค้าจึงทำให้เกิดจุดหมายร่วมในการเคลื่อนที่สังคมมาเพื่อประกอบกิจกรรมทางอาชีพ แนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างการเติบโตของสังคมในชุมชนโดยอาศัยการส่งเสริมคนไทยที่มีความต้องการมาประกอบธุรกิจในฮ่องกงให้ได้รู้จักและรับรู้ถึงโอกาสและประโยชน์ที่ได้รับจากชุมชนคนไทยในฮ่องกงเพื่อสร้างการเติบโตและการขยายตัวให้แก่ชุมชนในอนาคตสำหรับภาครัฐและเอกชนช่วยการสนับสนุนการเดินทางไปยังชุมชนคนไทยในฮ่องกงให้มากขึ้น เนื่องจากการหลั่งไหลของคนไทยที่เข้ามาในชุมชนแห่งนี้มักมีความต้องการเข้ามาหาอาชีพที่สร้างรายได้ดีกว่าประเทศไทย การเคลื่อนที่ทางสังคมนี้ต้องอาศัยปัจจัยด้านความเป็นแบบเดียวกันทางด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ที่เป็นตัวส่งผ่านให้เกิดการรับรู้แก่คนไทยที่ต้องการมาแสวงหาโอกาสทางด้านอาชีพในฮ่องกง จึงเป็นเป็นการเคลื่อนที่ของสังคมที่เป็นไปทางทิศเดียวกัน สอดคล้องกับ Hui et al. (2011) และ Mary (2001) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความต้องการแบบเดียวกันและมีจุดมุ่งหมายเดียวกันมักจะรวมกลุ่มและสร้างอารมณ์ร่วมกันเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนสังคมไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Dribe, Helgertz and Van de Putte (2015) และ Rosso, Taylor, Tabb and Michael (2013) ที่ว่า ความต้องการแบบเดียวกันเป็นตัวขับเคลื่อนสังคมให้กิจกรรมและการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันเช่น การอพยพเพื่อหนีสงคราม เพื่อหลีกเลี่ยงความยากจน หรือการอพยพไปยังสถานที่ที่ให้โอกาสต่าง ๆ ผู้คนหลั่งไหลเข้าจนวนรวมตัวกันเป็นสังคมแบบเดียวกัน

ด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน พบว่า การดำเนินกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมของสมาชิกในชุมชนเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยกิจกรรมต่าง ๆ ต้องแสดงถึงวิถีชีวิตของสมาชิกเป็นผลให้สมาชิกในชุมชนเกิดปฏิสัมพันธ์กันนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระบบการกระทำระหว่างกันนี้ต้องอาศัยรูปแบบกิจกรรมวิถีของชาวไทยให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องและเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นการสร้างโอกาสให้แก่สมาชิก ทั้งนี้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงมีการจัดตั้งกลุ่มสมาคมรวมไทยในฮ่องกงเป็นแม่ข่ายในการสร้างความร่วมมือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม แนวทางในการพัฒนาต้องอาศัยความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสมาคมรวมไทยเพื่อผลักดันให้สมาชิกเกิดความร่วมมือประกอบกับการจัดการให้กิจกรรมของไทยมีสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นฮ่องกงเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในทางอ้อมอีกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ Benard (2013) และ Glossary on Migration (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ในสังคมเมื่อมีการรวมตัวกันต้องอาศัยการกระทำร่วมกันในด้านของกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตทำให้คน

ในสังคมเกิดความสามัคคีกัน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Cook (2015) และ Baecker (2014) ที่ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอาศัยประเพณีหรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมสร้างความเป็นอยู่ร่วมกันที่ดี

ด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก พบว่า เป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องจากปัจจัยระบบการกระทำระหว่างกันในเรื่องความรักต่อส่วนร่วมที่มีเป้าหมายในการช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดจิตสำนึกต่อส่วนรวม ปัจจัยนี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำร่วมที่มีเป้าหมายเดียวกันซึ่งชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นลักษณะการกระทำร่วม โดยมีจิตสำนึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงมีการตั้งสมาคมรวมไทยที่ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐของฮ่องกงทำให้ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างมาก การจัดตั้งสมาคมรวมไทยจึงทำให้คนไทยได้รับโอกาสต่าง ๆ จากการหาอาชีพในฮ่องกง เพื่อการพัฒนาของชุมชนต้องอาศัยภาครัฐของไทยต้องเป็นเจ้าภาพในการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างภาครัฐฮ่องกงกับสมาคมรวมไทยและสมาคมอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประสานความร่วมมือของคนไทยในฮ่องกงให้เกิดการดูแลและแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ส่วนการปฏิสัมพันธ์อย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมกับคนท้องถิ่นในฮ่องกงก็เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ Qian et al. (2013), Oxfeld (2005), Wenger et al. (2002), และ Harris (2001) ได้กล่าวไว้ว่า จิตสำนึกต่อส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญต่อสังคมทำให้เกิดความร่วมมือในการช่วยเหลือกันระหว่างคนในสังคมส่งผลต่อการพัฒนาการของสังคม และยังสอดคล้องกับ Cheausuwantavee (2014) ที่ว่า การกระทำเพื่อส่วนร่วมของคนในสังคมช่วยให้เกิดปรากฏการณ์ที่ทำกันอย่างต่อเนื่องและเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความรักในสังคมเป็นส่วนที่ช่วยให้เป็นสังคมที่มีการพัฒนาที่ดี

ด้านสวัสดิการของภาครัฐ พบว่า ในอดีตนายจ้างเอาเปรียบลูกจ้างแรงงานต่างชาติด้วยการริดรอนสิทธิเสรีภาพ ต่อมาหลังจากรัฐบาลได้เปลี่ยนกฎหมายเพื่อคุ้มครองความเป็นอยู่ของแรงงานต่างชาติให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น การให้สิทธิการทำงาน ค่ารักษาพยาบาล บ้านเช่าในราคาที่ถูก เบี้ยเลี้ยงค่าอาหารของลูกจ้างที่ได้รับจากนายจ้าง และค่าเลี้ยงดูเมื่อเข้าสู่วัยชรา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sen (2014), Ansari et al. (2012) และ Butler and Drakeford (2005) กล่าวว่า ภาครัฐต้องมีรายได้จากการเก็บภาษีเพื่อการบริหารประเทศแล้วจะต้องมีการคืนกลับสู่ประชาชน โดยการให้รัฐสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ได้แก่ การให้โอกาสเรียนฟรี การลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การยกเว้นภาษีจากการทำงานสำหรับผู้มีรายได้น้อยและผู้ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (พิการ) และการได้รับการดูแลจากภาครัฐเมื่อเข้าสู่วัยชรา สิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนที่ลดภาระทางสังคมและสร้างโอกาสทางการเติบโตของผู้ด้อยโอกาส ภาครัฐต้องมีการกระจายลงไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง ยังสอดคล้องกับ Midgley and Tang (2001) และ Parker (1998) ที่ว่า ถ้าภาครัฐไม่สามารถจัดการให้สวัสดิการทางสังคมลงไปอย่างทั่วถึงก็จะส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ อีกด้านหนึ่งถ้าภาครัฐให้มาก

จนเกินไปส่งผลให้เกิดหนี้สาธารณะแก่ภาครัฐได้เป็นผลให้เศรษฐกิจถดถอยลงได้ สวัสดิการทางสังคมของภาครัฐมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนไทยฮ่องกงเพราะทุกคนมีรายได้และจำเป็นต้องเสียภาษีให้แก่ภาครัฐเป็นผลให้คนไทยจึงมีความจำเป็นที่ต้องการได้สิทธิพลเมืองเหมือนกับคนฮ่องกง เนื่องจากรัฐฮ่องกงมีการจัดการสวัสดิการที่ดี ดังนั้นต้องมีการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจและประโยชน์จากการเป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกงและที่สำคัญต้องผลักดันคนไทยที่มีศักยภาพให้ได้เป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกงเพื่อสร้างการยอมรับของภาครัฐในฮ่องกง สอดคล้องกับ Abramovitz (1996) ได้กล่าวไว้ว่า การเป็นพลเมืองของคนต่างด้าวในดินแดนต่างประเทศช่วยให้ได้สวัสดิการที่มีสิทธิเดียวกับคนภายในประเทศนั้นเป็นการเปิดโอกาสได้เข้าสู่สังคมท้องถิ่นของประเทศนั้นได้ดีกว่าการได้เป็นพลเมืองแบบชั่วคราว

วิจัยเชิงปริมาณ

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก

($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายของคนไทยไปอาศัยอยู่ในฮ่องกงมีจุดมุ่งหมายเดียวกันและเป็นการรวมตัวกันให้เป็นสังคม โดยคนไทยที่ย้ายไปฮ่องกงนั้น มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การประกอบอาชีพที่มีรายได้ดีกว่าเดิม เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chan and Boliver (2014) ได้กล่าวไว้ว่า การรวมตัวกันเป็นชุมชนมักเกิดจากสังคมที่เป็นแบบเดียวกันและมีเป้าหมายเดียวกันหรืออารมณ์ร่วมแบบเดียวกัน ยังมีจำนวนผู้คนที่มีความมุ่งหมายเดียวกันมากขึ้นเท่าไรส่งผลให้ชุมชนนั้นเกิดการขยายตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hui et al. (2011) และ Mary (2001) กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงในด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะการย้ายถิ่นฐานจากชนบทไปสู่เมือง เพื่อกระทำการร่วมหมู่ที่มีจุดมุ่งหมายหรือมีผลเปลี่ยนแปลงสังคมในทางสร้างสรรค์

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากประเทศไทยมีอาชีพทำเกษตรกรรมเป็นหลัก ดังนั้นคนไทยจึงย้ายถิ่นฐานไปทำงานในฮ่องกงเพื่อหาอาชีพที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรม เช่น อาชีพพนักงานค้าขาย พนักงานร้านเสริมสวย พนักงานร้านอาหาร เพื่อเพิ่มรายได้ ความเป็นอยู่ที่ดี และการยกระดับทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pandey et al. (2011) กล่าวไว้ว่า ประชากรและครอบครัวที่ประกอบอาชีพการเกษตร ความต้องการเปลี่ยนอาชีพ ชาวชนบทส่วนมากมี

อาชีพเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าอาชีพทำนาเป็นอาชีพที่ลำบาก รายได้ต่างไม่คงที่ ประสบปัญหาต่าง ๆ เป็นประจำจึงย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในเขตเมือง ซึ่งสะดวกสบายและมีรายได้มั่นคงกว่าและมีอาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรมการค้าและบริการยอมทำให้ประชากรพากันเข้าไปประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เป็นการเพิ่มรายได้ ยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองและครอบครัวให้สูงขึ้น เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Callahan et al. (2011) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยด้านอาชีพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการความเป็นอยู่ในชุมชนเป็นอย่างมาก และเป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างโอกาสให้การเป็นอยู่ในชุมชนดีขึ้น

สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ
ฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ ฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากชุมชนต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้ ความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ จึงทำให้คนไทยย้ายถิ่นฐานเข้าไปอาศัยอยู่ในฮ่องกง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Werner et al. (2011) และ Shi (2012) กล่าวไว้ว่า ความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ถ้า ท้องถิ่นใดมีภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เหมาะสมและมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ย่อมดึงดูดใจให้ ผู้คนย้ายถิ่นเข้าไปอยู่มากกว่าท้องถื่นที่มีสภาพแวดล้อมแห้งแล้ง และขาดแคลนทรัพยากร เช่น ภูมิประเทศได้ผล ผู้คนจึงอพยพไปยังภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อหางานทำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Haynes et al. (2011) ที่ว่า สภาพแวดล้อมเป็นส่วนที่บ่งบอกถึงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน ไม่ว่าจะ เป็นวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และการประกอบอาชีพ ในชุมชนแห่งนั้น

สมมติฐานที่ 1.3 ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ
ฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ ฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ขนาดของชุมชนเกี่ยวข้องกับจำนวน สมาชิกและกิจกรรมของชุมชนที่ส่งผลต่อจำนวนสมาชิก โดยมีพื้นที่ขนาดเล็กสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย หรือเป็นที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มคนไทย นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่สำหรับด้านธุรกิจค้าขาย ด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Olson et al. (2012), Dunham (2001) และ Yun (2012) กล่าวไว้ว่า ชุมชนขนาดเล็ก ๆ สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย หรือเป็นที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกและกลุ่ม สังคม ไม่ว่าจะ เป็นสำหรับด้านธุรกิจค้าขาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสองคล้อยกับ Hammer, Vogel and Heimerdinger-Edwards (2013) ได้กล่าวไว้ว่า ขนาดของชุมชนขึ้นอยู่กับสมาชิกที่ อยู่ในชุมชนที่มีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องไปทิศทางเดียวกัน เช่น กิจกรรมในการอยู่อาศัย

กิจกรรมทางด้านธุรกิจ กิจกรรมพิธีกรรมศาสนา หรือกิจกรรมทางทหาร และอื่น ๆ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ส่งผลจำนวนสมาชิกหรือขนาดของชุมชน

สมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ความหนาแน่นของประชากรมีผลโดยตรงต่อที่อยู่อาศัยของประชากรในชุมชนถ้าในกรณีที่ดินที่ไม่สามารถขยายตัวออกไปได้และประชากรมีความหนาแน่นมากส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายไปยังสถานที่ที่มีความหนาแน่นน้อยกว่า เพราะฉะนั้นพื้นที่ที่คนไทยอาศัยอยู่มีขนาดเล็ก จำนวนคนไทยอาศัยอยู่ค่อนข้างเยอะจึงทำให้พื้นที่ตรงนั้นมีความหนาแน่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Altermatt et al. (2011) และ Wang et al. (2010) ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรในชนบทจะต่ำกว่าในเมืองความหนาแน่นแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) ความหนาแน่นหยาบ (Crude density) หมายถึง จำนวนประชากรต่อหน่วยพื้นที่ทั้งหมด (Total space) 2) ความหนาแน่นทางนิเวศ (Ecological density) หมายถึงจำนวนประชากรต่อหน่วยพื้นที่ที่ประชากร นั้นอาศัยอยู่จริงตามสภาพธรรมชาติ (Habitat space) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sariaslan et al. (2015) ได้กล่าวไว้ พื้นที่ของชุมชนส่งผลต่อความหนาแน่นของประชากรในกรณีที่เป็นพื้นที่ชนบทจะมีประชากรอาศัยอยู่เบาบางกว่าประชากรในพื้นที่แบบเมือง ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rooney et al. (2015) ที่ว่า พื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นถ้าปัจจัยที่สนับสนุนต่อการอยู่อาศัยในชุมชนนั้น ๆ ไม่สามารถตอบสนองต่อประชากรได้เพียงพอที่จะเกิดการย้ายถิ่นฐานได้

สมมติฐานที่ 1.5 ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ความรู้สึกทางด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม เป็นส่วนที่สร้างการยอมรับ ได้ดีกว่าคนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ทำให้คนไทยหลายคนมีความต้องการเข้ามาในชุมชนคนไทยในฮ่องกงเพื่อความหวังในการสร้างโอกาสในด้านต่าง ๆ จากการยอมรับของความเป็นแบบเดียวกันของประชากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kuhls et al. (2011) และ Barrera et al. (2013) กล่าวว่าไว้ว่า ประชากรมีความเป็นแบบเดียวกันในลักษณะของเชื้อชาติและความรู้สึกทางสังคมถ้าท้องถิ่นใดที่เป็นชนบทและยากจน ย่อมทำให้ประชากรอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปหาแหล่งที่อยู่ใหม่ที่ให้ความสะดวกสบายมากกว่า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wojcicki, Schwartz, Jiménez-Cruz, Bacardi-Gascon

and Heyman (2012) ได้กล่าวไว้ว่า ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรสร้างการยอมให้แก่นุคคลที่มีลักษณะทางเชื้อชาติแบบเดียวกันได้ง่ายกว่าบุคคลที่มีความต่างแบบ

สมมติฐานที่ 1.6 ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก การปกครองของภาครัฐทำให้โอกาสและสิทธิอย่างเท่าเทียมกันจะส่งผลกระทบต่อคนหลากหลายระดับทางสังคมที่พยายามกระตุ้นในการพัฒนาตนเองและแข่งขันกับบุคคลอื่นได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Roth (2014) และ McLeod (2013) กล่าวไว้ว่า กฎระเบียบของภาครัฐต้องเปิดโอกาสต่อบุคคลที่มีความรู้ และความสามารถ ให้มีสิทธิและอิสระในการตัดสินใจเพื่อมีส่วนร่วมในภาครัฐส่งผลการพัฒนาชุมชนและประเทศทั้งในทางตรงและทางอ้อม

สมมติฐานที่ 1.7 ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากเป็นลักษณะการเคลื่อนที่ไปยังจุดมุ่งหมายเดียวกันและเป็นการรวมตัวกันให้เป็นสังคม โดยคนไทยที่ย้ายไปฮ่องกงนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chan and Boliver (2014) ได้กล่าวไว้ว่า การรวมตัวกันเป็นชุมชนมักเกิดจากสังคมที่เป็นแบบเดียวกันและมีเป้าหมายเดียวกันหรืออารมณ์ร่วมแบบเดียวกัน ยังมีจำนวนผู้คนที่มีความมุ่งหมายเดียวกันเท่าไรส่งผลให้ชุมชนนั้นเกิดการขยายตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hui et al., (2011) และ Mary, (2001) กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงในด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะการย้ายถิ่นฐานจากชนบทไปสู่เมือง เพื่อกระทำการร่วมหมู่ที่มีจุดมุ่งหมาย หรือมีผลเปลี่ยนแปลงสังคมในทางสร้างสรรค์

สมมติฐานที่ 1.8 ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก การจัดตั้งชุมชนเป็นการสร้างความสามัคคีร่วมกันเปิดโอกาสในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อชุมชนมีความแข็งแกร่งและเติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการรวมตัวกันในช่วงกิจกรรมวันสำคัญของประเทศไทย เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ วันพ่อแห่งชาติ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของต่าง ๆ Benard, (2013) และ Glossary on Migration, (2011) กล่าวไว้ว่าชุมชนชนบท มีการติดต่อและสื่อสารกันน้อยกว่าคนในเมือง มีการ

ติดต่อและมีความสัมพันธ์แบบส่วนตัวง่าย ๆ แต่จริงจัง กิจกรรมที่ร่วมกันเช่นวันสำคัญ Ovd นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yang et al. (2014) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนต้องให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยทำให้เกิดความสามัคคีของกลุ่มเป็นการช่วยยกระดับทางจิตใจของสมาชิกเพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สมมติฐานที่ 1.9 ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} > 3.50$)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิกในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการมีจิตสำนึกต่อสาธารณะเป็นการสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในชุมชนและสังคมกลุ่มอื่น ๆ ให้มีความรู้สึกที่ร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาของสังคม คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์สร้างเครือข่าย เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารที่สะดวกขึ้นเวลามีกิจกรรมสำคัญที่ต้องทำร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Harris, (2001), Oxfeld, (2005), Qian et al., (2013) และ Wenger et al. (2002) กล่าวไว้ว่า ความเป็นชุมชนที่มีกิจกรรมบนพื้นฐานของกระบวนการกลุ่มและพื้นฐานของการเรียนรู้ร่วมกัน มีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำความเข้าใจต่อองค์ประกอบที่สำคัญของประชาสังคม อันได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างกว้างขวาง การมีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Guha (2014) และ Sassuvun, Kidrakam and Asanok (2013) ได้กล่าวไว้ว่า การเติบโตของสังคมหรือชุมชนนั้นต้องมีหน้าที่ในการช่วยเหลือส่วนร่วมเป็นส่วนที่สร้างคุณภาพชีวิตและการเป็นอยู่ร่วมกันที่ดีทำให้สังคมเป็นที่น่าอยู่ของบรรดาผู้นำนำไปสู่การขยายตัวของสังคมได้ในที่สุด

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะประชากรศาสตร์มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากว่า ชุมชนคนไทยที่อาศัยในฮ่องกงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งเพศชายจะมีความคิดเชิงลึก ความคิดก้าวไกลและมีความคาดหวังในความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้โดยทั่วไปเรื่องความสามารถเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการทำงาน แรงจูงใจ การปรับตัวทางสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Demographic transition theory) (ศุกวีย์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย, 2529)

กล่าวถึง แบบแผนของประชากรที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน ที่มีพื้นฐานมาจากการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม โดยเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรม มาเป็นสังคมอุตสาหกรรม และเชื่อว่า การพัฒนาในแง่ของความทันสมัย ความเป็นอุตสาหกรรม และความเป็นเมืองในประเทศกำลังพัฒนา จะทำให้มีคณอพยพเข้าไปทำงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่นั้นจะเป็นเพศชาย เนื่องจากว่าเพศชายมีความคิดเชิงลึก ความคิดก้าวไกลและมีความคาดหวังในความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงจะมีหน้าที่ดูแลบุตรและความเป็นอยู่ในครอบครัว

สมมุติฐานที่ 2.2 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากคนไทยที่ย้ายถิ่นฐานไปอาศัยในฮ่องกงส่วนใหญ่เป็นคนที่มียุ่ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ไปทำงาน ศึกษาต่อหรือย้ายตามพ่อแม่ไปอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Williamson (1985) กล่าวไว้ว่า หลังอายุ 15 ปี อัตราการย้ายถิ่นจะเพิ่มขึ้นเร็วมาก อัตราการย้ายถิ่นจะสูงที่สุดระหว่างอายุ 20-25 หลังจากนั้นอัตราการย้ายถิ่นจะค่อย ๆ ลดลง สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี จะมีอัตราการย้ายถิ่นที่สูงเช่นกัน ส่วนใหญ่การย้ายถิ่นของเด็กเหล่านี้จะเป็นการย้ายถิ่นตามพ่อแม่ตนเอง การย้ายถิ่นมิได้เกิดเท่ากันในทุก ๆ กลุ่มอายุ หากแต่จะมีความหนาแน่นเฉพาะในบางกลุ่มอายุเท่านั้น นอกจากนี้การย้ายถิ่นเปลี่ยนแปลงตามอาชีพ รายได้และการศึกษาด้วยเช่นกัน

สมมุติฐานที่ 2.3 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระดับการศึกษามีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากว่า ส่วนใหญ่ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี จะเดินทางไปศึกษาต่อ ไม่ได้คิดที่จะย้ายถิ่นฐานไปอาศัยในฮ่องกง เมื่อเรียนจบก็กลับไปพัฒนาประเทศ ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีที่ว่าด้วยความยากจนและชนบท กล่าวว่ามีทิศทางสังคมศาสตร์ ความเป็นชนบทในมิติทางสังคมศาสตร์ของการย้ายถิ่นฐานสามารถกำหนดและอธิบายได้จากหลายปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) ลักษณะทางประชากร (มีการกระจายเบาบางมีการศึกษาดำเนินรายได้น้อยและมีปัญหาสุขภาพมาก) 2) สิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือน (ไม่มีเครื่องใช้ไฟฟ้า ยังใช้วัสดุอุปกรณ์พื้นบ้านเป็นหลัก) 3) โครงสร้างทางอาชีพ (มีส่วนส่วนของประชากรประกอบอาชีพการเกษตรสูง)

สมมุติฐานที่ 2.4 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามอาชีพมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากคนไทยที่ย้ายถิ่นฐานไปฮ่องกงซึ่งประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้างเพื่อต้องการรายได้เพิ่มการยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pandey et al., (2011) และ Oxfield (2005) กล่าวไว้ว่า ประชากรและครอบครัวที่ประกอบอาชีพการเกษตร ความต้องการเปลี่ยนอาชีพ ชาวชนบทส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าอาชีพทำนาเป็นอาชีพที่ลำบาก รายได้ต่างไม่คงที่ ประสบปัญหาต่าง ๆ เป็นประจำจึงย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในเขตเมือง ซึ่งสะดวกสบาย และมีรายได้มั่นคงกว่าและมีอาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรมการค้าและบริการย่อมทำให้ประชากรพากันเข้าไปประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เป็นการเพิ่มรายได้ ยกฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของตนเองและครอบครัวให้สูงขึ้น เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สมมติฐานที่ 2.5 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้มีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก แรงงานคนไทยที่ย้ายไปอาศัยในฮ่องกงส่วนใหญ่ได้รับค่าตอบแทนต่ำ ดังนั้นจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดตั้งชุมชนไทยในฮ่องกง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีตลาดแรงงาน 2 ระดับ กล่าวไว้ว่า การพิจารณาว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาทางอุตสาหกรรมนั้น เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้มีการอพยพระหว่างประเทศ PIORE วิเคราะห์ว่าตลาดแรงงานในประเทศอุตสาหกรรมมี 2 ระดับ คือ ระดับบน ซึ่งเป็นตลาดที่มีตำแหน่งงานดี ๆ มีค่าจ้างสูง และสภาพการทำงานดี ส่วนตลาดระดับล่างจะให้งานไม่มั่นคง ค่าจ้างต่ำ ผลตอบแทนน้อยสภาพการทำงานอันตราย นายจ้างในประเทศส่วนใหญ่ต้องการแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในตลาดแรงงานระดับล่าง เพราะคนในท้องถิ่นไม่ต้องการทำ ดังนั้นการอพยพแรงงานไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจของผู้อพยพเอง แต่เกิดจากความต้องการของตลาดแรงงานระดับล่างของประเทศที่อพยพเข้าไป ในอีกความหมายหนึ่ง การแบ่งแยกในตลาดแรงงานเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้เกิดการอพยพ นอกจากนี้ก็ยังมีตัวแปรอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย เช่น ปัจจัยเฉพาะตัวผู้อพยพเอง คือ ภูมิหลังทางการศึกษา ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการทำงาน และเชื้อชาติ ผลจากแนวโน้มนี้ทำให้เกิดแรงงานที่เป็นชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติเดียวกัน หรือที่ทำงานอยู่กับนายจ้างคนเดียวกันและอยู่กันเป็นกลุ่ม

สมมติฐานที่ 2.6 ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในฮ่องกงมีปัจจัยการจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง เนื่องจากแรงงานคนไทยที่ย้ายไปอาศัยในฮ่องกงส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่กับนายจ้าง พอหมดสัญญาจ้างก็ต้องกลับมาประเทศไทย ดังนั้นจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดตั้งชุมชนไทยในฮ่องกง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งพา กล่าวไว้ว่า การที่ชาวชนบทจำเป็นต้องเข้าไปทำงานในเมืองนั้น แสดงให้เห็นถึงสภาวะการดำรงอยู่ของการพัฒนาแบบพึ่งพา ซึ่งมักจะสร้างความด้อยพัฒนาขึ้นในชนบท ในขณะที่เมืองหรือศูนย์กลางจะมีการพัฒนามากขึ้น ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมจะเอารัดเอาเปรียบแรงงานจากชนบท และดูดซับมูลค่าส่วนเกินทางเศรษฐกิจออกไปสู่เมือง ตลาดแรงงานจะมีลักษณะแข่งขันไม่สมบูรณ์ หากแต่จะผูกขาดแรงงานจากชนบทซึ่งจะต้องเข้าไปทำอาชีพขั้นต่ำลงไปจากชาวเมือง ทำให้ต้องอาศัยอยู่สลัมหรือในที่ที่ไม่เหมาะสม ไม่สามารถผสมผสานกับแบบแผนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองได้

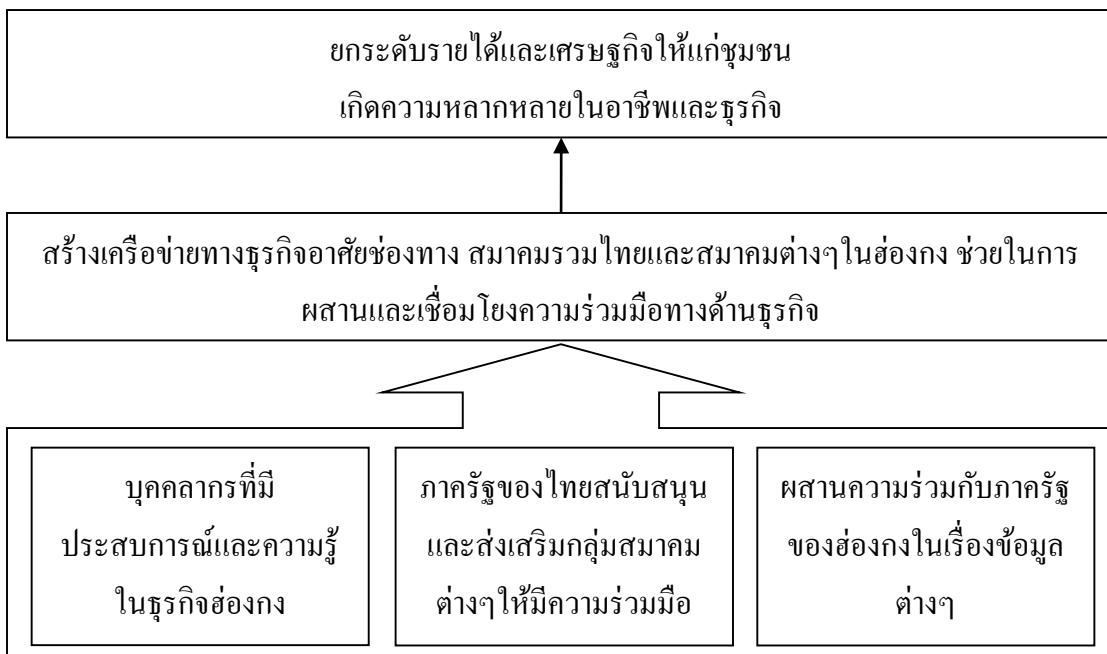
ข้อเสนอแนะ

วิจัยศึกษาเรื่อง “ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางและประโยชน์ในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยไว้ดังนี้

แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านอาชีพและการใช้ประโยชน์จากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

การสร้างความรู้ความเข้าใจและให้ข้อมูลทางธุรกิจในสาขาต่างๆ กำหนดให้มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อประสานการสนับสนุนจากภาครัฐให้เกิดภาวะที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจในการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจต้องมีการจัดตั้งกลุ่มที่ช่วยในการประสานและเชื่อมโยงความร่วมมือทางด้านธุรกิจ ซึ่งในชุมชนคนไทยฮ่องกงมีการจัดตั้งกลุ่มสมาคมร่วมไทยไว้อยู่แล้ว ต้องอาศัยช่องทางของกลุ่มดังกล่าวในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องธุรกิจของประเทศฮ่องกงต้องค้นหาผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจในฮ่องกงมาเสนอแนะแนวทางในการประกอบอาชีพและการค้าเหล่านี้จะช่วยสร้างประโยชน์ให้แก่สมาชิกในชุมชนและสร้างการประชาสัมพันธ์ให้แก่บุคคลอื่นและคนไทยได้หันมามองความเป็นยุทธศาสตร์ทางการค้าของชุมชนไทยในฮ่องกง ในอีกนัยหนึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่สมาชิกในชุมชนสร้างการเติบโตของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

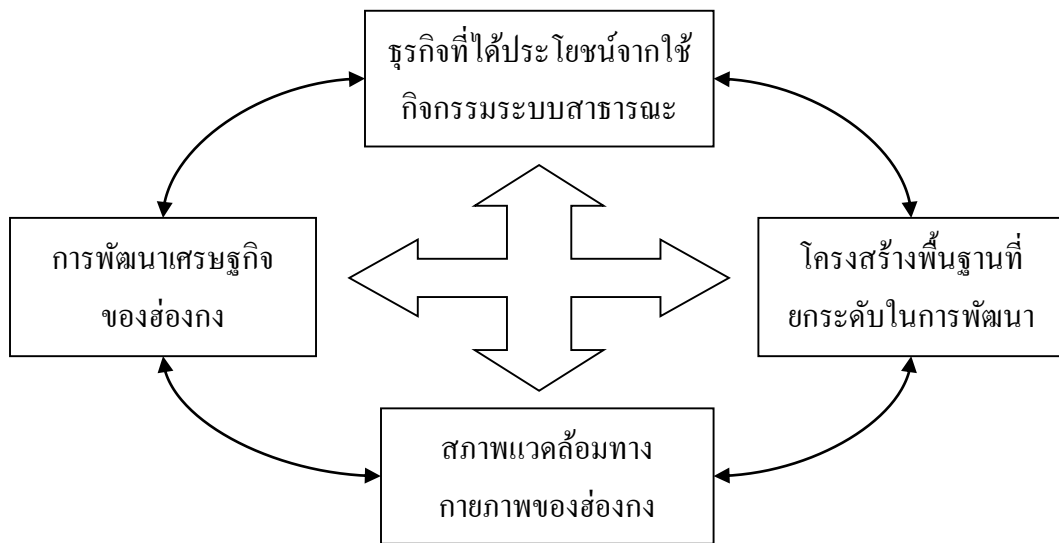
ดังภาพที่ 5-2

ภาพที่ 5-2 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านอาชีพในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษ ฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากภาพที่ 5-2 กลุ่มเครือข่ายธุรกิจมีความสำคัญต่อการให้ความรู้และแก้ปัญหาต่างในการ ประกอบธุรกิจ ในฮ่องกง ทั้งนี้กลุ่มเครือข่ายดังกล่าวต้องอาศัยข้อมูลจากภาครัฐของฮ่องกงในการสร้าง ความรู้และความเข้าใจให้ได้อย่างถูกต้องและนำข้อมูลดังกล่าวมาประชาสัมพันธ์ถึงการประกอบธุรกิจใน ฮ่องกงเพื่อหาช่องทางที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ประกอบการธุรกิจทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ จากผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจฮ่องกงมาช่วยนำทางในการประกอบธุรกิจอย่างถูกต้อง การปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาปัจจัยอาชีพในชุมชนฮ่องกงนี้เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจในชุมชนเกิดความ หลากหลายในการประกอบอาชีพและการค้า ช่วยขยายตลาดสินค้าส่งออกให้แก่ประเทศไทย ซึ่ง นำไปสู่รายได้ที่ดี ช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศไทยและฮ่องกงเติบโตขึ้นนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกัน เพื่อการพัฒนาทางด้านอาชีพในชุมชนให้เหมาะสมควรมีการค้นหาและสร้าง โอกาสทาง ธุรกิจจากการใช้ประโยชน์ระบบสาธารณะที่ฮ่องกงมีอยู่เนื่องจากฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ ทางการค้าในแถบอาเซียน เนื่องจากประเทศฮ่องกงมีสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่เป็นเมืองเศรษฐกิจ และการค้า ทำให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงก็ต้องปรับตัวเช่นเดียวกัน คือ ต้องอาศัยสภาพแวดล้อม ดังกล่าวนี้นในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ โดยการหาช่องทางที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ ฮ่องกงมีการพัฒนาการทางระบบสาธารณะที่รวดเร็ว โดยเฉพาะระบบโลจิสติกส์ซึ่งเป็นระบบที่สำคัญ ต่อฮ่องกง ด้วยเหตุผลที่ว่า สภาพแวดล้อมของฮ่องกงนั้น ติดกับมหาสมุทรแปซิฟิกที่นำไปสู่การติดต่อ

กับหลายประเทศ และพื้นดินนั้นก็ติดกับชายแดนประเทศจีนที่มีประชากรประมาณพันล้านคน ด้วยสภาพแวดล้อมแบบนี้จึงทำให้อ่องกงมียุทธศาสตร์ทางการค้าจึงทำให้อ่องกงเป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมทางการขนส่งสินค้าไปยังประเทศต่างๆ ระบบโลจิสติกส์จึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศส่งผลให้ชุมชนคนไทยในอ่องกงหลีกเลี่ยงการใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมของอ่องกงนี้ไม่ได้ ดังภาพที่ 5-3

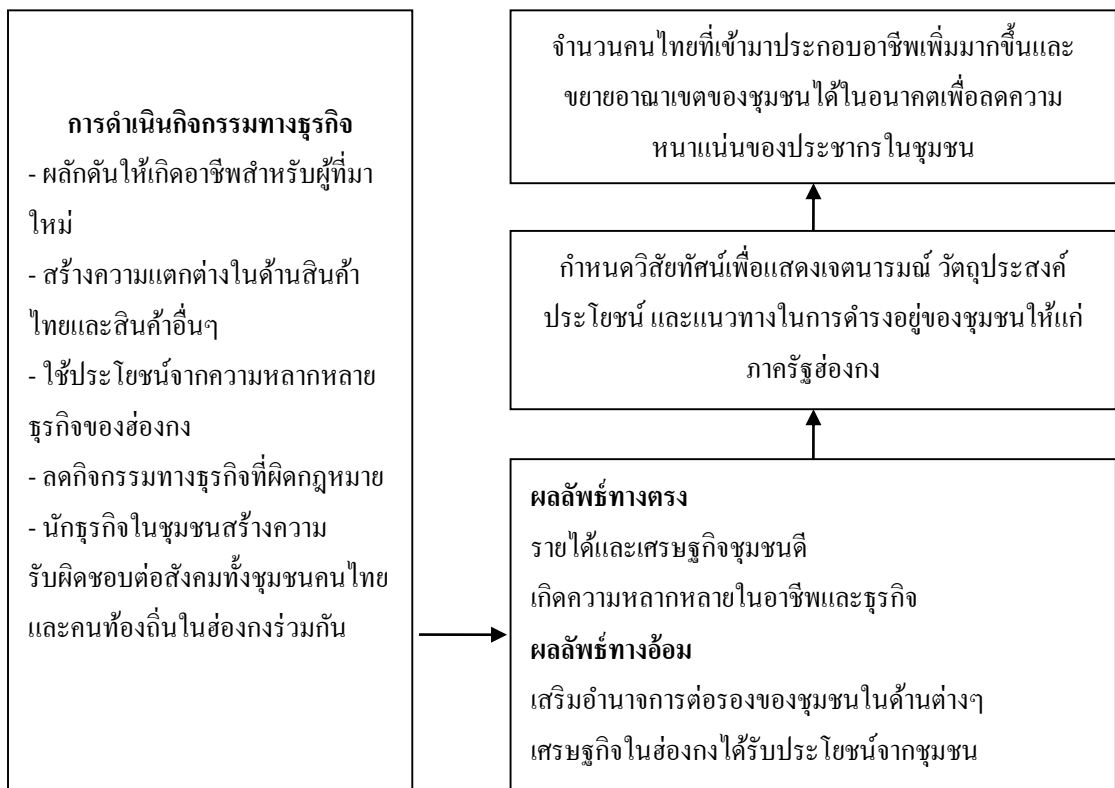
ภาพที่ 5-3 แนวทางในการใช้ประโยชน์จากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษอ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (Porter, 2000)

จากภาพที่ 5-3 ในการพัฒนาเศรษฐกิจของอ่องกงต้องคำนึงสภาพแวดล้อมที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เช่น การคำนึงตำแหน่งที่ตั้งทางกายภาพ และทรัพยากรที่ประเทศมี ลักษณะเช่นนี้ อ่องกงต้องมีสร้างปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องคล้อยกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและตรงกับระบบเศรษฐกิจของตน ดังนั้นชุมชนคนไทยในอ่องกงต้องใช้ประโยชน์จากระบบสาธารณะให้มากที่สุดเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศของอ่องกงทำให้ธุรกิจชุมชนมีศักยภาพในแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านขนาดของชุมชนเพื่อลดความหนาแน่นของประชากร

ในประเทศอ่องกงการเติบโตของชุมชนต้องอาศัยกิจกรรมทางธุรกิจนำหน้าเพื่อให้สมาชิกมีได้รับโอกาสจากหน้าที่การงาน เนื่องจากการเติบโตหรือจำนวนคนไทยของชุมชนคนไทยในอ่องกงนั้นมาจากการประกอบอาชีพและการค้าในอ่องกงชุมชนต้องอาศัยการพึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจเพื่อการเติบโตของชุมชน ทั้งนี้ปัจจัยด้านขนาดของชุมชนเป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับปัจจัยทางด้าน

สภาพแวดล้อมของชุมชนด้วยเช่นกันส่งผลให้เกิดการขยายตัวของชุมชนโดยตรง ต้องอาศัยธุรกิจนำหน้าเพื่อให้สมาชิกมีได้รับโอกาสจากหน้าที่การงานเป็นส่วนที่ช่วยเสริมการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้แก่สมาชิกและดึงดูดให้เกิดสมาชิกใหม่เพื่อสร้างอาณาเขตของชุมชนต่อไป ในอนาคตต้องมีการกำหนดความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจภายในสมาชิกเอง เช่น การค้นหาธุรกิจที่มีความโดดเด่นเพื่อสร้างความแตกต่างในด้านธุรกิจและการสร้างแบรนด์คิงของสินค้าไทยเนื่องจากสินค้าไทยเป็นที่นิยมในประเทศฮ่องกง สำหรับปัจจัยด้านความหนาแน่นของประชากรเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของฮ่องกงมีขนาดเล็กและเป็นประเทศที่มีพื้นที่ต่อประชากรหนาแน่นสูงจึงทำให้การจัดการบริหารพื้นที่ในการใช้งานนั้นต้องสร้างคุณค่าและประโยชน์กับส่วนร่วมมากที่สุด เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้และเป็นปัญหาแก่ประเทศฮ่องกงเป็นอย่างมากและต่อชุมชนคนไทยในฮ่องกงในการเพิ่มขนาดของชุมชน ดังนั้นสมาชิกในชุมชนต้องเล็งเห็นถึงการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในชุมชนของตนเพื่อลดอุปสรรคในการเติบโตของชุมชนและการขาดแคลนที่อยู่อาศัย โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ประโยชน์ และแนวทางในการดำรงอยู่ของชุมชนให้ชัดเจนต่อภาครัฐฮ่องกงเพื่อการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ดังภาพที่ 5-4

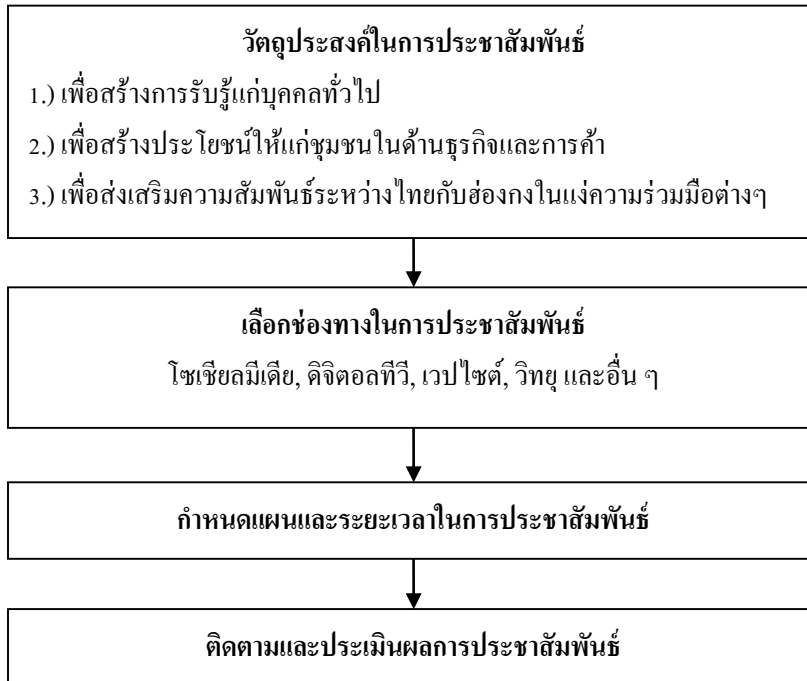
ภาพที่ 5-4 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากภาพที่ 5-4 การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจมีความจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดอาชีพสำหรับผู้ที่มาใหม่เป็นสิ่งที่ช่วยให้เสริมระบบเศรษฐกิจในชุมชนเกิดความหลากหลายในธุรกิจที่เป็นประโยชน์สำหรับคนไทย ต่อมาสร้างความแตกต่างในด้านสินค้าไทยและสินค้าอื่น ๆ สินค้าไทยเป็นที่นิยมอย่างมากในประเทศฮ่องกงต้องร่วมกันสร้างและประชาสัมพันธ์ให้เกิดการรับรู้ในแง่ที่ดี สำหรับใช้ประโยชน์จากความหลากหลายธุรกิจของฮ่องกง ฮ่องกงเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจและการค้าจึงเกิดความหลากหลายในธุรกิจที่จะช่วยส่งเสริมและบริการผู้ประกอบการต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัวและลดต้นทุนในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจได้ในระดับหนึ่งสุดท้ายชุมชนต้องลดกิจกรรมทางธุรกิจที่ผิดกฎหมายและส่งเสริมนักธุรกิจในชุมชนสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งชุมชนคนไทยและคนท้องถิ่นในฮ่องกงร่วมกัน เป็นสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อคนไทยเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมทัศนคติของคนในฮ่องกงในแง่ดีเพื่อการเติบโตของชุมชน กิจกรรมทางธุรกิจเหล่านี้ชุมชนได้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็คือ รายได้และเศรษฐกิจชุมชนดีเนื่องจากสมาชิกมีรายได้จากการพัฒนา กิจกรรมทางธุรกิจ และสร้างความหลากหลายในอาชีพและธุรกิจได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความแตกต่างทางการแข่งขัน สำหรับในทางอ้อมนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมอำนาจการต่อรองของชุมชนในด้านต่าง ๆ ช่วยให้เกิดอำนาจการต่อรองในด้านการขยายพื้นที่ชุมชนและการจัดตั้งชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นส่วนที่ช่วยเสริมการประชาสัมพันธ์ให้แก่สมาชิกในชุมชนทำให้จำนวนคนไทยที่มีความต้องการมาประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้นทั้งนี้ต้องมีสร้างความเด่นชัดให้แก่ภาครัฐฮ่องกงในเรื่องของได้รับประโยชน์จากเศรษฐกิจจากการจัดตั้งชุมชนไทยเพื่อกำหนดการสร้างการขยายตัวและขนาดของชุมชนมีการเติบโตขึ้นเพื่อลดความหนาแน่นของประชากรในชุมชนคนไทยต่อไปได้

แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากรที่นำไปสู่การเคลื่อนที่ทางสังคม

เป็นปัจจัยที่มุ่งเน้นให้เกิดการตอบสนองและรับรู้ถึงบรรยากาศ เอกลักษณะ และการสร้างประโยชน์ ของชุมชนคนไทยในฮ่องกง ให้เกิดภาพลักษณ์ของความเป็นแบบเดียวกันของประชากร เช่น ต้องเน้นสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้มากขึ้นประกอบกับการใช้สื่ออย่างมีความหลากหลายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลทั่วไป ส่งเสริมคนไทยที่มีความต้องการมาประกอบธุรกิจในฮ่องกงให้ได้รับรู้ถึงและรับรู้ถึง โอกาสที่ได้รับจากชุมชนคนไทยในฮ่องกงเพื่อสร้างการเติบโตและการขยายตัวให้แก่ชุมชนในอนาคตสำหรับภาครัฐและเอกชนช่วยการสนับสนุนการเดินทางไปยังชุมชนคนไทยในฮ่องกงให้มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาและก้าวไกลไปอย่างมากทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เข้าถึงในแต่ละตัวบุคคลได้มากขึ้น หลากหลายช่องทางจึงถึงถูกนำมาใช้ในการรับรู้ถึงผลิตภัณฑ์สินค้าต่าง ๆ ข่าวสาร และข้อมูลในการเรียนรู้ เป็นต้นจากที่กล่าวมาข้างต้นคล้ายคลึงกับหลักทางการตลาดในการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายผู้คนได้รับรู้ถึงสภาพแวดล้อม บรรยากาศ และวิถีใน

การดำเนินชีวิตของคนไทยในฮ่องกง ดังภาพที่ 5-5

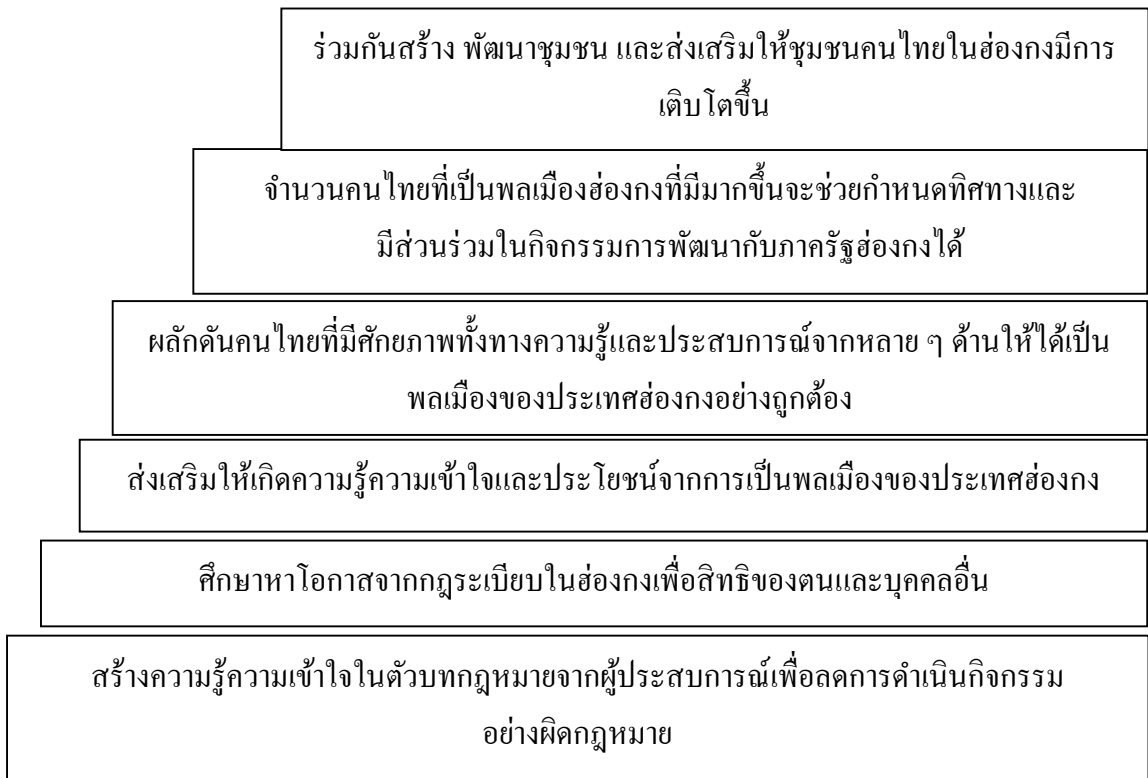
ภาพที่ 5-5 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความต่างแบบหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร ที่นำไปสู่การเคลื่อนที่ทางสังคมในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากภาพที่ 5-5 เป็นรูปแบบการกำหนดวิธีการประชาสัมพันธ์อย่างไร โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ 1) เพื่อสร้างการรับรู้แก่บุคคลทั่วไป เป็นการประชาสัมพันธ์ให้คนไทยหรือบุคคลอื่น ๆ ให้ทราบการมีอยู่ของชุมชนชาวไทยในฮ่องกงว่า 2) เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนในด้านธุรกิจและการค้า การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนที่ช่วยยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนไทย อันดับแรกคือการที่มีผู้คนมาท่องเที่ยวในชุมชนจับจ่ายใช้สอยผลิตภัณฑ์/ บริการจากคนไทยในฮ่องกง 3) เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับฮ่องกงในแง่ความร่วมมือต่าง ๆ สร้างการประชาสัมพันธ์ในด้านความร่วมมือระหว่างไทยกับฮ่องกงที่ดีเป็นการยกระดับความสัมพันธ์อันนำมาซึ่งความเชื่อมั่นในด้านต่าง ๆ ในอนาคตได้ สำหรับการถ่ายทอดความเป็นแบบเดียวกันทางด้านเชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือความเป็นเอกลักษณ์ วิถีชีวิต และประโยชน์จากการรวมตัวเป็นชุมชนคนไทยในฮ่องกง เป็นส่วนหนึ่งนำไปสู่การเคลื่อนที่สังคมได้

แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความแตกต่างการแบ่งชั้นทางสังคมและปัจจัยด้าน

สวัสดิการทางสังคมของภาครัฐ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นปัจจัยเกี่ยวกับการปกครองในฮ่องกงที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเข้าถึงสิทธิส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งนี้ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดแนวทางในการสร้างการเรียนรู้ในวัฒนธรรมของประเทศไทย เนื่องจากกฎหมายในประเทศไทยมีความเข้มงวดในระดับหนึ่ง ซึ่งความเข้มงวดนี้สร้างให้เกิดความเป็นอยู่อย่างเท่าเทียมกันจึงเป็นผลดีต่อชุมชนคนไทยในฮ่องกงที่มีการแบ่งชนชั้นในสังคมมีอยู่ในระดับไม่มากนัก คนไทยมีความจำเป็นต้องศึกษาหาโอกาสจากกฎระเบียบในฮ่องกงเพื่อสิทธิของตนและบุคคลอื่น และสร้างความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายจากผู้ประกอบการเพื่อลดการดำเนินกิจกรรมอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงภาพลักษณ์ของคนไทย ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของสังคมคนไทยเข้ามาอยู่ในชุมชนเพื่อได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกันหรือการเป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกง การเป็นพลเมืองหรือการได้รับวีซ่าถาวรฮ่องกงเป็นสิ่งที่คนไทยหลายๆคนมีพยายามค้นหาวิธีการที่จะได้มา การที่จะได้มานั้นต้องมีการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจและประโยชน์จากการเป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกงและที่สำคัญต้องผลักดันคนไทยที่มีศักยภาพทั้งทางความรู้และประสบการณ์จากหลายๆด้านที่มีความต้องการมาดำเนินกิจกรรมในฮ่องกงให้ได้เป็นพลเมืองของประเทศฮ่องกงอย่างถูกต้องเพื่อสร้างการยอมรับของภาครัฐในฮ่องกง เป็นการเพิ่มภาพลักษณ์ให้แก่ชุมชนได้อีกทางหนึ่ง ดังภาพที่ 5-6

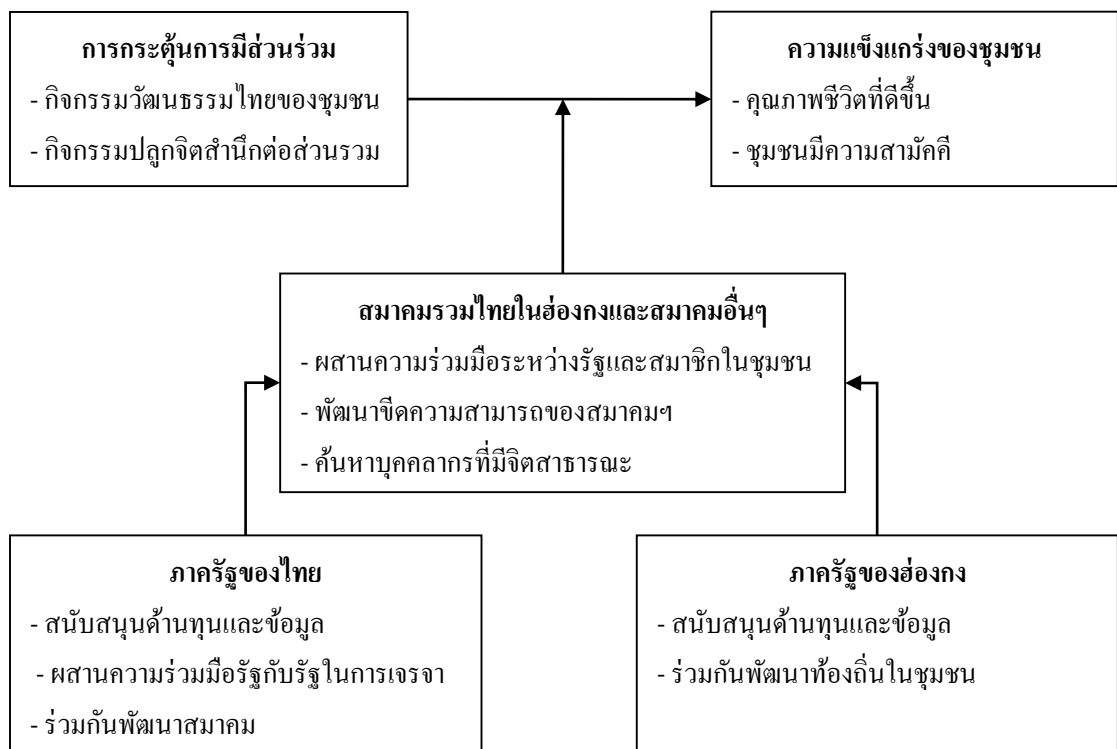

ภาพที่ 5-6 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านความแตกต่างการแบ่งชั้นทางสังคมและปัจจัยด้านสวัสดิการทางสังคมของภาครัฐในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากภาพที่ 5-6 การเรียนรู้และเข้าใจในตัวบทกฎหมายในฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้สิทธิของตนในการดำเนินชีวิตภายในต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องค้นหาโอกาสและสิทธิของตนเพื่อการดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งนำไปสู่การเป็นพลเมืองในประเทศฮ่องกง ในการเป็นพลเมืองในฮ่องกงย่อมได้รับสิทธิสวัสดิการทางสังคม เมื่อสวัสดิการทางสังคมของภาครัฐได้ให้สิทธิและการดูแลเป็นอย่างดีส่งผลให้ยกระดับชีวิตของประชากรนำไปสู่การพัฒนาประเทศนอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องถึงปัจจัยด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมถ้าสวัสดิการของภาครัฐพื้นฐานประชาชนได้รับกันถ้วนหน้าก็ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ทำให้การแบ่งชั้นทางสังคมลดลงไปได้ การได้รับสิทธิสวัสดิการทางสังคมยังรวมถึงการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของภาครัฐในฮ่องกงด้วยเช่นกัน เป็นผลคนไทยได้มีสิทธิในการกำหนดทิศทางและร่วมกันพัฒนาประเทศฮ่องกง ทั้งนี้ยังรวมการผลักดันให้ภาครัฐฮ่องกงได้ร่วมกันสร้าง พัฒนา และส่งเสริมให้ชุมชนคนไทยในฮ่องกงเติบโตได้

แนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันและสนับสนุนให้สมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ

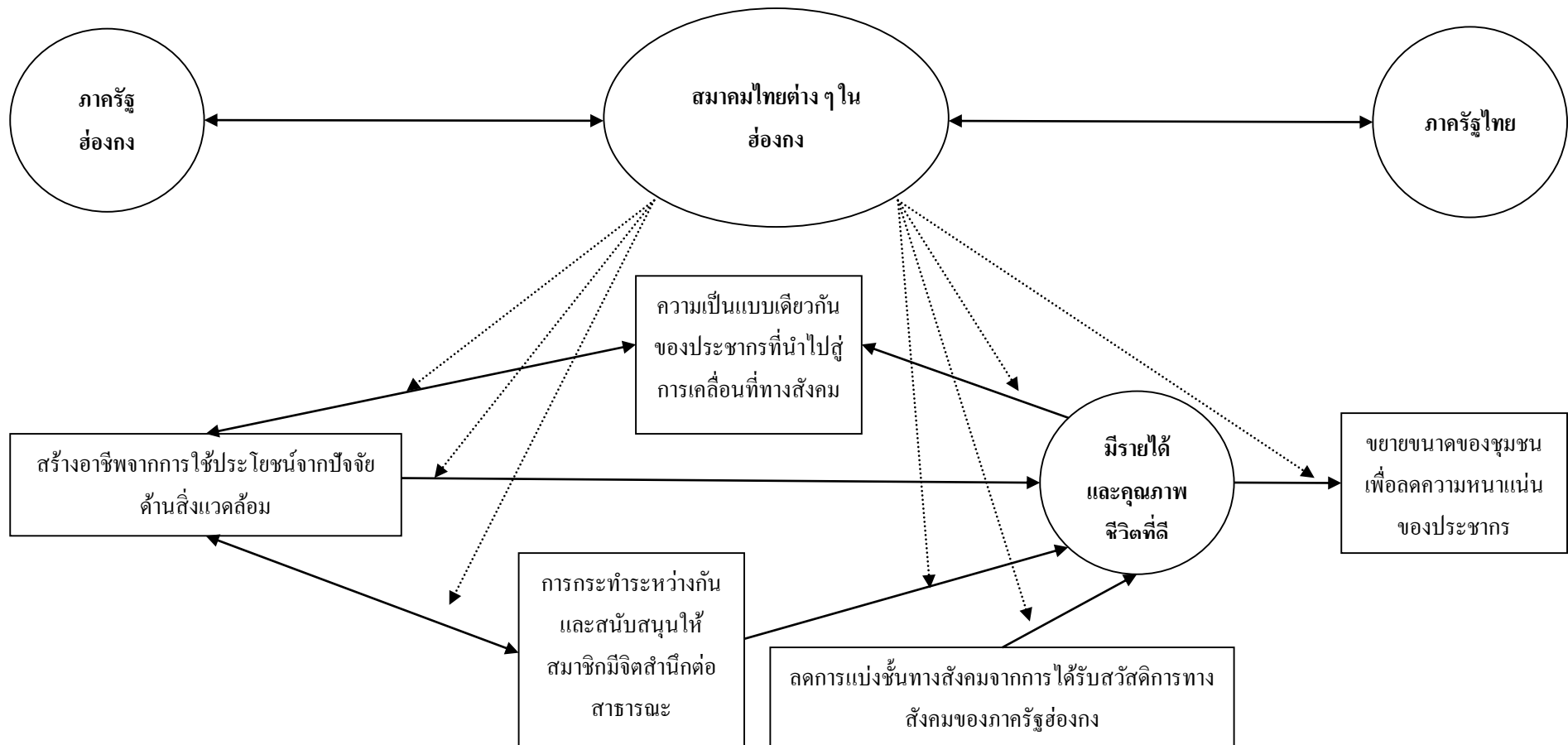
เป็นสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยการจัดกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมประเพณีแบบไทยอย่างต่อเนื่อง ระบบการกระทำระหว่างกันนี้ต้องอาศัยรูปแบบกิจกรรมวิถีของชาวไทยให้มีส่วนร่วมของสมาชิกเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องและเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้เป็นการสร้างโอกาสให้แก่สมาชิก ปัจจัยนี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำร่วมที่มีเป้าหมายเดียวกันซึ่งชุมชนคนไทยในฮ่องกงเป็นลักษณะการกระทำร่วม โดยมีจิตสำนึกของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ชุมชนคนไทยที่ฮ่องกงมีการตั้งสมาคมรวมไทยที่ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐของฮ่องกงทำให้ช่วยลดปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างมาก เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการจัดการกิจกรรมทางด้านต่าง ๆ หรือการมีจิตสาธารณะนั้นต้องใช้ช่องทางของกลุ่มสมาคมรวมไทยเพื่อประสานให้สมาชิกเกิดความร่วมมือ ประกอบกับการจัดการให้กิจกรรมของไทยมีสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นฮ่องกง และรวมถึงการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสมาคมรวมไทยให้มีประสิทธิภาพในการจัดการต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 5-7 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยแนวทางในการพัฒนาปัจจัยด้านระบบของการกระทำระหว่างกันและสนับสนุนให้สมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

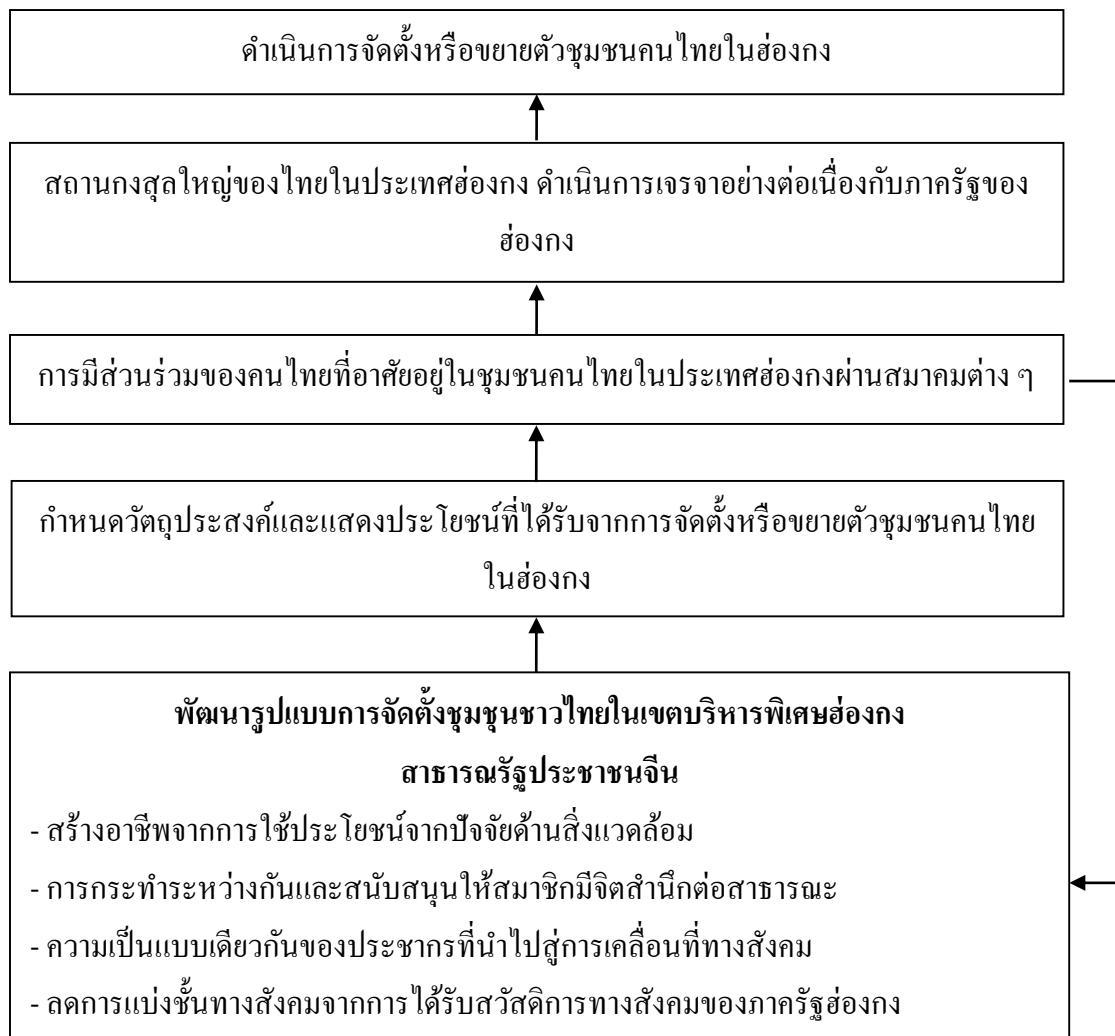
จากภาพที่ 5-7 ต้องอาศัยภาครัฐของไทยต้องเป็นเจ้าภาพในการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างภาครัฐฮ่องกงกับสมาคมรวมไทยและสมาคมอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประสานความร่วมมือของคนไทยในฮ่องกงให้เกิดการดูแลและแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันส่วนอีกแนวทางหนึ่งคือในส่วนกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกต่อส่วนรวมต้องมีการจัดการปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่นในฮ่องกงด้วยเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

จากการเสนอแนะรูปแบบการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาชุมชนชาวไทยในฮ่องกงให้มีความแข็งแกร่งเพื่อสร้างการยอมรับของภาครัฐฮ่องกงในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยและนำไปสู่การขยายตัวของชุมชนต่อไปในอนาคตทั้งนี้รูปแบบปัจจัยมีความสำคัญต่อการจัดตั้งชุมชนเป็นอย่างมากและปัจจัยในแต่ละปัจจัยมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันเป็นความสอดคล้องที่ต้องมีการพัฒนาร่วมกันทั้งกระบวนการเพื่อการจัดตั้งชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังภาพที่ 5-7

ภาพที่ 5-8 ภาพรวมของการพัฒนารูปแบบการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากภาพที่ 5-8 แสดงให้เห็นรูปแบบในการพัฒนาชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน เริ่มต้นจากการสร้างอาชีพและธุรกิจ在香港 ชุมชนคนไทยในฮ่องกงเติบโตมาจากการประกอบอาชีพนำไปสู่การมีรายได้ที่ดีและยกระดับคุณภาพชีวิตได้ระดับหนึ่ง การประกอบอาชีพของคนไทยในฮ่องกงจะใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจในการค้นหาโอกาสทางธุรกิจ สิ่งหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ทำให้คนไทยมีความรักและสามัคคีกันนำไปสู่การมีจิตสำนึกต่อส่วนร่วมทั้งคนไทยและคนฮ่องกงทำให้มีการอยู่ร่วมกันที่ดี สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นบ่อเกิดให้แก่บุคคลอื่น ๆ สร้างการรับรู้ในแง่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเกิดการหลั่งไหลของผู้คนเข้ามาในชุมชนทั้งมาเพื่อประกอบธุรกิจและท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชนนั้นดีขึ้นทำให้อาชีพและธุรกิจเติบโตขึ้น เมื่อคนไทยในฮ่องกงมีรายได้ที่ดีแล้วหลายคนไทยในฮ่องกงได้รับวิซ่าถาวรกันเพราะมีความต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตจากการได้รับสิทธิจากสวัสดิการทางสังคมของประเทศฮ่องกงเป็นสิ่งที่คนไทยคาดหวังไว้ คนไทยในชุมชนเมื่อมีรายได้ที่ดีและสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตได้จะส่งผลให้ชุมชนเกิดการขยายตัวและเติบโตขึ้นเพื่อลดความหนาแน่นของประชากรการขยายตัวของชุมชนต้องอาศัยพื้นที่มากขึ้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาคมไทยในฮ่องกงในการเจรจาร่วมมือกับภาครัฐของไทยโดยการแสดงถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ให้แก่ภาครัฐของฮ่องกงเพื่อขออนุญาตจัดตั้งและขยายพื้นที่เพื่อรองรับการเติบโตของชุมชนเพื่อลดความหนาแน่นของประชากรในชุมชน สำหรับกระบวนการในจัดตั้งหรือขยายพื้นที่ของชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน แสดงไว้ดังภาพที่ 5-8

ภาพที่ 5-9 กระบวนการในจัดตั้งหรือขยายพื้นที่ของชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

จากภาพที่ 5-9 ชุมชนคนไทยในฮ่องกงต้องมีการการพัฒนาชุมชน ในด้านสร้างอาชีพจากการใช้ประโยชน์จากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม, การกระทำระหว่างกันและสนับสนุนให้สมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ, ความเป็นแบบเดียวกันของประชากรที่นำไปสู่การเคลื่อนที่ทางสังคม และลดการแบ่งชั้นทางสังคมจากการได้รับสวัสดิการทางสังคมของภาครัฐฮ่องกง การพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยแรงขับเคลื่อนหลักคือกลุ่มสมาคมคนไทยในฮ่องกงต่าง ๆ เช่น กลุ่มสมาคมรวมไทยซึ่งมีการช่วยเหลือในด้านกิจกรรมสาธารณะให้แก่ชุมชนอยู่ตลอดและกลุ่มที่สร้างการขับเคลื่อนในหลายมิติ กลุ่มสมาคมรวมไทยนี้สามารถพัฒนาเป็นตัวแทนให้แก่ชุมชนคนไทยในฮ่องกงพสานความร่วมมือทั้งสามด้านได้แก่ ภาคสมาชิกในชุมชน ภาครัฐของไทย และภาครัฐของฮ่องกง ในแสดงความ

ชัดเจนในด้านวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งหรือขยายตัวของชุมชนไทยให้แก่รัฐบาลฮ่องกงผ่านกงสุลใหญ่ของไทยในฮ่องกงเพื่อนำไปสู่การเจรจาระหว่างรัฐกับรัฐ ซึ่งในปัจจุบันการเจรจาผ่านกงสุลใหญ่เพื่อการจัดตั้ง پایไทยทาวนในฮ่องกงของชุมชนคนไทยยังไม่เกิดผลถึงแม้มีกลุ่มคนไทยที่ได้เข้าถาวรเป็นจำนวนมากแล้วก็ตาม จากการพัฒนารูปแบบในการพัฒนาชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีนของผู้วิจัยฉบับนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเด่นชัดในด้านของวัตถุประสงค์และประโยชน์ให้แก่ภาครัฐได้นำข้อมูลไปเจรจาเพื่อการจัดตั้งชุมชนไทยในฮ่องกง หรือ ไทยทาวนฮ่องกง ต่อไป

คู่มือสำรวจเพื่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในต่างแดน

ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือในการสำรวจเพื่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในต่างแดน โดยใช้รูปแบบการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน อาศัยการวิเคราะห์จากการวิวัฒนาการการเติบโตของชุมชนและกลไกที่ทำให้ชุมชนชาวไทยในฮ่องกงนี้อาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างดี จากข้อมูลการทบทวรรณกรรม และการสังเคราะห์ พบว่า ต้องใช้การทดสอบและสำรวจการพัฒนาและการเติบโตในด้านปัจจัยของชุมชนจากความเห็นของสมาชิกในชุมชนที่ได้อาศัยอยู่ในชุมชนดังกล่าว ไม่นต่ำกว่า 10 ปี เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่เป็นพื้นฐานในสร้างให้ชุมชนมีความแข็งแกร่งและเติบโตขึ้น จากการสังเคราะห์วิจัยฉบับนี้แสดงให้เห็นว่าต้องมีการจัดการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานนี้เป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนให้สมาชิกมีคุณภาพที่ดีและส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อชุมชนสร้างอำนาจในการต่อรองเพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกันกับภาครัฐของไทยและภาครัฐที่ชุมชนคนไทยที่ได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะคู่มือสำหรับการสำรวจปัจจัยเพื่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในต่างแดนดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 คู่มือสำหรับการสำรวจปัจจัยเพื่อการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในต่างแดน

ข้อความสำหรับประเมินผลชุมชน	ระดับคะแนนความคิดเห็น									
	(เต็ม 10 คะแนน โดยวงกลมระดับความคิดเห็นของท่าน)									
1) ด้านการอาชีพจากการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม										
- ส่วนมากสมาชิกในชุมชนมีอาชีพหรือธุรกิจที่มั่นคงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- มีอาชีพหรือธุรกิจใหม่ๆเกิดขึ้นอย่างบ่อยครั้ง	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- มูลค่าเศรษฐกิจการค้าในชุมชนแห่งนี้มีเพิ่มขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- สถานที่ในชุมชนเหมาะแก่การประกอบอาชีพและธุรกิจ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- สิ่งอำนวยความสะดวกต่างของรัฐส่งเสริมให้อาชีพและธุรกิจดำเนินได้ดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2) ด้านการกระทำระหว่างกันและสนับสนุนให้สมาชิกมีจิตสำนึกต่อสาธารณะ										
- ปริมาณคนไทยที่เข้าร่วมกิจกรรมประเพณีต่างๆมีจำนวนเพิ่มขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- กิจกรรมต่างๆในชุมชนไม่เคยสร้างความขัดแย้งกันในชุมชนและท้องถิ่น	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- การจัดกิจกรรมต่างๆซึ่งทุกครั้งได้รับความร่วมมือที่ดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- กิจกรรมที่สร้างความช่วยเหลือทางสังคมสมาชิกมีการอุทิศตนเองได้ดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- ชุมชนได้รับการยอมรับจากสังคมและภาครัฐในประเทศ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

ข้อความสำหรับประเมินผลชุมชน	ระดับคะแนนความคิดเห็น									
	(เต็ม 10 คะแนน โดยวงกลมระดับความคิดเห็นของท่าน)									
3) ด้านความเป็นแบบเดียวกันของประชากรที่นำไปสู่การเคลื่อนที่ทางสังคม										
- บุคคลอื่น ๆ มีความรู้จักชุมชนไทยแห่งนี้ดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- ชุมชนที่นี่มีการประชาสัมพันธ์อย่างบ่อยครั้ง	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- มีบุคคลสำคัญของสังคมได้มาพบปะบ่อยครั้งในชุมชนแห่งนี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- ในชุมชนแห่งนี้มีสมาชิกใหม่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- บ่อยครั้งมีผู้คนจากต่างถิ่นมาท่องเที่ยวในชุมชนแห่งนี้	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4) ด้านลดการแบ่งชั้นทางสังคมจากการได้รับสวัสดิการทางสังคมของภาครัฐฮ่องกง										
- ภาครัฐมีการจัดการผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่มอำนาจในสังคมได้เป็นอย่างดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- กฎระเบียบของรัฐมีความเข้มงวดที่ดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- ปริมาณการคอร์ปชั่นของภาครัฐมีจำนวนน้อย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- ระบบสวัสดิการทางสังคมของรัฐเป็นที่น่าพอใจสำหรับตน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- ปริมาณคนไทยที่ได้วีซ่าถาวรหรือการเป็นพลเมืองถาวรมีจำนวนเพิ่มขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

ข้อคำถามสำหรับประเมินผลชุมชน	ระดับคะแนนความคิดเห็น (เต็ม 10 คะแนน โดยวงกลมระดับความคิดเห็นของท่าน)									
5) ด้านการขยายขนาดของชุมชนเพื่อลดความหนาแน่นของประชากร										
- ชุมชนแห่งนี้มีการขยายตัวของผู้อยู่อาศัยไปยังสถานที่รอบ ๆ เพิ่มมากขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- ชุมชนแห่งนี้ไม่สามารถรองรับประชากรที่เพิ่มมากขึ้นได้ในอนาคต	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- มีการรวมตัวของไทยในแหล่งชุมชนใหม่มากขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6) การมีส่วนร่วมของคนไทยที่อาศัยอยู่ในชุมชนคนไทยในฮ่องกงโดยดำเนินการผ่านสมาคมต่าง ๆ										
- สมาคมของคนไทยที่นี่มีความสามารถในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- สมาคมของคนไทยที่นี่มีการทำงานร่วมกับภาครัฐของไทยและภาครัฐในท้องถิ่นได้อย่างดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- สมาคมของคนไทยที่นี่มีการทำงานร่วมกับคนไทยในชุมชนและสมาคมอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

- สมาคมของคนไทยที่นี้สร้างการยอมรับของคนไทยในชุมชนเป็นอย่างดี

1 2 3 4 5 6 7 8 9

10

จากตารางที่ 5-2 คู่มือการสำรวจชุมชนคนไทยในต่างแดนนี้ เป็นแบบประมาณศักยภาพของชุมชนที่มีผลต่อ สมาชิกในชุมชน ประชาชน โดยรอบ ภาครัฐในท้องถิ่น และภาครัฐของไทย ในแง่ของผลประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน ถึงแม้ชุมชนคนไทยได้มีการจัดตั้งในต่างแดนก็ต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยเช่นกันและสร้างการยอมรับให้เกิดขึ้น เหล่านี้จะเป็นศักยภาพในการจัดตั้งชุมชนคนไทยในต่างแดนทำให้การเจรจาของสถานกงสุลประเทศไทยที่ประจำอยู่ในเมืองมีความราบรื่น ทั้งแง่ของวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งชุมชนขึ้นมา เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ สำหรับคู่มือการสำรวจนี้สามารถดัดแปลงคำถามต่าง ๆ ให้เข้ากับบริบทชุมชนในต่างแดนต่าง ๆ ได้ หรือผู้วิจัยท่านอื่นสามารถนำไปต่อยอดและพัฒนาให้สมบูรณ์ทุกรายละเอียดให้ดียิ่งขึ้นต่อไป เพื่ออนาคตของการจัดตั้งชุมชนคนไทยในต่างแดนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยฉบับนี้เน้นถึงการวิเคราะห์ข้อมูลจากชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน จึงเป็นข้อมูลแบบด้านเดียวเนื่องจากในแต่ละสถานที่ในต่างแดนมีบริบทและวิถีชีวิตที่ต่างกัน ดังนั้นสำหรับการวิจัยในอนาคตมีความจำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ชุมชนชาวไทยในต่างแดนอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวกำหนดความสอดคล้องและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยฉบับนี้มาจากปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อข้อมูลที่รอบด้านของชุมชนชาวไทยในฮ่องกงมีความจำเป็นต้องอาศัยการวิจัยในรายละเอียดของปัจจัยที่สร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชนเพื่อเป็นการสร้างแนวทางให้แก่ชุมชนคนไทยในต่างแดนอื่น ๆ ให้ดำรงอยู่ในต่างประเทศอย่างยั่งยืน
3. เพื่อการสร้างความแข็งแกร่งและคุณภาพชีวิตในชุมชนจึงมีการจัดตั้งกลุ่มสมาคมของชาวไทยต่าง ๆ ในต่างประเทศ และเป็นกลุ่มองค์กรที่ไม่แสวงหารายได้ ดังนั้นงานวิจัยฉบับต่อไปมีความจำเป็นต้องศึกษาและพัฒนาองค์กรดังกล่าวให้เกิดแนวทางในการบริหารที่มีประสิทธิภาพต่อไป เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนนั้นให้มีศักยภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

กรมการค้าระหว่างประเทศ. (2554). *สมาคมการค้าไทย-ฮ่องกง กระทรวงพาณิชย์*. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dft.moc.go.th/>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2552). *แนวโมเดลกระทบทางเศรษฐกิจและการค้าต่อไทยภายหลัง ฮ่องกงร่วมกับสาธารณรัฐประชาชนจีน*. กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2554). *โครงการการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อรองรับการที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกและการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaifita.com/>

กรมตรวจคนเข้าเมืองฮ่องกง. (2555). *รายงานสถิติของกรมตรวจคนเข้าเมืองฮ่องกง*. เข้าถึงได้จาก

<http://www.immigration.go.th/nov2004/base.php?page=noticepost&curpage=11>

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. (2557). *ศูนย์บริการข้อมูลเศรษฐกิจระหว่างประเทศ*. เข้าถึงได้จาก

<http://test.mfa.go.th/>

กรมส่งเสริมการส่งออก. (2555). *ภาวะ/ สถานการณ์เศรษฐกิจการค้า*. เข้าถึงได้จาก

<http://112.121.130.212/Default.aspx?TabID=125&qstrKeyword=9868&aOfficeID=58&gOfficeID=215>

กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *เขตบริหารพิเศษฮ่องกง*. เข้าถึงได้จาก

<http://www.mfa.go.th/web/2386.php?id=292>

กฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ (2551). *การจ้างแรงงานข้ามชาติ ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 กับการจัดทำบัญชีรายชื่ออาชีพ สำหรับคนต่างชาติ โดยองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งอเมริกา (USAID)*. กรุงเทพฯ: องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM).

กฤษณา บัวเข้มทอง. (2547). *สังคมชนบทสู่สังคมเมือง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.scb.co.th/LIB/th/article/ktb/data/k8-22.html>

กำไร แก้วเสียง. (2543). *การสืบทอดแนวคิดของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กุมารี ลาภอักษรณ์. (2554). *เขาวราช: คุณค่าทางประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑน์ไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

- กุศล สุนทรธาดา. (2543). การย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทยในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ. ใน *คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา. การประชุมวิชาการระดับชาติ สาขาสังคมวิทยา ครั้งที่ 1*. (หน้า 873-908). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา.
- เกื้อ วงศ์บุญสิน. (2550). *ประชากรกับการพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. (2551). *วิธีชุมชน: คู่มือการเรียนรู้ที่ทำให้งานชุมชนง่ายได้ผลและสนุก*. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ขจรศักดิ์ บั้วระพันธ์. (2554). *วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด*. นครปฐม: สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้มหาวิทยาลัยมหิดล
- คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2554). *รายงานการประชุมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของนักวิจัย ครั้งที่ 9/2554*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. (2551). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม 11*. กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.
- นัทรทิพย์ นาดสุภา. (2550). *วัฒนธรรมไทยกับขบวนการเปลี่ยนแปลงสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัทรศิริ ปี ยะพิมลสิทธิ์. (2545). *การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยในกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-test dependent samples)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.watpon.com/Elearning/stat28.htm>.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2553). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- โชคชัย เดชรอด. (2550). การย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทยในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจ. ใน *คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา. การประชุมวิชาการระดับชาติสาขาสังคมวิทยา ครั้งที่ 1*. (หน้า 873-908). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา.
- โชติรส รัตนวราหะ. (2551). *โครงการจัดตั้งชุมชนวิถีชีวิตแบบร่วมสมัยสำหรับคนรักการสะสม*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คุณกวี ศิริชัยเทวินทร์. (2553). *การศึกษาวิเคราะห์เรื่อง "เรื่องราวในไชน่าทาวน์" "An analysis of the stories of Chinatown"*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวรรณกรรมจีนสมัยใหม่และร่วมสมัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

- คุษฎี อายุวัฒน์. (2550). การย้ายถิ่น: วิธีการยังชีพเพื่อความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนอีสาน. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*, 23(2), 80-111
- ด้วนลี่เซิง และบุญยั้ง ไรรุ่สุขศิริ. (2543). *ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าจีนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. (2550). *ประชากรศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (2552). *ปัญหาด้านการเงินของแรงงานไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ*. ขอนแก่น: เพ็ญพรีนติ้ง.
- นรเศรษฐ พิสิทธิ์พันธ์. (2550). *สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย* จีน อ่องกง กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2551). *ประวัติศาสตร์แห่งชาติ “ซ่อม”ฉบับเก่า “สร้าง”ฉบับใหม่* (พิมพ์ ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กองทุนเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ.
- เบญญา ยอดคำเนิน-แอ็ดติงค์. (2547). *ตำราประกอบการสอนและการวิจัย การศึกษาเชิงคุณภาพ: เทคนิคการวิจัยภาคสนาม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เบญญา ยอดคำเนิน-แอ็ดติงค์และกาญจนา ตั้งชลทิพย์. (2552). *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ: การจัดการข้อมูล การตีความและการหาความหมาย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. (2554). *ชุมชนจีนในประเทศไทย: หลากหลายสำเนียงจีน*. *ราชบัณฑิตยสถาน*, 36(4), 539-552.
- ปาริชา ติวาลัยเสถียร. (2551). *ชุมชนและลักษณะของความเป็นชุมชน*. ใน *เอกสารประกอบการประชุมประจำปีว่าด้วยเรื่องชุมชนครั้งที่ 1 เรื่องชุมชนไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง 30-31 พฤษภาคม 2553 อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี* (หน้า 10-11). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคมพุทธศักราช 2546. (2546, 1 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, หน้า 6-20.
- พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. (2552). *พลวัตของความเป็นชาวจีนยูนนานในภาคเหนือของประเทศไทย: การบูรณาการเข้าสู่รัฐไทย*. *คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต*, สาขาสังคมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล. (2552). *มนุษย์กับสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

- พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์ และวาทีณี บุญชะลิกย์. (2531). *การศึกษาแนววิเคราะห์เครือข่าย ทางสังคม ใน
รวมบทความการวิจัยเชิงคุณภาพ*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัย
มหิดล.
- เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์. (2550). *ประชากรศาสตร์: สาระสำคัญโดยสังเขป* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส สุวรรณ. (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง
เฮาส์.
- มานพ คณะโต. (2550). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพในระบบสุขภาพ ชุมชน*. ขอนแก่น: เครือข่าย
พัฒนาวิชาการและข้อมูล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2540). การรวมกลุ่มของจีนสยาม. *ศิลปวัฒนธรรม*, 18, 104-109.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. *วารสาร
ข่าวสารการวิจัยการศึกษา*, 8, 8-10.
- ศศิภา ฉั่น. (2554). *ทัศนะจากผู้ประกอบการไทยที่มาร่วมงาน Natural Products Expo Asia 2011 in
Hong Kong ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ ฮองกง*. เข้าถึงได้จาก
[http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/index.php?
SelectBIC=446](http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/index.php?SelectBIC=446)
- ศักดิ์ศิริ เขตตราลี. (2550). *ผลกระทบของความสัมพันธ์ทางการค้าเขตการค้าเสรีอาเซียนกับเขตการค้า
เสรีฮ่องกง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์. (2538). *ทฤษฎีและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศุภวัลย์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย. (2529). *สารศึกษาประชากร*. นครปฐม: ภาควิชา
ศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา.
- ศูนย์การเรียนรู้องค์การระหว่างประเทศ. (2557). *ประเทศเขตบริหารพิเศษฮ่องกง*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=h1#>
- ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร (2555). *ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร.
กรมการกงสุล*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thai-consulate.org.hk/web/3015.php>
- ศูนย์อบรมด้านสุขภาพในงานสาธารณสุขวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. (2554). *ผลกระทบของ
การพัฒนาต่อภาวะการย้ายถิ่น: การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงประชากรผลกระทบของการ
พัฒนาต่อภาวะการย้ายถิ่น*. เข้าถึงได้จาก [http://dhtcthai.org/index.php?option=com_
topic&task=view&id=68&subtitle=7](http://dhtcthai.org/index.php?option=com_
topic&task=view&id=68&subtitle=7)
- ลัญญา ลัญญาวิวัฒน์. (2550). *ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น
(พิมพ์ครั้งที่ 12)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถานเอกอัครราชทูต/กงสุลใหญ่. (2555). *สำนักงานบริการข้อมูล สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง.*

กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ. เข้าถึงได้จาก <http://www.thai-consulate.org.hk/web/3019.php>

สนธยา พลศรี. (2551). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2544). *การศึกษาสังคมและวัฒนธรรม: แนวคิด วิถีวิทยาและทฤษฎี.* ขอนแก่น:

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ*

สังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (2543). *รายงานการพัฒนาคอนของประเทศไทย ปี 2000.*

กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP).

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (2556). *รายงานสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย. ศูนย์เทคโนโลยี*

สารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. เข้าถึงได้จาก

<http://www.ops.moc.go.th/main.php?filename=index>

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2556). *เขตปกครองพิเศษฮ่องกง (Hong Kong) สถาน*

กงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง. เข้าถึงได้จาก <http://www.thai-consulate.org.hk/web/3019.php>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). *ประชากร ปี 2556.* เข้าถึงได้จาก <http://www.nso.go.th/>

สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2551). *สถิติ 2551 กรุงเทพมหานคร.* เข้าถึงได้จาก

[http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/Logo/statistic/stat%202551%20\(thai\).pdf](http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/Logo/statistic/stat%202551%20(thai).pdf)

สำเร็จ จันทรสุวรรณ (2551). *การย้ายถิ่นของผู้หญิงไทยไปเยอรมนี: สาเหตุชีวิตความเป็นอยู่และ*

ผลกระทบในประเทศไทยและเยอรมนี. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุกัญญาอม อิมธรรม และฟ้ารุ่ง มีอุดร. (2551). *การสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งของชุมชนที่มีการ*

เปลี่ยนแปลงจากการไปทำงานต่างประเทศของคนไทยในจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิมล ติรกานันท์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์:แนวทางสู่การปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2541). *ระบบการเมืองการปกครอง ใน เอกสารประกอบการประชุมเสนอ*

ผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: โครงการประเมินสถานภาพ: สถาบันเอเชียศึกษา, จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2542). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา พงศาพิชญ์. (2547). *ความหลากหลายทางวัฒนธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสกสรร สรรสรพิสุทธิ์. (2546). *อัตลักษณ์ของไทยและการปรับตัวเพื่ออยู่รอดภายใต้ระบบ เศรษฐกิจทุนนิยม: กรณีศึกษาบ้านแม่สาบ ต. บลสะเมิงใต้ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Abramovitz, M. (1996). *Regulating the lives of women: Social welfare policy from colonial times to the present*. New York: South End Press.

Allen, T. F. H., Armesto, J. J., Barry, J. P., Brand, S., Caswell, H., Chesson, P., Cohen, J. E., Colwell, R. K., Dayton, P. K., Downing, J. A., Gardner, R. H., Hoekstra, T. W., Jackson, B., Keddy, P. A., Loehle, C., McDonnell, M. J., McIntosh, R. P., Milne, B. T., Naeem, S., O'Neill, R. V., Rollo, C. D., Shachak, M., & Turner, M. G. (2012). Ecological heterogeneity (Vol. 86). J. Kolasa, & S. T. Pickett (Eds.). *Springer Science & Business Media*. New York: Springer.

Altermatt, F., Bieger, A., Carrara, F., Rinaldo, A., & Holyoak, M. (2011). Effects of connectivity and recurrent local disturbances on community structure and population density in experimental metacommunities. *PLoS One*, 6(4), e19525.

Ansari, S., Munir, K., & Gregg, T. (2012). Impact at the 'bottom of the pyramid': the role of social capital in capability development and community empowerment. *Journal of Management Studies*, 49(4), 813-842.

Arai, S., & Pedlar, A. (2003). Moving beyond individualism in leisure theory: A critical analysis of concepts of community and social engagement. *Leisure Studies*, 22, 185-202.

Baecker, R. M. (2014). *Readings in human-computer interaction: Toward the year 2000*. New York: Morgan Kaufmann.

Baffle, J. (1994). From rags to riches: Discussing achievements of some Chinese families in Thailand. *anaSoutheastAsia*, 281.

Baker, T. L. (1994). *Doing social research* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.

Bangkok Metropolitan Administration. (2007). *Yaowarat (Chinatown)*. Retrieved from <http://www.bma.go.th/bmaeng/samphanthawong/yaowarat.html>

- Barrera Jr, M., Castro, F. G., Strycker, L. A., & Toobert, D. J. (2013). Cultural adaptations of behavioral health interventions: A progress report. *Journal of consulting and clinical psychology, 81*(2), 196.
- Benard, S. (2013). Reputation systems, aggression, and deterrence in social interaction. *Social Science Research, 42*(1), 230-245.
- Bendt, P., Barthel, S., & Colding, J. (2013). Civic greening and environmental learning in public-access community gardens in Berlin. *Landscape and Urban Planning, 109*(1), 18-30.
- Butler, I., & Drakeford, M. (2005). *Social policy, social welfare and scandal*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Callahan, L. F., Martin, K. R., Shreffler, J., Kumar, D., Schoster, B., Kaufman, J. S., & Schwartz, T. A. (2011). Independent and combined influence of homeownership, occupation, education, income, and community poverty on physical health in persons with arthritis. *Arthritis care & research, 63*(5), 643-653.
- Callahan, W. A. (2005). Nationalism, civilization and transnational relations: the discourse of greater China. *Journal of Contemporary China, 14*(43), 269-289.
- Casanova, J. (2011). *Public religions in the modern world*. Chicago: University of Chicago Press
- Cavounidis, J. (2006). Labor market impact of migration: Employment structures and the case of greece. *International Migration Review, 40*(3), 635-660
- Chan, A. P., Chan, D. W., & Ho, K. S. (2003). An empirical study of the benefits of construction partnering in Hong Kong. *Construction Management and Economics, 21*(5), 523-533.
- Chan, S. K. L., & Chi-Shing, C. H. A. N. (2005). *Ethnic enclave of Thai restaurants in kowloon city of Hong Kong*. Retrieved from [http://www.inrit2013.com/inrit2011/Proceedings2011/02_12_13D_Steve%20Kwok-Leung%20CHAN_\[6\].pdf](http://www.inrit2013.com/inrit2011/Proceedings2011/02_12_13D_Steve%20Kwok-Leung%20CHAN_[6].pdf)
- Chan, T. W., & Boliver, V. (2014). Social mobility over three generations in Finland: A critique. *European Sociological Review, 30*(1), 13-17.
- Cheausuwantavee, T. (2014). Appropriateness and consciousness in community based rehabilitation through participatory action research. *Review of Disability Studies: An International Journal, 5*(3). Retrieved from <http://www.rds.hawaii.edu/ojs/index.php/journal/article/view/205/647>
- Chen, J. (2011). Internal migration and health: Re-examining the healthy migrant phenomenon in China. *Social Science & Medicine, 72*(8), 1294-1301.

- Chinatowns of the world*. (2007). Retrieved from http://www.chinatownology.com/chinatowns_of_the_world.html
- Christiansen, F. (2013). *Chinatown, Europe: An exploration of overseas Chinese identity in the 1990s*. New York: Routledge.
- Clarke, P. J. (2002). Habitat islands in fire-prone vegetation: do landscape features influence community composition?. *Journal of Biogeography*, 29(5-6), 677-684.
- Connelly, R., Roberts, K., & Zheng, Z. (2011). The settlement of rural migrants in urban China—some of China's migrants are not ‘floating’ anymore. *Journal of Chinese Economic and Business Studies*, 9(3), 283-300.
- Cook, P. (2015). *A systems view of community engagement: Exploration for simple rules of interaction to explain community resistance in landfill siting situations*. Retrieved from <http://journals.issn.org/index.php/proceedings58th/article/viewFile/2323/786>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Dewalt, R. E., Webb, D. W., & Soli, A. M. (2002). The *Neoperla clymene* (Newman) complex (Plecoptera: Perlidae) in Illinois, new state records, distributions, and an identification key. *Proceedings of the Entomological Society of Washington*, 104(1), 126-137.
- Dillon, M. (2013). *China's Muslim Hui community: migration, settlement and sects*. New York: Routledge.
- Dribe, M., Helgertz, J., & Van de Putte, B. (2015). Did social mobility increase during the industrialization process? A micro-level study of a transforming community in southern Sweden 1828–1968. *Research in Social Stratification and Mobility*, 41, 25-39.
- Dunham, C. R. (2001). The role of banks and nonbanks in serving low-and moderate income communities. In *Proceedings/ Federal Reserve Bank of Chicago* (p. 58). Washington, DC: Federal Reserve Bank of Chicago.
- Erickson, F. (2012). Qualitative research methods for science education. In *Second international handbook of science education* (pp. 1451-1469). New York: Springer.

- Fontana, A. & Frey, J. H. 2000. The Interview: From structured questions to negotiated text In N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (2nd ed., pp. 645-672) California: Sage
- Food and Agriculture Organization of The United Nations, FAO. (2007). *Statistic information*. Retrieved from [http:// www.fao.org](http://www.fao.org).
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (1993). *How to design and evaluate research in education (Vol. 7)*. New York: McGraw-Hill.
- Galvaan, R., & Peters, L. (2014). *Occupation-based community development framework*. Cape Town: University of Cape Town.
- Glossary on Migration (2011). Migration: a concept analysis from a nursing perspective. *Journal of Advanced Nursing*, 68(5), 1176-1186.
- Gubrium, J. F., & Holstein, J. A. (1997). *The new language of qualitative method*. Oxford: Oxford University Press on Demand.
- Guha, A. (2014). Generating public consciousness around land acquisition for private industries. *Social Change*, 44(2), 205-228.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- Hammer, J. H., Vogel, D. L., & Heimerdinger-Edwards, S. R. (2013). Men's help seeking: Examination of differences across community size, education, and income. *Psychology of Men & Masculinity*, 14(1), 65.
- Hardcastle, D. A. (2011). *Community practice: Theories and skills for social workers*. Oxford: University Press.
- Harris, M. (2001). *Cultural materialism: The struggle for a science of culture*. Lanham MD: AltaMira Press.
- Harris, T., Cook, D. G., Victor, C., DeWilde, S., & Beighton, C. (2005). Onset and persistence of depression in older people-results from a 2-year community follow-up study. *Age and ageing*, 35(1), 25-32.
- Hart, R. A. (2013). *Children's participation: The theory and practice of involving young citizens in community development and environmental care*. New York: Routledge.

- Haynes, E. N., Beidler, C., Wittberg, R., Meloncon, L., Parin, M., Kopras, E. J., Succop, P., & Dietrich, K. N. (2011). Developing a bidirectional academic-community partnership with an Appalachian-American community for environmental health research and risk communication. *Environmental health perspectives*, 119(10), 1364.
- Henrich, J., Ensminger, J., Barr, A., & McElreath, R. (2014). Major Empirical Results: Markets, Religion, Community Size, and the Evolution of Fairness and Punishment. In *Experimenting with social norms: Fairness and punishment in cross-cultural perspective* (pp. 89-148). New York: SAGE.
- Holloway, I., & Wheeler, S. (2013). *Qualitative research in nursing and healthcare*. New York: John Wiley & Sons.
- Hong Kong Asia's World City. (2014). *Hong Kong: The facts census and statistics department*. Retrieved from <http://www.censtatd.gov.hk>
- Hong Kong Trade Development Council (2014). *Economic and trade information on Hong Kong*. Retrieved from <http://hong-kong-economy-research.hktdc.com/business-news/article/Market-Environment/Economic-and-Trade-Information-on-Hong-Kong/etihk/en/1/1X000000/1X09OVUL.htm>
- Hugo, G. (2007). A global labor market: Factors motivating the sponsorship and temporary migration of skilled workers to Australia. *International Migration Review*, 41(2), 480-510.
- Hui, P., Crowcroft, J., & Yoneki, E. (2011). Bubble rap: Social-based forwarding in delay-tolerant networks. *Mobile Computing, IEEE Transactions on*, 10(11), 1576-1589.
- International Organization for Migration (IOM). (2004). *International migration law: Glossary on migration*. Geneva: International Organization for Migration.
- Johnson, R. B., & Quwuegbusie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Kuhls, K., Alam, M. Z., Cupolillo, E., Ferreira, G. E. M., Mauricio, I. L., Oddone, R. & Schönian, G. (2011). Comparative microsatellite typing of new world leishmania infantum reveals low heterogeneity among populations and its recent old world origin. *PLoS Neglected Tropical Diseases*, 5(6), e1155

- Kvale, S. (1996). *InterViews-An introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Li, Z. H. A. N. G. (2012). Small towns but grand strategies-a study on the development of small towns in provinces with net out-migration. In *Urban Planning Forum*
- Lofland, J., & Lofland, L. (1984). *Analyzing social settings* (2nd ed.). Belmont, CA: Wadsworth.
- Lopez-Feldman, A., Mora, J., & Taylor, J. E. (2007). Does natural resource extraction mitigate poverty and inequality? evidence from rural Mexico and a lacandona rainforest community. *Environment and Development Economics*, 12(02), 251-269..
- Lu, J., & Guldmann, J. M. (2012). Landscape ecology, land-use structure, and population density: Case study of the columbus metropolitan area. *Landscape and Urban Planning*, 105(1), 74-85.
- Mary, L. (2001). The community integration measure: Development and preliminary validation. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 82(4), 429-434.
- Massey, D. S., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A., & Taylor, J. E. (1993). Theories of international migration: A review and appraisal. *Population and Development Review*, 431-466
- Maxwell, J. A. (2012). *Qualitative research design: An interactive approach*. New York: SAGE.
- McKercher, B. (2008). The implicit effect of distance on tourist behavior: A comparison of short and longhaul pleasure tourists to Hong Kong. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 25(3-4), 367-381.
- McLeod, J. D. (2013). Social stratification and inequality. In *Handbook of the sociology of mental health* (pp. 229-253). New York: Springer.
- Mersch, D. P., Crespi, A., & Keller, L. (2013). Tracking individuals shows spatial fidelity is a key regulator of ant social organization. *Science*, 340(6136), 1090-1093.
- Midgley, J., & Tang, K. L. (2001). Introduction: Social policy, economic growth and developmental welfare. *International Journal of Social Welfare*, 10(4), 244-252.
- Mills, M. B. (2003). Gender and inequality in the global labor force. *Annual Review of Anthropology*, 32, 41-62.
- Morita, L. C. (2003). Language shift in the Thai Chinese community. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 24(6), 485-495.

- Naughton, B. (2007). *The china circle: Economics of Hong Kong*. Washington, DC: Brookings Institution Press.
- Nee, V. (2003). *Longtime californ': A documentary study of an American chinatown*. California: Stanford University Press.
- Olson, R. A., Nichol, A., Caron, N. R., Olivotto, I. A., Speers, C., Chia, S. & Tyldesley, S. (2012). Effect of community population size on breast cancer screening, stage distribution, treatment use and outcomes. *Canadian Journal of Public Health, 103*(1), 46-52.
- Oxford, E. (2005). Cross-border hypergamy? marriage exchanges in a transnational Hakka community. In N. Constable (Ed.). *Cross-border marriages gender and mobility in transnation Asia* (pp. 17-33). Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Pandey, A., Sengupta, P. G., Mondal, S. K., Gupta, D. N., Manna, B., Ghosh, S., & Bhattacharya, S. K. (2011). Gender differences in healthcare-seeking during common illnesses in a rural community of West Bengal, India. *Journal of Health, Population and Nutrition, 20*(4), 306-311.
- Parker, C. H. (1998). *The reformation of community: Social welfare and calvinist charity in Holland, 1572-1620*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods*. New York: SAGE.
- Phillips, D. R., Siu, O. L., Yeh, A. G., & Cheng, K. H. (2008). Informal social support and older persons' psychological well-being in Hong Kong. *Journal of Cross-Cultural Gerontology, 23*(1), 39-55.
- Porter, M. E. (2000). Location, competition, and economic development: Local clusters in a global economy. *Economic Development Quarterly, 14*(1), 15-34.
- Qian, L. I. U., Haifeng, D. U., Xiaoyi, J. I. N., & Ye, C. U. I. (2013). Stay or leave: A study on the role of political social capital on rural-urban migrants' desire to settle in the city society. *Chinese Journal of Sociology/Shehui, 33*(4), 103.
- Robinson, H. (2002). *Geography for business studies*. London: Macdonald & Evan.
- Rooney, J. P., Tobin, K., Crampsie, A., Vajda, A., Heverin, M., McLaughlin, R., Staines, A., & Hardiman, O. (2015). Social deprivation and population density are not associated with small area risk of amyotrophic lateral sclerosis. *Environmental Research, 142*, 141-147.
- Rosso, A. L., Taylor, J. A., Tabb, L. P., & Michael, Y. L. (2013). Mobility, disability, and social engagement in older adults. *Journal of Aging and Health, 25*(4), 617-637.

- Roth, S. (2014). Booties, bounties, business models: a map to the next red oceans. *International Journal of Entrepreneurship and Small Business*, 22(4), 439-448.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal for Educational Research* (2), 49-60.
- Rubin, D. C. (1995). Stories about stories. Knowledge and memory: The real story. *Advances in Social Cognition*, 8, 153-164.
- Salamon, L. M. (1995). *Partners in public service: Government-nonprofit relations in the modern welfare state*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.
- Sariaslan, A., Larsson, H., D'Onofrio, B., Långström, N., Fazel, S., & Lichtenstein, P. (2015). Does population density and neighborhood deprivation predict schizophrenia? A nationwide swedish family-based study of 2.4 million individuals. *Schizophrenia Bulletin*, 41(2), 494-502.
- Sassuvun, K., Kidrakarn, P., & Asanok, M. (2013). The development of a social media environmental learning model with task-based learning to promote the public consciousness of mathayomsuksa students. *The Journal of Human Resource and Adult Learning*, 9(2), 15.
- Sen, A. K. (2014). *Collective choice and social welfare*. New York: Elsevier.
- Shah, N. (2001). *Contagious divides: Epidemics and race in San Francisco's chinatown*. Berkeley CA: University of California Press.
- Shi, S. J. (2012). Towards Inclusive Social Citizenship? Rethinking China's Social Security in the Trend towards Urban–Rural Harmonisation. *Journal of Social Policy*, 41(04), 789-810.
- Silverman, D. (2010). *Qualitative research*. New York: SAGE.
- Snijders, T. A. B. (2000). Estimation on the basis of snowball samples: How to weight??. *Bulletin de Methodologie Sociologique*, 36, 59-70.
- Speziale, H. S., Streubert, H. J., & Carpenter, D. R. (2011). *Qualitative research in nursing: Advancing the humanistic imperative*. New York: Lippincott Williams & Wilkins.
- Stark, O. (2000). *The migration of labor*. Oxford: Basil Blackwell.
- Taylor, P. (2012). *Applied theatre: Creating transformative encounters in the community*. Portsmouth, NH: Heinemann Drama.
- Teddle, C. (2009). *Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences*. Los Angeles: SAGE.

- Thai Regional Alliance in Hong Kong. (2012). *Reports of the department of immigration to Hong Kong immigration office*. Retrieved from <http://news.immigration.gov.tw/TH/Post.aspx?NEWSGUID=80f726d8-6002-463b-9c75-80fc0597257e>
- Tourism Division. (2007). *Yaowarat: Golden by day, delectable by night*. Bangkok: Plan Motif.
- Trewartha, T. G. (2001). *A geography of population: World pattern*. New York: John Wiley & Sons.
- Triventi, M. (2013). Stratification in higher education and its relationship with social inequality: A comparative study of 11 European countries. *European Sociological Review*, 29(3), 489-502.
- Walker, G., Devine-Wright, P., Hunter, S., High, H., & Evans, B. (2010). Trust and community: Exploring the meanings, contexts and dynamics of community renewable energy. *Energy Policy*, 38(6), 2655-2663.
- Wang, B., Li, X., Stanton, B., & Fang, X. (2010). The influence of social stigma and discriminatory experience on psychological distress and quality of life among rural-to-urban migrants in China. *Social Science & Medicine*, 71(1), 84-92.
- Wenger, E., McDermott, R. A., & Snyder, W. (2002). *Cultivating communities of practice: A guide to managing knowledge*. New York: Harvard Business Press.
- Werner, J. J., Knights, D., Garcia, M. L., Scalfone, N. B., Smith, S., Yarasheski, K. & Angenent, L. T. (2011). Bacterial community structures are unique and resilient in full-scale bioenergy systems. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(10), 4158-4163.
- Williams, A. M. (2007). International labour migration and tacit knowledge transactions: A multilevel perspective. *Global Network*, 5(4), 29-50.
- Williamson, O. E. (1985). *The economic institutions of capitalism*. New York: Free Press
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology*. New York: McGraw-Hill.
- Wojcicki, J. M., Schwartz, N., Jiménez-Cruz, A., Bacardi-Gascon, M., & Heyman, M. B. (2012). Acculturation, dietary practices and risk for childhood obesity in an ethnically heterogeneous population of Latino school children in the San Francisco bay area. *Journal of Immigrant and Minority Health*, 14(4), 533-539.
- Yang, G., Liu, N., Lu, W., Wang, S., Kan, H., Zhang, Y., Xu, L., & Chen, Y. (2014). The interaction between arbuscular mycorrhizal fungi and soil phosphorus availability influences plant community productivity and ecosystem stability. *Journal of Ecology*, 102(4), 1072-1082.

- Yun, J. (2012). *Building up the local church through a need-oriented diaconal ministry in South Korea*. Doctor dissertation, Philosophy, Faculty of Theology, University of Pretoria.
- Zeza, A., Carletto, G., & Davis, B. (2005). Moving away from poverty: A spatial analysis of poverty and migration in Albania. *Journal of Southern Europe and the Balkans Online*, 7(2), 175-193.
- Zimmerman, C. C. (2002). *Siam rural economic survey 1930-1931*. Bangkok: White Lotus.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน (Establishment of Thai Town Community in Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของคฤหาสน์นิพนธ์ระดับคฤหาสน์บัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจคฤหาสน์บัณฑิต สาขาการพัฒนองค์กรและการจัดการสมรรถนะมนุษย์ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการ ซึ่งผลการศึกษาจะไม่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใดและข้อมูลที่ได้รับจะถือเป็นความลับ

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ โดยแบ่งออกเป็น 1 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในประเทศฮ่องกง

จัดทำโดย

สุทธิชัยพงษ์ วลัยชัชอารยะ

นิสิตวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา

การพัฒนองค์กรและการจัดการสมรรถนะมนุษย์ รุ่นที่ 1

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในประเทศฮ่องกง

ข้อ	รายละเอียด
1.	ปัจจัยทางด้านอาชีพ ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
2.	ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
3.	ปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชน ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร

ข้อ	รายละเอียด
4.	ปัจจัยทางด้านความหนาแน่นของประชากร ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
5.	ปัจจัยทางด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของ ประชากร ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
6.	ปัจจัยทางด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร

ข้อ	รายละเอียด
7.	ปัจจัยทางด้านการเคลื่อนที่ทางสังคม ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
8.	ปัจจัยทางด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
9.	ปัจจัยทางด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก ของชุมชนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร

ในนามผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณที่ท่านสละเวลาในการสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดตั้งชุมชนไทยในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณะรัฐประชาชนจีน (Establishment of Thai Town Community in Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือนิพนธ์ระดับคุณวุฒิปบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ
คุณวุฒิปบัณฑิต สาขาการพัฒนากิจการและการจัดการสมรรถนะมนุษย์ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางวิชาการ ซึ่งผลการศึกษาจะไม่ส่งผลกระทบต่อ
ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใดและข้อมูลที่ได้รับจะถือเป็นความลับ

แบบสอบถามฉบับนี้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในประเทศฮ่องกง

จัดทำโดย

สุทธิชัยพงษ์ วลัยชูอารยะ

นิสิตวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา

การพัฒนากิจการและการจัดการสมรรถนะมนุษย์ รุ่นที่ 1

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี

() 21-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41-50 ปี

() มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประกอบอาชีพ (ในฮ่องกง)

() ข้าราชการ

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() พนักงานบริษัท

() ธุรกิจส่วนตัว

() ค้าขาย

() รับจ้าง/ลูกจ้าง

() นิสิต/นักศึกษา

() เกษตรกรรม/ปศุสัตว์/ประมง

() เกษียณ/ว่างงาน

() อื่นๆ

5. รายได้.....ต่อเดือน (บาท)

6. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในฮ่องกง

() น้อยกว่า 1 ปี

() 1-5 ปี

() 5-10 ปี

() มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง

โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ท่านมีความคิดเห็นปัจจัยในการจัดตั้งชุมชนชาวไทยในฮ่องกง ว่าอยู่ระดับความต้องการระดับใด โดยที่มีคะแนน ตั้งแต่ 1-5 ได้แก่

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ปัจจัยทางด้านอาชีพ					
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ท่าน ได้ดีในระดับใด					
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ ช่วยยกฐานะในการดำรงชีวิต ได้ดีในระดับใด					
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ ช่วยให้คุณมีความเป็นอยู่ที่ดี ในระดับใด					
2.	ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม					
	ภูมิอากาศของแหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ มีความเหมาะสม ดีในระดับใด					
	ทรัพยากรธรรมชาติของแหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ มีความอุดมสมบูรณ์ ดีในระดับใด					
3.	ปัจจัยทางด้านขนาดของชุมชน					
	ท่านคิดว่าแหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ มีจำนวนสมาชิกอยู่มากน้อยในระดับใด					
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ เหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจ ดีในระดับใด					
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ เหมาะสมแก่การอยู่อาศัย ดีในระดับใด					

ข้อ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ เหมาะสมแก่การประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ดีในระดับใด (ที่ไม่ใช่ การประกอบธุรกิจ และการอยู่อาศัย)					
4.	ปัจจัยทางด้านความหนาแน่นของประชากร					
	จากพื้นที่ทั้งหมดในแหล่งชุมชนไทยนี้ ท่านคิดว่ามีความหนาแน่นมากน้อยเพียงใด					
	พื้นที่ที่สามารถอาศัยอยู่ได้จริง (พักอาศัย) ในแหล่งชุมชนไทยนี้ ท่านคิดว่ามีความหนาแน่นมากน้อยเพียงใด					
5.	ปัจจัยทางด้านความต่างแบบกันหรือความเป็นแบบเดียวกันของประชากร					
	ผู้คนที่อาศัยอยู่แหล่งชุมชนไทยมีความรู้สึกว่าเป็นเชื้อชาติเดียวกัน ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด					
	ผู้คนที่อาศัยอยู่แหล่งชุมชนไทยนี้มีความรู้สึกเป็นแหล่งที่ปลอดภัย ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด					
6.	ปัจจัยทางด้านความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคม					
	ท่านคิดว่าแหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ มีการแบ่งชนชั้นทางสังคม มากน้อยเพียงใด					
7.	ปัจจัยทางการเคลื่อนที่ทางสังคม					
	ผู้คนที่อาศัยที่อยู่แหล่งชุมชนไทยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อมาเปลี่ยนแปลงอาชีพ ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด					
	ผู้คนที่อาศัยที่อยู่แหล่งชุมชนไทยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อมีวิถีชีวิตที่เหมือนกัน ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด					
	ผู้คนที่อาศัยที่อยู่แหล่งชุมชนไทยนี้ มีจุดมุ่งหมายสร้างสังคมใหม่ ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด					
8.	ปัจจัยทางด้านระบบของการกระทำระหว่างกัน					
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ มีการสร้างความสัมพันธ์ส่วนบุคคลที่ดีในระดับใด					

ข้อ	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	แหล่งชุมชนไทยที่ท่านอาศัยอยู่นี้ มีการประกอบกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ บ่อยครั้งเพียงใด					
9.	ปัจจัยทางด้านจิตสำนึกต่อสาธารณะของสมาชิก					
	สมาชิกในแหล่งชุมชนไทยนี้ มีความรู้ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันได้ดีในระดับใด					
	สมาชิกในแหล่งชุมชนไทยนี้ มีความร่วมมือกันที่ดีในระดับใด					

ในนามผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณที่ท่านสละเวลาในตอบแบบสอบถามฉบับนี้